

ເກີດມາ
ເປັນ ຜູ້ມາ
ຢ່າງ ຂອງ ບ

ຢ່າງ ວຽງ ທັມ

ໂດຍ: ໂທມັດ ບວ. ພິມິນ
ແປບໄປສາວໂດຍ: ອຸບຸ ຄໍາວິງສາ

ເກົາດສາ ເປັນຜູ້ສຳ

ປັດຂອງ

ປະຊາຊົນ ວິຊາຕຳແໜ່ງ

ແຕ່ງໂດຍ ໂທນັດ ທ. ຟລີມິງ

ແປປັນລາວໂດຍ ອູເທ ຄຳວິງສາ

ສາ ຣ ະ ບ າ ນ

໑.	ຕອນຢູ່ຫໍຊາຍແດນ.....	໒ ຫນ້າ
໒.	ນັກສຳຮວດຫນຸມ.....	" "
໓.	ຮຽນຮູ້ ຈາກປະສົບການ.....	" "
໔.	ຊີວິດໃໝ່.....	" "
໕.	ຊອກຫາງັດຕັ້ງກອງທັບ.....	" "
໖.	ຊອກຫາງ ເຮັດໃຫເປັນປະເທດ.....	" "
໗.	ການຫອນໂຮມກຳລັງ.....	" "
໘.	ຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະຄວາມສລຽວສລາດ.....	" "
໙.	ບັນ ຈັບຊນະ.....	" "
໑໐.	ການກໍ່ຕັ້ງໃຫເປັນຊາດຂັນ (ການເຮັດໃຫ- ຊາດເກີດຂັນໄດ).....	" "
໑໑.	ການຈາກໄປອັນແສນເສື້າ.....	" "

໑. ຕອນທີ່ຢູ່ຊາຍແດນ

ມັນງ ເປັນມໍໝາວຈາວຈວ ໃນເດືອນຫັນວາ. ມີຊາຍ
ສອງຄົນພາກັນເຮັດວົງກ ຕລອດວັນຢູ່ແຄມແມ່ນ້ຳ ອາລີເຣນີ ທີ່
ໝາວເຢືອກເຢັນ. ເຂົາເຈົ້າພາກັນເຮັດເຮືອ ເພື່ອໃຊ້ຂາມ
ນ້ຳ. ຜູ້ນຶ່ງເປັນຄົນຕຳຕູ້ ມີຊື່ວ່າ ຄຣິສໂຕຟ ກິສ, ຜູ້ທີ່
ເຄີຍປະຈຳຢູ່ຊາຍແດນມາແລ້ວ. ສ່ວນຜູ້ນຶ່ງເປັນຄົນສູງ ຊື່
ວ່າ ຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນ.

ທ່ານວິຊິງຕັນ ມີຮູບຮ່າງສູງກວ່າຫລາຍໆຄົນ ໃນບັນດາ
ຄົນສ່ວນມາກ ເຊິ່ງເປັນຄົນພຍາດແດ ຫລືບໍ່ມີອາຫານດີກິນພຽງ
ພໍແດ ອັນພາໃຫ້ເຂົາເຈົ້າບໍ່ໃຫຍ່ເຕີຍໂຕໄດເຕັມສ່ວນ. ແຂນ
ຂາຂອງລາວນັບວ່າຍາວເປັນພິເສດ, ແລະມີກິ່ນໃຫຍ່ກວ່າມີໝູ
ທັງຫລາຍ ມີຂອງລາວແຂງແຮງແລະເຂັ້ມແຂງຕ່າງໝູ ເນື່ອງ
ມາຈາກບາ ແລະ ຫນາອີກກວ່າໆ. ເວລາຍັງນອຍ ລາວ
ສາມາດແກວງໝາກບານໄປໄດໄກກວ່າໝູ.

ເວລາເຮັດວຽກ ຫ້ານວິຊິງຕັນ ຕອງໃຊ້ໝິດເຫຼ່ອແຮງ
ຂອງລາວ ເພື່ອສຸກັບຄວາມໝາວຢູ່ແຄມແມ່ນ້ຳ ອາລີ ເຮນີ.
ບ່ອນທີ່ຫ້ານວິຊິງຕັນ ແລະຫ້ານກິສ ພາກັນເຮັດເຮືອນນັ້ນ, ດຽວ
ນັ້ນ ເປັນສ່ວນນຶ່ງຂອງເມືອງ ພິສເບິກ, ແປນຊິນວານີອາ ຢູ່
ພາກຕາເວັນອອກຂອງສະຫະຣັດ. ໃນປີ 1847 ມີປາຕິບູດິງ
ໝາອັນສູດຊົ່ວຕາ ຫຼຸມພູມິພາກນັ້ນຢູ່. ບັດນີ້ຊາຍທັງສອງ ຮູ້ສຶກ
ເມື່ອຍແລວ ເຂົາເຈົ້າໄດພາກັນເຮັດວຽກ ມາຕັ້ງຫລາຍມ
ຫລາຍເວັນ ຢູ່ຫ້ານກາງອາກາດອັນໝາວສະບັ້ນ ຈົນວ່າບ່ອນ
ໃດ ຫມັນກໍ່ນອນນ້ຳຕັນ ກໍ່ກາມເປັນນ້ຳກອນເລີຍ, ຫ້ານກໍ່ຈະ
ດົມກໍ່ບໍ່ມີ ໃນທີ່ສຸດເວລາກໍ່ຄາຍຄຳ ແສງຕາເວັນລັບປ່າ ພູເຂົາ
ເສັ້ນແລວ. ເຮືອນອຍຂອງເຂົາເຈົ້າ ກໍ່ສຳເຮັດພິດ. ເຂົາ
ເຈົ້າຈັງກຽມ ຫາໄມພາຍໄວທີ່ ຄົບແລວກໍ່ລົງເຮືອ ພາກັນອອກ
ເດີນທາງສຽງພັຍອັນຕະຣາຍຕໍ່ໄປ.

ເຂົາເຈົ້າໄດພິບພິກັບຄວາມລຳບາກຢ່າງເຕັມທີ່ ໃນຂັ້ນ
ຕົ້ນ. ແຮງຂອງຫ້ານວິຊິງຕັນ ສຸກັບແຮງນ້ຳພັດບໍ່ໄຫວ, ເຮືອ
ຈັງໄຫຼໄປຕຳໂງນນ້ຳກອນ ເກືອບປ່າຂວາ. ນ້ຳພັດເຮືອຈັດ
ໄຫຼໄປມາ ຄືກັນກັບໄມແປນນອຍໆ ຢູ່ກາງແກງ. ເພື່ອເອົາ
ເຮືອອອກຈາກບ່ອນນ້ຳໄຫຼ ພັດແຮງໂພດນັ້ນ ຫ້ານວິຊິງຕັນ ຈັງ
ຕັ້ງໃຈສຶກໄມຖິລົງ ຊອກໄປໃນພູມນ້ຳ ເພື່ອຢາກຈັງເຮືອໄວ
ສຶກຊອກໄປມາເລີຍໄປຖືກແປວນ້ຳກອນ ໄຫຼທັງແຮງບ່ອນນຶ່ງ.

ຍາມນັ້ນ ເປັນຍາມທີ່ພາໃຫ້ວິຊິງຕັນ ຮັບຮູ້ວ່າ ກຳລັງ
ກະແສນ້ຳຮາຍແຮງທີ່ສຸດ ແມ່ນຍາມທີ່ໄມຖິຂອງລາວ ຍັງເຖິງ

ພັນນ້ຳແລວ, ເຮືອລາວກໍຕິດເຝືອນປິ່ນປົ່ນເຫຫັນ. ຈົນຈັງບໍ່ຢູ່
ແລະຫົວສີກລົງນ້ຳ ໝາວເປັນປານນ້ຳກອນ. ເຮືອໄຫຼຊັດໄປ
ຢ່າງໄວ ຈົນວ່າທ່ານກິສ ເພື່ອນຂອງລາວກໍພໍແຕ່ແມບເຫັນກັນ
ເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ກໍຊ່ອຍຫຼັງກັນບໍ່ຫັນ. ມັນເປັນຈັງຫວະນຶ່ງ ພໍດີ
ກັບທ່ານວໍຊິງຕັນເດດຂຽນພັນນ້ຳຂຽນມາ. ມີໃຫຮຽຂອງລາວ ຫັນ
ຄົວໄປຈອງແຄມເຮືອໄວໄດ ແລ້ວກໍຍິນຂຽນເຮືອຫັນທີ.

ເຄື່ອງນຸ່ງລາວກໍປຽກຫຼັງເປັນນ້ຳກອນເຂົ້າອີກ. ທ່ານ
ວໍຊິງຕັນ ຈັງເຫັນວ່າຈະໄປຫນາກໍບໍ່ໄດ ຈະກັບຄືນກໍບໍ່ເປັນ.
ລາວເລີຍບອກໃຫ້ທ່ານກິສ ຈອດເຮືອໄວດອນ ຈອດໄດແລວ
ເຂົ້າເຈົ້າກໍພາກັນຄາງຄືນ ສິນໝາວຢູ່ ໂດຍບໍ່ມີຟື້ນມີໄຟຫຼັງ
ຫມິດ ໃນທີ່ສຸດ ກໍມີແຕ່ພາກັນຢ່າງໄປມາ ເມື່ອຍແລວ ກໍພາກັນ
ເອົາມືເອົາຕີບຕີບກັນແກຫນາວ ພໍໃຫມັນຢູ່ໄດ ເຂົ້າເຈົ້າເຫັນ
ວານານແຈງຫາຍ ທ່ານກິສຫັນໝາວບໍ່ໄດ ກໍເກີດມີອາການ
ເຈັບຕື່ນເຈັບມື ສ່ວນທ່ານວໍຊິງຕັນ ເຖິງແມ່ນຕົກນ້ຳປຽກ ກໍຍັງ
ຫັນໄດດີຢູ່ ຮຸ່ງເຊົ້າມາລາວກໍໄປເລາະເບິ່ງແມ່ນ້ຳ ໃນຫັນໄດ
ທ່ານວໍຊິງຕັນ ຫຼັງມວນຫຼັງຮອງໄປບອກເພື່ອນຍາກຂອງລາວວ່າ
ນ້ຳອັນເປັນສັດຊຸຂອງເຮົານັ້ນ ດຽວນີ້ ໄດກັບປຽນເປັນກອນ
ແຂງຫມິດແລວ. ເຮົາຄິງຍາງຂາມແມ່ນ້ຳນີ້ໄປໄດເລີຍ.

ຍາມທີ່ ທ່ານວໍຊິງຕັນ ໄດ້ຊັຍຊຸນະພັນພັຍ ຈາກແມ່ນ້ຳ
ອາລີເຮນີ ນັ້ນ ພໍດີຢູ່ໃນວັຍ ໒໑ ປີ ພໍດີ ລາວເດີນທາງມາກໍ
ເກືອບໄປຮອດູພັນໄມ ຜ່ານດິນແດນອັງກວາງໃຫຮຽໄພສານແລະ
ຫນາວ ຫຼັງໄດຊາບຂ່າວອີກວ່າ ມີສິງຄາມໂລກເກີດຂຽນແລວ,

ໂດຍແມ່ນປະເທດຝຣັ່ງເສດ ໄດ້ສົ່ງປົນໃຫ້ພວກອິນເດັຽ ແລະ
ໂດສາງຄາຍຂນ ໃສ່ດິນ ທີ່ພວກອັງກິດຄຸມຄອງຢູ່. ດິນແດນ
ຂອດນີ້ ຕິດກັບທິດໃຕ້ ຂອງເວິງຫນອງນ້ຳ ເອຣິກ ຫາງພາກ
ຕາເວັນອອກ ສຽງເໝືອນຂອງປະເທດ ພວກຝຣັ່ງເສດ ໄດ
ຫາງທາ ເພື່ອຄວບຄຸມເອົາເຂດທັງກວາງ ໂອຮາຍໂອ ຖວາຍ
ແຮກເຈົ້າຊິວິດຂອງເຂົາ. ສ່ວນຫານຮາເບິດ ດິນວິດດີ ທີ່ເປັນ
ຜູ້ປົກຄອງຝ່າຍອັງກິດ ຢູ່ເຂດເວິຊິເນັຽ ຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້
ນັ້ນ ໄດ້ຕັດສິນວ່າ ຕອງບັງຄັບຝຣັ່ງເສດໃຫ້ຖອຍຄືນ ຫລືວ່າສູ່
ກັນ ຢູ່ໜີດເຂດຂອງເວິຊິເນັຽ ລາວເໝວ່າ ມີແຕ່ຄົນຜູດຽວ
ທີ່ສູນຸກຢາກເດີນທາງເຂົ້າຝ່າປາເລິກ ແລະນ້ຳອັນໜາວເປັນ
ໂດ ແມ່ນຊາຍໜຸ່ມຫຼືຊວງ ຢູ່ອຣຸຊ ວິຊິງຕັນນັ້ນເອງ.

ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ກັນແລວວ່າ ຊາຍໜຸ່ມຜູ້ນີ້ ມີຄວາມຮອບຮູ້
ເທົ່າທຽມກັບທານກິສອາຍໃຫຽ ທີ່ມີອາຍຸ ໔໕ ປີ ຢູ່ແລວ ຫານ
ວິຊິງຕັນ ຈົ່ງຝ່າວຈັດຕັ້ງກຸ່ມນຶ່ງຂຶ້ນເຈັດຄົນ ແລວນ້ຳເຂົ້າເຈົ້າ
ເດີນທາງ ຕີນປາເລິກໄພສິນ ເຖິງ ໔໐໐ ໄມ ໃນຍາມໜາວ
ອີກດວຍ ເພື່ອໄປເຈຣະຈາກັບ ຜູ້ບັງຄັບຝ່າຍຝຣັ່ງເສດ.

ເວລາເດີນທາງໄປນັ້ນ ຫານວິຊິງຕັນ ໄດ້ຜູກຮັກຜູກ
ແພງ ໄວ້ກັບບັນດາຫົວໜ້າພວກອິນເດັຽທົ່ວໄປ ແລະພະຍາ
ຍາມສືບຮູ້ ວ່າຝຣັ່ງເສດໄດ້ວາງແຜນເຮັດຫຼັງແດ່. ເພື່ອພິບ
ພໍ້ ກັບຫະຫານຝຣັ່ງເສດ ຢູ່ໃນປາ ລາວກໍໄດ້ກິນເຂົ້າ ຈຸມກັນ
ແລະຍິວະເຂົ້າດິນ ແຕ່ລາວເອງບໍ່ດິນ ບັນານ ພວກຝຣັ່ງເສດກໍ
ໄຂຄວາມລັບ ເຮືອງແຜນການກອງທັບເຂົ້າອອກມາສູ່ຟັງ. ໃນ

ທີ່ສຸດລາວຈຶ່ງຮູ້ແຜນຫ້ວນວນ ທີ່ຝຣັ່ງເສດກຽມໄວ້ຕີເອົາທົ່ງໂອ
ຮາຍໂອ.

ທ່ານວໍຊິງຕັນ ຈຶ່ງຮິບນຳເອົາຂ່າວ ກູ້ບມາແຈ້ງ ທີ່ເວີຊີ
ເນັຽ ວັນເດືອນຜ່ານພັນໄປຮອດອາຍຸລາວໄດ ໒໒ ປີ ລາວຈຶ່ງ
ກັບໄປສູ່ເຂດຊາຍແດນອີກ ເພື່ອນຳໜ້າກອງທັບ ຍາມໃດພວກ
ສະຫາຍຝ່າຍອື່ນເດັຽ ມາໃຫ້ຂ່າວບອນຫະຫານຝຣັ່ງເສດຢູ່ ຜູ້
ບັນຊາການໝູ່ກາຫານ ກໍສັ່ງໃຫ້ຕີບຸກ ໄປເລີຍໆ ໃຊ້ເວລາ
ໜີດຄົນຢ່າງບໍ່ເຊົາ ບູນານລາວກໍສາມາດນຳກອງທັບສັດຕູ ຫຼື
ນອນຫຼັບ ໄດ້ໝົດໝູ່ກາ ໃນທັນໃດນັ້ນ ທ່ານວໍຊິງຕັນ ຜູ້
ເກັ່ງກາ ກໍຍາງອອກໄປບອນກາງແຈ້ງ ຮອງປາວໄປບອກວ່າ
ຝຣັ່ງເສດຖືກລອມແລວ ໃຫຍອມຈຳນົນໂດຍດີ.

ຝ່າຍຝຣັ່ງເສດ ກໍຊາກປົນຍິງຕອບໄປໃສ່ ຖືກຜູ້ນຶ່ງຕາຍ
ແລະສອງຄົນຢູ່ຂ້າງໆທ່ານວໍຊິງຕັນ ລົມຝຸບລົງ ຫາງຝ່າຍພວກ
ເວີຊີເນັຽ ກໍຍິງຕອບໄປໃສ່ພວກຝຣັ່ງເສດ ບິດດຽວ ການຕໍ່ສູ້
ກັນກໍສິ້ນສຸດລົງ ຝ່າຍຝຣັ່ງເສດຕາຍສິບຄົນ ຖືກຈັບໄດ ໒໐ ຄົນ
ຄິດດີໃຈຫຼາຍ ທ່ານວໍຊິງຕັນ ຈຶ່ງມີໜັງສືໄປສົ່ງຂ່າວ ໃຫ້ຜູ້ປົກ
ຄອງ ຄືທ່ານ ດິນວິດດີ ວ່າ ຖ້າວ່າກອງທັບຝຣັ່ງເສດ ຫາກ
ສາມາດຮິບໄດ້ແຕ່ສຳນັ້ນ ລາວແນ່ໃຈທີ່ສຸດວ່າ ຄົງໄດ້ຕີໃຫ້
ເຂົາຖອຍຄົນໄປເນົ້າເຮອານ ການາດາພູນ ໝົດ.

ຄວາມຄິດທີ່ສູ້ແດງອອກວ່າ ຕົນກາເກງນັ້ນ ຜິດຈາກ
ຄວາມຈິງໄປເສັຽແລວ ເຫດຜົນກໍຄືວ່າ ໃນອາທິດຕໍ່ມາ ເລີຍມີ
ຫະຫານຝຣັ່ງເສດ ໝູ່ໄໝ້ມາສູ່ຮິບກັບລາວອີກ ແລະຄົນຂອງ

ລາວ ຊຶ່ງບໍ່ເຄີຍໄດ້ເພິກແອບກັນມາກ່ອນນັ້ນ ຢູ່ຫ້າຍເນແອດຊີ
ຕີ ອັນເປັນຄ້າຍບໍ່ແຂງແຮງເທົ່າໃດ ແລະຫາກໍຕັ້ງກັນຂຶ້ນໃໝ່
ຢູ່ເຂດຊຸ່ວ້າ ກອດມິໂດ. ສະຖານທີ່ແຫ່ງນີ້ຢູ່ເບື້ອງຕາເວັນຕົກ
ຂອງແມ່ນ້ຳ ອາລີເຣນີ ທີ່ເປັນດິນສູງ ແລະຮາບພຽງດີ. ຫານ
ວໍຊິງຕັນຈັດຄົນຂອງລາວ ອອກຕໍ່ສູ່ ພະຍາຍາມຕີກັບພວກຝຣັ່ງ
ເສດ ຢູ່ບ່ອນແປກໆເລີຍ ສ່ວນຫະຫານຝຣັ່ງເສດ ຫໍ້ການຝຶກ
ແອບ ຮຽບຮອຍດັ່ງນັ້ນ ໄດ້ຫາກາວ ແລະມີບ່ອນກັງບັງຢູ່ເບື້ອງ
ຫຼັງຕົ້ນໄມ້ ແລະໂງ່ນຫີນ ຈຶ່ງຍິ່ງປົນສຸມໃສ່ຄົນ ຂອງຫານວໍຊິງ
ຕັນ ຕາຍຢ່າງງ່າຍໆຕັ້ງມາກາຍກາຍກອງ ປານນັ້ນພວກເວີຊີ
ເນັຽ ກໍພັນພັຍໄປໄດ້.

ໃນຄັ້ງນັ້ນ ຄົນຂອງຫານວໍຊິງຕັນ ປະມານນຶ່ງສ່ວນສາມ
ເກືອບເຖິງ 600 ຄົນ ຖືກຂາຕາຍ ຫຼື ບາດເຈັບ ຝ່າຍຝຣັ່ງ
ເສດ ໄດ້ສະເໜີບອກຕໍ່ພວກຫຍັງມີຊີວິດຢູ່ ໃຫ້ເຂົາເອົາປືນຂອງ
ເຂົາຕິດຕົວກັບຄົນເມື່ອ ຖາເຂົາຫາກຮັບວູ້າ ຈະກັບເມື່ອຢູ່ເວີຊີ
ເນັຽ ວໍຊິງຕັນສອງເບິ່ງຮອບໆໄປ ລາວຮູ້ວ່າ ຄົນຂອງ ລາວ
ເສັຽຫວັງແລວ ແລະມີບາງພວກພາກັນດົມເຫຼົ້າ ຫຼືນຢູ່ແຈມິດພູນ
ບໍ່ມີທາງໃດແລວ ນອກຈາກຈະຮັບວ່າ ເສັຽຊັຍເປັນເທື່ອທຳອິດ
ຂອງລາວ.

ມື້ຕໍ່ໄປ ຄົນຂອງຫານວໍຊິງຕັນ ກໍພາກັນກັບຄືນເມື່ອເວີຊີ
ເນັຽ ເທື່ອລະນອຍ ທັງເຈັຽເອົາພວກເຈັບປ່ວຍເມື່ອນຳ ມີສິນ
ຄວາມໝາຍ ສຳລັບວໍຊິງຕັນ ແມ່ນວັນທີ 4 ເດືອນ ກໍຣະກະ
ດາ (ກ) ຊຶ່ງໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປພູນ ໄດ້ກາຍເປັນວັນເອກຮາດ ຂອງ

ຊາວອະເມຣິກັນ.

ເຈັດປີຕໍ່ມາ ຝຣັ່ງເສດແລະອັງກິດ ຈຶ່ງເກີດຂັດແຍ່ງອຳ
ນາດກັນຂຶ້ນທີ່ເອີຣົບ ອິນເດັຍ ຕາເວັນຕົກ ອາຊີ ແລະອະເມຣິ
ກັນ ຈົນເປັນເຫດໃຫ້ເກີດສົງຄາມໂລກຂຶ້ນ ເຊິ່ງເປັນຍາມທີ່ວິ
ຊິງຕັ້ນ ໄດເຫັນໄດຮູປັນໄຟ ແປກປລາດຢູ່ ທີ່ອະເມຣິກັນຫລາຍ
ຄົນບໍ່ຮູ້ ວ່າເປັນຫຍັງໝູ່ໃຫ້ລຳສັ້ນເວີຊີເນັຽຜູ້ນີ້ ທີ່ເກີດຢູ່ໄກ
ລອນດອນ ແລະປາຣີ ຕັ້ງສາມພັນໄມ ເຊິ່ງຍາມນັ້ນມີອາຍຸພຽງ
໒໑ ປີ ຍັງສາມາດປາກົດຕົວຂຶ້ນ ຕໍ່ຕາຄົນທົ່ວໂລກໄດ ແມ່ນ
ລາວມາແຕ່ໃສແຫ່? ລາວເກີດມາກໍບໍ່ໄດ້ກາເກັ່ງຢ່າງເຕັມປຽມ
ໝູ່ກິງຈັກພາແລນ ຮອບຮູຕລອດປວັດການຢ່າງໃດດອກ. ດັ່ງ
ນັ້ນໃຜກໍບໍ່ສາມາດຮູ້ເຖິງຄວາມຍິ່ງໃຫ້ຂອງວິຊິງຕັ້ນໄດ ຖາວາ
ບໍ່ສຶກສາເບິ່ງຊົ່ວປວັດຂອງລາວແຕ່ຍັງນອຍພຸ່ນມາ.

໒. ສັກສິກາຣວດບຸນ

ທ່ານຢອຣ໌ຊ ເປັນລູກຊາຍຜູ້ທີ່ສາມ ຂອງທ່ານໂອກຸສຕິນ ວິຈິງຕັນ ຊຶ່ງເປັນຜູ້ບາກບັນເຮັດວຽກມາ ຈົນຮູ້ມີເປັນດີ ມີດິນ ດອນອັນກວາງໃຫຍ່ ຢູ່ເວີຊີເມັຣ ທັງເປັນຂາໝູນສ່ວນບໍຣິສັດທີ່ມີ ກິຈການຢ່າງມາກໝາຍ ແຕ່ກໍາໄລບໍ່ຫຍາຍເທົ່າໃດ. ທ່ານໂອ ກຸສຕິນ ແຕ່ເມື່ອຍັງນອຍຮຽນຢູ່ແອໂປຍີແລວກໍເຂົ້າຮຽນ ທີ່ໂຮງ ຮຽນສຳຄັນ ຢູ່ທີ່ອັງກິດ ລາວໄດ້ສິ່ງລູກຊາຍສອງຄົນຜູ້ກັກແລະຜູ້ ທີ່ສາມຂອງເມັຣກັກລາວໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນດຽວກັນ ທ່ານຢອຣ໌ຊ ທີ່ເປັນລູກຊາຍກັກຂອງມາຣິບານ ເມັຣຜູ້ທີ່ສອງຂອງໂອກຸສຕິນ ກໍສົມຄວນຈະຖືກສິ່ງເຂົ້າໂຮງຮຽນໜຶ່ງສູງນີ້ ເໝືອນກັນ ແຕ່ ບັງເອີນວ່າ ເວລາທ່ານ ຢອຣ໌ຊ ອາຍຸໄດ້ ໑໑ ປີ ພໍຂອງລາວ ຊຶ່ງເຄີຍເປັນຄົນມີເຮືອມີແຮງ ເໝືອກວ່າຕັ້ງຫຍາຍຄົນ ເລີຍມີ ອາການປ່ວຍຢ່າງກະທັນຫັນຮອດວັນທີ ໑໒ ເດືອນເມສາ (໔) ໑໗໔໓ ກໍເລີຍຕາຍໄປ.

ຕໍ່ແຕ່ນັ້ນໄປ ຫຼ້ານຢອຣ໌ຊ ວໍຊິງຕັນ ກໍບໍ່ມີຜູ້ເອົາໃຈໃສ
ທັງເປັນຜູ້ເສັຽປຽບໃຫ້ໝູ ໃນຄອບຄົວຄວຍ ເວົ້າຕາມກົດ
ໝາຍຂອງອົງກົດແລ້ວ ຜູ້ເປັນລູກຊາຍກົກ ຊຶ່ງແມ່ນຫານ ລໍຣິງ
ວໍຊິງຕັນ ພູນເປັນຜູ້ໄດ້ຮັບດິນນູນ ແລະເງິນຄຳຫຼາຍກວ່າໝູ
ສ່ວນຫານຢອຣ໌ຊ ວໍຊິງຕັນ ກໍເລີຍບໍ່ມີໝູທາງ ໄດ້ໄປຮຽນຢູ່ທີ່
ແອໂປບິ ນຳໝູ. ລາວເລີຍໄດ້ຢູ່ໄຮຢູນານຳແມ່ກັບນອງສາວ
ຜູ້ນຶງ ແລະນອງຊາຍຂອງລາວສຳມຄົນ ມາຣິບານ ແມ່ຂອງ
ລາວເປັນຄົນຮາງໃຫຍ່ ໃຈກາແຕ່ຄຽດງາຍ ຜູ້ຄົນທັງຫຼາຍ ກໍ
ເກງກົວລາວ ຫຼາຍປີຕໍ່ມາ ມີພັນນອງຂອງຫານວໍຊິງຕັນ ທີ່ເລີຍ
ຫຼືນນຳກັບມາແຕ່ນອຍພູນ ເວົ້າວ່າລາວຍັງຈຳໄດ້ດີຢູ່ວ່າລາວຢານ
ມາຣິບານ ນຶກຫຼາຍກວ່າພໍ່ແມ່ລາວເອງ ຕັ້ງຫຼາຍສິບເທື່ອ. ຕໍ່
ມາບໍ່ນານ ກໍປາກົດວ່າຫານຢອຣ໌ຊ ກັບແມ່ຜູ້ໃຈກາຂອງລາວນັ້ນ
ບໍ່ຄອບຄົວຮອຍກັນປານໃດ ໃນຫຼາຍສິ່ງ ຫຼາຍຢ່າງ. ມີມັນງ
ຫານຢອຣ໌ຊ ເອົາມາທີ່ແຂງແຮງຕົວນຶງມາແອບຂໍ ສ່ວນແມ່ຂອງ
ລາວຊຶ່ງເປັນຜູ້ນຶງ ທີ່ຂ້າມກັງ ກໍສິນໃຈນຳການແອບ ຈຶ່ງໄປ
ເບິ່ງລູກຊາຍ ທີ່ເປັນຜູ້ຂ້າມກັງຄືກັນ ເພື່ອຢາກແນະນຳລູກ
ບາງສິ່ງບາງຢ່າງ ແຕ່ລູກຊາຍບໍ່ມີຄວາມລຳບາກຫຼືຮັງ ເພື່ອຍັງ
ຄົບແລະຂ້າມ ດວຍວ່າຂາລາວຍາວຫຼາຍ ຈົນຮອຍຕົວມາໄດ້ດີ
ແລະແຂ້ວລາວ ກໍຍາວທັງແຮງ ຈະດຶງມາໃຫ້ຢຸດ ກໍໄດ້ງາຍໆ
ສ່ວນມາຢູ່ທັງນານັ້ນ ກໍແຂງແຮງຄືກັນ ແຕ່ວ່າ ເມື່ອມາແລນ
ເຕັ້ນອອມເດີນໄປມາ ບໍ່ເຊົາ ເຖິງສີ່ຊົ່ວໂມງເຕັ້ນໆ. ແລະ
ຫຼຸມແຫນ້ນຜູ້ຂ້າມ ກໍຍັງບໍ່ເມື່ອຍແລະກໍບໍ່ຕົກພາຈັກເທື່ອ ມາກໍສູ

ບໍ່ໄຫວ ເລີຍເກີດມີເລືອດໄຫວທັງອອກປາກ ແລະລົມລົງເກືອກ
ດິນຕາຍ. ອາດຈະແມ່ນ ເວລາທີ່ແມ່ເຫັນມາຕົວແຂງແຮງນັ້ນ
ຕາຍຍອນລູກຂຶ້ນຫຼາຍ ແມ່ຈຶ່ງມາຄິດວ່າຕົນຈະໃຊ້ສິດອຳນາດ
ເວົ້າກຳປອນຊຸ ລູກຊາຍຜູ້ ຄືຫາຕົນເຄີຍໃຊ້ສິດ ເວົ້າກຳພວກ
ນອງຊາຍແລະນອງສາວ ຂອງຢອນຊຸນັ້ນ ຄົງບໍ່ໄດ້ຜົນ.

ຫຼັງຈາກພໍ່ຕາຍ ຫຼາຍເດືອນຕໍ່ມາ ຫານຢອນຊຸ ໄດ້ໃຊ້
ເວລາສ່ວນຫຼາຍ ໄປຢຽມຢາມພວກອາຍູຂອງລາວ ຫານໂອກຸສ
ຕິນ ແລະ ຫານລໍລັງເຊີ ເຂົ້າເປັນອາຍນອງ ກັນ ເພາະວ່າ
ແມ່ຂອງ ໂອກຸສຕິນ ແລະລໍລັງເຊີ ເປັນເມັດຮັກ ອີສຕິນ ຫຼື
ໂອກຸສຕິນ ເປັນຜູ້ຫນ້າຮັກ ຊອບດົມແລະມີມາຫຼາຍຕົວໄວ ແລນ
ແຂງຂັນກັນ ແຕ່ວ່າ ແມ່ນຫນ້າລໍລັງເຊີ ຜູ້ອາຍອາຍູ ໄລ່ ປີ
ທີ່ຫານຢອນຊຸ ຮັກຫຼາຍກວ່າ ດວຍຄວາມຮູ້ສຶກວ່າແມ່ນ ຜູ້ ທີ່
ເຄີຍໃຫ້ຄວາມເຫັນໃຈຕໍ່ກັນ ວ່າເປັນກຳພາພໍ່ ຫານ ລໍລັງເຊີ
ເຮັດຊິວິດດວຍການເປັນຫະຫານ ລາວເຂົ້າຮັບໃຊ້ ໃນກອງທັບ
ເຮືອ ໃນປີ ໑໙໔໑ ຢູ່ໃຕ້ບັງຄັບບັນຊາຂອງຫານແອດເວິດ ເວີ
ນິງ ຢູ່ໃນຈຳພວກເວີຊີເນັຽ ສິ່ງທີ່ຈະຖືກເລືອນຂຶ້ນເປັນນາຍ
ຮອຍໃນກອງທັບ ເລີຍແມ່ນຫານລໍລັງເຊີ ຜູ້ນັ້ນໃນຈຳນວນນັ້ນ
ເປັນຜູ້ໄດ້ຮັບກຽດຈາກທຸກຄົນ ລາວເລີຍແຖມຊື່ເຮືອນ ຂອງພໍ່
ລາວວ່າ "ເມ້າ ເວີນິງ" ເພື່ອເປັນກຽດສັນຍາຮັກຂອງເວີນິງ
ນາຍຜູ້ບັງຄັບບັນຊາຂອງລາວ.

ຝາຍສອງອາຍນອງ (ໂອກຸສຕິນ ແລະ ລໍລັງເຊີ) ຜູ້
ພຍາຍາມ ສອນ ບາງສິ່ງ ບາງຢ່າງທີ່ເຂົາເຈົ້າຮຽນມາ ໃຫ້

ແກ່ ຢອຣ໌ຊ ນອງຂອງຕົນ ເຫັນເປັນເຈົ້າມື້ນ ເມື່ອອອດຍາມ
ໝາວມາ ແມ່ຂອງລາວຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນໃຈວ່າ ໃຫ້ລາວໄປເຂົ້າ
ໂຮງຮຽນຢູ່ ຟຣີເດຣິກສະເບິກ ທີ່ເວີຊີເນີຣ໌ ຜູ້ສິ່ງຂ້າວໃຫ້
ເຮົາຮຽນວກັບການຮຽນ ຂອງຫານຢອຣ໌ຊ ແມ່ນພັນອງຂອງ
ຫານຢອຣ໌ຊເອງ ເວລາຫວ່າງ ນອງຊາຍຂອງລາວຊື່ ຫານຊາ
ມູແອນ ມັກແລນຫຼັກກັບໝູ່ ສ່ວນຫານຢອຣ໌ຊ ແຫຍ່ໄປຫຼິ້ນໃສ່
ຫາເຄື່ອງຮຽນຢູ່ກັບ ໂຮງຮຽນນັ້ນ ຊາຍໝູ່ຜູ້ນີ້ໃຈເຂັ້ມແຂງ
ຢາກໄດ້ຢາກດີແທ້ ບໍ່ນານຫານຢອຣ໌ຊ ກໍຮຽນຈົບຈາກ ໂຮງ
ຮຽນ ແລະອານາຄົດຂອງລາວ ຫາງດຽວ ກໍຢາກຄວາກຮຽນໄປ
ເຮັດນານຈຳແນກຜູ້ໃຈແຂງຂອງລາວ ຫານຢອຣ໌ຊກໍໄປເລົ່າບັນຫາ
ຫຼັງຍາກ ສຸອາຍ ລໍຮ້ງເຊີ ຟັງ. ເມື່ອຫານລໍຮ້ງເຊີ ຊາຍ
ແລວກໍຄິດຫາຫົນຫາງຕາງໆ ເພື່ອເອົານອງ ອອກຈາກຄວາມ
ຄວບຄຸມ ຂອງແມ່ໃຫ້ໄດ້.

ອາຍລາວບອກວ່າ ແຕ່ກ່ອນພູນ ເຄີຍມີຄົນໃນຄອບຄົວ
ຂອງ ຫານຢອຣ໌ຊ ຜູ້ນຶ່ງເຄີຍເຮັດວຽກ ຢູ່ກຳປັ່ນຫຽວຫະເລ
ເປັນຫຽວແລວ ຈຶ່ງບໍ່ໃຫ້ຫານຢອຣ໌ຊ ໄປຫຽວຫະເລຄືກັນ ແລະ
ບາງທີ ເມື່ອໄປຮອດອັງກິດແລວ ຈຶ່ງຫົດລອງຂໍເປັນນາຍໝາຍຢູ່
ນຳກຳປັ່ນອັງກິດກໍຕ້ອງໄດ້ແມ່ນບໍ່? ຫານຢອຣ໌ຊ ກໍຮັບທັນທີ
ແລວສອງອາຍຸນອງກໍຂຽນໜັງສືຫາກັນຢ່າງລັບໆ ບໍ່ໃຫ້ແມ່ຮູ້
ແຕ່ຢາກໃຫ້ແມ່ຮັບຮູ້ໂຄງການນຳ ແລະອະນຸຍາດໃຫ້ໄປຕາມທີ່
ກະກັນໄວ ຫານລໍຮ້ງເຊີ ຈຶ່ງໄປອ່ວນໝູ່ຜູ້ສຳຄັນຫາຍຸຄົນມາ
ລົມເຮືອງນັ້ນຈຳແນກ ແຕ່ວ່າ ແມ່ບໍ່ໃຫ້ເຫດຜົນຈັກຢ່າງ ວ່າເປັນ

ຫຮຽງ ຢອຣ໌ຊ ບໍ່ຄວນຫນີຈາກແມ່ໄປ. ຮອດຂັ້ນສຸດທ້າຍ ກໍວ່າ
ແຕບໍ່ໃຫ້ໄປ.

ຍາມນັ້ນ ທ່ານຢອຣ໌ຊ ມີອາຍຸ ໑໔ ປີ ລາວຂຽນຫຼັງສື
ບໍ່ເກັ່ງປານໃດ ແຕ່ເກັ່ງທາງໂລເລກທາງຄຳນວນ ສ່ວນທ່ານລໍ
ຮຽງເຊີ ຈຶ່ງຄິດອອກວ່າ ວິຊາດານຄຳນວນຄົງເປັນການດີ ແກ
ທ່ານຢອຣ໌ຊ ທີ່ຈະພາລູກວ່າພາຍຈາກຫົງໄຮທົ່ງນາໄດ ໃນສັມຍ
ນັ້ນ ຢູ່ເວີຊີເນັຽ ຜູ້ໃດເປັນນັກຄຳນວນ ກໍຖືວ່າເປັນຜູ້ສຳຄັນ
ລາວເອງ ໂດຍທຳການສຳຮວດເບິ່ງດິນໃໝ່ ຢູ່ແຖວຕາເວັນຕົກ
ແຫງນັ້ນ ແລວວ່າເໝາະສົມໃຫ້ຄົນໄປສືບຊາວຢູໄດ.

ສ່ວນດິນທີ່ເປັນປ່າເລິກດົງຫນ້າ ຕໍ່ສາຍພູ "ບລູຣິສເຊີ
ເມີງເຕັນ" ໄປພູນ ທ່ານລໍຮຽງເຊີ ແລະພວກເພື່ອນຂອງລາວ
ກໍໄດ້ກະໂຄງການວ່າ ຈະຕັ້ງເປັນພວກເປັນຄນະຂັນ ເພື່ອມາ
ຈັບຈອງເອົາດິນ ຢ່າງກວາງຂວາງ ຢູ່ເຂດທົ່ງພຽງຂອງແມ່ນ້ຳ
ໂອຣາຍໂອ.

ບໍ່ນານ ທ່ານຢອຣ໌ຊ ກໍເຮັດວຽກໄດ້ ແລະຮຽນເຮັດ
ວຽກໃໝ່ອັນນີ້ຕໍ່ໄປ ເມື່ອອາຍຸລາວໄດ ໑໔ ປີ ລາວກໍໄດ້ຮັບ
ຄາຈາງເຮັດວຽກ ທາງການສຳຮວດ ລາວພະຍາຍາມໃຊ້
ເວລາ ໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ຢູ່ນຳທ່ານ ລໍຮຽງເຊີ ຢູ່ "ເມ້າ ເວີນິງ"
ທ່ານລໍຮຽງເຊີ ມີຄອບຄົວແລວ ເມັຽລາວແມ່ນລູກສາວຂອງທ່ານ
ວິນລຽມແຟຟິກ ເຈົ້າຂອງເຮືອນແບລວີວ ອັນເປັນເຮືອນງານ
ຫຼັງນັ້ນ ຕັ້ງຢູ່ແຖວແຄມນ້ຳ ໂກງກັບ ເມ້າເວີນິງ ຢູ່ເວີຊີເນັຽ
ແຕ່ປາງຢອຣ໌ຊ ວິຊິງເຕັນພູນ ຄອບຄົວແຟຟິກນີ້ ມີຊຸສຽງຫຼາຍ

ຫຼອດ ໂຫມາສ ແຟຟັກ ເຄີຍເປັນເຈົ້າຂອງຄືນ ແລະປ່າໄມ້ທີ່
ກວາງໃຫຍ່ຫຼາຍ ໃນເຂດທົ່ງຂອງ ເວີຊີເນັຽ ຫານວິນລຽມແຟ
ຟັກ ກັບຫານຫຼອດ ໂຫມາສແຟຟັກ ເປັນພັນອງແລະໝູ່ຮັກແພງ
ກັນ. ດັ່ງນີ້ ວິນລຽມຈຶ່ງມີໜ້າທີ່ ຮັກສາດິນແດນຂອງຫຼອດໂຫ
ມາສໄວບໍ່ໃຫ້ເສື່ອຫາຍຈາກການລັກເອົາດິນ ທີ່ພວກເວີຊີເນັຽ
ເຄີຍມາລັກເອົາຢູ່ເລື້ອຍໆ.

ຫຼອດແຟຟັກ ມາແຕ່ປະເທດອັງກິດ ໃນປີ ໑໗໔໑ ຍາມ
ຮອນ ເພື່ອມາຢູ່ເຮືອນງາມໜ້າຊວາແບບລົວ ເມື່ອເຮືອນກໍ່ງາມ
ຮະດູການກໍອົບອຸ່ນດີແລວ ຫຼອດແຟຟັກ ຈຶ່ງໄດ້ເຊື່ອເຊີນບັນດາ
ຄົນສຳຄັນ ຢູ່ເວີຊີເນັຽ ໃຫ້ລົງເຮືອມາຕາມແມ່ນໍ້າ ໄປໂຕມັກ
ເພື່ອໄປຢຽນຢາມ ແລະເບິ່ງເຮືອນງາມຫຼັງນີ້ ຝ່າຍຫານຢອຣ໌ຊ
ໜ້ອຍພຽງ ໑໖ ປີ ກໍຮຸ້ນກິດໃຈຫຼາຍ ເພາະຖືກເຊີນໄປຄືກັນ
ຝ່າຍຄອບຄົວແຟຟັກ ຕລອດຮອດ ຫຼອດໂຫມາສ ທີ່ເປັນຄົນບໍ່ຟັງ
ໃຜງາຍໆ ກໍປາກົດວ່າ ມາສະແດງຄວາມຮັກໄຄຕົ້ນອງຊາຍຜູ້ມີ
ຮາງສູງ ຂອງຫານລັຮັງເຊີ ຢູ່ໃນຈິດໝາຍ ທີ່ຫານຢອຣ໌ຊ
ຂຽນຫາຫານແຂງກ ນອງຊາຍຂອງລາວນັ້ນ ລາວໄດ້ເວົ້າວ່າ
ລາວຄວນຈະໃຊ້ເວລາໃຫ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ ມາຢູ່ແບບລົວ ທີ່ ຕັ້ງຕົນ
ຕັ້ງຕົວໃໝ່.

ສ່ວນພວກຜູ້ສາວ ທີ່ຫານຢອຣ໌ຊ ເຄີຍຟ້ອນນຳ. ເຂົາບໍ່
ເອົາໃຈໃສ່ພັບປະມານ ບໍ່ນານລາວກໍຮູ້ວ່າ ພວກລູກສາວຜູ້ຮັງມີ
ຢູ່ເວີຊີເນັຽນັ້ນ ບໍ່ສົນໃຈນຳຜູ້ທີ່ ບໍ່ໄດ້ຮຽນມາຈາກໂຮງຮຽນອັງ
ກິດ ແລະຜູ້ບໍ່ຮູ້ບໍ່ມີເງິນຫຼາຍ ຢູ່ໃນຈິດໝາຍການນັ່ງ ທີ່ຫານ

ຢອຣ໌ຊຂຽນຫາພັນອງລາວ ຊຶ່ງ ໂຮຍິນ ວິຊິງຕັນ ລາວຈຶ່ມວ່າ
ສາວງາມຜູ້ນຸ່ງບໍ່ມັກລາວ ການນຶ່ງອີກຫຼືສິ່ງຫາຄູ່ຮັກນາງຊານລີ
ສາວງາມຜູ້ຢູ່ ຟເຣເດຣຶກສະເບິກ ໄດ້ຈຶ່ມວ່າ ລາວຂຽນຫາເຖິງ
ສາມເທື່ອແລ້ວ ກໍບໍ່ໄດ້ຮັບຄຳຕອບ.

ນາບັດນີ້ ຫຼອດແຟຟັກ ກໍຫາງເດີນຫາງໄປດິນແດນຂອງ
ລາວ ຢູ່ພາກຕາເວັນຕົກ ແລະລາວໄດ້ຂໍໃຫ້ໝູ່ ຢອຣ໌ຊ ຕິດ
ຕາມໄປນຳ ໃນຖານະເປັນນັກສຳຮວດຜູ້ນຶ່ງອີກ ໃນບັນດານັກ
ສຳຮວດອື່ນໆ ລາວກໍຮັບໄປທັນທີ ຕິດຕາມລວຍລູກຊາຍຂອງ
ເຈົ້າເຮືອນແບລວີວ ຊຶ່ງວ່າ ຢອຣ໌ຊ ວິນລຽມແຟຟັກ ຊຶ່ງມີອາຍຸ
ແກ່ກວ່າ ວິຊິງຕັນ ເຈັດປີ ມີໜ້າຕາຍູມແຍມແຈມໃສ ທັງເປັນ
ບາວ ທີ່ໄດ້ຮຽນມາແຕ່ປະເທດອັງກິດລວຍ ສ່ວນຢອຣ໌ຊ ບໍ່
ແມ່ນແຕ່ດີໃຈ ໄດ້ມີເພື່ອນຜູ້ສຳຄັນເທົ່ານັ້ນ ລາວຍັງສິນໃຈ
ເຮືອງຊາຍແດນຕົນອີກ ລາວເອົາໃຈໃສ່ແທ້ໃນການຮຽນຮອບຮູ້
ຊຶ່ງລາວເຮັດມີບັນຫຼັກເຫຼັກການທີ່ລາວປະສົບພົບພໍ້ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ
ປະຈຳວັນ ໃສ່ໃນປັນນອຍໄວ ສິ່ງຕ່າງໆເຫຼົ່ານັ້ນເອງ ແມ່ນສິ່ງ
ທີ່ລາວຈະຕ້ອງຫຳຕົ່ງໄປ ຕລອດຊີວິດຂອງລາວ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ລາວໄດ້ໃຊ້ເວລາແຕ່ຍັງນອຍ ເຮັດໄຮ
ເຮັດນາມາແລ້ວກໍດີ ຫາມຢອຣ໌ຊ ກໍຍອມຮັບວ່າ ບໍ່ເກັ່ງໃນຫາງ
ນັ້ນ ຄືຜູ້ອື່ນ. ຕົວຢ່າງ ໃນຍາມເດີນຫາງ ຄົນຫນຶ່ງ ລາວຕິດ
ສິນໃຈເຂົ້າອນຂາງໃນ ແຫນທີ່ຈະນອນຝັງໄຟຢູ່ນອກ. ພໍ
ເມື່ອລາວສັງເກດເຫັນວ່າ ຕຽງນອນ ຂອງລາວບໍ່ໄດ້ດີກວ່າຢູ່
ຂາງນອກ ລາວຈຶ່ງຟ້າວນຸ່ງເຄື່ອງ ແລ້ວອອກໄປຢູ່ນຳໝູ່ຂາງ

ນອກ.

ຫາຍໄປ ຄະນະເດີນທາງໄດ້ພົບເຫັນ ພວກອິນ
 ເດັຽ ທີ່ກັບເມືອງເຮືອງ ບາງຄົນພາຍກະໂຫຼກຫົວຂອງສິດຕູ
 ຂອງເຂົາໄປນຳ ຫາງຫນ້າຫາບຫນຶ່ງ ຫາງຫຼັງຫາບຫນຶ່ງ. ສ່ວນ
 ຫານວິຊິງຕັນ ກໍ່ຫຳການສຳຮວດກວດເບິ່ງທຸກຄົນ ອັນກວາງໃຫຍ່
 ເພື່ອຈະເຮັດເປັນບ່ອນ ໃຫ້ຄົນທີ່ປະສົງສັບສາວ ຈັບຈອງ ຢູ່ໄດ
 ລາວມັກແລະພໍໃຈ ນຳວຽກນີ້ ແລະເງິນກໍ່ໄດ້ຫາຍຂຶ້ນ ຮອດ
 ລະເຈັດໂດລາ ໃນເດືອນຫັນວາ ຂອງປີນັ້ນ ລາວໄດ້ໄປເຂົ້າ
 ໂຮງຮຽນ ທົ່ວລຽມ ແລະມາຮູ້ ຮຽນຢູ່ເມືອງ ວິນລຽມເບີກ
 ເວີຊີເນັຽ ເພື່ອຮຽນເຮືອງການສຳຮວດຕົວອີກ ດ້ວຍຄວາມ
 ຊ່ວຍເຫລືອຂອງທ່ານລິ້ງເຊີ ແລະທ່ານແຟຟິກ ທ່ານຢອຣ໌ຊ
 ຈັງສາມາດ ໄດ້ເປັນນັກສຳຮວດຜູ້ໜຶ່ງ ໃນຈຳນວນນັກສຳຮວດ
 ຂອງ ຮັດເວີຊີເນັຽ ພໍດີອາຍຸຂອງທ່ານຢອຣ໌ຊ ກໍ່ໄດ້ ໑໗ ປີ
 ແລະເປັນຮະດູຮອນອີກດ້ວຍ.

ໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ ຫຼຸ້ມວິຊິງຕັນ ກໍ່ຫຳການເປັນນັກສຳຮວດ
 ບາງຄັ້ງກໍ່ເຮັດວຽກໃຫ້ທ່ານ ຫຼອດແຟຟິກ ແລະບາງຄັ້ງກໍ່ເຮັດ
 ວຽກໃຫ້ຄົນອື່ນ ເປັນເວລາຢູ່ຕັ້ງສາມປີ ລາວໄດ້ກະໂຫຼກການ
 ເຮັດຖານໃຫ້ເມືອງໃໝ່ ຊຶ່ງສຳຮວດແລວກໍ່ໄດ້ຊ່ວຍ ເມືອງອາ
 ເລັກຊັງດຣີອາ ລາວເຮັດວຽກໄດ້ເກັ່ງດີ ຈົນເທົ່າສູ່ນັ້ນ ເຮົາ
 ຍັງສັງເກດເຫັນງານທີ່ເລົ່າສຳຮວດໄວຢູ່ຫຼາຍ ບ່ອນທີ່ເມືອງເວີ
 ຊີເນັຽ ລາວໄດ້ຈັດບັນທຶກລາຍຮັບ ລາຍຈາຍຂອງລາວໃສ່ປື້ມ
 ຢ່າງຮຽບຮອຍ ເພື່ອຊ່ວຍຄວາມຊຶ່ງຈຳ ບາງທີລາວໄດ້ເງິນມາ

ແລວ ກໍເອົາໄປຊົດນໄວ ເຖິງວ່າຍັງໜຸ່ມກໍຕາມ ທ່ານວິຊິງຕິນ
ກໍສະແດງໄດວ່າ ຕົນເປັນຜູ້ມີຫວຄິດດີ ແລະທຳງານກໍໄດດີເຊັ່ນ
ດຽວກັນ.

ຍາມໃດ ວິຊິງຕິນ ບໍ່ເຮັດວຽກແລວ ລາວກໍໄປຫຼິ້ນຢູ່
ເມືອງແບຼລວີວ ແລະເມົາເວີນິງ ພຸນເປັນສ່ວນຫຼາຍ ວິຊິງຕິນ
ໄດຊອກຮູຊອກຮຽນ ຢູ່ນຳບານເຮືອນ ຢູ່ແຖວແມ່ນ້ຳ ໂປໂຕມັກ
ນັ້ນ ເປັນຄວາມຮູ້ ທີ່ໂຮງຮຽນບໍ່ສອນໃຫລາວໄດ. ລາວສິ່ງ
ເກດໄດວ່າ ຜູ້ຄົນເຮັດສິ່ງໃດໄປແລວ ເຂົາເຈົ້າໄດເຮັດຕາມທີ່
ເຂົາເຈົ້າເວົ້າ ແລະພະຍາຍາມເຂົ້າໃຈ ໃນຄວາມຮູ້ສຶກຂອງ
ເຂົາເຈົ້າ ຕໍ່ສິ່ງຕ່າງໆ.

ສ່ວນພວກແຟຟິກັນ ທີ່ເຄີຍເປັນຕົວຢ່າງອັນດີຂອງຄອບ
ຄົວ ທີ່ມີຊຸສຽງຂອງຊາວອັງກິດຢູ່ແລວ ໄດພອມພາກັນຕໍ່ສູ່ເພື່ອ
ເສຣີພາບເລື່ອຍໆມາ ເປັນຕັ້ງກວ່າ ຮອຍໆ ປີ ເຂົາເຈົ້າມີ
ກຳລັງໃຈແລະຊອງທາງສຶກສາເບິ່ງຊີວິດແລະປັດຂອງບັນພະບູ
ຮູດ ໂຮມັນ ອັນເປັນສັນຊາດ ທີ່ກາຫານແລະມິກຽດ.

ທ່ານລືຮັງ ວິຊິງຕິນ ກໍເຫັນດີຮວມຄວາມຄິດ ທາງຮັກ
ບານຮັກເມືອງ ຮັກປະເທດຂອງຕົນດວຍ ພວກລືຮັງ ແລະວິຊິງ
ຕິນນີ້ ເຊື່ອຫສຸດວ່າ ຊີວິດນີ້ ເປັນເຮືອງຂອງໜ້າທີ່ ແລະກຽດ
ທາງສ່ວນຕົວ ແລະທາງສ່ວນຮວມ ບໍ່ມີໜ້າທີ່ການອັນໃດ ທີ່ວ່າ
ຈະສູງກວ່າ ຫລື ຍິ່ງໃຫຍ່ກວ່າ ໜ້າທີ່ຮັບໃຊ້ປະເທດຊາດຂອງ
ຕົນເອງ ແຕ່ວ່າ ບໍ່ມີໃຜດອກທີ່ສາມາດຈະຮັບໃຊ້ປະເທດຊາດ
ຂອງຕົນໄດດີ ໃນເມື່ອຄົນບໍ່ສາມາດຄວບຄຸມຕົນເອງໄດເສັຽ

ກອນ.

ຄວາມຄິດທັງໝາຍທີ່ເຫຼ້າມານີ້ ໂດນຳມາເຈາະຈົງຂຽນ
ກັນລົງເປັນເນື້ອຄວາມ ໂດຍນັກຂຽນຄົນອັງກິດ ຊື່ວ່າ ໂຊເຊັຟ
ອັດດິສັນ ໃນຫຳນອງເຮືອງ ເຄໂຕ ຊຶ່ງນຳມາອ່ານມາໃຊ້ກັນຢູ່
ເລື້ອຍ ຢູ່ເມືອງແບລວິວ ໃນເຮືອງ ເຄໂຕນີ້ ມີຄົນໂຮມັນຜູ້ນຶ່ງ
ບອກວ່າຫລາວເຮັດໃຫ້ທະຫານມີຄວາມກາຫຳນ ແລະພາເຂົາ
ອູບຊຶ່ງ ນຳແຕ່ຄວາມເສຣີ ຢ່າງສຸດຊຶ່ງ ຈົນກະທັ່ງວ່າ ເຂົາບໍ່
ຢ້ານຮອດຄວາມຕາຍ ແຕ່ສ່ວນສຳຄັນແຫນ້ນ ແມ່ນເຮືອງ ເຄ
ໂຕ ທີ່ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຖ້າຜູ້ໃດຫາກ ຮຽນເປັນນາຍຕົວເອງໄດ
ຜູ້ນັ້ນອາດເປັນຜູ້ຍິ່ງໃຫຍ່ໄດ ຫານໂຊເຊັຟ ອັດດິສັນ ໄດ້ແນະ
ນຳໃຫ້ເຮົາສຶກສາເບິ່ງເບຍຂອງ ເຄໂຕ ນັ້ນ ເພື່ອຈະໄດ້ຮູ້
ຄົນຜູ້ດີ ແລະຜູ້ຊຶ່ງໃສ່ຈະສາມາດເປັນໃຫຍ່ໄດງາຍດາຍ ຢ້ານ
ເປັນເຫວະດາພຸນແລວ ຫານວິຊິຕັນ ກໍເລີຍເກີດມີຄວາມສົນ
ໃນຈຳເຮືອງ ເຄໂຕ ຢູ່ເລື້ອຍ.

ຄວາມຮູ້ສຶກອັນແຮງກາ ວ່າຢ້ານມີກຽດ ແລະ ຢ້ານຮັບ
ໃຊ້ໃນໜ້າທີ່ ກໍເກີດມີເປັນສ່ວນໆໃນໂຕວຸຂອງ ຫານຢອຣ໌ຊວິ
ຊິຕັນ ຕລອດຊິວິດເລີຍ ມັນເປັນແສງສວ່າງອັນນຶ່ງ ໃຫ້ລາວ
ເຫັນໂລກໜວຍນຶ່ງອີກ ຊຶ່ງເຫນືອໄປກວ່າ ການຊ່ວງມາ ການ
ໂຮເນອ ການເຕັ້ນລຳ ແລະນາງແສນາງສາວ ທີ່ຊາວໜຸ່ມອາ
ຍຸສຳກັນ ຢູ່ເມືອງເວີຊິເນັຽ ເຄີຍສົນໃຈໃຜຢັ້ນກັນນັ້ນ.

ການທີ່ໄດ້ຢູ່ລົງເຄີຍກັບພວກ ແຟຟິກ ແລະພວກລໍຮັງນັ້ນ
ກໍເປັນຫາງຊ່ວຍຫານຢອຣ໌ຊ ອີກຫາງນຶ່ງ ຄືວ່າ ເວລາຫານ

ຢອຣ໌ຊໄດ້ຢູ່ນຳຄືນພວກນີ້ ລາວປາກົດວ່າ ໄດ້ຢູ່ໃຈກາງຂອງ
ຄວາມຮູ້ ຫາຍສິ່ງຫາຍຢ່າງ ຍາມຄຳມາລາວໄດ້ສະດັບຮັບຟັງ
ເຂົາເຈົ້າເວົ້າລົມກັນ ເຂົາເຈົ້າໄດ້ລົມກັນເຖິງເຮືອງໂຄງການ
ຂອງບໍຣິສັດ ໂອຣາຍໂອ ທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຄົນໄດ້ຈັບຈອງ ຢູ່ແຖວ
ທົ່ງພຽງຂອງແມ່ນ້ຳ ໂອຣາຍໂອ ອັນເປັນທົ່ງພຽງບອນທີ່ພວກ
ອົງກິດແລະພວກຝຣັ່ງເສດ ປະສົງຢາກຄວບຄຸມນັ້ນເອງ ຫຼານລໍ
ຮັງ ເຄີຍເປັນຫົວໜ້າ ບໍຣິສັດນັ້ນມາແລວ ດວຍຄວາມຮູ້ຫຼັກຢູ່
ໃນຈິດໝາຍຫຼາຍໆສະບັບ ທີ່ສົ່ງມາຈາກກຸງລອນດອນແລະດວຍ
ມີໂອກາດໄດ້ໝັ້ນພິບພໍ ປະຊຸມນຳທານຜູ້ປົກຄອງເຂດເວີຊີເນັຽ
ນັ້ນ ການຮຽນຮູ້ກັບນະໂຍບາຍອັນຍິ່ງໃຫຍ່ຂອງໂລກ ກໍກາຍ
ເປັນຂອງງາຍ ຂອງສະບາຍ ແກໜຸນຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນ.

ສ່ວນຄວາມເສົ້າໂສກສລົດໃຈກໍມີຢູ່ ຕິດຕາມທານ
ຢອຣ໌ຊ ຢູ່ເຖິງສີປີເຕັມ ຄືວ່າ ທານຢອຣ໌ຊ ຜູ້ທີ່ເປັນຫະຫຼານດີ
ທີ່ເປັນຄາຍໆກັບພໍ ຫຼືອາຍຸຜູ້ນັ້ນຂອງທານຢອຣ໌ຊນັ້ນ ໄດ້ເຈັບ
ປ່ວຍເປັນເວລາເທິງນານ ແລະກໍໄດ້ເສັຽຊີວິດໄປ ເຖິງແມ່ນ
ວ່າທານລໍຮັງ ເສັຽຊີວິດໄປແລວກໍດີ ທານຢອຣ໌ຊ ກໍຍັງໄດ້ຮັບ
ຄວາມອຸນຊູຕໍ່ໄປອີກ ຄາວຍັງມີຊີວິດຢູ່ນັ້ນ ທານລໍຮັງ ໄດ້ມອບ
ເງິນພຽງພໍ ໄວກັບເມັຽລາວ ແລະປະເຮືອນຢູ່ ເມົາເວີນິງ
ໄວໃຫ້ທານຢອຣ໌ຊ ຕໍ່ໄປພຸ່ນເມັຽທານລໍຮັງ ຈົ່ງມີຜົນໃຫ້ອີກ
ທານວິຊິງຕັນ ບໍ່ເຄີຍລົມສູ່ໃຜຟັງເລີຍ ກຽວກັບຄວາມຮູ້ສຶກຂອງ
ລາວ ຕໍ່ການສຸ່ນເສັຽທານລໍຮັງໄປ ສິ່ງອື່ນໆ ກໍເຊັ່ນດຽວກັນ ຢູ່
ໃນຊີວິດຂອງລາວແລວ ທານວິຊິງຕັນ ບໍ່ມັກສະແດງຄວາມຮູ້ສຶກ

ໃຫ້ໃຜຮູ້ທາງວາຈາ ແຕ່ດວຍການເຮັດການທຳເທົ່ານັ້ນ ເຊັ່ນ
ຕົວຢ່າງ ເມື່ອລາວໄດ້ຢູ່ເປັນເຈົ້າຂອງເຮືອນ ເມັ່ນ ເວີນິງ
ລາວໄດ້ເອົາຮູບຂອງ ຫານ ລໍຮັງ ວາງໄວເທິງໂຕະຫອງອາມ
ຫນັງສືຂອງລາວສເມີ ສຳລັບຮູບຂອງຫານແອດເວີດ ເວີນິງ ກໍ
ເຊັ່ນດຽວກັນ ລາວກໍບໍ່ຍອມຍົກຍາຍ ກະທັ່ງຕະກຽງຢູ່ໃນຫອງ
ຊຶ່ງຫານເວີນິງ ມອບໄວເປັນຂອງຂວັນໃຫ້ແກ່ຫານລໍຮັງ. ຫຼາຍ
ປີຕໍ່ມາ ຫຼັງຈາກມີຊັຍຊນະຢູ່ເມືອງ ຢອກທາວແລວ ຫານ ວໍ
ຊິງຕັນ ໄດ້ເຊີນເອົາພວກນາຍຫະຫານອັງກິດ ທີ່ຖືກກັກໄວ ມາ
ກິນແລງນຳ ລາວມັນ ພໍດີພູນິງເວົ້າວ່າ ລາວກໍໄດ້ເຂົ້າໂຮງ
ຮຽນ ທີ່ ແອໂປບີ ພອມບິດຽວກັນກັບຫານລໍຮັງ ເປັນລູກສິດຢູ
ພູນ ຫານວໍຊິງຕັນ ຈົ່ງຟ້າວຂຽນຈົດໝາຍຫາຜູ້ບັນຊາການກອງ
ທັບເຮືອຂອງຝຣັ່ງເສດ ຫານຟັງຊິວ ເດີກຣາດ ຮອງຂໍໃຫ້ປອບ
ຜູ້ເວົ້ານັ້ນ ທີ່ເປັນເພື່ອນຂອງອາຍຸຕິນ ຊຶ່ງຍາມນັ້ນ ອາຍໄດ້ສິນຊີ
ວິດມາ ກໍເປັນເວລາ ໒໔ ປີກວ່າແລວ.

ກ່ອນເວລາຈະມີການປະທະກັນຄັ້ງນີ້ ອີກ ໄດ້ມີນາຍຫະ
ຫານຫຼາຍຜູ້ ໄດ້ຮັບຂ້າວຈາກຄອບຄົວວ່າ ໃຫ້ຟ້າວໄປຢຽມ
ເບິ່ງອາຍ ທີ່ກຳລັງປ່ວຍຫນັກ ເພາະຢາງຈະບໍ່ລອດແລວ ນາຍ
ຫະຫານຫຼາຍຜູ້ນັ້ນ ກໍໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ໄປ ແລວກໍມີຜູ້ໃໝ່ຮັບ
ຫນ້າທີ່ແທນໄວ ພໍດີຮອດຍາມຈະໄປແຫງ ຍັງເອີ້ນມີຜູ້ນັ້ນມາ
ຖາມເຖິງເຮືອງ ຄວາມກາຫານຂອງຕົນກໍເລີຍເກີດມີສົນໃຈ
ຄຽດແຄນຂນ ຈົ່ງຟ້າວຈັບເອົາປືນແລວເລີຍເຮົາບຸກໄປນຳໝູ
ຫະຫານຊຳ ລາວດັ່ງສິດຕູໄວຢ່າງສຸດຄວາມກາຫານ ຢູ່ຕລອດ

ວັນ. ເມື່ອຊາຍເຊັ່ນນັ້ນ ທ່ານວິຊິງຕັນ ຈິ່ງເອີ້ນຜູ້ກຽວມາລົມ
ກັນແບບເປັນກັນເອງ ຢ່າງທະຫານຕໍ່ ທະຫານ ວິຊິງຕັນຈິ່ງ
ສັນຮະເສີນວາ ລາວເປັນນັກຕໍ່ສູ້ຜູ້ກາຫານແຫ່ງ ຕໍ່ໄປ ວິຊິງຕັນ
ເລີຍແຖມຄຳຄວບຄວາມເໝາະອີກເໝາະໃຈວ່າ "ເຈົ້າຄວນທີ່ຈະ
ໄປຢຽມເບິ່ງອາຍຂອງເຈົ້າແດ່".

ໝ. ຮຽນຮູ້ຈາກປະສົບກາລ

ເຮືອງຂອງທ່ານຈອນ ເອັຟ ແຄນເນດີ ເມື່ອຍາມອາຍ
ໃຫຍ່ລາວເສັຽຊີວິດໄປນັ້ນ ກໍເປັນເຮືອງທີ່ຄາຍຄືກັນກັບເຮືອງ
ຂອງທ່ານວໍຊິງຕັນ ຄືວ່າທ່ານວໍຊິງຕັນ ເມື່ອອາຍລຳຮັງຕາຍແລວ
ລາວຕອງໄດ້ຮັບເອົາໜ້າທີ່ ເປັນຜູນຳຄອບຄົວຂອງລາວຕໍ່ໄປ.
ເຖິງແມ່ນວ່າ ອາຍຸຍັງອອນ ມີພຽງ ໒໐ ປີກໍຕາມ ຊາວແຟຟິກ
ກໍເຫັນດີແລະພອມກັນຮອງຂຶ້ນຳທ່ານຜູ້ປົກຄອງເມືອງ ເວີຊີເນັຽ
ວ່າ ຂໍໃຫ້ຊອກຫາໜ້າທີ່ກູນໃຫ້ທ່ານວໍຊິງຕັນເຮັດແນວໃດແນວ
ນັ້ງ ຢ່າງນາຍແມ່ທັບຂອດຄຸມຄອງ ແບບດຽວກັນກັບຂອງອາຍລຳ
ຮັງທີ່ຕາຍໄປນັ້ນ ຫລາຍເດືອນຜູ້ນຳໄປ ຫານຊອກ ຈົ່ງໄປສັກ
ເຮັດການໃນຍາມໝາວ ຢູ່ນຳຄາຍຂອງຝຣັ່ງເສດ ຢູ່ທີ່ເມືອງ
ເລັກອີຣີ ສິ່ງນັ້ນເປັນເຮືອງທີ່ອາຍ ລຳຮັງ ຂອງລາວ ເຄີຍຢາກ
ໃຫ້ເຮັດຢູ່ແຕ່ໃດແລວ.

ເມື່ອມີໃຜຫາກກ່າວຫາວ່າ ທ່ານວໍຊິງຕັນ ຍັງໜຸ່ມໂພດ
ສຳລັບເຮັດວຽກເຮັດການ ຊາວແຟຟິກກໍຕອບໄປຫັນຫົວ ເຂົາ

ເຈົ້າຮູ້ດີແລ້ວ ຈົ່ງອະທິບາຍໄປວ່າ "ເຊື່ອພວກວໍຊິງຕັນນີ້ ເປັນ
ເຊື່ອທີ່ເກີດກ່ອນ" ສິ່ງນີ້ ກໍປາກົດວ່າມີຄວາມຈິງຢູ່ ສຳລັບຄົນທີ່
ມີອາຍຸແຕ່ ໒໑ ປີ ຄື ວໍຊິງຕັນນີ້ ລາວຍັງສາມາດສະແດງຫາ
ເຫດຫາຜົນໄດ້ດີ ຕາມກໍຣະນີໃນຍາມນັ້ນ ເມື່ອເຮັດວຽກຢູ່ຄາຍ
ຂອງຝຣັ່ງເສດນັ້ນ ລາວໄດ້ພະຍາຍາມສາງສາມກູ້ຄືຕລອດຮອດ
ຄວາມຮັກແພງ ຈົນເປັນທີ່ພໍໃຈຂອງສາມຫົວໜ້າໃຫຍ່ໆ ຂອງ
ຊາວອິນເດັຽ ຫົວໜ້າເຫລົ່ານີ້ເປັນໝູ່ພວກຂອງຝ່າຍອັງກິດ
ແຕ່ກໍຍິນດີຕິດຕາມໄປນຳທ່ານວໍຊິງຕັນ ເພື່ອສະແດງອອກ ໃຫ້
ຝ່າຍອັງກິດເຫັນວ່າ ເຂົາກໍເປັນນາຍເຂົາເອງ ແລະສາມາດ
ເຮັດສິ່ງໃດສິ່ງໜຶ່ງໄດ້ຕາມທີ່ເຂົາປະສົງ ເມື່ອຫົວໜ້າເຫລົ່ານີ້
ນາຮອດຄາຍ ພວກຝຣັ່ງເສດກໍຝ່າວປະຈົບປະແຈງຫາເຫຼົ່າຢູ່
ນາສູ່ ພອນກັບສັນຍາວ່າຈະໃຫ້ຂອງຈາກຮາງວັນດວຍ ຖາ ວ່າ
ພວກຫົວໜ້າເຫລົ່ານີ້ ຫາກຈະຮັບໃຊ້ຝ່າຍຝຣັ່ງເສດ.

ຜູ້ບັງຄັບບັນຊາຝ່າຍຝຣັ່ງເສດ ເປັນຜູ້ມີອາຍຸສູງແບບກວ່າ
ທ່ານວໍຊິງຕັນຫລາຍ ທ່ານວໍຊິງຕັນຍາງເຂົ້າໄປລົມນຳຜູ້ບັນຊາ
ຝ່າຍຝຣັ່ງເສດຢ່າງບໍ່ຕົ້ນຕົ້ນຕືກໃຈຫຍັງ ເພື່ອບອກໃຫ້ຊາບວ່າ
ການຍົວະເຍົາຄົນໃຫ້ໄປເຂົ້າຝ່າຍຝຣັ່ງເສດນັ້ນ ຄົງບໍ່ສຳເລັດ
ຜົນ ແລະຈະເປັນການຍູກກລາງ ທ່ານຈະໃຫ້ເຂົາຫນີພາຍໄປ
ຜູ້ບັນຊາກຽມຝຣັ່ງຮູ້ສຶກຄວາມໃຈ ຈົ່ງຝ່າວຫາຂອງຕອນໃສ່ມືໃຫ້
ພວກຫົວໜ້າອິນເດັຽແລ້ວ ກໍໃຫ້ເຂົາຫນີໄປ ມື້ຕໍ່ມາ ເວລາ
ທ່ານວໍຊິງຕັນ ຫາງຫາກຽມຈະລົງກຳປັ້ນເພື່ອເດີນຫາງ ຜູ້ບັນ
ຊາການຝຣັ່ງເສດ ຍັງມາຫົດລອງອີກເປັນຄັ້ງສຸດທ້າຍ ຍົວະ

ເຍົາບໍ່ໃຫ້ພວກອິນເດັຽໜີໄປໄດຍວິທີເກືອເຫຼົ້າຈິນໃຫ້ເມົາ.

ເວລານັ້ນ ຫຼານວິຊິງຕັນ ກໍເຂົ້າຂັດຂວາງຂອງພວກອິນເດັຽກັບຂອງເມົາໄວ ແລວກາວເຕືອນພວກອິນເດັຽວ່າ ເຂົາໄດສິນຍາຮັບຕິດຕາມມາເຖິງຂັ້ນນີ້ແລວ ເຂົາຄວນຈະເດີນທາງຕໍ່ໄປ ຍັງໜຸ່ມກໍຈິງ ແຕກາວເຂົ້າກາວາໄດເຊັ່ນນີ້ ສະແດງວ່າ ກາຫານດີສິມຄວນ ພວກຫົວໜ້າຊາວອິນເດັຽ ອາດເກີດຄຽດແຄນຂຶ້ນກໍເປັນໄດ ແຕ່ສິ່ງທີ່ຫຼານວິຊິງຕັນ ກາວເວົ້າໄປນັ້ນລວນແລວແຕ່ຄວາມຈິງ ແລວເຂົາຈິງຍອມໄປນຳໂດຍບໍ່ມີປາກສຽງຖຽງອີກຈັກຄຳເລີຍ.

ໄດຫລາຍອາທິດຕໍ່ມາ ກໍເກີດມີບັນຫານຳໆປະການໃສ່ຫຼານວິຊິງຕັນ ລາວຈຳເປັນປະຄິນຂອງລາວ ໃຫຍງນຳມາຫຼືຕາງຂອງຄອຍຍາງໄປບໍ່ໄດໄວທັນໃຈ ລາວເອງກັບຜູ້ຮອງອີກຜູ້ໜຶ່ງ ຊື່ວ່າ ຄຣິສໂຕເຟີ ກິຊຕ໌ ຈິງພາກັນເດີນທາງລັດປາໄປ. ຕາມທາງໄປເລີຍໄປພໍອິນເດັຽຜູ້ໜຶ່ງ ເປັນຜູ້ນຳທາງພາກັນໄປ. ຢາງໄປຮອດບອນແປນລະຫວ່າງຕົນໄມແຫງໜຶ່ງ ອິນເດັຽໜີທີ່ເປັນຜູ້ນຳທາງຈິງອວຍໜ້າຄິນແລະຍິງປົນ ໃສ່.

ຫຼານວິຊິງຕັນ ຈິງຮອງຖາມ ຫຼານກິຊຕ໌ວ່າ "ເຈົ້າຖືກເຈັບບໍ່?"

ຫຼານກິຊຕ໌ຕອບຄືນວ່າ "ບໍ່"

ໜີອິນເດັຽກໍຟາວແລນໄປຍັງຕົນໄມກຽມຍິງອີກ ແຕ່ຫຼານວິຊິງຕັນ ແລນນຳແລະຫັນດິງເອົາປົນມັນໄວ ຫຼານກິຊຕ໌ກໍຍົກປົນລາວຂຶ້ນວ່າຈະຍິງ ໜີອິນເດັຽກໍຄິດວ່າຄິງຈະໄປບໍ່ພົນ

ຈົ່ງຢືນຢູ່ຖາໃຫ້ຍິງ ທ່ານວໍຊິງຕັນ ຈົ່ງໂຈະທ່ານກິຊຕ໌ໄວ້ ແລະ
ບອກວ່າຈະຂາຄົນຊົ່ງບໍ່ມີແນວປອງກັນຕົວບໍ່ໄດ ແລະລາວກໍປ່ອຍ
ໃຫ້ໝໍອິນເດັຽຫນີໄປ ເມື່ອມີທ່າທີ່ເຊັ່ນນັ້ນເກີດຂຶ້ນແລ້ວ ທ່ານວໍ
ຊິງຕັນແລະກິຊຕ໌ ກໍຕອງໄດຍາງຈົນໝົດຄົນ ຈົນໃຫ້ພັນປ່າ
ໄປເພາະຄິດສິ່ງສັຍວ່າໝໍອິນເດັຽນັ້ນອາດໄປນຳເອົາພວກມັນ
ມາຕິດຕາມຂາພວກຕົນ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ໃນລະຫວ່າງປີທີ່ທ່ານວໍຊິງຕັນ ມີສິ່ງສູ້
ແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ທ່ານມີຄວາມຄຽມຄົມ ແລະຄວາມຮອບຮູດ
ເຊັ່ນນັ້ນກໍດີ ແຕ່ເຫັນວ່າ ຢູ່ໃນກິຣິຍາທ່າທີ່ຂອງທ່ານແລ້ວ ຍັງມີ
ບາງສິ່ງບາງຢ່າງ ຍັງເປັນກິຣິຍາເກືອບວ່າ ຄືກັນກັບເດັກນອຍ
ຢູ່. ລາວມັກຄຽດໄວເມື່ອມີຄົນວ່າສິ່ງໃດທີ່ລາວເຮັດແລ້ວນັ້ນບໍ່
ຖືກໝົດ ເຊັ່ນວ່າ ເວລາລາວເສັຽໃຈກັບມາແຕ່ຄາຍ ເນແຊດ
ຊິຕີ ເສັຽໃຈຫລາຍແລ້ວກໍຮອງປາວຮາຍໃຫ້ພູທີ່ສິ່ງສັຍວ່າ ລາວ
ບໍ່ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ສູ່ຕາມສົມຄວນ ລາວຂຽນໄປເວົ້າໃຫ້ຮອດ
ທ່ານຜູ້ປົກຄອງເມືອງ ມາຣິແລນຢ່າງເຈັບໃຈແທ ເພາະວ່າ
ທ່ານຜູ້ປົກຄອງເວົ້າວ່າ ເຮືອງຂອງຄາຍ ເນແຊດຊິຕີນັ້ນ ບໍ່ສຳ
ຄັນຫຍັງ ທ່ານຜູ້ປົກຄອງໄດ້ພາຍາຍາມປຽນຄວາມຮູ້ສຶກຂອງທ່ານ
ວໍຊິງຕັນ ໂດຍອະທິບາຍສຸລາວຟັງວ່າ ມີຜູ້ຄົນຜູ້ບໍ່ດີເປັນຜູ້ສັບສິ
ແລະເປັນເຮືອງຂອງຫນຶ່ງສິໝ ທີ່ເວົ້າແຕ່ຄວາມບໍ່ຈິງເທົ່ານັ້ນ
ດອກ.

ໂສກເສົ້າເສັຽໃຈເຕັມທີ່ ຍ້ອນວ່າ ຖືກເສັຽຊັບແລ້ວ
ທ່ານວໍຊິງຕັນ ຈົ່ງໄປຢູ່ນຳອ່າຍ ແຈກກໍຂອງລາວຢູ່ທີ່ເມົາເວີນິງ

ຢູ່ຫນ້ນກໍເກີດມີບັນຫາໃຫຍ່ມາໃສ່ລາວອີກ ລາວເຫັນວ່າລາວຫຼົງ
ໄປມັກເມັຽຂອງໝູ່ຮັກໝູ່ແພງຂອງລາວເອງ ແມ່ນທານຢອຣ໌ຊ
ວິລລຽມ ແຟຟິກ ທີ່ເຄີຍເປັນໝູ່ກັນມາ ແຕ່ປາງໄປເຮັດວຽກ
ເຮັດການສຳຮວດຄາວກອນພູນ ຊຶ່ງມີເມັຽງາມ ຊື່ວ່າ ຊາລລີ
ແຄຣີ ມາຢູ່ເຮືອນທີ່ແບນວິວນຳກັນ ຜູ້ຍິງຄົນນີ້ມີຄວາມຮູ້ຫລາຍ
ເວົ້າລົມເກັ່ງ ແລະມັກວາງຫາທີ່ໃສ່ຜູ້ຊາຍ ເປັນຜູ້ຍິງທີ່ຖືກຕາ
ຖືກໃຈຂອງທະຫານໝູ່ພູບໍ່ມັກປາກ ແລະສ່ວນມາກແມ່ນຜູ້ທີ່ບໍ່
ເກັ່ງບໍ່ສາມາດ ຫາງຜູ້ສາວມາກອນ.

ທານວໍຊິງຕັນ ເປັນໝູ່ ຊາຍໂສດ ມາເຖິງເຂດອາຍຸ
ເໝີ ປີແລວ ຊີວິດຂອງລາວຈຶ່ງຕອງການຄວາມລາບລນ ມ່ວນ
ຊົນບາງເລັກນອຍ ລາວຕອງການຫາຜູ້ຍິງຊ່ວຍຫຍິບປັກຖືກແສວ
ເສື້ອໃຫມຸງ ຫາງເມົາເວີນິງ ກໍຊວນແຜ່ນແພຕັດວັດແທກເປັນ
ຮູບແລວ ສິ່ງໄປຫາຫາງແບນວິວພູນ ແລວນາງຊາລລີ ກໍຊ່ອກ
ໃຫ້ຜູ້ໃດຜູ້ນຶ່ງຫຍິບເປັນຜົນໃຫ້ ຢູ່ທີ່ແບນວິວນຳທານວໍຊິງຕັນ ແລະ
ອາຍໃຫຍ່ຂອງລາວ ກໍກິນເຂົ້າຊຸມກັນຫລາຍໆໂອກາດຢ່າງຫມ
ມະນຸດາເລອຍຢູ່ ເກືອບເວົ້າໄດວາ ສ່ວນຫລາຍແລວແມ່ນຢູ່ນຳ
ກັນພູນຫລາຍກວ່າຢູ່ເມົາເວີນິງ ບ່ອນບໍ່ມີຜູ້ຍິງຢູ່ນຳ ແລະ ເປັນ
ບ່ອນເສົ້າໆຊວນໃຫ້ຄິດ ເຫັນແຕ່ທານລໍຮັງ ທີ່ຕາຍແລວແລວນັ້ນ
ທານຢອຣ໌ຊ ວໍຊິງຕັນ ເລີຍເກີດມີຄວາມຮັກຄວາມມັກ ກັບນາງ
ຊາລລີ ແຟຟິກ ເທື່ອລະເລັກເທື່ອລະນອຍ ໂດຍບໍ່ຮູ້ສຶກຕົວ.

ມັນເລີຍກາຍເປັນຄວາມຮູ້ສຶກ ຢ່າງຈົມຫົວຈົມຫາຍໄປ
ຫມິດ ທານວໍຊິງຕັນ ເປັນຄົນໝັກຮຽດຜູ້ນຶ່ງ ຈຶ່ງເກັບຄວາມຮູ້ສຶກ

ແຫງຂອງຕົນໄວ ໃຫ້ເປັນຄວາມລຶບ ເພື່ອກຽດຂອງນາງຊາລລີ
ສະຖານໃດກໍຕາມ ລາວກໍບໍ່ສາມາດຈະລິມຊາລລີໄດ ຈົນຄາຍໆ
ກັບວາ ຈະຍາຍແບນວົວໃຫ້ຮາງຈາກ ໄປໂຕໝັກ ຫນີຈາກຮອຍ
ຍມແລະແສງຕາຫວານຂອງຊາລລີນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ເດັດຂາດແລະ
ຕັ້ງໄປ ຫານວິຊິງຕັນ ກໍຖືກເອ້ນໄປຊຸມເຂົ້າຊຸມນ້ຳ ໄປ ຟອນ
ໄປລຳ ໃຫ້ເປັນໂອກາດໄດ້ເພີ່ມຈິດ ສນິດສນິມກັນຈົນແທບກັບ
ວາບໍ່ເຫັນກັນຢູ່ບໍ່ໄດ້.

ສີ່ປີຕໍ່ມາ ຫານວິຊິງຕັນ ພຍາຍາມບັງຄັບຈິດໃຈຕົນ
ເອງ ຜູ້ຊາຍສ່ວນມາກໝໍອາຍຸສຳລາວນີ້ ກອນຈະມີເມັຽ ແລະ
ເຣີມຕັນເປັນຄອບຄົວ ກໍຕອງໄດ້ໃຊ້ເວລາເປັນຕັ້ງຫລາຍ ປີ
ລາວພໍ້ທີ່ຈະກັບຄືນໄປປະຕິບັດຊີວິດຫຼະຫານ ຕາມທີ່ລາວເຄີຍຖືກ
ໄວຍາມຢູ່ຄາຍ ເນແຊຊຸດຊິຕີ ມັນແລວ ຖາວານາງຊາລລີບໍ່ມາ
ຜູກພັດຈິດໃຈລາວໄວ.

ມີຫານນາຍພົນຄົນອັງກິດຜູ້ໜຶ່ງ ທີ່ເປັນຜູ້ດີ ແລະມີຊື່ວ່າ
ຫານ ວິລລຽມ ບູຣາດດ້ອກ ໄດ້ນຳກອງທັບເສືອແດງ ຜ່ານມາ
ທາງນັ້ນ ແລະໄດ້ສູນເຫນາທີ່ ອັນສຳຄັນໃຫ້ຫານວິຊິງຕັນ ເຂົ້າ
ຮວມກັບກອງທັບອັງກິດ ຫານວິຊິງຕັນກໍໄດ້ຮັບຄວາມພໍໃຈ
ໃນຄນະນັ້ນ ພໍດີແມ່ນແມ່ຂອງຫານວິຊິງຕັນ ມາເຖິງ ແລະໄດ້
ອະທິບາຍສູ່ລູກຊາຍຟັງຫລາຍຢ່າງ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ລູກເອົາຊີວິດໄປ
ສຽງພັຍໃນກອງທັບອີກ ຫານວິຊິງຕັນ ຈຳເປັນຈຶ່ງໄດ້ຂຽນຈິດ
ໝາຍໄປຫາຫານນາຍພົນ ເພື່ອຂໍໂຈະໄວກອນ ແລວຈຶ່ງຂໍເຂົ້າ
ຮວມໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປພູນ.

ຕໍ່ມາ ທ່ານວິຊິງຕັນ ກໍໝັກພູມຈາກ ມາຮີບາລ ແມ່ຂອງ
ລາວ ຕາມເຮືອງນຶ່ງວ່າ ລາວຂໍໃຫ້ແມ່ລາວ ເຊື່ອຄຸນພະຄຸນທັມ
ພູນ ເພື່ອໃຫ້ລາວມີຊີວິດ ສ່ວນແມ່ກໍຂຽນຫາລູກບໍ່ໄດ້ຂາດ ເພື່ອ
ບອກລູກ ຊອກໃຜໄປຊວຍວຽກໄຮວຮຸກນາໃຫ້ ທ່ານວິຊິງຕັນ
ພຍາຍາມອິດໄວບໍ່ຄຽດໃຫ້ແມ່ ແລວຕອບແມ່ໄປວ່າ ລູກໄດ້ເດີນ
ທາງມາຮອດກາງດົງກາງປ່າແລວ ເລີຍບໍ່ມີທາງຈະຊວຍແມ່ໄດ.

ລາວໄດ້ຂຽນຫານາງຊາລຸລີແຟຟັກ ເພື່ອອະທິບາຍເຖິງ
ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສູ່ຟັງ ແລະບອກວ່າ ຄວາມສຳຄັນທຸກຢ່າງຂໍໃຫ້
ແມ່ນນາງເອງຂຽນໄປບອກ ໄກ່ກັນແລວ ທ່ານວິຊິງຕັນ ກໍເລີຍ
ມີວຽກຫລາຍອັນມາເປັນອຸປະສັກ ດັ່ງປາກົດມີນາຍທະຫານຂອງ
ທ່ານນາຍພິນ ບຣາດດັອກ ຜູ້ນຶ່ງເກີດລະແວງຂຽນວ່າ ທ່ານວິຊິງ
ຕັນ ບໍ່ແມ່ນຄົນອັງກິດ ແຕ່ແມ່ນຄົນອະເມຣິກັນ ນີ້ເອງເປັນສິ່ງທີ່
ໄດ້ພາໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໃຈຄວາມນັກຄິດຂອງວິຊິງຕັນໄດ້ຍາກ. ແຕ່
ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງ ທີ່ວິຊິງຕັນຄິດ ຫລືເຮັດຫຍັງຢູ່ທີ່ເວີຊີເນັຽ ຍາມ
ລາວຍັງໜຸ່ມພູນ ກໍເປັນຄາຍກັບວ່າ ລາວລາວເຄີຍມາແລວ
ຢ່າງວ່າຫລັກສູດການຮຽນ ເຄື່ອງນຸ່ງຂອງຖີ່ ແລະເຄື່ອງຂອງ
ໃນເຮືອນໃນບ້ານ ຕລອດຮອດກຸງລອນດອນເອງ ກໍເປັນບອນທີ່
ວ່າ ວິຊິງຕັນໄດ້ຜ່ານຮອບຮຸ່ມາໝົດແລວ ຈົນບໍ່ມີແນວແປກແກຫຼ
ແກຕາໄດ.

ບັດນີ້ ວິຊິງຕັນກໍຊາບວ່າ ທ່ານບຣາດດັອກ ແລະພວກ
ນາຍທະຫານຂອງເຂົາເຈົ້າ ເວົ້າລົມກັນວ່າ ພວກອະເມຣິກັນ
ເຮັດວຽກມາເສັຽຫາຍພຽງໃດ ແລະບໍ່ໜ້າເຊື່ອໄດ ພວກອັງ

ກິດມີຂໍສົງເກດທີ່ຖືກຕ້ອງແລະ ຫຼືວ່າສິ່ງທີ່ເຂົາເຫັນມານັ້ນ ແມ່ນ
ຄວາມຈິງ - ມີນັກການເມືອງຜູ້ນຶ່ງຊື່ວ່າ ບັງຊາແມງ ຟຣັງ
ແລັງ ເກີດສິນໃຈຢາກຫາທາງກຽກຮັດໄວ ໃນສິ່ງທີ່ເຂົາໃຈກັນ
ຜິດ ແລະເພື່ອເປັນສິ່ງປະກັນຕໍ່ໄປ ສ່ວນຫາມວິຊິງຕັນ ບໍ່ໃຫ້
ໂອກາດແກບຮາດດ້ອກ ກາວຄວາມບໍ່ດີບໍ່ງາມ ຂອງຊາວອະເມ
ຣິກັນເລີຍ ໃນປີຕໍ່ໄປ ມີຊາວເມືອງເວີຊີເນັຽຜູ້ນຶ່ງຊື່ເຄີຍ
ເປັນຫະຫານໃນຍາມນັ້ນ ເຄີຍເຫັນ ແລະຈຳໄຕວ່າ ວິຊິງຕັນຢູ່
ໃນທ່າແລະເຄື່ອງແບບສີຟ້າຂອງຫະຫານ ໄດ້ໂຕຕອບກັບບຣາດ
ດ້ອກວ່າ ຜູ້ຊົ່ວກໍມີຢູ່ແຕ່ບາງຄົນເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ບໍ່ແມ່ນຊົ່ວໝົດທັງ
ເມືອງດອກ.

ຝ່າຍບຣາດດອກ ກໍຍອມຟັງໄດ້ ໂດຍບໍ່ຄຣຸດເຄືອງປະ
ກາມໃດ ເພາະມັນມີອັນໃດອັນນຶ່ງ ໃນຕົວຂອງວິຊິງຕັນ ທີ່ພາ
ໃຫ້ບຣາດດ້ອກເກີດຄວາມພໍໃຈໄດ້ ອາດຈະເປັນຍອມວ່າ ລາວ
ເຊື່ອ ເພາະວ່າ ລາວເຄີຍເວົ້າມານັ້ນ ຫລືວ່າ ຍອມວິຊິງຕັນນີ້
ເປັນຄົນຊົງຫນ້າເຊື່ອຖືກໍໄດ້ ເຊັ່ນເວລາວິຊິງຕັນຍັງຫນຸ່ມໆຢູ່ນັ້ນ
ກໍມີກຳລິຄົນອາຍຸແກ ຊ່ວຍເຫລືອລາວຢູ່ເລື້ອຍ ສ່ວນບຣາດດ້ອກ
ເອງ ຊົງເປັນຄົນເຄີຍຮາຍ ເຄີຍຂຸນາບຫະຫານ ຢູ່ເລື້ອຍ ກໍ
ຍອມຮັບຟັງວິຊິງຕັນລືມ ແຫນ້ນທີ່ຈະຮາຍຂາດໃຫ້ວິຊິງຕັນ ຫາມ
ບຣາດດ້ອກຊ້າຍອງແລະຊັກຊວນອວນພວກຂອງລາວໃຫ້ຮັກແພງ
ເອົາຫນຸ່ມຜູ້.

ໃນອຳທິດຕໍ່ໆນີ້ ຊາຍຫນຸ່ມຜູ້ນັກກາຍເປັນຜູ້ຫາຫາມ
ບໍ່ເກງກົວແກກາມທີ່ຟຣັງ ແລະພວກອິນເດັຽ ຈະມາຮັບເລວກັບ

ຫັບຂອງພວກເສືອແດງ ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະນອນຢ່ວຍຢູ່ເປັນ
ຫລາຍອາທິດກໍຕາມ ວິຊິງຕັນ ຍັງພາທະຫານໄປຕໍ່ຕາມໄດທຸກ
ພາກ ລາວຫຳຄົນເປັນຄົນຂອງພວກບຣາດດ້ອກເອງ ແລະພຍາ
ຍາມໂອບໂລມພວກທີ່ໂຕນູຫນີ ແຕກອນດວຍຄວາມຢານນັ້ນ ໃຫ
ເຂົາເຈົ້າພາຍາງເດີມ ມາສູ່ອງຕົວທີ່ຕາມຫລັງມາຖືກຍິງ ແລະ
ວິຊິງຕັນເອງ ກໍຍັງບໍ່ຕາຍແຕ່ນອຍດຽວ ພໍດີລູກປຸ້ນໄປຖືກບຣາດ
ດ້ອກຕາຍກັບບອນ ພວກທະຫານຢານພາກັນແລນພາຍ ຍັງແຕ
ຫານວິຊິງຕັນກັບໝູ່ອີກເລັກນອຍ ທີ່ພາກັນຢູ່ເພື່ອມຽນຄາບຫານ
ນາຍພົນຫຕາຍນັ້ນ ແລະພິຈາຣະນາ ກັບເອົາເຄື່ອງທີ່ເຫຼືອຢູ່
ສນາມຣົບໄປມຽນໄວ. ພໍເມື່ອຝ່າຍບຣາດດ້ອກ ເສື້ຮຸ້ຍ ແລວ
ຄວາມຄິດຂອງວິຊິງຕັນກໍເລີຍປ່ຽນ ລາວບໍ່ນຶກວ່າທະຫານອັງກິດ
ຈະກາເກັງເຖິງພຽງນີ້ເລີຍ ລາວຂຽນໄປສິ່ງຂາວອາຍ ແຈກ
ຂອງລາວວາ ໄດສຸນເສື້ຮຸ້ຍ ທະຫານຫລາຍຄົນທີ່ເຄີຍຣົບເປັນຄັ້ງ
ໃຫຍ່ດັ່ງນີ້ ຖາວາລາວບໍ່ໄດຢູ່ບໍ່ໄດເຫັນເອງ ລາວອາດຈະ ບໍ່
ເຊື່ອໃນເຮືອງນີ້ເລີຍ ລາວຂຽນຫາແມລາວ ເພື່ອເປັນ ການ
ສິ່ງຂາວວາ ລາວຍັງມີຊີວິດຢູ່ ແລະເວົ້າວ່າ ພວກທະຫານແຕກ
ຫນີປານໂຕສິດ.

ຫລາຍມື້ຕໍ່ມາ ຈິງກັບຄືນໄປ ເມົາເວີນິງ ດວຍຄວາມ
ອິດເມື່ອຍ ຍອມການຕໍ່ສູ້ ໃນຄືນທີ່ລາວໄປຮອດນັ້ນ ກໍໄດຮັບຈິດ
ຫມາຍການນຶ່ງ ຈາກການາງຊາລລີ ແຟຟິກ ທີ່ເວົ້າວ່າ ນາງໄດ
ໄຫວວອນຊວຍໃຫ້ໄດກັບຄືນດວຍຄວາມປອດພັຍແລວກໍເຮັດເປັນ
ຜູ້ໃຈດຳ ຢູ່ໂດຍບໍ່ໃໝາງໄດພົບຫນາເລີຍ ໃນໝູ່ວັນນັ້ນ.

ຖາຮູ້ວ່າ ລາວຫາກບໍ່ມາຢຽມຢາມນາງເຊັ່ນນັ້ນ ນາງຄິດວ່າຈະ
ອວນໝູ່ໄປຖາຢູ່ ເມື່ອເວີນິງ "ມ້ອນເຊົາແຕ່ເດີກ" ເພື່ອເປັນ
ການລະເມີດລະວັງແລວ ນາງຊາລລີ ຈຶ່ງຂໍໃຫ້ຜູ້ຍິງອີກສອງຄົນ
ເຊັ່ນຊື່ລົງຂາງໆຊື່ຂອງຕົນໃນຈິດໝາຍນັ້ນນຳດວຍ.

ເວລາ ຫລືໂອກາດຕ່າງໆ ຂອງນາງຊາລລີ ໄດ້ສິ້ນສຸດ
ເສັ້ນແລວບັດນີ້ ເນື່ອງຈາກວ່າ ສິ່ງຄາມໂລກ ຊຶ່ງລະເບີດຂຽນ
ຄາວເມື່ອທ່ານວິຈິງຕັນ ໄດ້ຮູ້ກັບປັນໄຟເປັນຄັ້ງແຮກນັ້ນ ໄດ້
ຫຍັບເຂົ້າໝູ່ໃກ ເວີຊີເນັຽແລວ ພວກທະຫານຂອງພວກບຣາດ
ດັອກ ກໍໄດ້ຖອຍຫັບກັບໄປ ພິລາແດນເຟັຽພູນ ປະປ່ອຍເຂດ
ຂອງເວີຊີເນັຽທັງໝົດໄວ້ໃນເງື່ອນໄຂຂອງພວກຝຣັ່ງ ແລະພວກ
ອິນເດັຽ ພວກຄົນຊຶ່ງຢູ່ເຂດຄູມຄອງກໍພາກັນຄອງຖາ ໃຫ້ໝູນ
ໄຊ ປີ ຢອຣ໌ຊ ວິຈິງຕັນ ມາຊວນເອົາອອກຈາກເງື່ອນໄຂຂອງ
ສັດຕູ.

ນັກການເມືອງທັງຫລາຍ ຢູ່ ວິລຽມຊໍເບີກ ຈຶ່ງສິ່ງຈິດ
ໝາຍໄປເມື່ອເວີນິງ ເພື່ອຖາມວິຈິງຕັນວ່າລາວຈະຍິນດີຮູ້ບູໃຊ້
ກອງຫັບຫລືບໍ່ ລາວຈຶ່ງຕອບຄືນເປັນຄຳຂາດວ່າບໍ່ ເວັ້ນໄວແຕ່
ສະພາຂອງເບີກແກດຊໍ ຫຼາກຼາຈະອະນຸມັດເງິນພຽງພໍ ເພື່ອເຮັດ
ເສີກໃຫ້ ແລະມອບສິດໃຫ້ຜູ້ບັນຊາການເລືອກເອົາ ນາຍທະ
ຫານໄດ້ຄວບຕົນເອງ ວັນທີ່ຜູ້ນາມາພູນເປັນເຮືອງທີ່ອອນປະສົບ
ປະການຂອງຄົນໝູນເອງ ຫາກຢອຣ໌ຊ ວິຈິງຕັນ ເຄີຍເສັ້ນຊັບ
ມາສອງຄັ້ງໃຫຍ່ແລວກໍຈຶ່ງ ແຕ່ນັ້ນກໍເປັນບົດຮຽນອັນລຳຄຳ ໃຫ້
ລາວຫລາຍຢ່າງ ສະພາຈຶ່ງຟາວອະນຸມັດເງິນ ແລະໄພພິນໃຫ້

ຕາມທີ່ລາວຂໍໄວ້ ຫາງສະພາຍັງໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ລາວ ເປັນຜູ້ບັນ
ຊາການສູງສຸດຂອງກອງທັບອີກດວຍ.

ກອນຈະໄປຕໍ່ສູ້ກັບຝຣັ່ງເສດ ວໍຊິງຕັນ ຕອງໄດ້ຕໍ່ສູ້ຢ່າງ
ຮຸນແຮງກັບແມລາວເອງກອນ ຊຶ່ງມາຫາມບໍ່ໃຫ້ໄປ ເຫຼືອນຈຳ
ເປັນໄດ້ເວົ້າແຮງແດ ລາວອະທິບາຍວ່າ ບໍ່ແມ່ນລາວຂໍໄປດອກ
ຫລືຂໍເປັນຜູ້ບັງຄັບດອກ ແລະອີກຢ່າງນຶ່ງ ຖ້າວ່າບໍ່ໄປ ຍິ່ງຈະ
ເສັຽກຽດຊຸ້ອີກ ການເສັຽກຽດອາດພາໃຫ້ແມໂສກເສັ້ນ ກວາ
ການໄປອີກດວຍ.

ສ່ວນອີກຫາງນຶ່ງ ວໍຊິງຕັນ ກໍລັງແລະສລາດມາແລວ
ໃນລະຫວ່າງສອງເດືອນ ຫລັງຈາກທີ່ລາວເສັຽຊັບທັບຮາດດອກ
ແລວ ກໍໄດ້ກັບໄປຫໍອາເລັກຊັງເດັຽ ເວີຊີເນັຽ ມັນເປັນເວລາ
ທີ່ຜູ້ຄົນຫາງການເລືອກຕັ້ງເອົາຜູ້ແທນເຂົ້ານຶ່ງສະພາ ເບີກແກດ
ສຳລັບຕັ້ງນຶ່ງ ໃນຈຳນວນຕັ້ງຂອງຜູ້ແທນໃນສະພານັ້ນ ພວກ
ປອນບັດຈະຕອງພິຈາະນາ ຕັດສິນໃຈວ່າ ຈະເລືອກເອົາຜູ້ນຶ່ງ
ໃນລະຫວ່າງສອງຄົນ ຄືຜູ້ນຶ່ງ ແມ່ນຄົນໃກຄຽງຂອງວໍຊິງຕັນ
ແລະຜູ້ນຶ່ງແມ່ນນັກການເມືອງ ຊຶ່ງວ່າ ວິນລຽມ ເປນີ ຊຶ່ງເປັນ
ຄົນຮາງນອຍ ແລະນັກຍອງແຕຕິນເອງ ມັນນຶ່ງເປນີ ແລະວໍ
ຊິງຕັນພົບກັນ ຢູ່ຖານີເລີຍເກີດອາລະວາດກັນຂຶ້ນ ຫາມເປນີ
ເອົາໄມຄອນທີ່ຕິນຖືຢູ່ ຕີຟາດຫາມວໍຊິງຕັນ ຜູ້ບັນຊາການສູງສຸດ
ຈົນຕິກຕະຄອງ ຫຼຸພວກກໍແລນໄປໂຊມເອົາຂຶ້ນ ແລະກຽມພອມ
ຈະແກ້ມຄູ ແຕ່ວ່າວໍຊິງຕັນ ລຸກຂຶ້ນໄດ້ແລວ ເຫັນວ່າບໍ່ຈັບ
ບອນໃດແລວກໍຍາງຫນີໄປ.

ນີ້ເຊື່ອາມາ ທ່ານເປນີ ຈົ່ງໄດ້ຮັບຈິດໝາຍຈາກທ່ານວິ
ຊິງຕັນ ວ່າຂໍ້ນັດພົບກັນ ຂ້າວກະຈາຍໄປຫົວເມືອງ ແລະຜູ້ໃດ
ກໍ່ເຊື່ອາໃຈວ່າ ທ່ານວິຊິງຕັນ ຫຼາງຈະສຸມກັບທ່ານເປນີຄືນ ຖາ
ວ່າທ່ານເປນີຫາກບໍ່ຂໍໂຫດແລວ ຜູ້ຄົນຄິດວ່າລາວຈະຕອງເຈີກັບ
ປືນຂອງທ່ານວິຊິງຕັນ ເປັນແນ່.

ຮອດຍາມແລວ ທ່ານເປນີ ກໍ່ຄ່ອຍຍ່າງໄປຫາທັນດພົບ
ແລະຕິດຕາມໄປຄວຍ ຜູ້ຢາກເບິ່ງຢ່າງຄັບຄັງ ພວກທີ່ຖາເບິ່ງ
ວ່າສອງຄົນຈະສູ້ກັນແນວໃດ ກໍ່ພາກັນຕິກສະເງື່ອນ ເພາະວ່າບໍ່
ເຫັນມີປືນຜາຫນ້າໄມອັນໃດໝົດ ພໍເມື່ອສອງຄົນພົບກັນແລວ
ທ່ານວິຊິງຕັນ ຜູ້ບຸນຊາການ ຈົ່ງຍິນມື້ໄປສັມຜັດມືກັບທ່ານເປນີ
ແລວເວົ້າວ່າ "ທ່ານເປນີເຮື່ຍ ຂອຍຮູ້ສຶກວ່າ ວ່ານີ້ ຂອຍໄດ
ຜິດໄປແລວ" ລາວບອກກັບທ່ານເປນີວ່າ ຫຼາວ່າ ກຸ່ມຊົກກາ
ຕີລາວວ່ານີ້ ຫາກເປັນການຫນ້າໃຈຄັກແລວ ແລະຖາຫາກວ່າ
ພໍດີພໍງາມແລວ ລາວເລີຍວ່າ "ແຕ່ນີ້ໄປ ເຮົາມາຈັບມືກັນເປັນ
ເພື່ອນຮັກກັນເທົ່າ" .

ນີ້ຈົ່ງແນມູກຮິຍາຂອງຄົນຫນຸ່ມ ທີ່ເຄີຍຄວບຄຸມ ຄວາມຮູ້
ສຶກຂອງຕົນມາແລວ ບູດນີ້ກໍ່ຈົ່ງສຸພາບ ບັງຄັບສິ່ງຍາກໆໄດ
ຢ່າງສະບາຍ ດວຍການກາເວົ້າ ວ່າຕົນຜິດ ເມື່ອໄດ້ຍິນຄວາມ
ເວົ້າອັນມ່ວນເຊັ່ນນັ້ນແລວ ທ່ານເປນີ ກໍ່ເລີຍປ່ຽນຈິດປ່ຽນໃຈ
ຈາກເປັນສັດຕູມາເປັນເພື່ອນຮັກ ເພື່ອນແພງຂອງວິຊິງຕັນ ຈົນ
ຕລອດຊີວິດຫາງຄອບຄົວ ຂອງທ່ານເປນີ ກໍ່ພາກັນເລົ່າເຮື່ຍນີ້
ແລວ ເລົ່າອີກສູ່ກັນຟັງຈົນຮອດ ໔໐ ປີ.

ຫຼ້າມວິຊິງຕັນ ຮູ້ສຶກວ່າ ລາວຈະຕ້ອງການໃຊ້ພິບໄຫວ
ຫລາຍ ສູ່ກັບຢູ່ເຂດຊາຍແດນ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກມີຢູ່ອອມຮອບຕົວ
ລາວ ແລະມັນກຳລັງເກີດມີບັນຫາທຸກຄັ້ງ ທີ່ລາວຊອກເກນຫະ
ຫຼານ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໃນກອງທັບຂອງລາວ ຜູ້ຄົນກໍບໍ່ຢາກລຳລຽງ
ມາແລະຮິດ ສຳລັບຂົນເຄື່ອງ ຫລືບໍ່ຢາກສົ່ງອາຫານໃຫ້ແກນາຍ
ຫຼະຫານ ທີ່ໄປຕໍ່ສູ້ຕາງເຂົາ ພວກທີ່ຫາມວິຊິງຕັນ ເກນໄດ້ກໍມີ
ນອຍ ທັງເປັນພວກບໍ່ດີ ເປັນນັກຄົມຫລືວ່າ ເປັນຄົນຂຽນ.

ເມື່ອມີບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກເກີດຂຶ້ນ ພວກອິນເດັຽໄດ້
ໂອກາດກໍພາກັນຈຸດຢາວເຜົາເຮືອນ ຈັບເກນເອົາພວກຜູ້ຍິງຫນີ
ໄປ ຫາມວິຊິງຕັນ ຊາບຂາວຂອງສິ່ງຮາຍເກີດຂຶ້ນທຸກໆມື້ ລາວ
ສັ່ງເກດວ່າ ຜູ້ຄົນບໍ່ຄຳນຶ່ງເຖິງເຫດທີ່ບານເມືອງໄດ້ເປັນໄປ.
ມີຈິດໝາຍສິ່ງມາຫາລາວທຸກມື້ ເພື່ອຮອງຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫລືອ
ແລະຫາມວິຊິງຕັນ ກໍໄດ້ຕອບໄປວ່າ ລາວຍິນດີສລະໄດ້ເຖິງຊີ
ວິດ ໃນການຕໍ່ຕ້ານກັບສັດຕູ ເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນຂອງລາວໄດ້ຢູ່ດີ

ໝູ່ເພື່ອນພັນອງໃນເຂດ ວິລລຽມຊໍເບີກ ມີຄວາມເຂົ້າ
ອີກເຂົ້າໃຈລາວດີທຸກຄົນ ເຊັ່ນຫານ ບິວິວິລີ ຮາບິຣຊັນ ທີ່ເປັນ
ສະມາຊິກໃນສະພາ ເບີກແກດຊໍ ໄດ້ຂຽນຈິດໝາຍໄປເວົ້າ
ວ່າ ໝູ່ຄູ່ທຸກຄົນ ມີຫວັງວ່າຫານຢອຣ໌ຊ ຄຶງຈະສາມາດຫຼໍ່ໃຫ້
ການຕໍ່ສູ້ ສຽງສຸດໄດ້ໂດຍດີ ພວກສັດຕູຂອງລາວອັນມີຫານຜູ້ປົກ
ຄອງ ຊື່ຫານ ດິນວິດດີ ຮວມຢູ່ດວຍນັ້ນ ໄດ້ເວົ້າວ່າ ນາຍຫະ
ຫານແລະພົນຫະຫານ ຂອງ ວິຊິງຕັນ ນັ້ນ ມີກົດແລະມັກຜິດ
ຖຽງກັນຫລາຍ ກວ່າຈະເປັນຫະຫານດີ.

ທ່ານວິຊິງຕັນໄດຕອບໄປວ່າ ໃນການປະທະກັນ ໒໐
ຄັ້ງ ມີການສູນເສຍຄົນໄປ ໑໐໐ ຄົນ ແຕ່ກອງພູນມັນເປັນສິ່ງ
ລຳບາກທີ່ສຸດ ທ່ານວິຊິງຕັນ ຈະຍອມຮັບຮູ້ຄວາມເສຍຫາຍ
ຢ່າງບໍ່ຄຽດບໍ່ເຄືອງເປັນແບບນີ້ ລາວໄດຂຽນໄປເລົ່າສູ່ພວກນັກ
ການເມືອງຢູ່ ວິລລຽມຊໍເບີກຟັງວ່າ ພວກລາວໄດລົດລະຫນາທີ່
ກໍ່ຫລາຍຄັ້ງກໍ່ເປັນຄືແບບຫນຸ່ມແຂງແຮງ ເສິກທີ່ເຂດຊາຍແດນ
ຄອຍໆດຳເນີນໄປເລື້ອຍໆ ພວກອັງກິດສິ່ງເກດໄດວ່າ ການາ
ດາ ແມ່ນບອນທີ່ຝຣັ່ງເສດຂຸຍາຍອິດທິພົນ ຢູ່ທາງພາກເໜືອ
ຂອງອະເມຣິກາ ອັນເປັນບອນກອງທັບໃຫຍ່ ຂອງເຂົາຮີບກັນ
ສ່ວນວິຊິງຕັນແຫຼ່ງເບື້ອງຫລັງ ເປັນຜູ້ບັນຊາບໍ່ຊົນບໍ່ບານ ແລະ
ຄຸນແຕ່ສ່ວນນອຍຂອງເຂດຮີບກັນ ເຖິງແມ່ນວ່າລາວເອງບໍ່ຮູ້ສິ່ງ
ຫຍັງເລີຍ ລາວກໍ່ໄດຮຽນຮູ້ຫລາຍສິ່ງຫລາຍຢ່າງ ລາວຮູ້ຈັກວ່າ
ຄວນເຮັດແນວໃດ ນຳພວກນັກກົດໝາຍ ພວກນັກການເມືອງ
ທີ່ເຂົາກໍ່ຄິດວ່າເຂົາເອງກໍ່ເປັນນາຍພົນໄດ ລາວຮູ້ຈັກວ່າ
ການສອນຄົນໃຫ້ເປັນທະຫານທີ່ດີ ກໍ່ເປັນການລຳບາກເໝືອນ
ກັນ ມີເຫຼືອນຶ່ງທະຫານແລນຫນີປະຜູ້ບັນຊາການຂອງເຂົາ ໃຫ້
ພວກອົງເດັດຂາຖມ ທ່ານວິຊິງຕັນຈິ່ງໄດ້ຈັດການຢ່າງວອງໄວ
ລາວໄດຂໍສິດນຳສະພາເບີກແກດຊໍ ເພື່ອເອົາຕົວຜູ້ພາໝູ່ໂຕນ
ຫນີໄປຍິງຖມ ຫາງສະພາກໍ່ເຫັນດີ ແລະຜູ້ພາໝູ່ໂຕນຫນີກໍ່ຖືກ
ຍິງແຫ.

ຕໍ່ມາ ທ່ານວິຊິງຕັນ ຮູ້ສິ່ງວ່າ ການຮີບເສິກຮີບເສິອັນ
ກໍ່ຫລາຍສົມຄວນແລວ ເລີຍຄິດຢ່າກມີເມັຍ ພໍເມື່ອເດີນທາງໄປ

ຮາຊການຫະຫານທີ່ເມືອງບິຊຕິງ ລາວໄດ້ແວ່ຢູ່ເມືອງນິວຢອກ
ຫລາຍວັນເພື່ອຢຽມຢາມນາງມາຮິຟິລິບຊ໌ ເປັນສາວທັງງາມຫຼາຍ
ມີທ່າດີຫລາຍ ເຖິງແມ່ນວ່າວິຊິງຕັນ ສິນໃຈນາງກໍຈິງ ແຕ່
ກໍບໍ່ມີຫຍັງເລີຍເກີດຂຶ້ນ ໄດ້ປຶກວ່າແລວ ລາວຈຶ່ງຖາມເພື່ອນຜູ້
ນຶ່ງ ຢູ່ນິວຢອກນັ້ນວ່າ ຜູ້ສາວສິນໃຈນາລາວແດ່ບໍ່ ເພື່ອນຂອງ
ລາວຕອບໄປວ່າ ໃຫ້ເຮັດແບບຫະຫານເອົາ ໂດຍໃຫຍາງມາ
ນິວຢອກ ເພື່ອມາຈັດການບັງຄັບໃຫ້ຜູ້ສາວແຕ່ງດອງກັນເຮືອງ
ຢ່າງນີ້ ບໍ່ແມ່ນວິໄສທັດວິຊິງຕັນ ມັກເຮັດເລີຍ.

ຫລາຍເດືອນຜ່ານໄປ ທ່ານວິຊິງຕັນໄດ້ເດີນທາງໄປວິລ
ລຽມຊ໌ເບີກ ເລີຍໄປຢູ່ຄັ້ງກຢູ່ທີ່ "ຫໍນຽບຂາວ" ທີ່ເປັນເຮືອນ
ຂອງນາງມາກຕາ ດັນດິດເຊີ ຄືຊຸຕິຊ ສາວຫນຸ່ມໆ ເປັນແມ່
ຫມາຍມາໄດ ກ ເດືອນແລວ ນາງມາກຕາ ຄືຊຸຕິຊ ເປັນຜູ້ຍິງ
ເສຍດີ ຂອງເມືອງເວີຊິເນັຽ ມີເຮືອນຫລັງໃຫຍ່ ຊຶ່ງແນນອນ
ແລວວ່າ ຄົນສຳຄັນຄືວິຊິງຕັນນີ້ ກໍຄຶງໄດ້ເຄີຍຢຽມຢາມກັນມາ
ກອນແລວ ທັງສອງກໍຮູ້ຈັກຮັກແພ່ກັນດີຂຶ້ນ ແລະກະວາຈະແຕ່ງ
ດອງກັນ.

ເຂົາເຈົ້າມີອາຍຸພໍໄລເລີ້ຽກັນ ວິຊິງຕັນ ໒໗ ປີ ແລະ
ນາງມາກຕາ ແກກວ່າເກົ່າເດືອນ ວິຊິງຕັນ ມີເຮືອນຫາກບໍ່ມີ
ເມັຽ ນາງມາກຕາມີຄົນຫ້ອງການຜູ້ບົວຣະບັດ ຜູ້ໃດທີ່ເຄີຍຮູ້
ປັດຂອງທ່ານຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນ ຄຶງເໝາະເຮືອງນີ້ເປັນຄືເຮືອງ
ທຸຣະຂອງຄວາມຕົກລົງປົງໃຈແຫ່ງ ຄວາມຈິງກໍຄືວ່າທ່ານຢອຣ໌ຊ
ແລະນາງມາກຕາ ນີ້ ບໍ່ໄດ້ເອົາກັນດວຍຄວາມຮັກອັນຍິ່ງໃຫຍ່

ດອກ ຝ່າຍວໍຊິງຕັນກໍພຍາຍາມລຸ້ມຄວາມຮັກອັນຕົນເດີຍມີ ນຳ
ນຽງຊາລລີ ແຟຟັກພູນ ແລະຝ່າຍນາງມາກຕາ ກໍເປັນແມ່
ໝາຍມີລູກຕິດໝາຕັ້ງ ສີ່ຄົນ ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ ຄວາມຮັກທີ່
ເກີດມື້ນັ້ນ ກໍແມ່ນຮັກລະຫວ່າງທັງສອງເຂົາເຈົ້າແທ້ໆ ເວລາ
ວໍຊິງຕັນຈາກໄປແນວຫນ້າ ລາວກໍຂຽນຫນ້າມາກຕາ ເພື່ອ
ສົ່ງຂາວຄວາມຮູ້ສຶກຊາບຊົງສຸ່ຟັງ.

ຄວາມຮັກໃນຖານູ່ເປັນໝູ່ເພື່ອນຮັກກັນ ໄດ້ເກີດມີຢູ່
ຢ່າງຍິດເຍອຍາວນານແທ້ໆ ລະຫວ່າງວໍຊິງຕັນແລະມາກຕາຄືຊ
ຕິຊ ຈົນວາງເກືອບຮອດ ໔໐ ປີ ມີເວລານຶ່ງ ຫລັງຈາກທີ່ຫນ້າ
ວໍຊິງຕັນໄດ້ເປັນປະທານາທິບໍດີທັງສອງນີ້ ຫນ້າໄດ້ກັບມາຢຽນ
ຢາມເຮືອນ ຫນ້າໄດ້ລົມເອົາສານຂອງນາງມາກຕາ ຕິດຕົວມາ
ນຳ ແຕ່ຮູ້ສູ່ອດເຫັນສານແລວ ເລີຍເວົ້າທັງຍັມຢອກວໍຊິງຕັນ
ວ່າ ລາວໄດ້ພົບເຫັນສານສິ່ງຫາຫນ້າເປັນຮອຍມືຂຽນຈາກຜູ້
ຍິງ ຫນ້າວໍຊິງຕັນ ຈົ່ງຕອບໄປວ່າ ຖາສານເຫຼົ່ານັ້ນຫາກຖືກໄຂ
ອານ ຈະຕອງແນນອນທີ່ສຸດວ່າ ສານເຫຼົ່ານັ້ນ ຄົງມີໝາຍປາຍ
ຫາງໝູ່ຄູ່ກັນພູນຫລາຍກວ່າ ຈະກຽວກັບເຮືອງຮັກຫາງອຸສາວ.

ສຳລັບຫນ້າວໍຊິງຕັນແລວ ລາວຖືວ່າ ຄວາມຮັກແພງກັນ
ໃນສະຖານໝູ່ຄູ່ກັນເປັນສິ່ງສຳຄັນຢູ່ນາກ ລາວຮູ້ສຶກວ່າມັນເປັນ
ສິ່ງທີ່ໝາຍຫນ້າ ມີກຽດແກໝະນຸດຄົນເຮົາແທ້ ຫນ້າວໍຊິງຕັນ ຖືວ່າ
ຄວາມຮັກລະຫວ່າງຜົວແລະເມັ່ນ ເປັນຄວາມຮັກຢ່າງຖນູຖນອນ
ເປັນຄວາມຮັກທີ່ບໍ່ປຽນແປງ ແລະມີຮາຄາມາກ ຫລາຍປີຕໍ່ມາວໍ
ຊິງຕັນຈົ່ງຂຽນຫນ້າພ້ອມຂອງນາງມາກຕາ ຊຶ່ງເປັນສາວຫວັງ

ວ່າຈະແຕ່ງດອງກັນ ລາວໄດ້ບອກນາງວ່າ ຄວາມຮັກເປັນສິ່ງ
ນຶ່ງທີ່ອອນຊອນ ແລະສວຍງາມ ແຕ່ວ່າ ຄືເຮົາຮຸ້ນແລວວາ
ຂອງງາມແລະອອນຊອນນີ້ ອາດພາເພີນຈົນໂພດໄປກໍເປັນໄດ
ລາວຖ້ວາບໍ່ມີອັນໃດດອກ ຈະມີຄວາມສຳຄັນ ລື່ນໄປກວ່າຄວາມ
ເຂົ້າໃຈກັນໄດ ແລະກິຣິຍາມາຣະຍາດູດີ.

ໃນສັຕວັດ ກອນວໍຊິງຕັນເກີດພູນ ໄດ້ມີຄົນອັງກິດຊື່ວ່າ
ທານຟຣັງຊິຊ ເບກອນ ເປັນນັກແຕງຫນຶ່ງສີ ໄດ້ຂຽນໄວວາ ບໍ່
ມີໃຜດອກທີ່ຈະສາມາດ ເວົ້າເຮືອງລູກຊາຍຂອງຕົນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ
ດີກວ່າຜູ້ທີ່ເປັນພໍ່ ຫລືວ່າ ຈະເວົ້ານຳເມັຽຂອງຕົນໄດ້ດີໄດ້ຄັກ
ກວ່າ ນອກຈາກຜູ້ທີ່ເປັນຜົວເອງ ແຕ່ວ່າ ສຳລັບຈະເວົ້າລົມ
ກັນເຮືອງໝູ່ຄູ່ແລວ ໃຜຢາກເວົ້າຢາກລົມຫຍັງກັນ ກໍພໍເວົ້າໄດ
ເມື່ອມາປຽບນາງມາກຕາ ຄືຊື່ຊູ ຊຶ່ງມີວາດຊຶ່ງເປັນຫນ້າຮັກ
ແລະມາຣະຍາດອັນອອນຫວານແລວ ກໍແປວ່າ ທານຢອຣ໌ຊ ໄດ
ໝູ່ຄູ ຜູ້ທີ່ເວົ້າລົມກັນໄດ້ຢ່າງສູະບາຍ ຢ່າງເວົ້າມາບິນນີ້.

ໃນຫລາຍສັຕວັດມາແລວ ມີນັກແຕງຫນຶ່ງສີຄົນໂຣມັນ ຜູ້
ນຶ່ງຊື່ວ່າ ເຊເນກາ ໄດ້ຂຽນໄວວາ ຄວາມຮັກແບບເປັນມິດ
ເປັນເພື່ອນກັນນີ້ ເຄີຍໄດ້ບຸນເປັນຄຸນຍອນ ແຕ່ສ່ວນວ່າຄວາມ
ຮູ້ມັກກັນແບບອຸສາວນີ້ ບາງທີກໍເປັນເຂັ້ນຍອນ ທານວໍຊິງຕັນ
ໄດ້ຂຽນຮັກຈາກປະສົບປະການທີ່ແຄນເຄືອງ ຄືກັນກັບຂໍຄວາມທີ່
ກ່າວມານີ້ເປັນເລີຍ ຄືວ່າ ເວລາທານວໍຊິງຕັນ ໄດ້ໝັ້ນນາງ
ມາກຕາໄວເພື່ອແຕ່ງດອງຮຽບຮອຍແລວ ປະມານສາມ ອາທິດ
ກວ່າ ລາວເລີຍໄດ້ຮັບສານ ສະບັບນຶ່ງຈາກນາງຊາລລີ ແຟຟິກ

ນາງໄດ້ຂຽນຕາມທີ່ເຄີຍຂຽນໃນທ່າທີ່ຫວ່າຍ ທັງຕວງວ່າເຫຼດ
ຜົນທີ່ພາໃຫ້ວິຊິຕັນ ໂສກເສົ້າວ່າຈົມວ່າ ແຕ່ເສີກພານແລວ
ນັ້ນ ມັນຄົງເປັນຍອນຫຼັງໝູ່ຮັກຕາງຫາກ.

ນາງຊາລລີ ບໍ່ເຄີຍຮູ້ເລີຍວ່າ ທ່ານວິຊິຕັນ ຮັກຕິນ
ພຽງໃດ ຈົນເຖິງວັນນຶ່ງທີ່ວິຊິຕັນຕອບຈິດໝາຍຂອງຕົນຢ່າງ
ຍືດຍາວ ວິຊິຕັນວ່າວ່າ ມັນເປັນຄວາມຈິງແທ້ທີ່ລາວມີຮັກ
ແລະຜູ້ຍິງທີ່ລາວຮັກນັ້ນ ຕໍ່ຕາມນາງຊາລລີ ກໍ່ເລີຍຮູ້ຈັກເອງ.
ຜູ້ຍິງຜູ້ນັ້ນ ເປັນຜູ້ມີຄວາມສາມາດຫຼາຍຮອບດານ ຈົນວ່າ ຈິງ
ຕົນພົບເຫັນແລວ ຫນີບັນ ລາວໄດ້ຂຽນວ່າ ແຮງອັນທີ່ຄູດດົງ
ຈິດໃຈ ລາວຫລາຍ ກໍ່ແມ່ນຄວາມສວຍງາມຂອງນາງ ແລະ
ເວລາຕັ້ງພັນໆຄັ້ງ ທີ່ລາວເຄີຍຊາບຊົງຊົນບານ ທີ່ພາໃຫ້ລາວ
ຫວນຄິດເຖິງ ແລະລາວພຍາຍາມຢາກລິມສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ ຜົນທີ່ສຸດ
ຂອງເຮືອງ ກໍ່ໄດ້ບອກລາວວ່າ ບໍ່ມີຫາງທີ່ຈະລິມໄດ ລາວກໍ່ມີ
ແຕ່ບອກກັບນາງຢ່າງງາຍໆວ່າ ຢ່າລະແວງສິ່ງສັຍຫຍັງ ແລະ
ຢ່າຟາວປະກາດໃນເຮືອງນີ້ເທົ່າ ດວຍວ່າໂລກນີ້ ບໍ່ຈຳເປັນ
ຫຍັງຈະຕອງມາຮູ້ຈັກເຫດຮູ້ຈັກຜົນ ຂອງຄວາມຮັກ ຂອງຂາພະ
ເຈົ້າດອກ..."

ມັນຈຳເປັນ ທີ່ຈະຕອງຂຽນວ່າໄປໃນແບບນີ້ ເພື່ອວ່າ
ເມື່ອມີຄົນພາຍນອກໄດ້ອ່ານຈິດໝາຍກໍ່ບໍ່ເປັນຫຍັງ ແຕ່ຕາມຈິງ
ແລວ ແມ່ນູ່ຫານຢອຣ໌ຊ ວິຊິຕັນ ຢ່າກບອກໃຫ້ນາງຊາລລີ ຮູ້
ເປັນຄັ້ງສູດຫາຍວ່າ ລາວໄດ້ຮັກນາງແລະພອມກັນນັ້ນ ກໍ່ຢ່າກຮູ້
ວ່ານາງໄດ້ຮັກລາວບໍ່ ຄຳຕອບຂອງນາງສິ່ງໄປຫາໄດ້ເສັຽໄປ

ເຮົາມີແຕ່ຄໍາຕອບຂອງວໍຊິງຕັນ "ອັນນີ້ ແມ່ນເຮົາບໍ່ເຂົ້າໃຈ
ຄວາມໝາຍ ຂອງຈິດໝາຍຂອງພວກເຮົາບໍ່?" ຄວາມຄິດນີ້
ແມ່ນທຳນຳວໍຊິງຕັນ ຫາກຄິດຖາມຕົນເອງ ແລະຄິດວ່າຄົງຈະ
ເປັນເຊັ່ນນັ້ນແທ້ ຊຶ່ງຕົນກໍບໍ່ຫວັງຢູ່ກາໄໝ້ນເປັນແນວນັ້ນເພາະ
ວ່າ ລາວບໍ່ສາມາດ ຈະບອກໃຫ້ຮູ້ຢ່າກເປີດເຜີຍວ່າຄູ່ຮັກຂອງ
ລາວ ແມ່ນຜູ້ໃດກັນແທ້ ລາວນຶກວ່ານາງຊາລລີ ຄົງຈະບໍ່ຈຳ
ເປັນຕວງຫາຮູ້ອີກແລ້ວ.

ສີ່ເດືອນຕໍ່ມາ ລາວກໍແຕ່ງດອງກັບນາງມາກຕາ ຄັ້ງຕິດ
ແລະພາເມັຽເມີອຢູ່ເຮືອນທີ່ເມັາເວີນິງ ຄວາມສົມດູ່ສົມຮັກ
ແພງຂອງວໍຊິງຕັນຕໍ່ນາງມາກຕາ ກໍມີມາກຫຼາຍ ແຕ່ສ່ວນນາງ
ມາກຕານັ້ນ ມີຫລາຍແນວສະແດງອອກໃຫ້ຮູ້ວ່າ ບໍ່ເຕັມໃຈນຳວໍ
ຊິງຕັນປານໃດ ຜົວຜູ້ກິກຂອງລາວພຸນ ມີອາຍຸແກກວ່າລາວ ໒໐
ປີ ສ່ວນທຳນຳວໍຊິງຕັນ ມີຮູບຮ່າງສູງຫ່າງເປັນນາຍພັນເອກ ອາດ
ຈະເປັນຜູ້ງາມທີ່ສຸດແກລາວ ນາງມາກຕາຈຶ່ງໄດ້ຮັກສາ ມຽນ
ເຄື່ອງນຸ່ງຊຸດສີຂາວ ທີ່ລາວນຸ່ງໃນວັນບາສີແຕ່ງດອງກັບທຳນຳພັນ
ເອກ ຜູ້ຮູບຮ່າງສູງໃຫຍ່ ນັ້ນໄວຈົນຕລອດຊີວິດ.

໔. ຊີວິດໃໝ່

ວິຊິງຕັນມີຄວາມສຸກໃຈເປັນອັນມາກໃນການດຳລົງຊີວິດ ເປັນເຮືອງສວນຕົວເອງ ໃນນາມວ່າຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນ ເປັນພໍ່ ເຮືອນເມົາເວີນິງຢູ່ ເປັນເວລາເຖິງ ໑໖ ປີ ຄືໃນປີ ໑໗໔໙ ເຖິງ ໑໗໗໔. ລາວຈຶ່ງຂຽນໄປສິ່ງຂາວໃຫ້ພັນອງຂອງລາວຢູ່ ຫ້ອງກິດວາ ດຽວນີ້ລາວເປັນບຸານເປັນເຮືອນມີເມັຽເປັນຄອບຄົວດີແລ້ວ ຢູ່ຫນ້າ ລາວຫວັງວ່າ ຈະໄດ້ພົບກັບຄວາມສຸກອັນນີ້ ໄປຕັ້ງຫລາຍປີອີກຫຼັງຈະດຶກວ່າຈະໄປສຽງຊີວິດອັນກວາງໄກໄປ ກັບເຮືອງສັບສິນຂອງແຜນດິນດັ່ງເຄີຍຜ່ານມານັ້ນ.

ໃນລະຫວ່າງ ໑໖ ປີນີ້ ສ່ວນນາງຊາລລີ ແຟຟັກ ແລະ ຜົວຂອງລາວກໍບໍ່ໄດ້ຫນີຈາກແບ່ງວົວໄປມາຫາງໃດເລີຍ ຄອບຄົວຂອງວິຊິງຕັນ ແລະຄອບຄົວຂອງແຟຟັກ ຫມິນໄດ້ພົບພໍ້ກັນຢູ່ ເລ່ອຍ ຈົນວ່າຢູ່ໃນປັ້ມປະຕິທິນນອຍຂອງວິຊິງຕັນມີກຳໜົດໄວ້ວ່າ "ເຊິນຮັບອາຫານຄຳນຳຄອບຄົວແຟຟັກ" ນັ້ນຫຼາຍແຫ່ງ ແຕ່ ເຖິງຮັກກັນຫຼາຍປານນັ້ນ ວິຊິງຕັນກໍບໍ່ເຄີຍກາວເຮືອງຮັກອັນ ເຄີຍມີກ່ອນຍາມມີເມັຽພຸ່ນ ອອກມາສູ່ຟັງແຕ່ຄຳດຽວເລີຍ.

ຄວາມຄິດຫາຍຢ່າງຂອງວິຊິຕັນ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກນາງ
ຊາລລີ ກຽວກັບຊີວິດໃໝ່ ແລະວຽກຂອງລາວຢູ່ເມັ້າເວີນິງ
ຄວາມຝ່າຍນາງມາກຕາມເປັນຄົນຮັ່ງມີຈົ່ງເກີດມີເຮືອງຕຸ່ອງການ
ຈະທຳສິນຍາຕາງໆແລະມີດິນດູອນ ທີ່ຈະຕອງການສິນຊາວດວຍ
ດັ່ງນີ້ ທ່ານວິຊິຕັນຈົ່ງຕອງໄດ້ລູກແຕ່ສີໂມງເຊົ້າ ເພື່ອຂີດຂຽນ
ຫນັງສື ແລະໄລຍັບຊື່ຕາງໆໄວໃຫ້ເປັນທີ່ຮຽບຮອຍດີ.

ສິ່ງນີ້ແມ່ນແຕ່ສ່ວນນຶ່ງເທົ່ານັ້ນໃນສິ່ງດີໆທັງຫຼາຍ ທີ່ວິຊິ
ຕັນເຄີຍເຮັດເຄີຍທຳມາແລ້ວ ບັນານ ນອກຈາກວາລາວຈະ
ເປັນຄົນສາງຮ່ວສາງສ່ວນ ດວຍຄວາມຄິດອັນໃໝ່ໆແລ້ວ ລາວ
ໄດ້ສາງຕີນ ຈົນກາຍເປັນນັກທຸຣະກິດຄົນສຳຄັນຜູ້ນຶ່ງໃນອະເມຣິ
ກາ ລາວໄດ້ສົ່ງຂູ່ປັນຈາກອັງກິດກຽວເຮືອງການປຸກຝັງ ລຽງ
ສັດແຜນໃໝ່ມາໃຊ້ ບັນານວຽກໄຮການນາແລະລຽງສັດທີ່ເມັ້າ
ເວີນິງກໍປ່ຽນໃໝ່ໝົດ ລາວເຮັດແບບຕາງຈາກພໍ່ມາຜູ້ອື່ນໂດຍ
ການຕັ້ງຕົ້ນປຸກເຂົ້າ ບັນານກໍຕັ້ງໂຮງສູ້ເຂົ້າຂັນ ຈົນວ່າເຂົ້າ
ຂອງເມັ້າເວີນິງ ໄດ້ຂາຍດີທີ່ສຸດ ຢູ່ໃນຫອງຕະລາດຢູ່ໃກຄຽງນັ້ນ
ຕັ້ງໄປ ລາວກໍໄດ້ລຽງສັດແຖມເຂົ້າອີກ ລາວພຍາຍາມປຸກຕົ້ນ
ໝາກໄມ້ຕົ້ນອີກ ແລະຈັດຕັ້ງເປັນບໍລິສັດຫາປາຕາມແຄມແມ່ນ້ຳ
ເພື່ອຕົກປາໄປຂາຍ.

ຢູ່ເມັ້າເວີນິງເອງ ມີຄົນເຖິງ ໓໐໐ ຄົນ ທຳງານໃຫ້
ວິຊິຕັນຢູ່ຫຼັງນາຂອງນາງຄັດຊຸຕິຊ ກໍມີຄົນທຳງານໃຫ້ເຖິງ ໕໐໐
ນັ້ນສະແດງໃຫ້ເຮົາຮູ້ວ່າ ມັນເປັນວຽກງານໃຫ້ສິນຄວນ ຢູ່ທີ່
ອະເມຣິກາ ຜູ້ຄົນໃນສັຕວັດທີ່ ໑໘ ເຊື່ອ ແລະເຂົ້າໃຈວ່າຄົນ

ທຸກຄົນຄວນເປັນນາຍຕົນເອງ ແລະສິດອັນທີ່ນັ້ງກໍແມ່ນໃຫ້ມີສິດບໍ່
ເຮັດບໍ່ສ້າງຫຼັງ ທ່ານວໍຊິງຕັນບໍ່ເຊື່ອຖືເຮືອງນີ້ ລາວຂ້າມາເພື່ອ
ເລາະລຽບເບິ່ງວຽກ ເພື່ອໃຫ້ວຽກສຳເລັດແລ້ວໄວເທົ່າທີ່ຈະ
ໄວໄດ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ທ່ານວໍຊິງຕັນ ໄດ້ຮັບດິນດອນຈາກພໍ່
ແລະອາຍຂອງລາວ ໄດ້ຮັບດິນແລະຊັບສິນຈາກເມັຽຂອງລາວກໍ
ດີ ຊັບສິນເຫຼົ່ານັ້ນເກີດເປັນດິນິຣາຄາສູງຂຶ້ນຍອນ ກໍຍອນວຽກ
ຈາກນ້ຳເຫຼ້ອນ້ຳແຮງຂອງວໍຊິງຕັນນັ້ນເອງ ຄືເວລາວໍຊິງຕັນສິ້ນ
ຊີວິດໄປນັ້ນ ເມົາເວີນິງໄດ້ຂຍາຍພັນທຸກວາງອອກໄດ້ເຖິງ ຈົນ
ຕະລາງໄມ ກາວເຖິງຄຸນຄາຄາຂອງລາວແລ້ວ ລາວຄິດໄດ
ເຖິງເຄິງລານໂດລານີ້ ກໍທັງທ້ວາວໍຊິງຕັນໄດ້ຢູ່ຮ່າງຈາກເມົາ
ເວີນິງ ເປັນເວລາຫຼາຍປີຄວຍ.

ສຳລັບຊັບສິນດິນດອນຂອງລູກຂອງນາງມາກຕາ ທີ່ວໍຊິງ
ຕັນ ໄດ້ຮັກສາບົວລະບັດມານັ້ນ ກໍເກີດມີຜົນດີຢ່າງບໍ່ນ້ອຍຄືກັນ
ຈົນວ່າຜູ້ຈັກຄຸ້ນຊາຍເປັນຜູ້ຮຸ້ງມີທ່າສຸດໃນເວີຊີເນັຽ ດວຍຜົນທີ່
ເກັບໄດ້ນັ້ນມາກມູນຂຶ້ນຮອດກວ່າສອງຫົບ ແຕ່ເມື່ອເວລາວໍຊິງ
ຕັນໄດ້ບົວລະບັດມາ.

ໃນລະຫວ່າງນີ້ ທ່ານວໍຊິງຕັນ ຍັງໄດ້ປະຕິບັດວຽກການ
ເປັນສະມາຊິກຂອງສະພາເບີກແຊກຊຸ ທີ່ເວີຊີເນັຽ ນຳດວຍລາວ
ເປັນຄະນະຂອງເບີກແຊກຊຸມາແລ້ວແຕ່ຄາວອາຍຸໄດ ໒໗ ປີ ຄື
ກອນເວລາ ມີເມັຽ ທ່ານວໍຊິງຕັນໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມວຽກກອງປະຊຸມ
ຂອງສະພາເບີກແຊກຊຸມາໄດ ໑໔ ປີ ແລ້ວ ທ່ານປາຕຣິກແຮນ

ຮີ ແລະທ່ານຫາມັຊ ແຊຟເຟີຊັນ ເຄີຍເປັນຜູ້ສຳຄັນຫຼາຍໃນ
ການກ່າວເຮືອງການເມືອງຕາມສັມຍນັ້ນ ສ່ວນທ່ານວິຊິງຕັນ
ບໍ່ເປັນຜູ້ໂວຫານຫຼາຍ ທ່ານຫາມັຊແຊຟເຟີຊັນວ່າທ່ານເຄີຍ
ທຳງານຮວມກັນກັບນາຍພົນວິຊິງຕັນ ຢູ່ທີ່ສະພາເບີກແກຊ ກອນ
ຄັງປະຕິວັດພູນ ແລະບໍ່ເຄີຍໄດຍິນລາວວ່າຫລີກກ່າວອັນໃດເກີນ
ກວ່າສິບນາທີເລີຍ ແຕ່ເມື່ອລາວຫາກວ່າອັນໃດແລວ ແມ່ນ
ເປັນເຮືອງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນແທ້.

ສ່ວນວິຊິງຕັນເອງກໍຮູ້ດີຢູ່ໃນສິ່ງທີ່ລາວເຮັດ ຫຼາຍປີຕໍ່ມາ
ລາວຈິ່ງຂຽນຈົດໝາຍໄປຫາພົນອົງຂອງລາວຜູ້ນຶ່ງທີ່ຫຼຸ່ມໆຢູ່ໃນ
ຄະນະເບີກແກຊ ວິຊິງຕັນມີຄວາມຊອບພໍໃຈນຳຫຼຸ່ມຜູ້ນັ້ນ ແລະ
ລາວກໍເຄີຍໄດ້ກ່າວວ່າຕໍ່ຫນ້າຄະນະເບີກແກຊຜູ້ອື່ນອີກໄດ້ຢາງ
ຮຽບຮອຍດີ ໃນຈົດໝາຍທີ່ລາວຂຽນນັ້ນ ວິຊິງຕັນໄດ້ຂຽນບອກ
ແນະນຳໄປວ່າ ຖ້າຫາກຢາກສ້າງຄຳວ່າໃຫ້ເປັນຫນ້າສົນໃຈ
ແກຄະນະແລວ ບໍ່ຄວນທີ່ຈະປາກຫຼາຍ ແລະຄວນວ່າແຕ່ເຮືອງ
ສຳຄັນເທົ່ານັ້ນ.

ເມື່ອໄດ້ນາງມາກຕາມາເປັນເມັຊ ທ່ານວິຊິງຕັນ ກໍມີ
ວຽກຫຼາຍອັນຕ່າງໆກັນມາເປັນພາຣະ ຄືວ່າລູກຂອງມາກຕາມີສີ
ຄົນ ແຕ່ເສັຽຊີວິດໄປແລວສອງຄົນ ຍັງແຕ່ສອງຄົນຜູ້ນຶ່ງອາຍຸຫົກ
ປີຊື່ແຈກຄັຊຕິຊ ແລະຜູ້ນຶ່ງອາຍຸສີ່ປີຊື່ ປັດຊີ ໃຫ້ພໍ້ນາ ວິຊິງຕັນ
ລຽງ ລາວຂຽນຫນັງສືໄປສົ່ງຊັບ ແລະເຄື່ອງຫຼຸ່ມຢູ່ທີ່ລອນດອນ
ມາໃຫ້ລູກຫຼຸ່ມຢູ່ເມັຊເວີນິງ ລູກກໍຮັກພໍ້ນາ ແລະພໍ້ນາກໍຮັກລູກ
ເທົ່າກັນ.

ຜູ້ລູກສາວຊື່ປັດຊິນັນໄດ້ນຳຄວາມໂສກເສົ້າມາສູ່ຄອບຄົວ
ວໍຊິງຕັນຫຼາຍ ເວລາລາວໃຫຽມາເລີຍປ່ວຍໜັກ ທ່ານວໍຊິງຕັນ
ກໍຕິດຕໍ່ນຳທ່ານໝໍຜູ້ເກັ່ງໆມາປິ່ນປົວຈົນສຸດໃຈ ໝົດເງິນນຳໝໍ
ລະຮອຍໂດລາເທົ່າໃດກໍປາກົດວ່າ ບໍ່ມີໝໍໃດຊ່ວຍໄດ້ ຈົນ ລູກ
ສາວຕອງເສັຽຊີວິດໄປເວລາອາຍຸໄດ້ ໑໖ ປີ ວໍຊິງຕັນແລະ
ມາກຕາ ມີຄວາມໂສກເສົ້າແສນໝູກແສນຣະທົມແທໆ ທີ່ສູນເສັຽ
ລູກໄປ.

ຄາວເມື່ອພວກເຂົາເຈົ້າແຕ່ງດອງກັນໃໝ່ໆນັ້ນ ນາງ
ມາກຕາ ກໍມີຄວາມຢ້ານຢູ່ແລ້ວວ່າ ຈະມີເຫດພ້ອມໃດອັນນຶ່ງ
ເກີດແກ່ລູກຂອງຕົນ ລາວພຽນແພງລູກຫຼາຍ ຍ້ອນແຕ່ຢາກໃຫ້
ລູກຢູ່ດີມີແຮງ ທ່ານວໍຊິງຕັນ ທົດລອງຊື້ແຈງໃຫ້ເຫດໃຫ້ຜົນກັບ
ເມັຽຢູ່ເລ່ອຍໃນເຮືອງນີ້ ແຕ່ກໍບໍ່ສູ່ໄດ້ຜົນປານໃດ ບໍ່ໄດ້ຜົນນັ້ນກໍ
ອາດຈະເປັນຍ້ອນລູກເຈັບປ່ວຍນັ້ນແດ ແລະເມັຽກໍຮັກລູກຕົນ
ຫຼາຍໂພດແດ ກໍເລີຍວ່າວໍຊິງຕັນຈະເວົ້າຫຼັງ ເຮັດຫຼັງ ຈະ
ເບິ່ງແຍງບົວລະບັດສິ່ງສອນແນວໃດໃຫ້ກໍບໍ່ພໍຈະໄດ້ ຕາມທີ່ວໍຊິງ
ຕັນເຄີຍຂຽນໄປເລົ່າສູນາຍຄູຮູຟັງນັ້ນ ລາວຄິດຢາກໃຫ້ລູກຊາຍ
ແຈກຄືຊື່ຊື່ ນັ້ນມີຄວາມຮູ້ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຫຼາຍໆດ້ານ ບໍ່ແມ່ນຈະແລນູນນຳ
ແຕ່ຄອງເກົາຄື ກັບມາ ແລນເສັງນັ້ນຢູ່ເລ່ອຍ ລາວຢາກໃຫ້ລູກ
ຊາຍໄດ້ຮັບການສຶກສາ ຊຶ່ງລາວເອງບໍ່ມີໂຊກໄດ້ຮຳໄດ້ຮຽນມາ
ກອນນັ້ນ ແຕ່ວ່າ ຍ້ອນກິຣິຍາຂອງທາວແຈກເອງແດແລະແມກໍ
ເອົາແຕ່ໃຈລູກແດ ວໍຊິງຕັນຈະພຍາຍາມຊ່ວຍອັນໃດກໍບໍ່ຄອຍໄດ້
ຜົນພໍປານໃດ ຍາມທາວແຈກອາຍຸໄດ້ ໑໔ ປີ ວໍຊິງຕັນເຄີຍ

ຂຽນໄປເລົ່າສູ່ນາຍຄຣູຟັງວ່າ ຫາວແຈກນັກສິນໃຈນຳແຕ່ໝາ,
ນາ ແລະປີນ ບໍ່ດົນນານເຫຼົ່ານາຍຄຣູໄດຂຽນລາຍງານຄືນມາ
ບອກວ່າຫາວແຈກສິນໃຈນຳຜູ້ສາວຫຼາຍໂພດໄປ ພໍອາຍຸໄດ ໑໙
ປີ ຫາວແຈກຈຶ່ງມີໂຄງການຈະແຕງດອງກັບນາງງາມຜູ້ນຶ່ງຊື່ວ່າ
ແນລລີ ຄາລູເວິດ ຢູ່ທີ່ອັນນາໂປລິຊ ມາຣີແລນ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ວິຊິງ
ຕົນແລະບໍ່ໃຫ້ແມຣູເຣອາງນູ.

ຫານວິຊິງຕົນ ໄດ້ໂອບໂລມທັງສອງຄົນ ຂໍໃຫ້ຖາໄປຈົນ
ຮຽນຫນຶ່ງສື່ຈົບກອນຈຶ່ງແຕງດອງກັນ ແລະທັງສອງກໍຟັງຄວາມ
ລາວຈຶ່ງຟາວສິ່ງຫາວແຈກໄປນິວຢອກ ເພື່ອໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນ
ວິທຍາລັຍຄິງ (ຊຶ່ງກາຍເປັນວິທຍາລັຍໂກລັມເບັຣ) ຊຶ່ງລາວ
ກະໄວວາຢາກໃຫ້ຮຽນຢູ່ປະມານສອງປີ ແຕ່ເມື່ອນາງປັດຊີຜູ້ລູກ
ສາວຕາຍໄປໃນເດືອນຕໍ່ມາ ນາງມາກຕາກໍເລີຍຂໍເອົາລູກຊາຍ
ຫາຄົນເມື່ອຢູ່ນຳ ຫາວແຈກກໍຕອງກັບເມື່ອໄວໆໄປແຕງດອງກັບ
ນາງແນລລີ ຜູງາມນັ້ນຊື່ວ່າ ຊຶ່ງແມ່ນຍາມຫວິຊິງຕົນກຳລັງພຽນ
ຢາກໃຫ້ລູກຮຽນ ແຕ່ກໍບໍ່ສາມາດຈະເຮັດຫຼັງໄດ້ເຮືອງນີ້.

ຖາແມ່ນຜູ້ອັນແລວອາດຈະຄຽດເຄືອງໃຈຫຼາຍ ແຕ່ວິຊິງ
ຕົນນີ້ ລາວບໍ່ປາກົດວ່າຈະຄຽດໃຫ້ແຈກເລີຍ ບໍ່ນານລາວກໍຂຽນ
ຈົດໝາຍໄປຫາຫາວແຈກລູກຮັກ ເພື່ອຂໍໃຫ້ລູກແລະນາງແນລລີ
ໄປຢາມຢູ່ເມັກເວີນິງຢູ່ເລອຍ.

ຫານວິຊິງຕົນ ເປັນຄົນທີ່ຮັກເດັກນ້ອຍແຕ່ໃດໝາ ຕົວ
ຢ່າງຄົນ ຜູ້ຍິງຜູ້ນຶ່ງຊື່ວ່າ ນາງຈອນ ແລະຫານໂບແວ ພາກັນ
ຈົບລົມ ເວລາທີ່ຫານວິຊິງຕົນ ໄປຢາມເຮືອນພອກເຂົ້າເຈົ້າ

ເວລານຸ່ງຍັງເປັນເດັກນ້ອຍຢູ່. ຍາມນັ້ນລາວກໍ່ໃຫ້ແລະສຳ
ຄັນຢູ່ແລວ ແລະລາວກໍ່ອຸ່ນນາງແລວກໍ່ຮອງເພິ່ງໃຫ້ນຸ່ງຟັງດວຍ
ຫຼັງຈາກຄັ້ງນັ້ງເມື່ອເສັຽຊັຍໃຫ້ໃນເສັຽປະຕິວັດແລວ ລາວໄດ
ນາແວເຊົາເຮືອນຢູ່ຫ່າງນາພວກເຂົາເຈົ້າຄົນນັ້ງ ນາງກໍ່ຖາມຫາ
ແຕ່ລາວ ຈົນໃນທີ່ສຸດ ແມ່ຂອງນາງກໍ່ຕອງຂໍໃຫ້ວິຊິງຕົນໄປນັ້ງ
ເວົ້ານັ້ງລົມນູ່ງຳເດັກນ້ອຍລູກຂອງຕົນ ຊິວິຊິງຕົນກໍ່ຍິນດີໄປເວົ້າ
ລົມນຳນາງນອຍນັ້ນ ວິຊິງຕົນ ຈົງອຸ່ນນາງມາແລວເວົ້າວ່າ
"ຫາເຮືຍ ຫຼຽວເບິ່ງນັ້ງຄົນຜູ້ອິດເມື່ອຍຫາຍໆນັ້ງເສື່ອເປື່ອນໆ
ນີ້".

ໃນປີ ຈຸນຍາຍ ຫຼັງຈາກລາວລາອອກຈາກຫນ້າທີ່ຜູ້ບັນຊາ
ການແລະກັບເມື່ອຢູ່ເວົ້າເວີນັ້ງ ຫານວິຊິງຕົນເປັນຜູ້ນັ້ງຫຂນຊລ
ນາມຢູ່ໃນຈຳພວກນາຍພົນຜູ້ຊື່ສຽງຫຼັງຫາຍຂອງໂລກ ແລະ
ເປັນຜູ້ກຳໃຫ້ອົງກົດເສັຽຊັຍຍອນ ແນວໃດກໍ່ດີ ລາວກໍ່ບໍ່ເຄີຍລົມ
ຫາເຄືອງຕອນຂອງໝ ເພອໄປຕອນລູກຂອງຄອບຄົວນາງມາກ
ຕາ.

ຫານວິຊິງຕົນມີຫາທິຍມແຍມ ແລະເປັນຫນ້າຮັກແກໝົດ
ຫຼຽກຄົນໃນຄອບຄົວຂອງລາວ ລາວໄດຂຽນໄປຫາຫານໂອກຸສຕິນູ
ອາຍຂອງລາວວ່າການພົບກັນຢູ່ເມົ້າເວີນັ້ງ ໄດພາໃຫ້ຊົນໃຈແຫ
ແລະຍັງຈະພາໃຫ້ຊົນໃຈຕໍ່ໄປຢູ່ ຫານວິຊິງຕົນໄດກຽວເຖິງແຈັກ
ອາຍຜູ້ຖວນສອງຂອງລາວ ຫຼືລາວຮັກຫາຍທີ່ສຸດແຕ່ນອຍໆມາຈົນ
ຮອດໃຫ້ ເມື່ອລາວຕາຍແລວ ວິຊິງຕົນຈົງຫນີຈາກເມົ້າເວີນັ້ງ
ໄປ ແຈກຊັນ ບຸຊໂຣດ ວິຊິງຕົນບໍ່ສນິດສນົມກັບດີປານໃດກັບ

ອາຍຊາມຸແອລຂອງລາວ ຜູ້ທີ່ມີອາຍຸໃກ້ກັບລາວແລະຜູ້ນອງຫາ
ຊາກເລີ ນັ້ນກໍຄືກັນ. ແຕ່ວາລາວກໍໄດເອົາເງິນອຸດໜຸນເຂົ້າ
ເຈົ້າຢູ່ເລອຍ ເວລາຕູ້ອງການ ຊາມຸແອລບໍ່ເກັ່ງຫາງທຸຣະກິດ
ແລະຊາກເລີ ກໍຕາຍຍອນການດູ້ມຫາຍໂພດ.

ພວກທີ່ເປັນສາຍພິສາຍນອງຂອງຄອບຄົວລາວກໍຮັກແພງ
ເຊັ່ນດຽວກັນ ລາວໝັ້ນໄປຢຽມຢາມພວກເບີແວລ ບັບຊເຊດ
ອາຍເຂີຍຂອງນາງມາກຕາ ແລະພວກເພັດດິງລູຍ ນອງເຂີຍ
ຂອງລາວເອງ ຫຼັງຈາກນາງລູກສາວປັດຊິຕາຍແລວ ລາວໄດ
ຂຽນໄປຂໍໃຫ້ພວກບັບຊເຊດວ່າ ຢາກຂໍໃຫ້ແມ່ຂອງນາງມາກຕາ
ຊ່ວຍນາງແດນດູຣິດ ມາຢູ່ເຮືອນລາວທີ່ເມົາເວີນິງພັນກັນ ສິ່ງ
ນີ້ຈະໄດຊ່ວຍໃຫ້ນາງມາກຕາບໍ່ໂສກເສົ້າເຫງົາຫາຍ ຄົນຈຳ
ພວກນີ້ພວກລູກຂອງລາວແດ ແລະພີ່ນ້ອງຂອງຄອບຄົວຂອງ
ເຂົາເຈົ້າ ໄດໝັ້ນພາກັນໄປຫາພາສຸກັນເລອຍທີ່ເມົາເວີນິງນັ້ນ
ສ່ວນແມ່ລາວນັ້ນບໍ່ໄດຢູ່ໃກ້ກັນ ສະຖານໃດກໍດີລາວກໍໄດ
ໃຫ້ຄວາມຖນຸຖນອ່ມແມ່ຢູ່ສະເມີ ແລະໄປຢຽມຢາມແມ່ຢູ່ ເດຼຣິກ
ເບີກບໍ່ໄດຂາດ ເພື່ອໄປເບິ່ງຮ່ວສ່ວນໄຮນາ ຫຼືວ່າສິ່ງເຊິ່ງລຽງ
ແມ່ເວລາຕູ້ອງການ. ສ່ວນແມ່ທີ່ຮັກລູກຫາຍນັ້ນເຫັນວ່າຄວາມ
ປະຕິບັດນັ້ນຍັງບໍ່ພຽງພໍ ດວຍວ່າຕົນຄວບຄຸມເບິ່ງລູກຜູ້ກິກແລະ
ເວົ້າວ່າຫຼັງໃຫ້ກໍບໍ່ໄດຄືພວກຜູ້ອື່ນ ລາວເວົ້າລາວຈົມວ່າ ລູກບໍ່
ເບິ່ງບໍ່ແຍງລຽງດູບົວລະບັດຕົນ ແລະເງິນຄູ່າຫຼັງກໍບໍ່ສິ່ງໃຫ້ແມ່
ລາວຈົມ ໂພດຫາຍຕໍ່ຫາຍຈົມວໍຊິງຕັນໄດຂໍໃຫ້ນອງຊາຍຂອງລາວ
ຫານຊາກ ມາຮຸນາເຫັນນຳທຸກເທື່ອເວລາເອົາເງິນມາມອບໃຫ້

ແມ່ ສ່ວນຫາມຊາກ ເອງກໍຈຳເປັນໄດ້ຈິດໄດ້ຈຳຂຽນບັນທຶກໄວ້
ທຸກເທື່ອ ເພື່ອບໍ່ຢາກໃຫ້ແມ່ເວົ້າຈົມຄວາມບໍ່ຈິງໃຫ້ຄອບຄົວຟັງ.

ທ່ານວໍຊິງຕັນເຮັດດີຫຼາຍຄັ້ງຕໍ່ຄອບຄົວແລະຕໍ່ໝູ່ເພື່ອນຂອງ
ລາວເຊັ່ນດຽວກັນ ລາວໄດ້ຂຽນໄປຫາທ່ານ ວິລຽມ ຮາຊີ ຜູ້ທີ່
ໄດ້ເຮັດວຽກດ້ານສຳຮວດນຳຢູ່ທີ່ອາເລັກຊັງເດັຽ ເພື່ອຖາມວ່າ
ລາວຈະຍິນດີໃຫ້ວໍຊິງຕັນສົ່ງລູກໄປໂຮງຮຽນບໍ່ ດວຍວ່າວໍຊິງຕັນ
ເຄີຍໄດ້ຊາບວ່າ ເດັກນຸ່ງອຸມັກຮຳມັກຮຽນ ຫວັງວ່າຄຳສະນີ
ຂອງຕົນຈະຖືກຮັບເອົາດວຍຄວາມເຕັມໃຈ ຕາມທີ່ເຂົາຄິດຄາດ
ໝາຍໄວ້ ທ່ານວໍຊິງຕັນຈຶ່ງບອກກັບທ່ານຮາຊີວ່າ ຈະຮັກສາ
ເຮືອງນີ້ໄວ້ເປັນຄວາມລັບແລະຮູ້ແຕ່ສອງຄົນເຂົາເຈົ້າເອງເທົ່າ
ນັ້ນ.

ໃນປີຕໍ່ໆໄປພຸ່ນ ທ່ານວໍຊິງຕັນກໍອອກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເປັນຄ່າ
ຮຳຮຽນສຶກສາໃຫ້ແກເດັກຍິງ ແລະຊາຍ ໒໒ ຄົນຢູ່ໃນຄອບຄົວ
ສຳລັບແຕ່ຄ່າໂຮງຮຽນໃຫ້ສອງຊາຍ ທີ່ແມ່ນລູກຂອງທ່ານຊາມູ
ແອລ ນອງຊາຍລາວ ລາວໄດ້ຈ່າຍໄປເຖິງ ໔,໐໐໐ ໂດລາ
ຕໍ່ໄປຮອດເວລາໄດ້ເປັນປະທານາທິບໍດີແລວ ທ່ານວໍຊິງຕັນຍັງ
ຕອງການເງິນໝາຍ ປະເທດກໍຫາຕັ້ງຕົນຕັ້ງຕົວໃໝ່ ແລະບໍ່
ຫັນຮູ້ຫັນສລາດພໍທີ່ຈະເກັບຫອມຢອມຊັບໄວ້ໄດ້ ແຕ່ປານນັ້ນຮອດ
ຫາຍປີມາ ລາວຍັງມີເງິນໄປຫາມຢາງລັບໆ ໃຫ້ແກຄົນທຸກຈົນ
ປະມານ ໔໐໐ ໂດລາ ມີເທື່ອນຶ່ງ ຄົນຜູ້ນຶ່ງຂຽນຫນັງສືໄປຂໍ
ຫາມເງິນ ໘໐ ໂດລາ ນຳວໍຊິງຕັນ ລາວເວົ້າໃນຈິດໝາຍວ່າ
ຢາກຂໍເງິນນັ້ນເພື່ອລາວເອງບໍ່ແມ່ນເພື່ອຜູ້ໃດຜູ້ນຶ່ງ ເພາະຄົນຜູ້

ນັ້ນແນ່ໃຈວ່າ ທ່ານວິຊິງຕັນຈະຮັກສາຄວາມລັບນັ້ນໄດ້ ຄົນຜູ້ນັ້ນ
ກໍໄດ້ເງິນຫລາຍຂຶ້ນແທ້.

ເຖິງແມ່ນວ່າວິຊິງຕັນດີແຕ່ກໍມີເວລາລາວຮູ້າຍ ຄືວ່າມີ
ຄົນຜູ້ນຶ່ງຊື່ວ່າ ມິວ ທີ່ຖືກໄລອອກຈາກກອງທັບ ຍອນ ໂຕນພາຍ
ແນວຫນ້າທາຍເນແຊດຊິຕີ ໄດ້ຂຽນຫນັງສືມາຫາທ່ານວິຊິງຕັນ
ກ່າວຫາວ່າ ວິຊິງຕັນບໍ່ທັນໄດ້ແບງດິນຄາໄປຕີເສີກນັ້ນໃຫ້ຕາມ
ສັນຍາ ຄືກັບພວກທະຫານຜູ້ອື່ນທີ່ໄດ້ໄປແລວ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງບອກ
ກັບ ມິວ ວ່າ ບໍ່ຢາກເບິ່ງຫນ້າຄົນທີ່ມັກຫາຄວາມເປັນເຊັ່ນນັ້ນ
ແລະເຕືອນໄປວ່າ ຖ້າຫາກດີຂຽນຈົດໝາຍການທີ່ສອງມາອີກ
ແບບການທີ່ນຶ່ງ ລາວຈະຢູ່ຍາກ ວິຊິງຕັນ ຮູ້ດີແລວໃນເລື່ອງ
ນີ້ວ່າມິວ ເປັນນັກດົມນັກເມົາ ແລະສ່ວນທີ່ດູນກູ້ໄດ້ຮັບໄປໝົດຄື
ໝູ່ແລວໃນຕອນທາຍຈົດໝາຍຂອງລາວໄດ້ແຈງໃຫ້ຮູ້ວ່າ ລາວ
ບໍ່ປະສົງຈະພົບພໍ້ຫລືຮູ້ຈັກກັບຄົນຈັ່ງໄຮແບບນັ້ນອີກຈັກເທື່ອ.

ໃນຍາມນັ້ນຢູ່ເມັກຊິໂກມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະມ່ວນ
ຊື່ນລຸນເລິງດີ ວິຊິງຕັນກໍທຽວໄປທີ່ເຟຣເດເຣກເບີກ ເປັນບາງ
ໂອກາດ ເພື່ອມ່ວນຊື່ນນຳເພື່ອນຝູງ ໃນຈຳພວກໝູ່ຂອງລາວ
ນັ້ນມີຫາຍຄົນເຄີຍໄດ້ຢູ່ກອງທັບນຳກັນ ຊຶ່ງເຂົາເຈົ້າພາກັນຮອງ
ລຳຫູ້ເພງ ດົມແລະໂອລົມຫຼືນຮວມກັນ ປາກົດວ່າວິຊິງຕັນມັກ
ການຟອນລາຍລຳຫູ້ຍາກວ່າສິ່ງອື່ນ ລາວລາຍລຳໄປມາຢູ່ແນວ
ນັ້ນຕັ້ງຈະເປັນ ໑໐ ຫາ ໒໐ ໄມ ພຸນກໍວ່າໄດ້ ມີຫາຍເທື່ອ
ຟອນກັນໝົດຄົນຈົນແຈງ ຢູ່ດັ່ງແຕ່ຍາມເຂົາເຈົ້າເສບເຫຼົ້ານັ້ນ.

ລາວມັກຟອນເຫຼົ້າກັນກັບລາວມັກໄປໂຮເນອ ຂຶ້ນຕົວ

ສູງໃຫຼ່ຮູ້ຂອງລາວ ແລະກໍຕິຫອບໂດດຂ້າມຮົ່ວ ເຂົ້າລັບປ່າໄປ
ທາງນອຍເປັນແລວໄປກໍມີ ແຕ່ວໍຊິງຕັນບໍ່ມັກ ລາວມັກໝັ້ນບໍ່າ
ທາງຍາກໆໄປປະທາງດີທາງກວາງໃຫຼ່ຄົນອື່ນທຽວ.

ຄົນຜູ້ທີ່ມັກວຽກໝັ້ນເຮັດໝັ້ນສາງ ຄົວໍຊິງຕັນນີ້ ມັກມີ
ຄວາມຕ້ອງການຫາເຄື່ອງນຸ່ງພິເສດມານຸ່ງ ຄົວໍຊິງຕັນນີ້ ລາວ
ໄດ້ສັງຊຸ້ເຄື່ອງນຸ່ງຂອງລາວມາແຕ່ລອນດອນມາໄວນຸ່ງ ລາວມັກ
ແນວງຳຍໆ ແລະແນວຫົນທານທັງມີແສວໄໝ ເງິນໄໝຄຳໃສ
ບາງບອນ.

ລາວມັກມີຂອງແກມຂອງດົມ ຍາມກິນເຂົ້າແລະລູກມັກນັ່ງ
ເວົ້ານັ່ງລົມ ຊຸມແຊວກັບພວກເພື່ອນຝຸ່ງ ຫຼັງຈາກໄດ້ເຮັດວຽກ
ໃຫຍ່ບານໃຫຍ່ເມືອງ ແລະສາງຊຸ້ສຽງມາເປັນປີໆແລວ ວໍຊິງຕັນ
ເຄີຍເວົ້າວ່າລາວຮູ້ສຶກດີໃຈຫຼາຍທີ່ໄດ້ມາຢູ່ເມັກຊິໂກນັ້ນຖືກ
ໝູ່ແພງຜູ້ນຸ່ງຫຼືສອງຄົນເຫື່ອນ ເປັນການດີກວ່າຈະໄດ້ຢູ່ໃນວົງ
ຂອງພວກຜູ້ນຳປະເທດທັງຫຼາຍຂອງເອີຣົບ.

ເມື່ອໃດວໍຊິງຕັນມີວຽກແລວ ກໍຮິຍາລາວບໍ່ເປັນໜ້າຮັກ
ປານໃດນຳພວກໝັ້ນາຫາລາວ ລາວບໍ່ມັກອະທິບາຍຫຼັງ ມີແຕ່
ຫຳເສີຍແລະເຮັດວຽກຕໍ່ໄປ ຄົນຜູ້ບໍ່ເຄີຍຮູ້ຈັກ ມັກຕົນວ່າເປັນ
ຫຼັງຈັງເຫັນວ່າ ວໍຊິງຕັນມັກນຸ່ງເຄື່ອງແບບເຮັດວຽກຢູ່ເລ່ອຍໆ
ນັ້ນໆ ໃນຍາມຮອນ ມີຄົນມາຢາມ ມາຖາມຫາຢາກ ພົບ
ຫຳນ "ນາຍພິນ" ຄົນໃນຄອບຄົວຈັງບອກວ່າເພິນຂໍມາແລະນຸ່ງ
ເຄື່ອງແບບອອກໄປແລວ ຖາເຈົ້າໄປພົບເຫັນຄົນ ຜູ້ຄວາມານ
ນັ້ນແມ່ນຫານນາຍພິນວໍຊິງຕັນ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ໄດ້ເຮັດວຽກແລະໄດ້ມ່ວນໄດ້ຊື່ນ ເທົ່າໆ
ກັນຢູ່ທີ່ເວີຊີເນີຽນ ທ່ານວໍຊິງຕັນກໍຍັງບໍ່ລົມແລະສົນໃຈນຳສ່ວນ
ນຶ່ງອີກຂອງໂລກ ທີ່ລາວໄດ້ເຫັນ ຕໍ່ຈາກຟາກພູເຂົາໄປທາງຕາ
ເວັນຕົກພູນຢູ່ສເມີ ຄວາມຝັນຫາພາກຕາເວັນຕົກນີ້ ຄາຍກັບວ່າ
ລາວມັກຝັນຫາແຕ່ຫົວຄິດໃໝ່ໆ ເປັນຄວາມຄິດນອບໆຂອງທ່ານ
ວໍຊິງຕັນເອງ ທີ່ມອງເຫັນການໄກໄວ ສຳລັບປັດສາດຂອງອະ
ເມຣິກັນ ຄວາມຄິດຂອງລາວກຽວກັບພາກຕາເວັນຕົກໄດ້ຫັນກ
ແຫນນແລະຄູ່ບຸກນຳຊີວິດຂອງລາວໄປສເມີ ໃນປີຕໍ່ໆໄປລາວ
ເລີຍຂຽນໄວວ່າ ພາກຕາເວັນຕົກນີ້ເປັນພາກທີ່ໃຫ້ຄວາມຫວັງ
ວ່າຈະເປັນສະຖານທີ່ອຳນວຍຄວາມສົງໄສ ໃຫ້ແກ່ຄົນທຸກຍາກລຳ
ບາກເຂັ້ມໃຈ ພາກນີ້ໄປຢູ່ອາສີຍເປັນສຸກໄດ.

ໃນປີ ຈຸນຳພັນ ທ່ານວໍຊິງຕັນ ແລະ ດຣ. ເຈັມ ແຄຣກ
ຜູ້ເຄີຍເປັນທ່ານໝໍຢູ່ໃນກອງພັນຫຼະຫານ ແລະເປັນເພື່ອນສນິດ
ສນິມຜູ້ນຶ່ງ ຂອງທ່ານວໍຊິງຕັນ ໄດ້ພາກັນອອກໄປສາລະເວຕູ້າມ
ເຂດນອກຂອງໂອຮາຍໂອປະມານເຮັດອາທິດ ເຂົາເຈົ້າໄດ້ພາ
ກັນສຶກສາເບິ່ງຄວາມສຳຄັນຂອງໜ້າດິນຫຼາຍໆແຫ່ງ ເວລາ
ເດີນທາງໄປ ເຂົາເຈົ້າໄດ້ພົບຫົວໜ້າຂອງພວກອິນເດັຽຜູ້ນຶ່ງ
ທີ່ເຄີຍຢູ່ນຳກອງທັບຝຣັ່ງທີ່ເສັຽຊັຍໃນການຕໍ່ສູ້ກັນທີ່ບຣູາດດອກ.

ດຣ. ແຄຣກເລົ່າສູ່ພວກເຮົາຟັງວ່າ ຫົວໜ້າອິນເດັຽ
ຜູ້ນັ້ນພໍ້ແຕ່ເຫັນໜ້າວໍຊິງຕັນກໍຈຳໄດ້ທັນທີແລະເອີ້ນບູອກໝູ່ເບິ່ງ
ທັງແນະນຳວ່າຜູ້ສູງໆນັ້ນແລວແມ່ນນັກຮົບຜູ້ກຳຫານແຫ່ງ ເພາະ
ວ່າ ພວກເຂົາໄດ້ແນ່ນຳຈະຍິ່ງແລວ ແຕ່ວ່າມືອັນໃດອັນນຶ່ງຢ່າງ

ອະພິນິຫານມາປ້ອງກັນວິຊິງຕັນໄວ້ ລາວເລີຍບໍ່ຕາຍ ແຕ່ຍາມ
ນັ້ນ ຫົວໜ້າອິນເດັຽຜູ້ນຳວ່າ ລາວເອງກໍ່ຖືກແລ້ວ ຍັງບໍ່ທັນ
ໃດປີກໍ່ຈະຕາຍ ແຕ່ວ່າລາວຢາກກາວອັນໃດອັນນຶ່ງໄວ້ ກຽວກັບ
ວິຊິງຕັນແລະອະນາຄິດ ລາວຈຶ່ງເວົ້າໄວ້ວ່າ ມີພຣະອົງສັກສິດ
ໄດ້ຊ່ວຍວິຊິງຕັນເພື່ອໃຫ້ໄດ້ເປັນຫົວໜ້າຂອງປະເທດຊາດແລະ
ເປັນຜູ້ນຳໜ້າຂອງຄົນທີ່ຈະເກີດມາອີກດວຍ.

ການທີ່ໄດ້ພົບພໍ້ກັບຫົວໜ້າຂອງພວກອິນເດັຽ ແລະໄດ້
ຍິນໄດ້ຟັງເຮືອງຂອງທ່ານວິຊິງຕັນດັ່ງນີ້ ເປັນປະສົບປະການອັນ
ນຶ່ງໃຫ້ແກ ດຣ. ແຄຣກຈຳໄວສເມີ ລາວເລີຍນິຫານເຮືອງນີ້
ຢູ່ເລື້ອຍເປັນຕັ້ງໜ້າຍປີ ແຕ່ວ່າວິຊິງຕັນຫາກບໍ່ເຄີຍວ່າຈະຂຽນ
ມັນໄວ້ຈັກເທື່ອ ໃນນາມວ່າເປັນຜູ້ຮູ້ຈັກພວກອິນເດັຽດີ ລາວ
ຈຶ່ງໃຫ້ຂໍສັງເກດໄດ້ວ່າ ຊາວອິນເດັຽນັ້ນກໍ່ເຫີດໝູນຍືກຍອງຜູ້ທີ່
ເຂົາຖືວ່າເປັນຄົນສຳຄັນ ກັບຫົວຄິດອັນນຶ່ງອີກທີ່ຫົວໜ້າອິນເດັຽ
ເວົ້າວ່ານາຍພັນເຮືອງ ຂອງເມືອງເວີຊິເນັຽຜູ້ເລີກລັບທີ່ອາດຈະ
ກາຍເປັນຜູ້ນຳໜ້າຂອງປະເທດຊາດໃນມື້ນຶ່ງຂ້າງໜ້ານັ້ນເປັນ
ເຮືອງພາໃຫ້ລາວຄິດວ່າ ບໍ່ແມ່ນແຕ່ ຈະເປັນໄປບໍ່ໄດ້ເທົ່ານັ້ນ
ແຕ່ມັນເປັນເຮືອງທີ່ໜ້າຢາກຫົວແທ້ໆ.

ເວລານັ້ນ ກໍ່ພົບເຮືອງຫຍຸ້ງຍາກເກີດຂຶ້ນລະຫວ່າງປະ
ເທດອັງກິດກັບຫົວເມືອງຂຽນຂອງຕົນເອງ ໃນປີ ໑໗໖໕ ທ່ານວິ
ຊິງຕັນໄດ້ນຶ່ງຟັງທ່ານ ປາຕຣິກ ແຮນຣີ ຢູ່ໃນຫໍສະພາເບີກແກດ
ກາວຂັດຂວາງເຈົ້າຊຸວິດອັງກິດ ໃນປີ ໑໗໖໙ ເມື່ອຮັບບານອັງ
ກິດຫົດລອງອີກໃໝ່ວ່າຈະເກັບສ່ວຍສາອາກອນນຳຫົວເມືອງຂຽນ

ນັ້ນ ທ່ານ ປາຕິກຣິກຊາຣ໌ ກໍໄດ້ກ່າວຄົດຄຳໃນເຮືອງນີ້ ສ່ວນ
ທ່ານວິຊິງຕັນ ບໍ່ວ່າຫຼັງແຕ່ຫາກເຮັດແນວນັ້ນທີ່ໄດ້ຜິດ ລາວ
ໄປຫຼວງລິມນຳຊາວເວີຊີເນີຽປະມານ ໑໐໐໐ ຄົນ ເພື່ອຮອງຂໍ
ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າພາກັນຮັງຮອງວ່າ ເຄື່ອງຂອງຕ່າງໆທີ່ອັງກິດເກັບ
ພາສີນັ້ນ ຂໍບໍ່ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າພາກັນໃນປະເທດເລີຍ ຢູ່ໃນຈິດໝາຍທີ່
ວິຊິງຕັນຂຽນໄປຫາທ່ານຢອຣ໌ຊ ມາຊິງຜູ້ຄົນໃກ້ຄຽງລາວນັ້ນຢືນ
ຢັນວ່າ ວິຊິງຕັນເຄີຍເຫັນມາແລວເມື່ອຫຼີກປີກອນພູນວ່າ ການ
ຍາດແຍງເອົາອຳນາດນີ້ ຈະສິ້ນສຸດລົງໄດ້ ກໍຕ້ອງໃຊ້ສະໜາມຮົບ
ເປັນບ່ອນຕັດສິນບ່ອນສຸດທ້າຍ.

ທ່ານວິຊິງຕັນໄດ້ບອກກັບທ່ານຢອຣ໌ຊມາຊິງວ່າ ປະເທດ
ອັງກິດຈະບໍ່ເຊົາຈົນຮອດເມື່ອໃດວ່າ ປະເທດອະເມຣິກາຫາກບໍ່
ເສັຽສິດເສຣີພາຍໄປ ສະນັ້ນຈິ່ງຈຳເປັນວ່າຈະຕ້ອງມີວິທີໃດວິ
ທີໜຶ່ງໄປລະງັບບໍ່ໃຫ້ສິ່ງນັ້ນເກີດຂຶ້ນ ທ່ານວິຊິງຕັນ ໄດ້ຂຽນໄວ
ວ່າ ເຖິງຄາວຈຳເປັນມາຄົນເຮົາບໍ່ມີໃຜດອກວ່າຈະບໍ່ຈັບປຸ້ນໄປ
ຕໍ່ສູ້ເອົາສິດເສຣີພາຍໄວ ແຕ່ວ່າກ່ອນເຮົາຈະໃຊ້ປຸ້ນນັ້ນໃຫ້ຄິດ
ວ່າໝົດວິທີທາງອື່ນເອົາຊຸນະບໍ່ໄດ້ແລວຈິ່ງໃຊ້ປຸ້ນ.

ເປັນລະຍະເວລາສີ່ປີທຣຸບານອັງກິດ ຮົບກວນເກັບພາສີ
ອາກອນນຳຫົວເມືອງຂຶ້ນ ເມື່ອປະເທດອັງກິດເຫັນວ່າຕົນບໍ່ມີອຳ
ນາດໃສ່ຫົວເມືອງຂຶ້ນໄດ້ດັງໃຈມັກແລວ ຕົນກໍບໍ່ເຮັດບໍ່ທຳຫຼັງ
ເພື່ອມອບອຳນາດໃຫ້ເຂົາ ທ່ານວິຊິງຕັນ ກໍຊອມເບິ່ງຢູ່ວ່າຈະມີ
ຫຼັງເກີດຂຶ້ນ ແລະກໍບໍ່ເຫັນວ່າມີຫຼັງເລີຍ ອັນຈະພາໃຫ້ລາວ
ປ່ຽນຄວາມຄິດ ສ່ວນພວກແຟຟິກບໍ່ໄດ້ເຫັນພອມນຳເລີຍ ເຖິງ

ວ່າເຂົາເຈົ້າພໍ້ເຂົາໃຈເຖິງຄວາມຮູ້ສຶກຂອງຊາວອະເມຣິກັນວ່າ
ມັນເປັນແນວໃດ ຄວາມຜູກພັນຂອງເຂົາເຈົ້າກັບປະເທດອັງກິດ
ກໍ່ໃກ້ໆໄປທາງຄິດຢາກໃໝ່ຂາດກັນ. ໃນປີ ຄ.ສ. ໑໗໗໓
ທານຢອຣ໌ຊ ວິນລຽມແລະນາງຊານລີ ແຟຟິກ ພາກັນຕົກລົງໃຈ
ໄປຢູ່ອັງກິດ ເພາະເຂົາເຈົ້າມີດຸນດອນແລະຜົນປະໂຫຍດອັນອັນອີກ
ຫຼາຍຢ່າງຢູ່ທີ່ນັ້ນ ໃນຕອນບ່າຍກ່ອນເຂົາເຈົ້າຈະອອກເດີນທາງ
ເຂົາເຈົ້າໄດ້ພາກັນມາທີ່ເມັງເວີນິງເປັນຄັ້ງສຸດທ້າຍ ເພື່ອສົ່ງ
ລາພວກວິຊິງຕັນ ສ່ວນວິຊິງຕັນແລະມາກຕາກໍ່ພາກັນໄປທີ່ແບນ
ວິວ ເປັນຄັ້ງສຸດທ້າຍຄືກັນ ໃນວັນທີ່ພວກນັ້ນອອກເດີນທາງ ມັນ
ເປັນຄັ້ງສຸດທ້າຍ ທີ່ລາວພົບພໍ້ກັນກັບຜູ້ຍິງ ທີ່ລາວຮັກມາແຕ່ລາວ
ເປັນບາວພູນ ໂລກໄດ້ປຽນໄປໝົດແລ້ວ ທັງຊີວິດຂອງນາງ
ຊານລີ ແລະຂອງທານວິຊິງຕັນ ຊຶ່ງບໍ່ເໝືອນແຕ່ກ່ອນອີກແລ້ວ.

໔. ຊອກຫາງອັດຕັ້ງກອງທັບ

ບໍ່ເທົ່າໃດເດືອນຕໍ່ມາກໍເກີດມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກກັນກັບປະເທດອັງກິດຂຶ້ນ ເພື່ອສະແດງວ່າ ຕົນມີອຳນາດຫຼາຍ ຣັຖບານອັງກິດໄດ້ສົ່ງໃຫ້ເກັບພາສີຊາຂຶ້ນ ເພື່ອຕອບເຮືອງນີ້ ມີຄົນຈຳພວກໜຶ່ງ ມາຈາກບອສຕັນ ນຸ່ງເຄື່ອງເປັນຄົນພວກແຂ່ງກອນ ດູດໄຮ ແລວພາກັນເອົາຊາ ໓໕໐ ຫໍ່ໄປຖິ້ມລົງຫຼະເລ ເປັນການປະທວງສ່ວນຣັຖບານອັງກິດກໍສົ່ງອັດທາເຮືອບໍ່ໃຫ້ກຳປັ້ນເຂົ້າ ແລະບໍ່ໃຫ້ອອກແກກການປະທວງນັ້ນເມື່ອໄດ້ຍິນວ່າສະພາເບີກແກດຈັດການ ເພື່ອຊ່ວຍຊາວບິສຕິງ ຫາງຣັຖບານອັງກິດກໍປະກາດບໍ່ໃຫ້ມີການປະຊຸມກັນຈັກຝ່າຍ ຊາວເມືອງເບີກແກດຊາວຫາຄົນຮວມທັງ ຫານວໍຊິງຕັນນຳລວຍ ຈົ່ງພາກັນນັດປະຊຸມກັນ ເປັນຫາງລັບ.

ໃນຍາມເກີດຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຢູ່ນັ້ນ ຫານວໍຊິງຕັນໄດ້ຂຽນຈົດໝາຍຫຼາຍສະບັບ ໄປຫາ ຫານບຣາຍແອນ ແຟຟິກ ທີ່

ເປັນອາຍຂອງ ທ່ານຢອຣ໌ຊ ວິນລຽມ ທັງເປັນເພື່ອນທີ່ດີອີກ
ທາງແຟຟິກໄດບອກກັບວິຊິງຕັນວ່າ ບໍ່ສົມຄວນຈະຕ້ອງໃຊ້ກຳລັງ
ເທື່ອໃນຍາມນັ້ນ ວິຊິງຕັນຕອບຄືນວ່າ ລາວເຫັນພອມນຳຢູ່ຖາ
ຫາກວ່າຈະມີຫວັງມີຊັຍຊຸນະ ແຕ່ວ່າລາວເອງບໍ່ປາກົດວ່າຈະມີ.

ທ່ານວິຊິງຕັນ ບໍ່ເປັນຜູ້ມີນິສັຍວ່າ ຈະປະປອຍໃຫ້ຄວາມ
ຄິດໃດຄວາມຄິດນຶ່ງ ອັນບໍ່ກົງກັນນັ້ນ ມາເປັນສິ່ງຫຳລາຍຄວາມ
ຮັກແພງກັນ ແຕ່ລາວກໍໄດ້ຕັດສິນໃຈໄວແລວໃນສິ່ງທີ່ຈະເຮັດຈະ
ຫຳ ເວລາເຂົ້າກອງປະຊຸມຄັ້ງວັນທີ່ ໑ ເດືອນແປດຢູ່ສະພາ
ເບີກແຮກດ ລາວລຸກຂັນ ແລະປະກາດໃຫ້ປະຊຸມຊາບວ່າ ລາວ
ກຽມພອມແລວທີ່ຈະບັນຈຸເອົາຄົນຈຳນວນພັນຄົນ ແລະເອົາເງິນ
ຂອງລາວເອງໃຊ້ເປັນຄາເງິນເດືອນເຂົ້າ ເພື່ອພາກັນເດີນໄປ
ທີ່ບໍ່ສຳຄັນ.

ຄວາມຈິງຂອງເຮືອງ ກໍຄວາ ທ່ານວິຊິງຕັນເປັນຄົນຜູ້ທີ່
ສຸກ ຢູ່ໃນຈຳນວນຂອງພວກເວີຊີເນັຽເຈັດຄົນ ທີ່ຖືກເອີ້ນເຂົ້າ
ຮວມກອງປະຊຸມແຫ່ງຊາດຄັ້ງຫນຶ່ງ ຈຳພວກຜູ້ນຳແລະຜູ້ທີ່ເປັນ
ນັກປະຖະກະຖາເກັ່ງກັມີຫຼາຍຜູ້ຫຼາຍຄົນພໍເລືອກໄດ້ຫຼາຍຢູ່ ແລະ
ເຫດຜົນທີ່ວິຊິງຕັນຖືກເລືອກເຂົ້າຮວມປະຊຸມຄັ້ງນີ້ກໍສະແດງວ່າຜູ້
ຄົນມີຄວາມນິຍົມນຳຄົນງຽບງຽມຜູ້ນຳຫຼາຍ.

ທ່ານວິຊິງຕັນຊາບຂາວວ່າ ພວກອັງກິດແລະອະເມຣິກັນ
ໄດ້ເກີດປະຫະກັນ ຢູ່ທີ່ເຫຼັກຊິງຕັນ ທາງທິດເໜືອ ຂອງບໍ່ສຳຄັນ
ເຮືອງນີ້ເກີດຂຶ້ນບໍ່ດົນກ່ອນວິຊິງຕັນຈະໄປປະຊຸມແຫ່ງຊາດຄັ້ງ
ສອງ ເມື່ອໄປປະຊຸມຄັ້ງນີ້ ລາວໄດ້ນຸ່ງເຄື່ອງແບບສີຄາມຂອງ

ລາວເຄີຍນຸ່ງໃນກອງທັບທີ່ເວີຊີເນັຽ ມີເປັນເຮືອງຂອງວໍຊິງຕັນ
ຕາງຫາກ ເພື່ອໃຫ້ຄົນໃນກອງປະຊຸມ ຮູ້ສຶກເກີດມີຄວາມຕ້ອງ
ການຄົ້ນພາກໃຕ້ຜູ້ນຶ່ງ ມາເປັນຜູ້ນຳຫນ້າກອງທັບໃຫຍ່ທາງພາກ
ເໜືອທີ່ເຕົາໂຮມກັນ ຢູ່ນອກບົສຕິງ ອັນມີພວກອັງກິດຍຶດຄອງໄວ
ວໍຊິງຕັນ ແລະໝູ່ພວກຫາຍຄົນອື່ນ ຈຶ່ງຖືກເລືອກຕັ້ງຂຶ້ນ ໃນຈຳ
ພວກນັ້ນສອງຄົນຄື ຫານໂຮຣູຕີໂອ ເກດ ແລະສາລີລີ ເຄີຍ
ເປັນນ້າຍຫະຫານອັງກິດມາແລ້ວ ແລະມີຜູ້ທີ່ສາມອີກຄືຫານຈອນ
ແຮນຄອກ ເຄີຍເປັນປະທານຂອງກອງປະຊຸມແຫຼ່ງຊາດມາແລ້ວ
ຫານຈອນ ອາດຈຳ ໄດຂຽນບອກວ່າລາວຍັງຈຳໄດວ່າ ລາວໄດ
ລຸກຂຶ້ນໃນກອງປະຊຸມເພື່ອຂໍໃຫ້ແຕ່ງຕັ້ງວໍຊິງຕັນເປັນຜູ້ບັງຄັບສູງ
ສຸດ ແຕ່ຫນ້າທີ່ນັ້ນວໍຊິງຕັນຈຶ່ງຢ່າງອອກຈາກຫອງໄປ ເພື່ອໃຫ້ທຸກ
ຄົນໄດ້ເວົ້າຢ່າງກົງໄປກົງມາກຽວກັບເຮືອງຂອງລາວ ມີບາງ
ຄົນທາງພາກເໜືອບໍ່ພໍໃຈປານໃດ ທີ່ເຫັນວ່າ ວໍຊິງຕັນເປັນຄົນ
ພາກໃຕ້ຈະໄດ້ມາເປັນຄົນສຳຄັນເຊັ່ນນັ້ນ.

ຫາຍວັນຜ່ານໄປ ຫຼັງຈາກການລົງມະຕິແລ້ວ ກໍມີການ
ມອບກອງບັນຊາການໃຫ້ລາວ ວໍຊິງຕັນກາວຮັບເປັນສຳນວນ
ສິ່ງຕາມເຄີຍຫວ່າ ລາວເປັນຄົນປາກຍາກແດ ລາວບໍ່ກາວ
ຫຍັງຫາຍກຽວເຮືອງສິດສິນຮຸນຂອງຄົນ ດັ່ງຫາຍໆຄົນເຄີຍ
ຫາມາເວົ້າ ສ່ວນຄວາມເວົ້າ ຫານວໍຊິງຕັນ ແມ່ນຄວາມເວົ້າ
ແລະຄວາມຄິດຂອງລາວເອງ ສິ່ງນີ້ແມ່ນກຽດທີ່ລາວໃຝ່ໃຈຫາ
ໃນນາມຂອງພວກທ່ານລືຮັງຫມໍ້ມາໃນພາກສາຍພູດານຕາວັນຕົກ
ນີ້ ກຽດທີ່ເກີດແກ່ລາວຄົງນີ້ ບໍ່ແມ່ນໄດ້ມາຈາກຄວາມຊົມເຊີຍ

ຈາກເຈົ້າຊິວິດອົງໃດເລີຍ ແຕ່ວ່າມັນເປັນພອນປະເສີດຂອງປະ
ຊາຊົນເສຣີມອບໝາຍໃຫ້ລາວ.

ເມື່ອທ່ານວິຊິງຕັນຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ເປັນຜູ້ບັນຊາການແລ້ວ
ເຊັ່ນນີ້ ຄວາມຮູ້ສຶກຂັ້ນຕົ້ນຂອງລາວເປັນຢ່າງໃດ ລາວບໍ່ສະ
ອອນຫຼືເປັນສຸກດອກ ລາວສຳນຶກນຳແຕ່ຄວາມເປັນຈິງວ່າ ລາວ
ອາດມີຄວາມພາດພັງນັ້ນສະເໝີ ລາວຮູ້ດີຢູ່ສະເໝີວ່າ ຈະຕ້ອງເດີມ
ໜ້າໄປສູ່ຮີບກັບຊາດນຶ່ງທີ່ຂ້າມແຂງທີ່ສຸດໃນໂລກ ຊຶ່ງຄິດເບິ່ງ
ຄັ້ງໆແລ້ວລາວກໍບໍ່ຫັນເຄີຍບັງຄັບຄືນເກີນກອງພັນເລີຍ ຫຼັງຈາກ
ໄດ້ສະແດງຄວາມຂອບອົກຂອບໃຈນຳທີ່ປະຊຸມແຫ່ງຊາດ ຫຼືມອບ
ກຽດອັນສູງໃຫ້ແລ້ວນັ້ນ ທ່ານວິຊິງຕັນແຈງວ່າ ຄວາມຮູ້ດານ
ກອງທັບທີ່ລາວມີ ກໍມີນ້ອຍ ບູ່ສົມກັບຄວາມໄວເນື້ອວາງໃຈອັນ
ໃຫຍ່ຫລວງທີ່ຖືກມອບໝາຍໃຫ້ລາວເລີຍ ລາວຈຶ່ງຂໍຮອງໃຫ້ທຸກ
ຄົນໃນທີ່ປະຊຸມເຂົ້າໃຈວ່າ ລາວອາດຈະບໍ່ຫັນສົມກັບກອງບັນຊາ
ການນັ້ນເທື່ອ.

ທ່ານ ຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນນີ້ ບໍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ມີປະສົບການອາ
ເລັກຊັງເດີ ກຸຣິດ ຫຼືທ່ານນາໂປເລອົງ ຂອງຝຣັ່ງເສຍດັ່ງນັ້ນດອກ
ລາວບໍ່ໄດ້ຄິດວ່າລາວເປັນຄົນຜູ້ວິເສດດອກ ລາວຮູ້ແລ້ວວ່າອາດ
ມີການເສັຽຊັຍກໍເປັນໄດ້ ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ລາວ ປະຕິຍານໃຫ້
ໄດ້ກໍຄືວ່າ ລາວຈະຫຼຳຫຼຽກຢ່າງທີ່ລາວທຳໄດ້ ເພື່ອຈະນຳເອົາ
ຄວາມເສຣີພາບມາໃຫ້ໄດ້ດັ່ງທຸກໆຄົນປາຖນາ ໃນເຮືອງນີ້ທ່ານ
ວິຊິງຕັນຈະບໍ່ຂໍຮັບເອົາເງິນເປັນຄ່າຕອບແທນເລີຍ ລາວ ໄດ້
ບອກກັບທີ່ປະຊຸມແຫ່ງຊາດວ່າ ບໍ່ມີເງິນຈຳນວນໃດດອກຈະເອົາ

ມາຈາງໃຫ້ລາວຮັບໜ້າທີ່ອັນແສນຍາກນັ້ນ ຫຼືວ່າມາຈາງໃຫ້ລາວ
ພັດພາກຈາກຄວາມອົບອຸ່ນອັນແສນສຸກຂອງຊີວິດຄອບຄົວໄດ.

ບັນຫານີ້ວ່າຊິງຕົ້ນຈິງຮູ້ສຶກວ່າຄິດຮອດເມັຽນາງມາກຕາ
ຂຶ້ນມາ ລາວຈິງຂຽນຈິດໝາຍໄປອະທິບາຍສູ່ເມັຽນຟັງວ່າບໍ່ແມ່ນ
ລາວປະສົງຈະຢາກພາກຈາກເມັຽນ ແລະຄອບຄົວດອກ ລາວໄດ
ທຸກທຸກວິທີທາງແລ້ວ ເພື່ອຫຼີກຫາງທີ່ຄົນໄດໃຫ້ຄວາມເຊື່ອຖືລາວ
ສ່ວນລາວເອງກໍຮູ້ສຶກວ່າ ມັນເປັນເຮືອງຍິ່ງໃຫຍ່ເກີນໄປສຳລັບ
ລາວ ແຕ່ຖາຫາກວ່າລາວຈະບໍ່ຮັບກໍອາດຈະກາຍເປັນສິ່ງເສີຍ
ກຽດໃຫ້ແກ່ລາວເອງທັງຈະເປັນສິ່ງຊອກຊ້ຳເສີຍໃຈໃຫ້ໝູ່ພວກ
ຂອງລາວ.

ພ້ອມໆກັນນັ້ນ ລາວກໍໄດ້ຂຽນໄປສິ່ງຂ່າວ ໃຫ້ຫຼານແຈັກ
ເພື່ອຂໍໃຫ້ໄປເບິ່ງແຍງນາງມາກຕາໃຫ້ດວຍ ລາວຮູ້ແລ້ວວ່າ
ເມັຽນຟັງຈະໂສກເສົ້ນກຳທີ່ວ່າຜົວຈາກໄກໄປ ແລະສິ່ງນັ້ນກໍເປັນ
ການຈຸນວາຍໃຈ ບໍ່ນອຍຄືກັນ.

ໃນ ວັນທີ່ ໒໓ ເດືອນຫົກ ລາວຈິງຂຶ້ນໄປພາກເໜືອ
ເພື່ອໄປຮັບເອົາກອງບັນຊາການ ຂອງກອງທັບອະເມຣິກັນຢູ່ບິສ
ຕິງ ໃນຈິດໝາຍສິ່ງລຳທີ່ສິ່ງຫານາງມາກຕານັ້ນລາວໄດ້ຂຽນ
ໃນຫຳນອງຢາກສຸະແດງວ່າ ມາກຕາ ນີ້ໄດ້ແທນບອນຂອງນາງ
ຊານລີ ແຟຟັກ ຢູ່ໃນຫອງຫົວໃຈຂອງວິຊິຕັນນັ້ນມາກໍໄດ້ຫາຍຟາ
ຫາຍປີສິມຄວນແລ້ວ ລາວຈິງບອກກັບເມັຽນຮຶກວ່າຈະເປັນເວລາ
ອັນເຫຼົ້າມາ ຫຼືຈະເປັນລະຍະອັນໄກກັນເທົ່າໃດກໍດີ ແຕ່ສິ່ງເຫຼົ່າ
ນັ້ນຈະມາປ່ຽນແປງຄວາມຄິດຮອດຄິດເຖິງຂອງລາວຕໍ່ເມັຽນຮຶກບໍ່

ໄດ້ເດັດຂາດ.

ພິຈາລະນາຂຽນຄຳເຫຼົ່ານີ້ ພ້ອມກັບ ທ່ານຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນ
ຜູ້ໝັກຮຽນຂອງຊາວຊົນເວີຊີເນັຽ ກໍປິ່ນຫຼັງໃສ່ຊື່ວິດທະຍານນັ້ນ
ແລວຕັ້ງໜ້າເດີນທາງໄປສູ່ອະນາຄົດຕໍ່ໄປ.

JOS war Singleton

໖. ຊອກຫາງ ເຮັດໃຫ້ເປັນປະເທດ

ຕາມອ່ານເບິ່ງຈົດໝາຍຂອງທ່ານວໍຊິງຕັນທີ່ຂຽນມາໃນ
ໝາຍເດືອນຕົ້ນນັ້ນ ລາວໄດ້ບອກຂ້າວວາຄົນຢູ່ຂຽດຄຸມຄອງພາກ
ຕາເວັນອອກ ບໍ່ມີຊິງວ່າຈະເປັນທະຫານຕີໄດ ໃຫ້ຂໍສິ່ງເກດອີກວ່າ
ຜູ້ເປັນນຳຍທະຫານກໍບໍ່ດີລຸນກັນເທົ່າໃດ ຕໍ່ມາບໍ່ນານກໍສິ່ງຂ້າວ
ມາອີກວ່າ ພວກອັງກິດເອງກໍເປັນພວກທີ່ເໝາະແກ່ຕີໄດເວິນຈິງ
ໄປຮັບ.

ບໍ່ນານກໍເກີດມີການປ່ຽນແປງຂັ້ນສູງທີ່ ພວກຜູ້ຄົນພາກັນ
ຄິດໄດ້ວ່າ ອາດເປັນເຮືອງເນື່ອງມາຈາກສິ່ງທີ່ວໍຊິງຕັນສັງເກດ
ໄດ້ເອງ ໃນໝາຍເດືອນຕົ້ນທີ່ລາວໄດ້ຮັບເອົາການຍັງຄັບບັນຊາ
ກອງທັບມານັ້ນ ຈຳນວນພົນອັນຄວນມີ ໒໐,໐໐໐ ຄົນ ກໍມີແຕ່
໑໔.໐໐໐ ຄົນດັ່ງນີ້ ຕໍ່ມາກໍແມ່ນຈຳນວນປົນກໍມີແຕ່ສ່ວນນອຍ ບໍ່

ຫາຍດັ່ງລາວຄິດໄວ້ ຄິດຮູ້ຍັງແລ້ວວ່າ ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ອາດພາໃຫ້
ວິຊິງຕັ້ນຄົນແກ່ເກີດຄຽດແຄນເສັຽໃຈໄດ ແຕ່ວ່າຄົນຜູ້ນີ້ຢູ່ໃນ
ວັຍອາຍຸ ໔໓ ປີ ນັ້ນຍັງມີສິຍາຈິດໃຈຫນຸ່ມແຫນ່ນຢູ່ ມີນ້ຳຍພິນຜູ້
ນຶ່ງ ທີ່ເຄີຍເຫັນທ່ານວິຊິງຕັ້ນ ໃນຍາມມີຄົນມາສົງຂາວບໍ່ດີກຽວ
ກັບຮ້ອງປິ່ນໃຫ້ຟັງ ລາວຍັງຈື່ໄດຢູ່ວ່າທ່ານຜູ້ບັນຊາການສູງສຸດ
ໄດ້ເຮັດໝວໃດໃນຍາມນັ້ນ ລາວບໍ່ສະແດງຫຼັງແລະບໍ່ປາກຈັກ
ຄວາມ ເປັນຕັ້ງເຄິ່ງຊົ່ວໂມງ.

ໃນລະຍະເຄິ່ງຊົ່ວໂມງ ທີ່ລາວບໍ່ປາກນັ້ນ ຄິງຈະແມ່ນ
ທ່ານວິຊິງຕັ້ນຄິດນຳລາວເອງ ແລະຄິດນຳພວກຜູ້ຄົນທີ່ລາວຈະ
ເປັນຜູ້ນຳຫນ້າ ລາວຄິດໄດ້ວ່າມັນບໍ່ແມ່ນເຮືອງທີ່ຈະຕອງກຽມ
ການສູ້ຮົບເອົາຫຼັງກັບປະເທດອັງກິດ ແລະເພື່ອຈະຄວບຄຸມ
ຫມົດທັງປະເທດອະເມຣິການັ້ນດອກ ຄວາມປາຖນາອັນດຽວ
ຂອງເຂົາເຈົ້າກໍຄື ເພື່ອຮວມເປັນອັນນຶ່ງອັນດຽວກັນ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້
ມີວ່າ ພວກຄົນຂອງມາຊາຊຸແຊດ ຄົນຂອງຄອນເນັກຕີແກດ ຄົນ
ຂອງນິວຢອກ ຫຼືວ່າຄົນຂອງເວີຊີເນັຽ ແຕ່ວ່າຂໍໃຫ້ເປັນຄົນອະ
ເມຣິກັນທົ່ວໆກັນຫມົດ.

ພໍເມື່ອຕັດສິນເຊັ່ນນັ້ນແລ້ວ ທ່ານຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັ້ນ ກໍ
ກຽມທາເພື່ອຕັ້ງຕົນຮົບ ແລະເພື່ອສ້າງໃຫ້ເປັນປະເທດອະເມຣິ
ກາທີ່ຍັງບໍ່ທັນເກີດຂຶ້ນໄດ້ເທື່ອ ບັນຫາມີມາກເຕັມທີ່ ຄົນຈຳນວນ
໑໔,໐໐໐ ຄົນ ທີ່ລາວມີນັ້ນເປັນຄ້າຍໆກັບຄົນອັງອິກັນຫາຍກວ່າ
ຈະເປັນຄົນດຶງຂອງກອງທັບ ຜູ້ໃດກໍມີທາທີ່ບໍ່ປາກຟັງຄຳສັ່ງ ຜູ້
ເປັນນາຍທະຫານທີ່ບໍ່ໄດ້ວຽກຫາຖືກໃຈກໍລາຫນີອອກໄປ ຫານ

ວິຊິງຕິນ ຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ເວລາຢ່າງຍິດຍາວມາອະທິບູນາຍເຫດ
ຜົນນຳເຂົ້າເຈົ້າ ແລະຕ້ອງຂຽນໄປຫາສະພາຫຼວງຂໍໃຫ້ຊອກຄົນ
ປຽນນາຍຫະຫານທີ່ລາອອກໄປນັ້ນດ້ວຍ ລາວຈຳເປັນຈັດໃຫ້
ເປັນກອງພັນສມຳສເນີກັນໝົດແລະຊອກຜູ້ບັງຄັບບັນຊາຜູ້ດຶງມາ
ໃສ່ ສິ່ງນີ້ກໍເກີດມີບັນຫາຂຽນລະຫວ່າງວິຊິງຕິນແລະຮັດອື່ນໆ.

ຄອນເນັກຕິແກດກໍບໍ່ຢາກໄດ້ຄົນທາງມາຊາຊຸແຊດໃໝ່
ຢູ່ກອງພັນຂອງຕົນ ມາຊາຊຸແຊດກໍບໍ່ຢາກໄດ້ຫະຫານ ຜູ້ຄົນທາງ
ໂຮດອາຍແລນມາຢູ່ນຳພວກຂອງຕົນ ແລະນິ້ວແຮມເຊັ່ນກໍຄຽດ
ວ່າຄົນດີຂອງຕົນຖືກສົ່ງໜີໄປຢູ່ແຫ່ງອື່ນ ຜູ້ປົກຄອງຝ່າຍມາຣີ
ແລນ ກໍຢາກຮອງຂໍໃຫ້ຫະຫານຂອງຕົນໄດ້ຢູ່ຮັບໃຊ້ໃນເຂດຂອງ
ຮັດຂອງຕົນເອງ ສ່ວນໂຄງການຕ່າງໆກໍມີຄືການຈະຍົກກອງຫັບ
ເຂົ້າປະເທດກຳມາດູາ ການສົ່ງກຳລັງໄປເສີມປອງກັນນິ້ວຢອກ
ທາງເຂດຊາຍແດນພູນກໍອາດຖືກກອງຫັບອັງກິດ ກັບແຂກພາກັນ
ມາຕີ.

ທ່ານວິຊິງຕິນ ມີໜ້າທີ່ຕ້ອງຫາທາງແກ້ໄຂບັນຫາຫຼຽງ
ຍາກທັງໝົດເຫຼົ່ານີ້ ທັງຕ້ອງຈັດຕັ້ງກອງຫັບຂຽນຮຽນໄປຕໍ່ສູ້ກັບ
ຫະຫານອັງກິດ ໙.໐໐໐ ຄົນ ທີ່ກຽມຈະມາຕີບໍ່ຕິຄາຍໃຫ້ຮຽງຢູ່ທີ່
ບິສຕິງ ເພາະພວກອັງກິດເຫັນວ່າ ອະເນຣິກັນກຳລັງຕິກຢູ່ໃນ
ຄວາມອອນແຮງ.

ສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດທີ່ອະເນຣິກາຕ້ອງການໃນຍາມບ້ານຍາມ
ເມືອງຄັບຂັນນັ້ນກໍຄືການວາງໂຄງການໃຫ້ດີ ຕັດສິນໃຈໃຫ້ຮອບ
ຄອບ ມີໄພພິນພຽງພໍພອມທັງສະບຽງເປັນຕົ້ນ ແລວຕໍ່ມາກໍຕ້ອງ

ມີກອງທັບທີ່ສັກສູ່ ແລະຕາມທາງຫົວເສີກໄວ້ ແລະໃນທີ່ສຸດ
ເພື່ອກຳກັບຄືນອະເມຣິກັນທີ່ຄອຍຮັບໃຊ້ໃນເບື້ອງປີ ຈຸນກຸຜູ້ ນີ້ ກໍ
ຕອງມີນາຍພົນຜູ້ສາມາດແລະເຂົ້າໃຈຈິງຈະເປັນຜູ້ນຳໜ້າຂອງ
ກອງທັບນັ້ນໄດ ບໍ່ນາມທາງວິຊາຕັ້ງກໍສາມາດສະແດງໃຫ້ເຫັນ
ໄດວາເປັນຜູ້ຈະກຳສະຖານະການໄວໄດ.

ມີມ່ວງທະຫານກອງພັນນັ້ນກໍ ຜິດກັນກັບທະຫານກອງພັນ
ນີ້ ຄາວນຶ່ງກໍເກີດມີນາຍທະຫານຜິດກັນກັບພົນທະຫານເປັນຈຳ
ນວນມາກຂຶ້ນ ຜູ້ຍັງຄັບບັນຊາຜູ້ນຶ່ງ ຟາວແລນໄປລາຍງານໃຫ້
ຊິງຕັນຊາບ ໃນທັນໃດວິຊາຕັ້ງບໍ່ໄດ້ລໍຊາ ຟາວໂດດຂຶ້ນຫຼັງມາຕິ
ຫອບໄປບອນທັນນາຍແລະທະຫານຜິດກັນ.

ຄົນຜູ້ນຶ່ງແລນໄປຫາປະຕູ ເພື່ອໄຂ່ໃຫ້ມາແລນອອກເດີນ
ແຕ່ວ່າ ວິຊາຕັ້ງໄປຮອດປະຕູນັ້ນກ່ອນຄົນໄຂ່ແລວ ມາຂອງວິຊາ
ຕັ້ງບໍ່ໄດ້ລໍຊາ ມັນພາວິຊາຕັ້ງແລນເຕີນຂາມຮົວເລັ່ງໄປເຂົ້າຜູ້
ກາງບອນຄົນກຳລັງຜິດຖຽງກັນຢູ່ທັນທີ ລາວຈິ່ງໂຕນຈາກຫຼັງມາ
ລົງໄປລາກຄໍເສື້ອທະຫານທັງສອງຄົນມາເບື້ອງລະຄົນ ເພື່ອຊັກ
ສິ້ນເຂົ້າປານສິ້ນຫົວ ເດັກນຸ້ອຍແລະແຜດສຽງໄປໃສ່ພວກໝູ່ຂອງ
ເຂົາ ການຜິດຖຽງກັນກໍສຽງສຸດລົງທັນທີ.

ມີຄົນຜູ້ນຶ່ງ ທີ່ໄດ້ຮູ້ໄດ້ເຫັນເຫດການ ພວກທີ່ຜິດຖຽງກັນ
ແລະເຫັນທັງເວລາວິຊາຕັ້ງພາມາໂດດຂາມຮົວເພື່ອໄປຍຸຕິການ
ຜິດຖຽງກັນຂອງພວກທະຫານ. ລາວຈິ່ງມາສັ່ງເກດໄດວາທາງ
ວິຊາຕັ້ງນີ້ ເປັນຄົນຜູ້ມີອຳນາດເຫນືອຄົນທັງໝາຍ ຈະແມ່ນຍາມ
ເຂົ້າໂມໂຫ ລາວກໍຍັງແກໄຂໄດ ໃນຂະນະນັ້ນ ຄົນຜູ້ນັ້ນໄດ

ກ່າວຕໍ່ໄປວ່າ ເປັນການແນ່ນອນແລ້ວ ທີ່ພວກເຮົາໄດ້ຄົ້ນຜູ້ຖືກ
ຕອງ ເໝາະສົມ ແທແລ້ວ ເພື່ອນຳພາພວກເຮົາໄປສູ່ຄວາມມີ
ເສຍຮືພາບ.

ເຖິງແມ່ນວ່າວິຊິງຕັນຈະເປັນຜູ້ນຳຜູ້ສາມາດພຽງໃດກໍດີ
ທາງສະພາຫຼວງ ຍັງເຮັດຄວາມຍາກໃຫ້ລາວຢູ່ ພວກນັກການ
ເມືອງເວົ້າວ່າ ຕອງແມ່ນພວກເພິ່ນເປັນຝ່າຍເລືອກນາຍພົນໃຫ້
ແກ່ວິຊິງຕັນ ສ່ວນພວກຮັດກໍວ່າ ຕອງແມ່ນພວກເພິ່ນເປັນຝ່າຍ
ເລືອກນາຍທະຫານໃຫ້ ເວລາວິຊິງຕັນ ຂໍໃຫ້ຈັດໄພພົນຈຳນວນ
໕໐,໐໐໐ ຄົນມາຮັບໃຊກອງທັບກຳນົດສາມປີ ທາງສະພາກໍບໍ່
ເຫັນດີນຳ ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງເກີດມີຄວາມລັງເລຫນັກຂໍນວ່າກອງທັບ
ແບບນັ້ນຈະສົມເປັນກອງທັບຂອງຊາດໄດ້ບໍ່ ດັ່ງເຫດຜົນນີ້ຢູ່ວ່າ
ວິຊິງຕັນຕອງໃຊເວລາ ຊອກເກຼນທະຫານໃໝ່ມາທົດແທນພວກ
ທີ່ລາອອກ ແລະເອົາປັນຫນີໄປພອມຫຼັງຈາກການຮັບໃຊກອງທັບ
ມາພຽງແຕ່ຫນຶ່ງສາມເດືອນເທົ່ານັ້ນ.

ການຊອກເອົາຜູ້ດີໆ ມາເປັນນາຍທະຫານ ກໍເປັນການ
ຍຸກກຫາຍແກ່ວິຊິງຕັນ, ແລະສິ່ງນຶ່ງທີ່ຜິດສັງເກດກໍຄືວ່າ ພວກທີ່
ວ່າ ມີຄວາມສາມາດດີກໍບໍ່ຢາກໃຫ້ຄວາມຮວມໄມຮວມມີເລີຍ.
ພວກທີ່ໄດ້ເຊັນປະກາດເປັນເອກູຣາດ ທີ່ຫນຸ່ມກວ່າວິຊິງຕັນກໍມີຢູ່
ຊາວຫົກຄົນ ບໍ່ມີຜູ້ໃດຈະຢາກໃຫ້ຄວາມຮວມມີເລີຍ ພວກຜູ້ກາ
ຫານປານປາຕຣິກ ແຮມຣີ ກໍພາກັນຄຽດວ່າຕົນບໍ່ໄດ້ເປັນນາຍ
ພົນຜູ້ຮຽງຂອງຄອບຄົວໃນເວີຊີເນັຽຊີວ່າຫຼາຍລ້ນດອນ ຄາກເຕີ
ກໍບໍ່ໄປເຂົ້າກອງທັບ ເພາະວ່າແມ່ຫາມບໍ່ໃຫ້ໄປ ຫານວິຊິງຕັນ

ໄດ້ຂຽນໄປເຕືອນຜູ້ເປັນພໍ່ວ່າ ລູກຊາຍບໍ່ໄປຫາໜ້າທີ່ຂອງມັນກໍ
ແມ່ນຍອນນ້ຳຕາຂອງແມ່ມັນເອງ ວິຊິງຕັນ ຄິດວ່າລາວເຊ່ອງກໍ
ເຄີຍພົບບັນຫານີ້ກັບແມ່ຂອງລາວມາເໝືອນກັນ ຍາມແຕກກອນ
ພູນ ແຕ່ວ່າ ວິຊິງຕັນບໍ່ກ່າວຫຼັງເລີຍຄວຍວ່າ ບໍ່ມັກເວົ້າເຮືອງ
ຂອງຕົນເອງໃຫ້ໃຜຟັງ.

ໃນຍາມເປັນເສີກຢູ່ນັ້ນ ມີນາຍພົນເຖິງ ໑໘ ຄົນ ໄດ້
ລຸກອອກ ຈາກກູອງຫັບ ດວຍເຫດຜົນ ສະຫຼານໃດສະຖານນຶ່ງ.
ທ່ານວິຊິງຕັນໄດ້ເອ້ນໃຫ້ເຂົາເຈົ້າກັບຄືນໄດ້ບາງສ່ວນ ແຕ່ຫຼາກ
ແມ່ນແຕ່ພວກເວີຊີເນັຽຂອງລາວເທົ່ານັ້ນ ທີ່ພໍ່ເວົ້າພໍລິມັກໄດ້.
ເວລາຕໍ່ມາ ກໍມີທ່ານນາຍພົນເອກ ເຕໂອໂດຣິກ ເບລຸນ ຂໍລາ
ອອກໂດຍໄດ້ໃຫ້ເຫດຜົນວ່າ ຕົນຂາດທຶນໃນການຄ້າ ທ່ານວິຊິງ
ຕັນຈຶ່ງບອກໄປວ່າຄືນຄືລາວນັ້ນ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະຫຼຸບທຶນເທົ່າໃດ
ກໍຄວນຢູ່ໃນກອງຫັບນີ້.

ທ່ານວິຊິງຕັນຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອນຳສະພາຫຼວງຂໍແລ້ວຂໍອີກ
ຂໍຢູ່ໄດ້ປີນຶ່ງເຕັມໆ ຫາງສະພາກໍບໍ່ເຮັດຫຼັງໃຫ້ເລີຍ ແລະແມ່ນ
ເວລາຮະດູຮອນໃນປີ ຈຸນຸລິ ນັ້ນເອງ ທີ່ວິຊິງຕັນຕອງຄຸມກອງ
ຫັບນອຍ ປະມານ ໙,໐໐໐ ຄົນ ທີ່ເກນໄພາຈາກທົ່ງນາມາ
ເຝີກມາແອບປະມານເດືອນນຶ່ງສອງເດືອນ ເພື່ອຍົກໄປຕໍ່ສູ້ກັບ
ທະຫານດຶງຂອງອັງກິດຈຳນວນມາກເຖິງ ໓໒,໐໐໐ ຄົນ ສິ່ງ
ນີ້ໃຫ້ເຫັນຢ່າງບໍ່ຕອງສິ່ງສັຍຫຼັງເລີຍວ່າ ປີ ຈຸນຸລິ ເປັນປີທີ່
ອະເມຣິກາຕອງເສັຽຊັຍຕິດຕໍ່ກັນເລີຍໆ. ເຖິງແມ່ນວ່າມີ ຄົນ
ເກັ່ງໆ ຂນາດທ່ານວິຊິງຕັນ ມາເປັນຜູ້ນຳບັງຄັບບັນຊາ ກໍບໍ່

ສາມາດຈະເປັນໄປໄດ້ ທີ່ວ່າທະຫານຂອງສອງກອງຫັບຢູ່ຄວນ
ເນັກຕິແກດ ເຄີຍໂຕນຄາຍ ພາຍຈາກແນວໜ້າ ມາແຕ່ຄິບເບ
ນິວຢອກ ນັ້ນແລວ.

ເມື່ອກ່າວເຖິງເຮືອງຄິບ ເບ ມາຍາມໃດກໍເປັນເຮືອງ
ທີ່ພາໃຫ້ວິຊິຕັນຮູ້ສຶກເສົ້າໃໝ່ກາກໃນຊີວິດຂອງລາວ ເຮົາເຄີຍ
ເຫັນມາຫຼາຍຕໍ່ຫຼາຍແລວ ທີ່ຄົນຜູ້ນັ້ນມີຄວາມພິຈາຣະນາຢ່າງເລິກ
ເຊິ່ງໃນສິ່ງຕ່າງໆ ແລະສາມາດຄວບຄຸມຕົນເອງ ໄດ້ດີສຸດ
ແຕ່ວ່າ ເມື່ອໄດ້ເຫັນອະເມຣິກັນ ໔,໐໐໐ ຄົນພາກັນແລນພາຍ
ຍອນຢ່ານທະຫານອັງກິດຈຳນວນເລັກນ້ອຍນັ້ນແລວ ກໍເລີຍໝົດ
ສັດທາ ຄິດຄຽດຫຼາຍຈົ່ງປິດໝວກລົງດິນແລວຮອງຮາຍຂນວ່າ
"ໄພ່ພົນແບບນັ້ນ ທີ່ຈະໄປຕໍ່ສູ້ປອງກັນປະເທດອະເມຣິການຳກັນ
ກັບຂອຍ?" ທັງຮອງທັງໃຊ້ໄມຄອນຊຸດ ຟາດໄປມາໃສ່ພວກ
ນາຍທະຫານຢືນຢູ່ຮອບຕົວລາວ ແຕ່ຢ່ານັ້ນກໍບໍ່ມີອັນໃດຈະດູດ
ດົງຫຼືກັນກາງພວກເຂົາເຈົ້າໄວວ່າ ຈະບໍ່ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າແລນໝົດ
ໂຕສັດປູ່າໝີພາຍຈາກລາວ ພວກເຂົາກໍປະວໍຊິງຕັນຢູ່ກາງ
ສນາມຜູດຮວ ໄກຈາກພວກອັງກິດຮອຍກວ່າແມກ ເຫື່ອນັ້ນ.

ລາວກໍນັ່ງຢູ່ເທິງຫຼັງມາຢ່າງສຸດຈະຄຽດແຄນ ແລະເສົ້າ
ໃຈ ຈົນຄາຍກັບວ່າ ຂໍໃຫ້ເຂົາຂ້າຖມໄປ ແຕ່ວ່າ ພາຍອັງກິດ
ເຫັນເຫດການເຊັ່ນນັ້ນ ນາຍພົນຢູ່ຜູດຮວບໍ່ມີຜູ້ອາຣັກຂາ ກໍເຂົາ
ໃຈຢ່ານເປັນແຜນນັ້ນນວນ ເພື່ອລວງເຂົາ ກໍເລີຍບໍ່ເຮັດຫຼັງ.
ແລວຈົ່ງມີນາຍທະຫານຂອງວິຊິຕັນຜູ້ນຶ່ງ ມາຊອມເອົາວິຊິຕັນ
ໝີໄປ ຫານໂທມາສຊັບເຟີຊັນ ຜູ້ທີ່ເຄີຍໄດ້ເຫັນຫານວິຊິຕັນ

ຄຽດແຄ້ນແນວນີ້ເຫຼົ່ານີ້ ຍາມລາວເປັນປະທານກູ້ທິບໍດີຢູ່ນັ້ນ ໄດ້ເລົ່າວ່າການມັກຄຽດງາຍເປັນກິຣິຍາແຕ່ເດີມແລວ ປາກບໍ່ໄດ ກະທັງເຖິງວ່າໄດ້ຮັບກຽນຂໍຮອງກໍບໍ່ເປັນຜົນ ມັນຄົງມີອັນໃດອັນນຶ່ງ ແບບຄົນອຳອຽງຊອນຢູ່ໃນຄວາມງຽບສງົບຂອງວິໄຈຕົນນັ້ນ.

ມັນກໍບໍ່ມີຫຼັງໝາຍ ທີ່ພາໃຫ້ຄວາມຄຽດແຄ້ນນັ້ນເກີດຂຶ້ນໄດ້. ອັນນຶ່ງກໍແມ່ນການຄຽດໃຫ້ຄົນທີ່ແລ່ນຫນີປະໂຫຍດເກີດຂຶ້ນ ລາວບໍ່ເຄີຍເກງກົວຫຼັງເລີຍໃນຍາມເຂົ້າສາມາດຮັບທັບວກອັນພາກັນແຕ່ກຕົນໜີໄປ ລາວເຂົ້າມາວາດແລະບໍ່ປານີແກ່ພວກທີ່ບໍ່ມີຄວາມກູ້ທານ ຍາມເມື່ອເຂົ້າສາມາດຮັບຢູ່ລອງອາຍແລນ ລາວຢາງຕູນຢູ່ທາງຫຼັງແຖວຫະຫານອະເມຣິກັນ ແລະຖືປືນໄວສອງກະບອກກຽມໄວ ເມື່ອເຫັນຜູ້ໃດແລ່ນພາຍລາວຈະຍິງຖິ້ມຫັນຫີ.

ທ່ານວິໄຈຕົນ ບໍ່ຢຸດຢັ້ງໃນການຫົດລອງ ຄວບຄຸມຄວາມເປັນປ່າເຖືອນຂອງຄົນເຫຼົ່ານັ້ນ ແລະກໍເປັນທີ່ໄດ້ຜົນໃຫ້ແກ່ລາວດີແທ້ໆ. ບັດນີ້ ຈຸດໝາຍປາຍທາງຂອງລາວກວ່າໆໄກແຫຼ່ງບໍ່ແມ່ນແຕ່ຈະເປັນນາຍຕົນເອງເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ແມ່ນຄວາມຕ້ອງການຈະສ້າງໃຫ້ເປັນປະເທດນຶ່ງຂຶ້ນ ເປັນປະເທດອະເມຣິກາອັນນຶ່ງອັນດຽວກັນ ບໍ່ມີສິ່ງໃດຈະສຸ່ມແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ລາວເຮັດອັນໃດຫຳອັນໃດກໍສຳເລັດຜົນດີກວ່າໝູ່ ນອກຈາກທາງທີ່ລາວປະຕິບັດຕໍ່ການໂຊເຊີບຣິດ ເພື່ອນດີຂອງລາວ ທ່ານຮິດຜູ້ນມາຈາກຄອບຄົວທີ່ສຳຄັນຄອບຄົວນຶ່ງທີ່ຝຣັ່ງແດນເພັຣ ແລະຢູ່ໃນຈຳ

ນວນນາຍທະຫານແລວ ທ່ານວໍຊິງຕັນກໍຮັກທ່ານຮິດນັ້ນຫຼາຍກ່ອນ
ໝູ່ ທ່ານວໍຊິງຕັນຂຽນຈົດໝາຍໄປເລົ່າສູ່ລາວຟັງຢ່າງບໍ່ເກຼງ
ອີກເກຼງໃຈຫຼັງເລີຍ ກ່ຽວກັບເຮືອງທີ່ທະຫານໄດປະຕິບັດຫນາ
ທີ່ຢູ່ສະໜາມຮົບ ແລະກ່ຽວເຮືອງອື່ນອີກ ຊຶ່ງເປັນເຮືອງທີ່ລົມສູ່ຟັງ
ໄດແຕ່ຜູ້ທີ່ລາວເຊື່ອໃຈໄດເດັດຂາດເຫື່ອນັ້ນ.

ໃນຣະດູໝາວຂອງ ປີ ຈຸກຸກຜັ ຍາມເມື່ອກອງທັບອະ
ເມຣິກັນ ຖືກກອງທັບອັງກິດຕິຖອຍຜ່ານເມືອງນິວເຈີຊິນນ ທ່ານ
ວໍຊິງຕັນໄດເປີດອ່ານຈົດໝາຍສະບັບນຶ່ງ ທີ່ຝາກມານຳນາຍພິນ
ຊາກລີ ລີ ເພື່ອເອົາໄປໃຫ້ທ່ານຮິດ. ທ່ານວໍຊິງຕັນນຶກວ່າ
ຈົດໝາຍນັ້ນຄົງມີເຮືອງສຳຄັນສຳລັບລາວ ແຕ່ນັ້ນກໍເປັນເຮືອງ
ຂອງທ່ານລີ ຕອບຈົດໝາຍຂອງທ່ານຮິດ ຕ່າງຫາກ ຊຶ່ງເປັນ
ເຮືອງທີ່ທ່ານຮິດກ່າວ ເຖິງແຕ່ຄວາມບໍ່ຈົບບໍ່ດີຂອງວໍຊິງຕັນ.

ຄົນທັມມະດາສ່ວນຫຼາຍ ກໍຕ້ອງຄຽດແລວ ຢ່າງເວລາ
ວໍຊິງຕັນ ແຕ່ຄາວກ່ອນພຸນ ກໍຄົງຮອງເບິ່ງໄປໃສ່ທ່ານຮິດແລວ
ໃນເຮືອງທີ່ລາວເຮັດເຊັ່ນນັ້ນ ແຕ່ວໍຊິງຕັນກໍສົ່ງຈົດໝາຍໃຫ້
ທ່ານຮິດທັງອະທິບາຍວ່າ ເປັນຫຼັງຈັງເປີດອ່ານຈົດໝາຍດວຍ
ນຶກວ່າແມ່ນເຮືອງຂອງລາວເບິ່ງໄດ. ໃນທັມໃດ ທ່ານຮິດກໍຂໍ
ລາອອກຈາກກອງທັບ ແຕ່ວໍຊິງຕັນບໍ່ໄດໃຫ້ອອກ. ສາມເດືອນ
ຕໍ່ມາຫຼັງຈາກທີ່ວໍຊິງຕັນໄດຕັ້ງລາວຂຶ້ນເປັນນາຍພິນແລວ ທ່ານ
ຮິດຈັງຂຽນຈົດໝາຍໄປພິຈາລະນາອະທິບາຍການເຮັດການທຳ
ຂອງລາວສູ່ຟັງ ແລວກໍຂໍໃຫ້ວໍຊິງຕັນໄວໃຈລາວ.

ທ່ານວໍຊິງຕັນຈັງຕອບທ່ານຮິດໄປວ່າ ລາວໄດຖືກກະທົບ

ກະເທືອນຍອນຈິດໝາຍນັ້ນແທ້ ລາວອະທິບາຍວ່າຄວາມກະທົບ
ຍອນຈິດໝາຍນັ້ນແທ້ ລາວອະທິບາຍວ່າຄວາມກະທົບກະເທືອນ
ນັ້ນ ບໍ່ແມ່ນຍອນເຮືອງວ່າ ຄວາມຄິດດີຂອງລາວນັ້ນໄດ້ຜິດໄປ
ນັ້ນເລີຍ ແຕ່ເປັນຍອນວ່າເປັນຫຼຽງທ່ານຮິດບໍ່ມາລິມມາປິກສາ
ໃນສິ່ງລາວຄິດເຫັນນັ້ນກ່ອນຈະໃຫ້ຜູ້ອື່ນມາເວົ້າໃຫ້ລາວ ຄວາມ
ຄິດຄວາມເຫັນຕ່າງໆຂອງທ່ານຮິດສະເນີມາ ວິຊິງຕັນກໍບໍ່ເຄີຍຂັດ
ຂຶ້ນ ແລະຮັບຟັງຢູ່ ອັນໃດລາວບໍ່ມັກລາວກໍພໍຈະບອກໃຫ້ວິຊິງຕັນ
ຮູ້ໄດ້ສະເລີຍ ຄຳຕອບທ່ານຮິດຄົງນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນໄດ້ວ່າທ່ານ
ວິຊິງຕັນມີກິຣິຍາຫນັກແຫນ້ນໃນລະຍະ ໑໘ ເດືອນ ທີ່ເປັນຜູ້ນຳ
ຫນ້າຂອງຊາວອະເມຣິກັນ.

໗. ກາລທ້ອນໄຮມກຳລັງ

ຊາວອະເມຣິກັນເສັຽຊັບຕິດໆຕໍ່ໆກັນສະເມີມາ ຮອດເມື່ອ
ສະພາຫວຽດນາມຈາກຟີລາແດນເພັຽ ຢ່າງກະທັນຫັນ ປະ
ແຕ່ວິຊິຕັນໄວ ເປັນຜູ້ຄວບຄຸມໝົດທັງຮັບບານ ແລະ ການຕໍ່ສູ້
ລາວມີສິດເຕັມປຽມຢູ່ເຖິງແປດອາທິດ ເພື່ອສິ່ງທະຫານໄປແນວ
ຫນ້າ ເພື່ອຕັດສິນວຽກບານການເມືອງຕ່າງໆທີ່ສຳຄັນ ແລະ
ເພື່ອໄປໂຈມຕີບ່ອນໃດທີ່ລາວເຫັນສົມຄວນ ໃນລະຍະອັນສັ້ນໆ
ນັ້ນ ລາວສາມາດທຳໄດ້ຕັ້ງຫາຍຢ່າງບໍ່ຫນ້າເຊື່ອເລີຍ.

ມີຄົນນຶ່ງກາງຮະດູໜ້າວປີ ຈາກຟີລາ ລາວໄດຍາງຂາມ
ທັງນ້ຳກອນແຄມແມ່ນ້ຳເດີລາແວ ໄປຮອດທີ່ແຕຣນຕູນ ນິວເຈີ
ຊີ ລາວໄດ້ຕໍ່ສູ້ຕີຫຍວກອັງກິດປະມານພັນຄົນ ໃຫລາຖອຍໄປ
ເມື່ອຊາບຂາວວາ ອັງກິດໄດ້ສິ່ງໜອດຄອນວາລລິດ ມາຕານ

ທານກັນລາວ ວໍຊິງຕັນຈຶ່ງໃຊ້ຫຼັກແບບກາງຄືນໃໝ່ອີກ ລາວໄດ້
ຍົກຝູງຂອງລາວຢ່າງວອງໄວ ຈົນວ່າພວກຂອງຄອນວາລລິດມາ
ຮອດບໍ່ທັນພວກອະເມຣິກັນ ໄດ້ຍົກກັນຫຼີກກ່ອນແລວ ວໍຊິງຕັນຕັດ
ໄປຫຼາງຫຼັງພວກນັ້ນ ໒໐ ໄມ ເພື່ອໂຈມຕີສາມກອງພັນຂອງອັງ
ກິດໃຫ້ແຕກພ່າຍໄປທີ່ພຣິນເຊີຕິນ.

ໃນລະຍະແປດອາທິດ ທານວໍຊິງຕັນຕີເອົາຄືນໄດ້ກວ່າ
ເຄິ່ງຂອງນິວເຈີຊີໃຫ້ຝ່າຍອະເມຣິກັນ ໄດ້ຊັບຊຸມໄປສອງຄັ້ງ
ອັນພາໃຫ້ເຂົາມີຫຼວງຈະມີຊັບຕໍ່ໄປອີກ. ແຕ່ໃນທີ່ສຸດນີ້ ແມ່ນ
ລາວເຮັດຫຼັງແຫຼ່ງ? ແມ່ນລາວຮັບຈຳນົນສິດພິເສດທີ່ສະພາຫຼວງ
ໄດ້ມອບໝາຍໃຫ້ແກລາວ.

ມີບາງສິ່ງບາງຢ່າງໄດ້ໃຫ້ເຫັນວ່າວໍຊິງຕັນມີຄວາມຍິ່ງ
ໃຫຍ່ນັ້ນມາກກວ່າທາທິງຮຽບໆ ທີ່ລາວສິ່ງສິດພິເສດອັນລາວປະຕິ
ບັດໄປຮຽບຮອຍນັ້ນຄືນ. ຢູ່ໃນປະຈຸບັນສາດແລວກໍມີນາຍພົນຫຼາຍ
ຄົນທີ່ໄດ້ຮັບສິດພິເສດເຕັມເພື່ອໃຫ້ຄວບຄຸມຮຸບຮານ ໂດຍພວກນີ້
ບໍ່ປ່ອຍໃຫ້ປະຊາຊົນຕັດສິນເອົາຜູ້ທີ່ຈະມາເປັນຜູ້ນຳເຂົາ ສະພາ
ຫຼວງຈຶ່ງຂອບອີກຂອບໂຈນກໍວໍຊິງຕັນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຖາມຄວາມຄິດ
ເຫັນຂອງລາວ ໃນການແຕ່ງຕັ້ງນາຍທະຫານຜູ້ສຳຄັນ ເປັນຈຳ
ນວນຫຼວງຫຼາຍໃຫ້ລາວ ແລວຕໍ່ໄປວໍຊິງຕັນກໍເປັນຝ່າຍທີ່ຕ້ອງຟັງ
ບັນຫາຂອງພວກນາຍທະຫານເຫຼົ່ານັ້ນ.

ມັນກໍເປັນຫນ້າສິ່ງເກດຢູ່ ທີ່ວໍຊິງຕັນ ທຳທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງ
ຖາມຄວາມປະສົງຂອງສະພາຫຼວງ ຈຶ່ງຕາມທີ່ສນະແລວເຮົາ ຫຼື
ວ່າຄືນຜູ້ເປັນຜູ້ທີ່ຮູ້ດີວ່າອັນໃດຈະຄວນເຮັດໄປແນວໃດ ລາວຮູ້

ວ່າຜູ້ຍິ່ງໃຫຍ່ທັງໝາຍທີ່ເຄີຍຢູ່ໃນສະພາຫວຽນນາ ແລະເຄີຍ
ໄດ້ແຕ່ງປະກາດເອກຣາດ ໄດ້ຖືກຜັດປ່ຽນອອກຈາກສິດແຕ່ນານ
ແລວ.

ແຕ່ສ່ວນວິຊິງຕັນເອງລາວ ຮູ້ດີວ່າລາວໄດ້ຕໍ່ສູ້ມາເພື່ອ
ອັນໃດ ລາວໄດ້ອະທິບາຍສຸທານອາເບິດໂມຣິດ ນັກທຸຣະກິດຜູ້
ນຶງວ່າ ຄວາມຮັກແລະຄວາມຢາກມີເສຣີພາບເທົ່ານັ້ນ ທີ່ພາໃຫ້
ລາວຕໍ່ສູ້ຊາວອັງກິດ ຍາມເມື່ອສະພາຫວຽນໄດ້ອະນຸມັດສິດພິເສດ
ໃຫ້ລາວນັ້ນ ລາວໄດ້ຂຽນໄປບອກຫານຣາເບິດໂມຣິດວ່າ ຜົນທີ່
ສຸດມີແຕ່ປັນເທົ່ານັ້ນ ທີ່ຄວນເອົາມາໃຊ້ ເພື່ອປ້ອງກັນສິດເສຣີ
ຂອງພວກເຂົາໄວ້ໄດ້, ສະນັ້ນເຮົາຈະເອົາປັນມຽນໄວ້ບໍ່ເວລາ
ເຮົາຫາກໄດ້ເສຣີພາບແລວ.

ຊາວອະເມຣິກັນທັງໝາຍຄວນຈິດຈຳໄວ້ສເມີວ່າ ແມ່ນ
ບອນຫານວິຊິງຕັນ ຜູ້ເປັນຫະຫານຜູ້ເຂັ້ມແຂງນຶ່ງເອງ ທີ່ໄດ້ຂ້າ
ໄປແລກເອົາສິດເສຣີພາບມາໃຫ້ເຂົາ ມີແຕ່ວິຊິງຕັນເທົ່ານັ້ນທີ່ພໍ
ຈະເລົ່າໃຫ້ຮູ້ວ່າລາວໄດ້ເຮັດຫຼັງສຸຣາເບິດໂມຣິດຟັງ ແລະໃນ
ລະຍະສີ່ຊົ່ວໂມງຕໍ່ມາຈຶ່ງນຳເອົາກອງພັນທັງໝາຍຂອງລາວ ຊຶ່ງ
ບໍ່ທັນເຄີຍຮິບປານໃດ ເດີນທາງໝົດຄົນໄປໂຈມຕີພວກອັງກິດ
ຊຶ່ງບໍ່ທັນກຽມພ້ອມເພື່ອຮິບ ຢູ່ທີ່ພຣິນເຊີຕອນ.

ສະນັ້ນມັນບໍ່ເປັນຂອງແປກເລີຍ ທີ່ວ່າກອງທັບກຳຣັກຫອມ
ລາວ ເພາະລາວບໍ່ເຫັນແບບຢ່າງຂອງນາຍພົນໝາຍໆຄົນທີ່ຢູ່
ເບື້ອງຫຼັງ ໄກໆພຸ່ນແລວໃຫ້ຄຳສັ່ງແຕ່ລູກນອງໄປຕີ ລາວແຫ່ປັນ
ດັງບອນໃດ ແມ່ນເບັດໄປໃສ່ບອນນັ້ນ ຖ້າຜູ້ຄົນບໍ່ເຄີຍໄດ້ເຫັນ

ຄວາມກາຫານທີ່ແທ້ຈິງຂອງວິຊິງຕັນແລ້ວ ກໍບໍ່ໜ້າຢາກເຊື່ອໃນ
ເຮືອງທັງໝາຍອັນກຽວກັບລາວນີ້.

ຍາມເມື່ອການຕໍ່ສູ້ກັນເກີດຂຶ້ນຢູ່ພຣິນຊິຕອນນັ້ນ ກອງພັນ
ຂອງອັງກິດໂດຍຕາມພວກແນວໜ້າອະເມຣິກັນໄວ ໃນຊົ່ວຮະຍະ
ນຶ່ງ ທ່ານວິຊິງຕັນຈຶ່ງເອົາໂອກາດນັ້ນສອນທະຫານຂອງຕົນບໍ່ໃຫ້
ເຂົ້າມີຄວາມຢາມກົວ ພວກອັງກິດ ໂດຍວິທີຂຶ້ນຂຶ້ນມາແລ້ວອອກ
ເລາະລຽບຫຼາງໜ້າກອງພັນຂອງອັງກິດ ເພື່ອປ່າວເຕືອນຄືນ
ຂອງລາວໃຫ້ພາກັນແບ່ງເປັນໝູ່ດູດເປັນໝູ່ແລ້ວເຂົ້າຮົບ. ພໍດີ
ຂຶ້ນມາເລາະໄປລະຫວ່າງເບື້ອງໜ້າທັງສອງກອງທັບ ທັງສອງ
ຝ່າຍກໍລັ່ນປີນໃສ່ກັນຂຶ້ນ ມີນາຍທະຫານຂອງວິຊິງຕັນຜູ້ນຶ່ງ ແມ່ນ
ນາຍພົນເອກ ຈອນຟິຕຈີໂຮນ ເຫັນຄັກແນແລ້ວວ່າ ທ່ານວິຊິງ
ຕັນ ຖືກປີນຕາຍແລ້ວ ກໍຟ້າວເອົາໝວກມູບໜ້າ ເພາະບໍ່ກາ
ເບິ່ງເວລາວິຊິງຕັນຈະຟຸບລົງ ພໍເມື່ອລາວເງິຍເບິ່ງອີກ ຈຶ່ງ
ເຫັນໜ້າຊິນໜ້າບານຢູ່ເທິງຫຼັງມາແລ້ວເຮັດອອກຈາກຄວັນລູກ
ປີນ ແນມເບິ່ງພວກອັງກິດແລ້ວພາຍພວກທະຫານອະເມຣິກັນ.

ເມື່ອເຫັນພວກອັງກິດແລ້ວພາຍເຊັ່ນນັ້ນ ວິຊິງຕັນຍັງໄລ
ຕິດຕາມເຂົ້າໄປບໍ່ຫຼອຍ ໄປຕາມໄປເລີຍມີແຕ່ລາວແລະນາຍພົນ
ເອກ ຂອງລາວຜູ້ດຽວທ່ານຊະຕິພັນມອຍແລ້ວ ຮູ້ສຶກວ່າຢູ່ໄກ
ຈາກກອງທັບຂອງຕົນໝາຍຈົນວ່າເກືອບຖືກພວກສັດຕູທີ່ແລ້ວພາຍ
ໄປນັ້ນມາໝູ່ຈັບກຸມພວກຕົນ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງອະທິບູນາຍແຜນທີ່ຕົນກະ
ໄວ ເພື່ອໄລພວກອັງກິດ ສູນອຍແລ້ວຟັງ ແລ້ວມອຍແລ້ວກໍໂງ
ເງຊອກຫາຄືນຂອງຕົນ ພໍເມື່ອພາກັນງວກໄປພາພູນພໍ ຈຶ່ງຮູ້ວ່າ

ພວກຕົນຢູ່ປ່ຽວແລ້ວ.

ເມື່ອຫຼົບມາແລ້ວ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງໄດ້ຍິນຜູ້ຄົນເວົ້າໃຫ້ຟັງວ່າ
ຕົນຄວນຈະລະວັງເນື້ອລະວັງຕົວຫຼາຍກວ່ານັ້ນ ນາຍທະຫານທັງ
ຫຼາຍຈຶ່ງມອບເຫັນວ່າວິຊິງຕັນເອົາຊີວິດໄປສ່ຽງຕໍ່ອັນຕະລາຍໂພດ
ອັນນີ້ໄດ້ໝັ້ນເຫັນໝັ້ນໄດ້ເວົ້າກັນຫຼາຍເທື່ອແລ້ວ ໃນຍາມເລ່ວ
ກັນ.

ຕົວຢ່າງກໍມີເຮືອງທີ່ເປັນໜ້າເຫຼືອເຊື່ອເຮືອງນຶ່ງໄດ້ມາ
ຈາກນາຍທະຫານອັງກິດ ທ່ານຈອນເຟີກຸຍຊັນ ທີ່ເປັນຜູ້ຍິ່ງປືນ
ແນແລະຍິ່ງເກັ່ງກວ່າໝູ່ ໃນກອງທັບອັງກິດ ລາວໄດ້ເລົ່າວ່າ
ລາວໄດ້ຈອບຢູ່ໃນປ່າ ທີ່ແບຣນດີວາຍ ໃກຄາຍຂອງອະເມຣິກັນ
ເພື່ອຊອກຮູວາ ເຂົ້າຫາງຫາຈະເຮັດຫຼັງແດງ. ໃນທັນໃດນັ້ນ
ກໍເຫັນຄົນສູງໃຫຍ່ຜູ້ນຶ່ງ ຂົນລາອາດຮົມຕົນໄມ້ອອກມາ ນັ້ນແມ່ນ
ທ່ານວິຊິງຕັນ ຊຶ່ງເດີນທາງມາ ກັບນາຍທະຫານຜູ້ດຽວເທົ່ານັ້ນ
ສ່ວນທ່ານເຟີກຸຍຊັນ ແລະພັກພວກອັງກິດຂອງລາວທີ່ພັກຢູ່ນັ້ນ ກໍ
ພອມກັນຍົກປືນແນໃສ່ວ່າຈະຍິ່ງວິຊິງຕັນທີ່ບໍ່ຮູ້ເມື່ອຮູ້ຝົນຫຼັງເລີຍ
ແຕ່ວ່າທ່ານເຟີກຸຍຊັນບໍ່ຍິ່ງ ແລະສັ່ງໃຫ້ພັກພວກເອົາປືນລົງມຽນ
ແລ້ວລາວຈຶ່ງອະທິບາຍສູ່ພັກພວກຂອງລາວຟັງວ່າມັນບໍ່ເປັນການ
ຍຸຕິໝູ່ທີ່ຈະມາລອບຍິ່ງຄົນທາງຫຼັງ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ໂອກາດແກ່ເຂົາມີ
ທາງຕໍ່ສູ່ປອງກັນຕົວເຂົາກອນ.

ທ່ານເຟີກຸຍຊັນ ຈຶ່ງຢ່າງອອກຈາກຕູ້ນໄມ້ມາຮອງໄປໃສ່
ອະເມຣິກັນທັງສອງຄົນ ໂດຍນຶກວ່າຢາກໃຫ້ເຂົາຍິ່ງມາໃສ່ກອນ
ແລ້ວເວລານັ້ນຄົນຈຶ່ງຈະໄດ້ຂາເຂົາໂດຍບໍ່ໃຫ້ມີຄວາມກິນແຫນງ

ວ່າຕົນລອບຍິງຄົນທາງຫຼັງ ວິຊິງຕົນກໍຢຸດ ງວກໄປເບິ່ງ ປາຍ
ປີນ ທີ່ທານູເຟີກຸຍຊັນ ກຳລັງແນວລ້ງໃສຈະຍິງຢູ່ແລວ ບໍ່ຢາກບໍ່
ຕອບຫຼັງແລວງວກກັບຄືນຢ່າງບໍ່ຟ້າວຟັງ ຂຶ້ນມາຕໍ່ໄປເລີຍ ທານ
ເຟີກຸຍຊັນຄິດວ່າຖ້າຈະຂາລາວກໍຂາໄດຢ່າງສະບາຍແລວແຕ່ວາ
ລາວຍັງແຕບໍ່ທັນລົ້ມໄກປີນເທົ່ານັ້ນ ເພາະວ່າຄົນຜູ້ນັ້ນບໍ່ໄດຮັດ
ຫຼັງຜູ້ດລາວ ແລະເປັນຜູ້ທີ່ບໍ່ຄົນບໍ່ຢາມຫຼັງ ຜົນທີ່ສຸດລາວກໍ
ເລີຍປອຍໃຫ້ຜາມໄປໂດຍບໍ່ເຮັດຫຼັງເລີຍ ລຸນຫຼັງຕໍ່ມາ ທານ
ເຟີກຸຍຊັນຈຶ່ງສືບຊາບວ່າຄົນຜູ້ເກັ່ງກາຜູ້ນັ້ນແມ່ນວິຊິງຕົນ.

ເມື່ອຢູ່ສນາມຣິບທີ່ແບຣູນດີວາຍນັ້ນເອງ ທານວິຊິງຕົນ
ແລະນາຍທະຫານຂອງລາວໄດຮັບຊາບ ຊາໄປແດ ວ່າທະຫານ
ອັງກິດກຳລັງທາງຫາມາຕິດານນຶ່ງຂອງກອງທັບອະເມຣິກັນ ພິດ
ຂາວມາຮອດ ສຽງປີນສັດຕູກໍດັງມາແຕ່ທົ່ງໂພນພູນພອມງຸກັນ ມີ
ວິຊິງຕົນຈຶ່ງຟ້າວສັ່ງໃຫ້ຍາຍກັນມາທາງເຫດເກີດຂຶ້ນ ເພື່ອໃຊ້
ເສັ້ນທາງທີ່ສິນທ່ສຸດ ລາວຈຶ່ງສັ່ງທານບຣາວ ທີ່ເປັນພູນາເຖົາ
ໃຫ້ຊວຍລາວ ທານບຣາວຮູ້ເຂດແດນແຖວງຸກັນດີ ແຕ່ຫາກວາ
ລາວບໍ່ຢາກຕໍ່ສູ້ ຊວຍບານຊວຍເມືອງເທົ່າໃດ ລາວກໍຫາທາງ
ເລີ້າມາແກໂຕ ນຳວິຊິງຕົນຫາຍຢ່າງວາ ໄປບໍ່ໄດຜົນທີ່ສຸດວິຊິງ
ຕົນຈຶ່ງສັ່ງນາຍທະຫານຂອງລາວຜູ້ນຶ່ງລົງມາໄປບູອກເຖົານັ້ນວ່າ
ໃຫ້ເລືອກເອົາວ່າຈະຂຶ້ນມາໄປນຳຫຼືຈະຍອມໃຫ້ຂາຖມ.

ທານບຣາວຈຶ່ງຟ້າວຂຶ້ນມາຢ່າງຂົນຂົນຝັດຝາດທີ່ສຸດໃນຊີ
ວິດຂອງລາວ ຂຶ້ນໄປຂາມຮົວ ຂາມໂນນສູງໂນນຕຳໄປ ມາຂອງ
ວິຊິງຕົນກັບມາຂອງເຖົານັ້ນແລະນຮຽງຕິດງຸກັນໄປ ວິຊິງຕົນຮອງ

ບູອກເຖົ້າພໍ່ນາວ່າ "ດັ່ງໄປເລື້ອຍ ພໍ່ເຖົ້າຕ້ອງດັ່ງດັ່ງໄປເລື້ອຍ
ຜູ້ເຖົ້າກໍຕ້ອງດັ່ງຊ່ວຍກັນ".

ທ່ານວໍຊິງຕັນເປັນແມ່ທັບແລະເປັນນັກສູ່ກໍຈິງ ແຕ່ທ່ານກໍ
ເປັນຜູ້ມີສິນມີທັມແຫ່ງ ລາວບໍ່ເຄີຍສະແດງຄວາມລັງກຽດສ່ວນ
ຕົວຕໍ່ພວກອັງກິດເລີຍ. ເຊັ່ນໃນເວລາຊົງປະທະກັນຢູ່ທີ່ພຣິນ
ເຊີຕອນນັ້ນ ທ່ານວໍຊິງຕັນຕັ້ງເບິ່ງພວກອັງກິດໝູນອຍນັ້ງຊົງຫາ
ການສູ້ຮົບຢ່າງສຸດກຳລັງ ຕໍ່ພວກອະເມຣິກັນ ທີ່ມີຈຳນວນມາກ
ລາວຈົງຮອງປາວໄປເປັນກຳລັງໃຫ້ຄົນຂອງລາວ ໃຫ້ເບິ່ງຄູ່ກັນ
ໃນຄວາມສາມາດຂອງພວກອັງກິດ! ຫຼັງຈາກການຮົບໄດ້ສິ້ນ
ສຸດລົງແລ້ວ ລາວກໍໄດ້ເວົ້າ ແລະເຮັດດີນຳພວກທີ່ຖືກບາດເຈັບ
ແລະພວກພາຍອມຕົວ ຢູ່ທີ່ພຣິນເຊີຕອນ ລາວໄດ້ເຫັນທະຫານ
ອະເມຣິກັນຫຼາຍຄົນຮົບຮ້ອຍເອົາເຄື່ອງ ຂອງທະຫານອັງກິດຜູ້ນັ້ງທີ່
ຖືກຍິງຈົນໝົດ ວໍຊິງຕັນ ໄດ້ສັ່ງໃຈຫຼາຍ ຈົ່ງສົ່ງເຂົາພາຍໝົດ
ແລ້ວສົ່ງເອົາຜູ້ໃໝ່ມາເຝົ້າຜູ້ຖືກຍິງນັ້ນຈົນກວ່າທ່ານໝໍອະເມຣິ
ກັນຈະມາຮອດ.

ວໍຊິງຕັນ ລະມັດລະວັງທີ່ສຸດໃນການຈະສົ່ງຄົນໄປຕິເສີກ
ຢ່າງຢູ່ທີ່ລອງອາຍແລນ ລາວຕັ້ງໃຈເບິ່ງນຳທະຫານຂອງລາວ
ກູນນອຍນັ້ງຈົ່ງໄກຊິດໝາຈາກພາຍອມ ເຊິ່ງລາວຮູ້ແລ້ວວ່າ
ຈະຕ້ອງເສັ້ນໃຫ້ແກ່ທະຫານເສັ້ນແດງຂອງອັງກິດອັນມີຈຳນວນ
ມາກກວ່າ ລາວເບິ່ງພວກຂອງລາວຫລົມຫາວຕາຍລົງໃນຍາມ
ຮົບນັ້ນ ຈົ່ງສະແດງຄວາມເສົ້າເສັ້ນໃຈເປັນອັນມາກໃຫ້ພວກທີ່
ຢູ່ນຳລາວນັ້ນຊາບໃນການສູ້ເສັ້ນຄົນດຶງເປັນຈຳນວນມາກ ໃນ

ວັນນັ້ນ ພໍ່ເມື່ອລາວຈະຕ້ອງພາພວກຖອຍຫຼັງຜ່ານນິວເຈີຊີໄປນັ້ນ
ຫານດານີແອລແນນ ຊຶ່ງເປັນຜູ້ນຶ່ງໃນພວກຢູ່ນິວເຈີຊີ ໂດຍຂໍຕິດ
ຕາມວິຊິງຕັນໄປ ຫານແນນເລີຍໄປຖືກຂາຕາຍຢູ່ທີ່ພຣິນເຊີຕູອນ
ປະເມີນ ແລະລູກສອງຄົນໄວເບື້ອງຫຼັງ ນາງໝາຍເປັນຜູ້ທຸກ
ຍາກອິດຢາກ ຈຶ່ງໂດຍຂຽນໄປຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອນຳການວິຊິງຕັນ
ລາວຈຶ່ງສົ່ງຄຳຮອງຂອງນາງນັ້ນໄປຫາສະພາຫວຽງ ຊຶ່ງໂດຍຮັບ
ຕອບນາງວ່າ ບໍ່ມີເງິນຈະໃຫ້ຄອບຄົວຂອງພວກເຮົາໄປເສັ້ນຊີວິດທີ່
ແນວຫນ້າ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງແຈ້ງຂາວ ຂອງສະພາໃໝ່າງແນນຟັງ
ພອມທັງຂຽນຈົດໝາຍແລະຝາກເງິນ ໔໐ ຫຼຽນໂດລາຂອງຕົນ
ເອງໄປໃຫນາງ.

ວິຊິງຕັນ ເວົ້າໃຈໃສ່ນຳຄວາມຕ້ອງການ ຂອງລູກນ້ອງ
ຂອງລາວສະເມີ ໂດຍສະເພາະແມ່ນພວກທີ່ຖືກເຂົ້າກັກ ລາວສືບ
ຖາມຫາຈົນເປັນທີ່ໝັ້ນໃຈວ່າເຂົາເຈົ້າມີຢູ່ນິກນິດບໍ່ ລາວຊອກ
ຫາຄົນມາຊ່ວຍດູແລຕາງລາວເປັນເວລາເທິງນານ.

ໃນປີ ຈຸນຍາກ ລາວໂດຍເອ້ນຫາຫານແອລິອາຊ ບໍດີນິດ
ຈາກ ນິວເຈີຊີ ໃໝ່າເຮັດວຽກນຸ່ງຊ່ວຍລາວ ຢູ່ໃນຈົດໝາຍທີ່
ຫານບູດີນິດຂຽນຕອບນັ້ນ ລາວໄດ້ເລົ່າເຖິງຄວາມດີຂອງຫານ
ວິຊິງຕັນຫຼາຍຢ່າງ ທີ່ຮອງຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອນຳເພື່ອນຮວມຊາດ
ໃນຍາມບານເມືອງຄັບຂັນ.

ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ຫານບູດີນິດບໍ່ຍອມຮັບວຽກນັ້ນ ໂດຍອະ
ທິບາຍວ່າ ພວກທີ່ຖືກກັກຂັງບໍ່ມີຫຼັງກິນ ແລະຝາຍອະເມຣິກັນກໍ
ບໍ່ມີເງິນແລະສະບຽງຕາງໆສິ່ງໃຫ້ພວກເຂົາ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງຟາວ

ຕອບໄປ ແລະບູຜູ້ນັດກໍໄດ້ປ່ຽນຈິດໃຈ ແລະຄວາມຄິດ ທ່ານວິ
ຊິງຕັນຂຽນວ່າ ຖາບູຮຸດໃນຊາດຫາກບໍ່ຊ່ວຍເຫຼືອແລວ ລາວກໍ
ຈະເສັຽຫວັງຫັງໝົດ ລາວເອງກໍບໍ່ສາມາດຈະເຮັດໄດ້ໝົດ
ທຸກຢ່າງ ວຽກການທຸກໆຢ່າງ ຢອງຢູ່ບາຂອງລາວ ຊຶ່ງບໍ່ສາ
ມາດທຳໄດ້ຜູ້ດຽວ ທ່ານວິຊິງຕັນໄດ້ບອກນຳທ່ານບູຜູ້ນັດວ່າ ຖາ
ລາວມີທາງ ທີ່ຈະຊ່ວຍເຫຼືອຊາວອະເມຣິກັນ ທີ່ຖືກກັກຂັງໄດ້ນັ້ນ
ວິຊິງຕັນຂໍໃຫ້ຄວາມໝັ້ນສັນຍາວ່າຈະສົ່ງບັນດາສະໜັບສະໜູນແລະຈັດຊ່ວຍທຸກ
ຢ່າງທີ່ລາວຊ່ວຍໄດ້ ທ່ານບູຜູ້ນັດໄດ້ຕອບຄືນວ່າ ທາງນັ້ນທີ່ພິດ
ຊ່ວຍໄດ້ກໍຄື ເຂົ້າເງິນເຈົ້າຂອງມູນໃຊ້ຈ່າຍ ທ່ານວິຊິງຕັນຈຶ່ງ
ບອກລາວວ່າ ຖາສະພາຫາກບໍ່ໃຊ້ແທນເງິນທີ່ຈະໃຊ້ຈ່າຍໄປນັ້ນ
ລາວຈະເປັນຜູ້ແບງສ່ວນແທນເງິນທີ່ເສັຽໄປນັ້ນ.

ພວກອົງກິດບໍ່ສາມາດພິດເອົາຊຸມະກຸບວິຊິງຕັນໄດ້ ແຕ່ໃດ
ນາເຂົາພຍາຍາມຫາເຮັດໃຫ້ຊື່ສຽງລາວຕຳຕອຍລົງ ແລະໝົດ
ຄວາມສຳຄັນໄປ ໃນປີ ຈູນ 1954 ເມື່ອທ່ານ ວິຊິງຕັນຫຳການຕໍ່
ຕາມຢູ່ທີ່ບອຊຕັນ ລາວໄດ້ຮັບຈິດໝາຍສະບັບນຶ່ງ ຂອງນາຍພົນ
ວິນລຽມ ຮູເວີ ຊຶ່ງເອີ້ນວິຊິງຕັນວ່າ "ທ່ານຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນ"
ລາງ ແທນທີ່ຈະເອີ້ນວ່າ "ນາຍພົນ ວິຊິງຕັນ" ວິຊິງຕັນຈຶ່ງ
ຕອບໄປຫັນທີ່ໂດຍເອີ້ນວ່າ ທ່ານ "ວິນລຽມ ຮູເວີ" ຫົມມະດາ
ແທນທີ່ຈະເອີ້ນວ່າ "ນາຍພົນ ຮູເວີ".

ໃນປີຕໍ່ໄປ, ພິດ ທ່ານຮູເວີ ກຽມທ່າວ່າຈະຕີເອົານິວ
ຢອກ ແລະມີຈິດໝາຍການນຶ່ງສິ່ງເຖິງ "ທ່ານຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນ"
ວິຊິງຕັນຈຶ່ງສົ່ງບໍ່ໃຫ້ນາຍທະຫານຮັບຈິດໝາຍນັ້ນ ໃນວັນຕໍ່ມາ

ໃຫ້ຮູ້ກັບນາຍທະຫານຂອງຕົນ ສ່ວນຮອນນິເມນກໍລິບແລບພ່າຍ
ພໍດີສິບສອງຊົ່ວໂມງຕໍ່ມາເມື່ອທຽນນາຍພັນມິນຕາຂັ້ນຈັງເຫັນແຕ່
ທະຫານຂອງວໍຊິງຕັນລອນຕິນໄວແລວ.

ໃນເດືອນຕໍ່ໄປ ກອງທັບຂອງວໍຊິງຕັນ ກໍ່ນອຍລົງນ້ອຍ
ລົງ ແລະສະພາເອງກໍບໍ່ສາມາດຈະຫາທະຫານມາແຫນໃຫ້ ໃນ
ປີ ໑໗໗໗ ເມື່ອລາວມີແຕ່ ໔,໕໐໐ ຄົນ ແລະຝ່າຍອັງກິດມີ
໑໗,໐໐໐ ຄົນ ວໍຊິງຕັນຈຶ່ງໝອກຝ່າຍອັງກິດອີກ ລາວຈັດເອົາ
ຄົນໄປວາງໄວ ເຮືອນແຄມຖິ່ນສາຍສຳຄັນຂອງ ເມືອງໄມຣິດ
ນິວເຈີຊີ ຢູ່ເຮືອນລະສອງສາມຄົນ ວິຫານ ຜູ້ຄົນເຂົ້າໃຈວ່າວໍຊິງ
ຕັນ ຕອງມີກອງທັບໃຫ້ ໃນວັນຕໍ່ໆມາ ມີພໍ່ຄາຜູ້ໜຶ່ງ ມາແຕ່ນິວ
ຢອກ ມາບອກປາວຂາວວ່າ ອັງກິດໄດ້ທຳການທາຣຸນໃຫ້ແກ່ຕົນ
ສ່ວນວໍຊິງຕັນບໍ່ໄດ້ໂງ່ແລະຮູ້ເຖິງກົນນັກສືບທັນທີ ແຕ່ກໍທຳທາວ່າ
ບໍ່ຮູ້ຫຼັງແລະທັງສັງລຸກນອງໃຫ້ທຳເປັນບໍ່ຮູ້ເໝືອນກັນ.

ວໍຊິງຕັນ ຈຶ່ງສັງໃໝ່ນາຍທະຫານຄົນຢ່າງລັບໆ ໃຫ້ແຕ່ງ
ແຜນການໃໝ່ ເພື່ອໄປລວງໃຫ້ອັງກິດເຊື່ອວ່າອະເນຣິກັນເກີດ
ມີກຳລັງແຂງແຮງຂນກວ່າແຕ່ກອນຫຼາຍ ແລວຈຶ່ງເຊີນພໍ່ຄານັ້ນ
ມາກິນແລງນຳລາວ ຢູ່ໂຕະຫານລາວເອົາແຜນການໃໝ່ທີ່ແຕ່ງ
ແລວວາງມຽນໄວ ພໍໃຫ້ເຫັນໃຫ້ເບິ່ງກັນໄດ້ ເວລາອຸມເຂົ້າກັນ
ນັ້ນ ວໍຊິງຕັນໄດ້ອອກໄປນອກຊົ່ວຮະຍະນຶ່ງພໍໃຫ້ນັກສືບເຫັນແຜນ
ລັບທີ່ລາວຢາກໃຫ້ເຫັນນັ້ນ ນັກສືບກໍຟາວໄປອ່ານເບິ່ງແຜນຊົ່ງ
ມັນ ເຂົ້າໃຈວ່າແຜນແຜນລັບຂອງວໍຊິງຕັນແທ້ໆ.

ເຊົ້າມີໃໝ່ມາ ນັກສືບນັ້ນກໍກັບຫາຍໄປແລວ ຜູ້ບັນຊາ

ການຝ່າຍອັງກິດ ທ່ານນາຍພົນວິນລຽມຮູເວີ ຢູ່ທີ່ນິວຢອກ ເລີຍ
ບູກາຈະໄປຮັບອະເມຣິກັນ ໑໒,໐໐໐ ຄົນ ຊຶ່ງຢູ່ຕາມສາຍພູ
ອອນເມືອງ ໂມຣິສທາວ ແລະອີກຢ່າງໜຶ່ງ ວິຊິງຕັນ ກໍໄດກະຈະ
ຕໍ່ສູ້ໃນມິໂຫມພູນ.

ຫາຍອາທິດຕໍ່ມາ ວິຊິງຕັນໄດ້ໝູນເຫວີນ ຈາກນັ້ນກໍສືບຜູ້
ໜຶ່ງ ຊຶ່ງເຄີຍເຮັດວຽກໃຫ້ອັງກິດ ເພາະວ່າ ລາວຈະໃຊ້ໃຫມັນ
ໄປກະຈາຍຂາວປອມໄດ ລາວຈຶ່ງສົ່ງນາຍທະຫານໃຫ້ຈົດບັນທຶກ
ເອົາຂໍ້ຄວາມອັນບໍ່ຈິງທີ່ນັກສືບກ່າວນັ້ນ ເພື່ອວ່າເຂົາຈະໄດ້ບອກ
ຄວາມບໍ່ຈິງແນວດຽວກັນ ໃຫ້ພວກນັກສືບທີ່ອັງກິດສົ່ງມາຄວບຄຸມ
ວິຊິງຕັນຈຶ່ງຮູ້ໄດ້ແນວວ່າ ພວກສັດຕູຈະໄດ້ຍິນຄວາມດຽວກັນຈາກ
ຫາຍຄົນຕ່າງກັນ.

ເມື່ອວິຊິງຕັນ ແລະກອງທັບຂອງລາວອອນແຮງຫາຍໃນ
ລະດູໝາວຢູ່ຕາມທົ່ງຮຸບຟອກ ລາວກໍຍັງພິຈາລະນາ ຫາຫາງ
ລວງນາຍພົນຮູເວີໄດ້ວ່າ ອະເມຣິກັນຍັງແຂງແຮງ ຢູ່ໃນແຜນ
ຂອງເຂົາເຈົ້າ ເທື່ອນີ້ລາວມີຄວາມກາສຽງຫາຍກວ່າແຕກອນ
ລາວສົ່ງນັກສືບຂອງລາວໜຶ່ງໄປຫາຮູເວີ ພອມກັບເອກສານລັບ
ໂດຍແມ່ນວິຊິງຕັນຂຽນເອງ ຮູເວີກໍເຊື່ອລາວ ຫາຍເດືອນຕໍ່ມາ
ວິຊິງຕັນຈຶ່ງຂຽນຈົດໝາຍຫາຍໆສະບັບເປັນເນື້ອຄວາມບໍ່ຈິງຈັກ
ຢ່າງກຽວກັບກຳລັງກອງທັບອະເມຣິກັນ ລາວຍັງຂຽນໂຄງການ
ປອມອີກຫາຍອັນວ່າຈະໂຈມຕີເອົາຟີລາແດນເຟັງ ແລະນິວຢອກ
ເມື່ອເໝາະເປັນຮອຍມືຂອງວິຊິງຕັນເອງເປັນຜູ້ຂຽນ ຫານຮູ
ເວີ ກໍເຊື່ອວ່າຈະແມ່ນແທ້ ວິຊິງຕັນ ແລະຈອນຄລາກ ນາຍທະ

ຈົ່ງມີນາຍທະຫານຜູ້ສຳຄັນຜູ້ນຶ່ງຂອງອົງກິດຢາກຂໍພົບ "ນາຍພົນ
ວໍຊິງຕັນ" ແລະຫານວໍຊິງຕັນຕອບໄປວ່າ ຍິນດີພົບກັບຮູ້ເວີ.
ບັນານນາຍພົນຮູ້ເວີກໍເລີກເຫຼ່ນທາທາງເຮືອງເລັກນອຍ
ອັນນັ້ນ ແຕ່ວ່າຍັງ ນາຍພົນໃໝ່ອີກ ຮັງຮີ ຄລິງຕັນ ກັບມາທົດ
ລອງທຳນອງເກົ່ານີ້ ລາວສິ່ງຈິດໝາຍຫາວໍຊິງຕັນ ໂດຍຂຽນ
ລົງໝາຍຊອງວ່າ "ຫຼານວໍຊິງຕັນ" ເສີຍໆ ວໍຊິງຕັນຮູ້ແລ້ວຈົ່ງ
ເອົາຈິດໝາຍມູນໄວ-ໂດຍບໍ່ໄຂອອກອາມ ລາວຈົ່ງບອກນາຍ
ທະຫານອົງກິດຜູ້ນຶ່ງວ່າ ຈິດໝາຍນີ້ ແມ່ນສິ່ງໃຫພໍ່ນາຜູ້ນຶ່ງ
ທີ່ຢູ່ຮົດເວີຈີເນັຽ ແລະລາວຈະສິ່ງໃຫພໍ່ນາຜູ້ນັ້ນຫຼັງຈາກແລ້ວ
ເສີກ ລາວເວົ້າຕໍ່ໄປວ່າ "ແຕ່ນີ້ໄປຮອດນີ້ເສີກແລ້ວ ຈິດໝາຍ
ນີ້ຈະຕອງອັດໄວດັ່ງນີ້" ໃນຊົ່ວໄມງຕໍ່ມາຜູ້ສິ່ງຈິດໝາຍຂອງ
ຄລິງຕັນ ຈົ່ງຖືຈິດໝາຍກັນໃໝ່ກັບຄືນມາ ອັນນີ້ເນື້ອຄວາມ
ຢາງດຽວກັນກັບການກອນ ແຕ່ຫາກວ່າ ເທອນແມ່ນສິ່ງເຖິງ
"ນາຍພົນວໍຊິງຕັນ".

໗. ຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະຄວາມສ່ຽງສ່ຽວ

ເວລາໃດພວກສັດຕູກໍ່ໄປ ເກີດມີຄວາມຫຼຽງຍາກຂຶ້ນ ວິຊິງຕັນກໍ່ສະແດງຄວາມດີຕໍ່ເຂົ້າຫັນທີ່ ລາວເຄີຍໃຫ້ຄວາມອຸມອຸ ແກງ "ບູຮຸດ ຈອນນີ" ເບີກໂກຍນີ ຊຶ່ງຖືກພວກອະເມຣິກັນຈັບ ໄດ້ຢູ່ຊາຮາໂຕກາ ໂດຍຂໍໃຫ້ສະພາອະນຸຍາດ ໃຫ້ຜູ້ກຽວໄດ້ກັບ ຄົນເມື່ອທ້ອງກິດ ດວຍວິຫນ ເບີກໂກຍນີ ຈະສາມາດຕອບໃຫ້ ພວກທີ່ຢູ່ໃນຮຸບານອັງກິດຊ້າບເຖິງຜູ້ທີ່ບໍ່ດີໃຈນຳລາວ ວິຊິງຕັນ ໄດ້ຂຽນໄປເລົ່າ ໃຫ້ທ່ານເບີກໂກຍນີຟັງວ່າ ລາວເຂົ້າໃຈ ໃນ ຄວາມຮູ້ສຶກຂອງທ່ານເບີກໂກຍນີດີ ໃນຍາມລາວເປັນທະຫານຢູ່ ນັ້ນ ທ່ານເບີກໂກຍນີ ກໍ່ນຳຈິດໝາຍນັ້ນ ອ່ານສູ່ຮຸບານອັງກິດ ຟັງ ແລະເວົ້າວ່າເຖິງແມ່ນວ່າ ຈິດໝາຍນັ້ນໄດ້ມາຈາກສັດຕູກໍ່ ຕາມ ແຕ່ນັ້ນກໍ່ສະແດງໃຫ້ຮູ້ກັນໄດ້ວ່າທ່ານວິຊິງຕັນເປັນຄົນດີແທ້.

ສະຖານໃດກໍດີ ຫ້າມວິຊິງຕົນຮູ້ສຶກຕົວສະເໝີວ່າ ລາວຫຼື
ການຕໍ່ສູ້ເພື່ອຊີວິດຂອງລາວ ບໍ່ເຄີຍມີນາຍພົນຜູ້ໃດ ຈະຮຽນຮູ້
ສິລປະໃນການຮົບໄດ້ໄວເໝືອນວິຊິງຕົນໂດຍສະເພາະໃນຍາມ
ຍາກໃນລະດູໝາວປີ ຈຸນຍາທະຍາ-ກຸ ນັ້ນ ບ່ອນໃດຫຼືອ່ນໃດທີ່ລາວ
ເອົາຂຸນະທາງກຳລັງບໍ່ໄດ້ລາວກໍເອົາຂຸນະທາງຄວາມຄິດປັນຍາ
ບໍ່ນາມລາວກໍກາຍເປັນນັກສືບຜູ້ສຳຄັນຜູ້ໜຶ່ງໃນປັດສູດ.

ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ລາວຫຳໜາທີ່ທາງນັກສືບບໍ່ໄດ້ຜົນດີປານ
ໃດ ເນື່ອງຈາກວ່າ ວິຊິງຕົນ ຊາງເກັບຄວາມລັບໃນແຜນ
ການຂອງລາວ ຈົນວ່າຄົນຜູ້ໜຶ່ງຊື່ນາທັນເຮັນ ຖືກອັງກິດຈັບໄປ
ແຂວນຄໍຍອນເຮືອງນັກສືບ ພໍເມື່ອເດີນທາງກັບມາທາງແມ່ນ້ຳ
ເດີລາແວ ວິຊິງຕົນ ຈົ່ງຟ້າວຂຽນຈົດໝາຍ ໄປຟື້ລາແດນເພັຣ
ເພື່ອຂໍເງິນມາຈາງພວກນັກສືບ.

ໃນວັນຕໍ່ມາຈົ່ງຫາມັກສືບຜູ້ດຶງໄດ້ຜູ້ໜຶ່ງ ຊື່ວ່າຈອນຮອນນີ
ແມນ ລາວເຄີຍເປັນຫຼະຫານອັງກິດເທື່ອໜຶ່ງ ຊຶ່ງຮູ້ກຸສາຄວາມ
ລັບຂອງອະເມຣິກາໄວເປັນຢ່າງດີ ຫ້າມວິຊິງຕົນໄດ້ສັ່ງໃຫ້ລາວ
ໂຕນຈາກກອງທັບແລະໄປທີ່ແຕຣນຕັນ ນິວເຈີຊີ ເພື່ອໄປເຂົ້າ
ຮວມພວກນ້ຳຟ້າຍຕໍ່ຕ້ານຊ່ວຍອັງກິດ ແບບນີ້ເຂົາຈົ່ງຈະບໍ່ມີສິ່ງ
ສືບໃນຕົວຂອງຮອນນີ ແມນວ່າເປັນນັກສືບໃຫ້ອະເມຣິກັນ ແລວ
ວິຊິງຕົນຈົ່ງປະກາດວ່າ ຮອນນີແມນເປັນຄົນຂາຍຊາດ ເປັນຄົນ
ບໍ່ຈົ່ງໃຈຮັບໃຊ້ປະເທດຕົນ ວິຊິງຕົນຈະໃຫ້ຮາງວັນແກຜູ້ທີ່ຈັບຄົນ
ຂາຍຊາດຜູ້ນັ້ນໄດ້.

ອະເມຣິກັນທັງໝາຍ ໄດ້ຮັບຊາບວ່າ ຕ້ອງຈັບຄົນຜູ້ນັ້ນ

ໃຫ້ໄດ້ຫຼັງເປັນ ດວຍວ່າ ຫ້າມວິຊິງຕັນ ຈະຕ້ອງເອົາມັນມາ
ແຂວນຄໍໃຫ້ຄົນເຫັນ.

ເມື່ອເປັນເຊັ່ນນັ້ນແລ້ວ ຫ້າມຮອນນິເພນ ກໍຫ້າມເປັນຜູ້
ສນິດສຸນິມນຳນາຍພັນ ໂຈແຮນຮານ ໄດ້ດີຢູ່ທີ່ແຕຣນຕັນ ແລະສາ
ມາດຮູ້ແຜນທີ່ອູ່ງກິດຫາງໄວຢູ່ທີ່ແຕຣນຕັນໄດ້ຢ່າງຖືກຖວນ ຕໍ່ມາ
ຈຶ່ງປອຍຕົວໃຫ້ຝາຍອະເມຣິກັນຈັບຄຸມຕົວ ວິຊິງຕັນ ຈຶ່ງກັກເອົາ
ຮອນນິເພນຜູ້ຂາຍຊາດມາສອບຖາມ ສອງຕໍ່ສອງ ໃນເຄິ່ງຊົ່ວ
ໂມງເທົ່ານັ້ນ ຫ້າມຮອນນິເພນກໍລາຍງານໃຫ້ຫ້າມວິຊິງຕັນຮູ້ທຸກ
ຢ່າງທີ່ຕ້ອງການກຽວກັບແຕຣນຕັນ ເສັດແລ້ວວິຊິງຕັນຈຶ່ງໄຂປະ
ຕູສິ່ງໃຫ້ຫະຫານເອົາຕົວຂອງຮອນນິເພນໄປແຂວນໃນມອນເຊົ້າ.

ເມື່ອຄຳມາ ໄຟອຸປໂລກເກີດໄໝ້ຂນ ແລະພົວກຍາມ
ຈຶ່ງຟາວພາກັນປຸມໄປມອດໄຟ ບໍ່ໃຫ້ລາວໄປອີກ ແຕ່ພໍເມື່ອໄຟ
ມອດແລ້ວ ມາຊອກຫາຮອນນິເພນບໍ່ເຫັນ ວິຊິງຕັນໄດ້ຊວຍໃຫ້
ມັນໂຕນພາຍເອງ ເຫດນັ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ມີໃຜຮູ້ແນວວ່າ ຍອນອັນໃດແຫຼ່ງ
ແລ້ວຫ້າມນາຍພັນກໍເກີດໂມໂຫຮາຍ ໃຫ້ພວກທີ່ເລີ່ມເລີ່ມປະໃຫ້
ຮອນນິເພນລັກຫນີໄດ້ ວັນຕໍ່ມາຮອນນິເພນຈຶ່ງໄປຮອດແຕຣນຕັນ
ແລ້ວໄປເລົ່າເຮືອງວ່າຕົນເຮັດແນວໃດຈຶ່ງສາມາດໂຕນພາຍມາ
ໄດ້ ຫ້າມຮຽນຖາມເຖິງກຳລັງຂອງຝາຍອະເມຣິກັນມີພຽງໃດ
ຮອນນິເພນໄດ້ບອກວ່າ ກອງທັບອະເມຣິກັນ ອອນແຮງເຕັມທີ່
ຢອນເຊົ້າເສັຽຊັຍມາຫາຍແລະບໍ່ມີສະບຽງອາຫານພຽງພໍ.

ສ່ວນຮານເອງທີ່ບໍ່ເຄີຍຄິດວ່າ ກອງທັບອະເມຣິກັນແຂງ
ແຮງດັ່ງນັ້ນ ກໍຮູ້ສຶກສະບາຍໃຈ ແລະອຸມມ່ວນຊື່ນກິນແລ້ງກັນຢ່າງ

ຫານຂອງລາວ ທີ່ຮູ້ວ່ານັກສືບຂອງຕົນໄປທຳງານຢ່າງໄດ້ຜົນຈົນ
ສັດຕູຫຼົງນຳກິນອຸບາຍຂອງຕົນແລ້ວກໍຮູ້ສຶກຫວາງໃຈໄປເມື່ອຮູ້ວ່າ
ຫານຮູ້ເວີຣິບຕອນນັກສືບຂອງຕົນຜູ້ນຶ່ງເປັນພິເສດດີແລ້ວ ຫານ
ຄລາກ ຈຶ່ງຂຽນໄປຂາວວິຊິງຕັນວ່າ "ບັດນີ້ຫານຈະໄດ້ຫົວຈົນ
ໃສ່ຂົດພູນແລ້ວ".

ພໍເມື່ອຮິບແລ້ວກັນ ໄດ້ກຳນົດສາມປີ ວິຊິງຕັນກໍສາມາດ
ຈັດພວກນັກສືບຂັ້ນໄດສາມສາຍ ຕ່າງກັນຢູ່ໃນກອງທັບຂອງພວກ
ອັງກິດເອງຢູ່ຫົວຢອກ ນັກສືບຜູ້ນຶ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດ ກໍແມ່ນຜູ້ເຈົ້າ
ຂອງຫນັກສືບຂອງຝ່າຍອັງກິດເອງ.

ພວກນັກສືບຢູ່ຫົວຢອກ ເປັນພວກສຳຄັນຫຼາຍ ທີ່ເຂົາໃຊ້
ຄວາມພິຈາລະນາ ບໍ່ໃຫ້ກອງທັບອະເມຣິກັນເສັຽຊັຍ ໃນປີ
໑໙໗໙ ພວກນັກສືບຂອງວິຊິງຕັນໜຶ່ງໄດ້ຮູ້ແຜນການຂອງສັດຕູ
ທີ່ກຽມຈະໂຈມຕີຝ່າຍຝຣັ່ງ ຢູ່ທີ່ໂຮດອາຍແລນ ຫາງທິດຕາເວັນ
ອອກສຽງເຫຼືອ ເມື່ອຊາບແລ້ວ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງຮິບຈັດການດວນ
ລາວປອຍໃຫ້ສັດຕູຍາດເອົາແຜນໄວ ແຕ່ແມ່ນແຜນປອມວ່າລາວ
ຈະມຸງຫນາເຂົາໄປຫົວຢອກ ຝ່າຍອັງກິດຈຶ່ງຕັດສິນບໍ່ເດີນຫາງຕໍ່
ໄປຫາຫົວຢອກ.

ວິຊິງຕັນ ຍັງສາມາດຮູ້ໄດ້ຢ່າງວຽງໄວ ໃນແຜນທີ່ເຂົາ
ວາງໄວເພື່ອລ່ມລາວແລ້ວຈະເປັນນາຍຜູ້ບັນຊາການແທນ ໃນ
ປີ ໑໙໗໗ ວິຊິງຕັນຮິບພວກອັງກິດ ເພື່ອຕິເອົາຟິລາແດນເຟັຽ
ຊຶ່ງເປັນເມືອງສູນກາງຫຼວງເມືອງຫຼວງຂອງຣັຖບານອະເມຣິກັນ
ລາວຈຶ່ງໄດ້ສົ່ງທະຫານດີ ໓,໐໐໐ ຄົນ ເພື່ອໄປຊ່ວຍນາຍພົນ

ເກດ ຢູ່ສາມຮີບຕໍ່ສູ່ພວກອັງກິດທີ່ຊາຮາໂຕກາ.

ເວລານັ້ນທ່ານວິຊິງຕັນເສັຽຊັຍໃນການປອງກັນເມືອງ
ຟີລາແດນເຟັຽ ໄວໃນເວລາດຽວກັນ ທ່ານເກດໄດ້ຊັຍຂຸນະຢູ່ທີ່
ຊາຮາໂຕກາ ເມື່ອເຫັນວ່າ ວິຊິງຕັນ ເສັຽຊັຍໃນຍາມນັ້ນ
ທ່ານເກດກໍຕັ້ງຕົນຫາທາງຢ່າງລັບໆ ເພື່ອຍາດແຍງເງືອນຮຸ້ນ
ທີ່ຂອງວິຊິງຕັນ ມັນມີພວກອັງກິດໃໝ່ກຸ່ມໜຶ່ງຊຶ່ງຄຽດແຄນ ຢູ່ໃນ
ສະພາ ແລະບໍ່ພໍໃຈໃຫ້ວິຊິງຕັນ ເປັນຜູ້ບັນຊາການແຕ່ຕົນພຸ່ນມາ
ຄອຍຊ່ວຍແຜນຂອງທ່ານເກດ ເພື່ອລ່ມທ່ານວິຊິງຕັນ.

ທ່ານເກດບໍ່ສິ່ງຂ້າວດີມີຊັຍ ໄປໃຫ້ວິຊິງຕັນຊາບນຳເລີຍ
ວິຊິງຕັນສືບຊາບໄດ້ນຳມາຍທະຫານຂອງລາວເອງຜູ້ໜຶ່ງ ຊຶ່ງລັດ
ທາງຄົນສິ່ງໜຶ່ງສືບຜູ້ໜຶ່ງນຳຂ້າວໄປສິ່ງສະພາແລ້ວກັນນຳເອົາ ຈິດ
ໝາຍນັ້ນໄປໃຫ້ນາຍພົນເບິ່ງ ລາວຮູ້ຢູ່ກ່ອນແລ້ວວ່າ ທ່ານເກດ
ຊ່ອນທາງຈະແຍງໜ້າທ່ານຂອງຕົນ ເມື່ອໄດ້ໂອກາດ ເຫັນ
ວ່າພວກອັງກິດເຂົ້າລອມເມືອງຊາຮາໂຕກາແລ້ວ ລາວຈຶ່ງເອົາ
ຈິດໝາຍນັ້ນໃຫ້ນາຍທະຫານຂອງລາວອ່ານ ປະກາດແຮງໆໃຫ້
ໄດ້ຍິນທົ່ວກັນ ພໍດີອ່ານຈົບທຸກຄົນກໍພາກັນຈອງມອງໄປເບິ່ງໜ້າ
ວິຊິງຕັນ ມີທ່ານນາຍພົນຜູ້ໜຶ່ງຊຶ່ງທ່ານພິກເກີຣິງ ມັກເລີ່ມທ່ານຢູ່
ເລື້ອຍ ລາວຈຳໄດ້ຢູ່ວ່າ ເວລານັ້ນລາວສິ່ງເກດວ່າ ວິຊິງຕັນ
ບໍ່ເຫັນສະຫຼັກ ສະເຫຼ່ອນຫຼັງ ແລະມີໜ້າຕາເບີກບານຢູ່ຢ່າງ
ເດັມ ທ່ານພິກເກີຣິງຜູ້ບໍ່ເຄີຍຄິດວ່າ ວິຊິງຕັນເປັນນາຍພົນຜູ້ຍິ່ງ
ໃຫຼ້ ມັບແຕ່ບໍ່ດຽ້ມມາ ກໍເກີດຄວາມເຊື່ອຖືຂັ້ນຫຼັກທີ່ ທ່ານວິຊິງ
ຕັນໄດ້ສະແດງໃຫ້ລາວເຫັນວ່າຄົນຕອງມີກຽດໄດ້ເຊັ່ນນັ້ນ ແລ້ວ

ທ່ານພິກເກີຣິງຈຶ່ງເວົ້າວ່າ "ຄົນຜູ້ນັບທະເຍີທະຍານໃນເຮືອງ
ສ່ວນຕົວ ແຕ່ສຳລັບປະເທດຊາດແລ້ວ ລາວເປັນໄດ້ທຸກຢ່າງ".

ທ່ານວິຊິຕັນ ສິງເກດໄດວາ ທ່ານເກດພອມໝູ່ພວກ
ຂອງລາວຫຼາງຫາ ທາງຈະຫຳລາຍລາວ ນັກເຊັ່ນດຽວກັນອີກ
ເຮົາຈະຮູ້ໄດ້ວ່າວິຊິຕັນມີການປ່ຽນແປງຫຼາຍໃນປີຕ່າງໆ ແຕ່
ທີ່ຈະໄປຮອງກາວຜິດຖຽງກັນ ລາວບໍ່ເວົ້າແລະບໍ່ເຮັດຫຼັງໝົດ
ມີແຕ່ຖາເບິ່ງສິ່ງໃດສິ່ງໜຶ່ງຊຶ່ງເຂົາຈະເຮັດຜິດ.

ບັດນີ້ທາງສະພາກໍຕັດສິນ ບໍ່ໃຫ້ວິຊິຕັນໃຊ້ຄົນເກີນກວ່າ
໑,໕໐໐ ຄົນທີ່ຢູ່ໃນກອງທັບທ່ານເກດ ມີອະເມຣິກັນຜູ້ໜຶ່ງ ຊຶ່ງ
ບັງຊາແມງຣາດ ທີ່ຄາຍກັບວ່າເປັນເພື່ອນຂອງວິຊິຕັນ ໄດ
ຂຽນຂາວຈິດໝາຍຢາຍອອກ ຂໍໃຫ້ຫາຜູ້ໃໝ່ແທນວິຊິຕັນ ຈິດ
ໝາຍນັ້ນບໍ່ມີລາຍເຊັ່ນຊື່ ທ່ານເກດກໍເວົ້າຕໍ່ນາຍພົນອື່ນໆຕໍ່ໄປ
ຢ່າງລັບໆວ່າກອງທັບບໍ່ດີໃຈນຳວິຊິຕັນແລະເວົ້າວ່າຈະເປັນພິຍ
ອັນໜຶ່ງແກຄວາມຫວັງ ນຳຊັຍຊນະຂອງພວກເຂົາ ບໍ່ນານ ຈຳ
ພວກຄົນກໍບໍ່ມີກວິຊິຕັນ ຮ່ວມເຂົ້າໄປນັ້ນມີທັງນາຍທະຫານຜູ້ສຳ
ຄັນຜູ້ໜຶ່ງຊຶ່ງໂຫມາສກົງແວ ທ່ານກົງແວນີ້ເປັນຄົນແບບສືບສັນກ
ເວົ້າແຕ່ແນວຄົນສືບຟັງ ລາວຂຽນຈິດໝາຍຫຼາຍສະບັບ ໄປຫາ
ທ່ານເກດກາວວ່າກອງທັບອະເມຣິກັນບໍ່ດີປານໃດ ແລະລາວ
ເອງຮູ້ສຶກເສີຍໃຈຍອນວ່າມີທ່ານເກດແຕ່ຜູ້ດຽວ.

ແຕ່ເມື່ອກາວເຖິງເຮືອງແຜນການຂອງເຂົາແລ້ວ ມັນບໍ່
ເປັນຜົນດີແກ່ເຂົາປານໃດ ຈິດໝາຍສິນເຫຂອງທ່ານຮາສການ
ໜຶ່ງ ໄດ້ໄປຮອດມືຂອງທ່ານປາຕຣິກແຮນຣີ ຊຶ່ງເປັນຜູ້ປົກຄອງ

ເມືອງເວີຊີເນັຽໃນຍາມນັ້ນ ແລະຜູ້ຈັດສິ່ງຈິດໝາຍນັ້ນຕໍ່ໄປໃຫ້
ວໍຊິງຕັນ ຫາມແຮມຣີໄດຂຽນບອກໄປວ່າ "ຂາພະເຈົ້າເສຼັຽໃຈ
ຫວ່າຕອງມີຄົນຜູ້ນຶ່ງ ອັນມັນເອງວ່າ ມັນເປັນເພື່ອນຂອງຂາພະ
ເຈົ້າ ແລະບໍ່ແມ່ນເພື່ອນຂອງຫາມ". ເວລາຫາມເກດລົມນຳ
ລາວວ່າ ຢາກເລີກການບັງຄັບບັນຊາຂອງວໍຊິງຕັນ ໄປມອບໃຫ້
ນາຍພັນ ດານຽນມັກັນ ຫາມ ປາຕຣິກແຮມຣີ ກໍຕອບໄປຫັນທີ່
ຫາມ ແຮມຣີ ເວົ້າວ່າ ຢາກຂໍຮອງແຕ່ຢາງດຽວ ຄືບໍ່ໃຫ້ກາວ
ເຮືອງຈະຫາຄົນມາເປັນຜູ້ບັງຄັບບັນຊາແທນຫາມວໍຊິງຕັນອີກຈັກ
ເທື່ອ ລາວກາວວ່າ "ຂາພະເຈົ້າຈະບໍ່ຍອມຮັບໃຊ້ບັງຄັບບັນຊາ
ຂອງຄົນອື່ນໄດ້ນອກຈາກວໍຊິງຕັນ".

ພັກພວກຂອງຫາມເກດຈົ່ງສິ່ງເກດໄດ້ວ່າ ເຂົາບໍ່ຫັນມີ
ຄວາມເຂັ້ມແຂງພຽງພໍຢູ່ໃນສະພາ ເພື່ອຈະເອົາຜູ້ໃໝ່ມາແທນ
ປຽນບ່ອນວໍຊິງຕັນ ໃນຍາມນັ້ນ ຫາມເກດ ຈົ່ງເອົາຈິດໝາຍ
ຂອງຫາມກົງແວມາໃຊ້ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງລາວ ໂດຍການສິ່ງຕໍ່
ໃຫ້ພັກພວກຂອງຕົນອາໄສຢ່າງສະບາຍໆ ລາວກະວ່າບໍ່ຈຳເປັນ
ຈະເພີ່ມເຕີມເນື້ອຄວາມໃດໆອີກ ກໍຄຶງຈະເປັນທີ່ເຂົາໃຈໄດ້
ເຂົາເຮັດເຖິງປານນັ້ນ ວໍຊິງຕັນ ກໍຍັງເສີຍຢູ່ ບໍ່ເຮັດຫຼັງແກ
ເຂົາ.

ຕໍ່ມາວັນເວລາທີ່ຄອຍຖາຢູ່ນັ້ນກໍມາເຖິງ ມີນາຍຫະຫາມ
ຜູ້ນຶ່ງຂອງຫາມເກດ ຊື່ວ່າ ເຈັນ ວິລກິນຊັນ ຖືກເຊີນໄປກິນ
ແລງນຳນາຍພັນຫຼອດສະເຕີລິງ ຊຶ່ງເປັນເພື່ອນຮັກແພງ ຂອງ
ວໍຊິງຕັນ ເມື່ອຫາມວິລ ກິນຊັນ ເມົາແດດແລວ ກໍກາວໝາຍສິ່ງ

ຫຼາຍແນວ ເໝືອນເນື້ອຄວາມໝີ່ໃນຈິດໝາຍຂອງທ່ານກົງແວ
ທານສູະເຕີລິງ ຈົ່ງຟ້າວຈິດຈຳເອົາຂໍຄວາມທັງມວນແລວກໍຝາກ
ໄປໃຫວໍຊິງຕັ້ນຮູ ຊາບແລວ ວໍຊິງຕັ້ນຈົ່ງກັນເອົາເນື້ອຄວາມ
ສິ້ນໆໄປຫາທານກົງແວ ໂດຍຄັດເອົາເນື້ອຄວາມບາງຕ້ອນຂອງ
ນາຍພິນກົງແວທີ່ຂຽນໄປຫາທານເກດ ທານກົງແວກໍຮູ້ສຶກຕົວວ່າ
ຕາມຈິດໝາຍທີ່ຕົນອ່ານຢູ່ນັ້ນ ທານວໍຊິງຕັ້ນຄົງຮູ້ເຖິງແຜນການ
ໝູກຢ່າງທີ່ພວກຕົນຄິດຈະໂຄນລັມເຂົາ.

ຈິດໝາຍສິ້ນໆຂອງວໍຊິງຕັ້ນທີ່ສົ່ງໄປນັ້ນ ເປັນຄ້າຍໆກັບ
ວ່າ ນ້ຳໜັກອັນໜັກໄປທັບເຕັງພວກຄົນທີ່ຊອກຫາງຕໍ່ຕາມລາວ
ທານກົງແວຮອນໃຈ ຈົ່ງໄປຫາວໍຊິງຕັ້ນ ເພື່ອແກ້ຜູ້ດວ້າຕົນບໍ່ໄດ
ຂຽນຈິດໝາຍນັ້ນ ໄປຫາທານເກດເລີຍ ສ່ວນທານເກດເອງ
ກໍຊາບຂາວວ່າ ວໍຊິງຕັ້ນ ໄດສືບຊາບ ແລະຮູ້ເຮືອງຕ່າງໆທີ່
ເກີດຂຶ້ນ ກໍເກີດມີຄວາມຢານກົວ ແລະຜົນທີ່ສຸດຈົ່ງຂຽນໄປອະທິ
ບາຍຕົນເຮືອງທັງໝົດຂອງຈິດໝາຍທີ່ຕົນຂຽນຫາທານກົງແວ.

ທານວໍຊິງຕັ້ນຈົ່ງຂຽນຕອບທານເກດໂດຍກ່າວວ່າ ລາວ
ເອງບໍ່ຊາບວ່າເກດແລະກົງແວຮູ້ຈັກກັນ ຫຼື ບໍ່ຮູ້ວ່າ ເຂົາເຈົ້າ
ຫາກໄດຂຽນຈິດໝາຍລັບຫາກັນ ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ ວໍຊິງຕັ້ນກ່າວ
ຕໍ່ໄປວ່າ ລາວບໍ່ຄິດວ່າຈິດໝາຍເຫຼົ່ານັ້ນໝາຍຈະກ່າວເຮືອງ
ກຽວກັບຕົນ ວໍຊິງຕັ້ນເວົ້າຕື່ມໄປວ່າ ໃນເບື້ອງຕົ້ນລາວເຊືອ
ວ່າ ທານເກດ ຢາກຂາວໃຫ້ຮູ້ວ່າລາວຖືກຢູ່ໃນອັນຕະຣາຍຂອງ
"ສັດຕູລິກລັບ" ວໍຊິງຕັ້ນຈົ່ງຮູ້ພາຍຫຼັງວ່າ ເຮືອງທີ່ຕົນເຊືອນັ້ນ
ຜິດຈາກຄວາມຈິງໄປ.

ວິຊິງຕົນຈົ່ງຂຽນໄປລາຍງານເຮືອງທຸກຢ່າງ ໃຫ້ສະພາ
ຊາບຕາມສົມຄວນ ແລວກໍຄອຍເບິ່ງທານເກດ ທານກົງແວແລະ
ພັກພວກຂອງເຂົາທີ່ຈະຫຼອກລວງກັນຕໍ່ໄປ ຜູ້ໃດກໍຕັ້ງຕັ້ງປະຈານ
ອອກວ່າ ແຕ່ຜູ້ອື່ນພູນເປັນຄົນທີ່ເວົ້າຄວາມບໍ່ຈິງ ທານເກດແລະ
ທານວິລກິນຊັນ ກໍພອມແລວທີ່ຈະໂດນກັນ ແຕ່ຄາວນັ້ງທານເກດ
ຈົ່ງກາວສະແດງຄວາມເສັຍໃຈເປັນອັນມາກ ໃນສິ່ງທີ່ຕົນໄດ້ທຳ
ໄປນັ້ນ ໃຫ້ທານວິລກິນຊັນຊາບ.

ທານກົງແວກັບຄົນເມື່ອປະເທດຝຣັ່ງ ແຕ່ວ່າສຳລັບທານ
ເກດແລວຍັງດົນເວົ້າຄວາມບໍ່ດີໃຫ້ວິຊິງຕົນຕໍ່ໄປ ຈົນເຖິງສອງປີ
ລາວລົງໄປທາງແຫຼວໃຕ ເພື່ອໄປປອງກັນ ຮັດກາໂຮລາຍນາ
ເໝືອແລະໃຕ ໄວ້ຈາກພວກອັງກິດ ເປັນກອງທັບທີ່ແຂງແຮງ
ແລະນຳໜ້າໂດຍທານ ຫຼອດ ຄອນວາລລິດ ທານເກດກັບກອງ
ທັບ ທີ່ຄົນບໍ່ເຄີຍເຫັນສນາມຣິບມາກອນ ຖືກສົ່ງໃຫ້ໄປຕໍ່ຕ້ານ
ພວກຂອງ ຄອນວາລລິດຢູ່ທີ່ຄາມແຄນ ພາກເໜືອຂອງກາໂຮ
ລາຍນາ ໃນເວລາປະມານນຶ່ງຊົ່ວໂມງ ລາວກໍເສັຍກອງທັບ
ແລະຊູ່ສຽງ ທີ່ວ່າເປັນນາຍພົນສາມາດນັ້ນ ກໍເສັຍໄປໝົດ
ຊອກມາຕົວທີ່ແລນໄວ້ທີ່ສຸດ ໄດ້ແລວກໍຟູ່າວເປີດໂຄຍບໍ່ຢຸດບໍ່ເຊົາ
ຈົນໄປຮອດ ໑໖໐ ໄມໄກຈາກແນວໜ້າ ພວກອະເມຣິກັນທັງ
ຫຼາຍ ກໍຫົວຂວັນ ແລະຂໍໃຫ້ເອົາລາວອອກຈາກກອງທັບ ແຕ່ວ່າ
ວິຊິງຕົນ ບໍ່ເຄີຍກາວຄຳດຽວ ໃສ່ຜູ້ທີ່ເປັນສັດຕູຂອງຕົນທີ່ກຳລັງ
ລົ້ມ ເປັນເວລາເຖິງສອງປີ ກອນທີ່ວ່າ ສະພາຈະຄອຍຕັດສິນ
ເຮືອງຂອງທານເກດ ຕໍ່ມາແລວວິຊິງຕົນຈົ່ງສະເໜີເອົາທານເກດ

ໃຫ້ເປັນຜູ້ບັງຄັບແຕ່ສ່ວນນຶ່ງຂອງກອງທັບອະເມຣິກັນ ລາວກໍຮັບ
ເອົາຕາມຄຳສະເໜີແລວກໍຮັບໃຊ້ດິຕລອດໄປຈົນເສີກສູງບູລິງ.

ເຮົາພໍຈະສັງເກດໄດ້ດີວ່າ ຫານວໍຊິງຕັນໄດ້ຕໍ່ສູ້ກັບສັດຕູ
ທີ່ຢູ່ໃນຍາມໃນເຮືອນຕົນເອງ ແລະໃນເວລາດຽວກັນກໍຕອງຮັກ
ສາໃຫ້ເປັນຮູບກອງທັບໄວ ໂດຍຮີບໂຮມເອົາສິ່ງທີ່ແຕກກະແຈກ
ກະຈາຍໄປທົ່ວໃນຍາມໝາວຊ້ຳອີກ ເພື່ອຈະໃຫ້ເປັນໄປຕາມ
ຄວາມຄິດຈິດໃຈອັນດີດັ່ງຄາດໝາຍໄວ ໃນຍາມສະຖານະການ
ເປັນເຊັ່ນນັ້ນ ມັນບໍ່ແມ່ນຂອງງ່າຍເລີຍ ໃນເວລາດຽວກັນນັ້ນ
ເປັນຍາມທີ່ລຳບາກດວຍວ່າ ວໍຊິງຕັນໄດ້ສະແດງຄວາມດີຍິ່ງຕໍ່
ເພື່ອນຮັກຂອງລາວເອງ ຫານບຣາຍແອນ ແຟຟັກ ໃນຍາມນັ້ນ
ຫານບຣາຍແອນໄດ້ກາຍເປັນຝ່າຍນິຍົມອັງກິດແລວ ແຕ່ສະຖານ
ກໍຕາມ ວໍຊິງຕັນກໍຢາກເຫັນເພື່ອນເກົ່າຂອງຕົນ.

ກັນດານຫາຍຫວ່າງວໍຊິງຕັນໄປພົບກັບບຣາຍແອນ ຫານເກດ
ກັບພັກພວກຂອງລາວ ຈຶ່ງຕັ້ງຄຳຖາມຫາເຫດຜົນອັນໃດວໍຊິງຕັນ
ຈຶ່ງໄປພົບຄົນທີ່ເຂົາຂ້າງຂອງອັງກິດ ແຕ່ວ່າວໍຊິງຕັນເປັນຄົນໃຈ
ກາແລະຈັດການຮັບຕອນຫານບຣາຍແອນຄວບຄຸມຕຳບັ້ງອັນແທ້ຈິງ
ດັ່ງທີ່ເຄື່ອນມືຕໍ່ກັນ ຄາວບຸນເມືອງບູຜູ້ຂອງຕອງຖຽງກັນທີ່ເມົາ
ເວີນິງພູນ ລາວຍັງໄດ້ຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ຫານບຣາຍແອນກັບຜ່ານຄົນ
ໄປສູ່ນິວຢອກຄວຍຄວາມປອດພັຍ ຍາມເມື່ອໄປຮອດນິວຢອກ
ຫານ ບຣາຍແອນ ແຟຟັກ ຮູ້ສຶກເສີຍໃຈນຳຫາທີ່ ທີ່ພວກອັງກິດ
ສະແດງອອກວ່າ ໄດ້ຂຽນໄປຂອບໃຈວໍຊິງຕັນ ທີ່ພາພົບພໍລາວ
ເວົ້າວ່າເຖິງແມ່ນພວກເຂົາຈຳບໍ່ຖືນະໂຍບາຍການເມືອງຄືກັນ

ກໍຕາມ ວິຊິງຕຸ້ນກໍຍັງເປັນຜູ້ດີແກ່ລາວຢູ່ສະເມີ ແລະຖ້ວາສິ່ງນັ້ນ
ຄູນຄາມາກກວ່າທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ລາວເຄີຍໄດ້ຮັບມາ.

໑. ບັນຍັດຍຸດ:

ໃນຖານະເປັນຄົນໜຸ່ມຜູ້ໜຶ່ງ ຢູ່ແຕ່ໃນບ້ານໃນເມືອງຕົນ
ເອງ ວິຊິງຕັນ ບໍ່ລົງບໍ່ເຄີຍກັບຄືນໝາຍແຕ່ປະເທດອື່ນປານໃດ
ສັມຍກອນເສີກສິງຄາມ ລາວເຄີຍຄິດສະເມື່ອວ່າ ຄົນທີ່ປາກພາສາ
ຕ່າງປະເທດນັ້ນ ເປັນຄົນທີ່ບໍ່ມີການສຶກສາດີ ຄົບຖ້ວນ ບັດນີ້
ລາວໄດ້ປຽນຄວາມຄິດເກົ່ານັ້ນແລ້ວ ຫານວິຊິງຕັນຍິນດີຮັບເອົາ
ທຸກຄົນເຂົ້າໃນກອງທັບຂອງລາວ ແລະສາມາດເຮັດໃຫ້ຄົນເຊື່ອ
ຖືແລະຮັກແພງລາວໄດ້ພ້ອມໆກັນ.

ອີກປະການໜຶ່ງ ຜູ້ໃດຈະຖືສຸກສນາໃດລາວກໍບໍ່ໄດ້ບັງຄັບ
ບັນຍັດຂອງວິຊິງຕັນ ແຕ່ຈາກຫາຍບອນ ແລະຈາກຫາຍສາສນາ
ມາຢູ່ພາຍໃຕ້ບັງຄັບບັນຍັດຂອງວິຊິງຕັນ ແຕ່ຫາກບໍ່ມີຄວາມຫຼຽງ
ຢາກປະການໃດ ລາວຮູ້ຄົນຂອງລາວດີ ແລະຫຼັກສຳຄັນຂອງ
ລາວ ກໍມີຢູ່ວ່າຈະຕ້ອງຮັກສາກອງທັບ ໃຫ້ເປັນກອງທັບຢູ່ນຳກັນ
ໄດ້ ເພື່ອໄວ້ຕິເສີກໃຫ້ຊນະ.

ສິ່ງຄວາມບໍ່ພຽງແຕ່ຈະປ່ຽນຄວາມນິກົດບາງຢ່າງ ຂອງ
ວິຊິງຕັນເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ມັນໄດ້ພາລາວພາກຈາກໂກໝູ່ເພື່ອນແລະ
ຊິວິດແຕ່ປາງມ່ວນຊື່ນຍາມລາວຢູ່ເວີຊີເນັຽກອນເກີດສິ່ງຄວາມພຸນ
ລາວໄດ້ພົບພໍ້ທານ ບຣາຍແອນ ແຟຟິກ ແຕ່ກໍບໍ່ແມ່ນແຕ່ຜູ້ດຽວ
ເທົ່ານັ້ນ ອັນທີ່ວິຊິງຕັນເຄີຍລັງເຄີຍຮັກແຕ່ປາງກອນພຸນ ໃນປີທີ່
ມີເສີກສິ່ງຄວາມ ຈະລຳບາກພຽງໃດກໍຕາມ ນາງມາກຕາ ວິຊິງ
ຕັນກໍຕອງໄປຫາຜົວ ທຸກໆລະດູໜາວ ເພື່ອບັນເທົາຈິດໃຈໃຫ້
ໜັກເປັນເບົາ ນາງມາກຕາທີ່ຜົວຄິດວ່າເຄີຍເປັນຄົນງຽບມັກຢູ່
ແຕ່ໂດດດຽວນັ້ນ ໄດ້ປ່ຽນເປັນຜູ້ໃໝ່ໝົດໃນຍາມຍາກເກີດຂຶ້ນ
ລາວເດີນທາງໃນລະຍະໄກກວ່າ ໗໐໐ ໄມ ຂາມແມ່ນ້ຳ ມີກໍ
ກອນແລະຖົນອັນກັນດານ ເພື່ອໄປຢູ່ໃກ້ໆຜົວ ຕາມຈິງແລ້ວ ກໍ
ເຫັນວ່າ ເປັນຄວາມຈຳເປັນແທ ໃນຍາມໜາວປີ ຈຸກກາ
ລາວໄປຮອດພິດຍາມຜົວປ່ວຍ ລາວໄດ້ໄປປິ່ນປົວ ຈິ່ງຫາຍປ່ວຍ
ແຕ່ກອນເມັຽລາວໄປຮອດໝາຍອາທິດ ລາວຄິດວ່າ ຈະບໍ່ລອດ
ລາວຈິ່ງແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ທານນາຕາແນນກອນ ໃຫ້ເປັນຜູ້ເອົາການ
ບັງຄັບແທນ.

ສິ່ງທີ່ກັນດານແກ່ນາງມາກຕາ ບໍ່ແມ່ນມີແຕ່ຄວາມເຈັບ
ປ່ວຍຂອງຜົວລາວ ແລະຖົນຫົວທາງບໍ່ສະດວກເທົ່ານັ້ນ ທານ
ວິຊິງຕັນ ຍັງມີພວກທະຫານຄະນະນຶ່ງ ມາຄອຍຮັກສາປອງກັນ
ເປັນ "ພວກອາຮັກຊາຊິວິດ" ໃຫ້ທານຄົນພວກນີ້ໄດ້ປະຕິຍານ
ວ່າຈະປົກປັກຮັກສາທານຜູ້ບັນຊາການສູງສຸດນີ້ ດວຍເລືອດເນື້ອ
ຊິວິດຂອງເຂົາ ຖາເຖິງຂັ້ນຈຳເປັນ ຄວາມລະແວງລະວັງຂອງ

ຝ່າຍອະເມຣິກັນຢ່າງນຶ່ງ ກໍ່ແມ່ນຢ້ານວ່າພວກອັງກິດຈະມາລອບ
ລັກພາຕົວທ່ານວິຊິງຕັນໄປ ເມື່ອໃດຫຼາກພິຂາວວ່າ ວິຊິງຕັນ
ອຸດາດຈະຖືກຈັບກຸມນັ້ນ ພວກອາຣັກຂາກໍ່ຟ່າວຈັດກັນລັດໄວທັງຫາ
ຊອງ ພອມກຽມຕັ້ງປືນຕາມປ່ອງຢ້ຽມທຸກປ່ອງ ຢູ່ພາຍໃນເຮືອນ
ຂອງວິຊິງຕັນ ຍາມກາງຄືນຫາຍໆຄືນ ດວຍອາກາດໜາວອັນຈົວ
ຈັດ ນາງມາກຕາມອນສິດມິດຊິດຢູ່ໃນຕຽງ ຊຶ່ງຢູ່ນອກຫອງ
ແລວມິແຕພວກທະຫານຍືນຍາມຈັບປືນຈຶ່ງນຳແຖວປ່ອງຢ້ຽມຂອງ
ລາວ ຊິວິດໃນກອງທັບນີ້ ເມື່ອຄິດແລວກໍ່ບໍ່ແມ່ນວ່າ ຫຽງ
ຍາກຢູ່ແລ່ຍດອກ ພວກນາຍທະຫານ ກໍ່ມີຫາຍຜູ້ຫາຍຄືນເອົາ
ເມັຽໄປຢູ່ນຳ ຜູ້ຍິງພວກນັ້ນຈຶ່ງຊຶກຊວນອ່ວນກັນ ຈັດໃຫ້ມີຄວາມ
ເບີກບານໃຈຂ້າມກວ່າວິຊິງຕັນ ແລວລາວກໍ່ຮວມຈັດລາຍການຮື້
ເຮືງຂັນ ໃນຫົນໃດ ຢູ່ໃນກອງທັບ ສ່ວນນາງມາກຕາ ຊຶ່ງອ່ວນ
ຫາຍ ຈຶ່ງມີແຕ່ອອນຊອນເບິ່ງໝູ່ຟອນ ສ່ວນສັດຕູອື່ນໆ ກໍ່ແສນ
ດີໃຈທີ່ໄດຟອນແທນມາກຕາ ມີຜູ້ນຶ່ງງາມ ໃນ ສັດຕູເຫຼົ່ານັ້ນ
ແມ່ນກາເຕີຣິນ ກຣິນ ເມັຽຂອງນາຍຜູ້ຮອງທີ່ສອງຂອງວິຊິງຕັນ.
ມີເທອນຶ່ງໃນຍາມຮາຕຣິນາງກາເຕີຣິນ ຮູ້ສຶກມີຄວາມ
ສຳຮານບານໃຈຫາຍ ຈຶ່ງເລົ່າໃຫ້ຜູ້ຟັງວ່າຕົນຟອນງາມປານ
ໃດກໍ່ຟອນໄດ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງຂໍໃຫ້ລອງຟອນນຳລາວເບິ່ງ ເພື່ອ
ເປັນການຢັ້ງຢືນ ທັງສອງກໍ່ພາກັນໄປທີ່ໃຈກາງຫອງແລວກໍ່ຟອນ
ໄປ ຟອນໄດສາມຊົ່ວໄມງພໍດີ ນາງກຣິນ ຊຶ່ງມີອາຍຸອ່ວນກວ່າ
ວິຊິງຕັນເຄິ່ງນຶ່ງທັງເວົ້າທັງຫົວວ່າຕົນເມື່ອຍຫາຍແລວຟອນຕໍ່ໄປ
ບໍ່ໄດດອກ ຍັງມີຫາຍເຮືອງຢູ່ເປັນຮູບແນວນີ້ ອັນສະແດງໃຫ້

ເຮົາຮູ້ວ່າ ວິຊິງຕັນເປັນຜູ້ມັກມ່ວນແລະພອມູງກັນນັ້ນກໍເປັນນາຍ
ແມ່ຫຸ້ນຜູ້ສາມາດນຳດວຍ. ວິຊິງຕັນເປັນຜູ້ສຳຄັນຫຼາຍຢູ່ ແຕ່ກໍ
ບໍ່ແມ່ນຈະສຳຄັນໂພດໄປຈົນວ່າ ບໍ່ມີເວລາຈະມ່ວນຊຸ່ນນຳໝູ່ພູນ
ດອກ.

ກ່ຽວກັບການເວົ້າກຳສັດຕິແລ້ວ ທ່ານ ວິຊິງຕັນເປັນ
ຜູ້ນຶ່ງທີ່ມັບໄດ້ວ່າສົມເປັນສຸພາບບຸຣຸດທີ່ພຽບພອມທຸກປະການ ແຕ່
ກໍມີຫຼາຍເທື່ອທີ່ຕອງພົບພໍ້ກັບສິ່ງບໍ່ເປັນຫນ້າອອນອອນປານໃດນຳ
ພວກຍິງສູາວຊາວເວີຊີເນັຽ ແຕ່ຄາວກ່ອນພູນໄດ ເປັນບົດຮຽນ
ອັນນຶ່ງໃຫ້ແກ່ລາວ ມີນາຍທະຫານໝູ່ຜູ້ນຶ່ງມາຫາລາວ ເພື່ອຂໍ
ລາພັກ ຈັກວາງ ຈັກຄາວ ໄປຢາມຄູ່ຮູ້ກູ້ທີ່ໂສກເສົ້າຫຼາຍເພາະ
ໄກກັນ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງຍິນຕອບຕາມທີ່ເຄີຍຮູ້ມາແລ້ວເລີຍບອກນາຍ
ທະຫານຜູ້ນັ້ນວ່າໃຫ້ລາວໄປບໍ່ໄດ ລາວແຖມວ່າ "ຜູ້ຍິງເຂົາບໍ່ພໍ
ວ່າຈະຕາຍນຳຂອງແນວນັ້ນດອກ".

ມີເທື່ອໃໝ່ອີກ ວິຊິງຕັນ ກ່າວໄປເຂົ້າຂ້າງທາງການ
ແຕ່ງດອງມີຄູ່ຄອງເປັນຄອບຄົວ ການມີຄູ່ຄອງຫວັງຢູ່ເປັນສຸກນັ້ນ
ວິຊິງຕັນທຽບໃສ່ກັນກັບຄວາມປ່ວຍໂຊ ຊິງຄົນຜູ້ນຶ່ງຈະຕອງເທື່ອ
ນຶ່ງໃນຊີວິດຂອງຕົນ.

ບາງທີກິຣິຍາຂອງຄົນຜູ້ນຶ່ງອາດຈະຮູ້ກັນໄດ້ໃນສິ່ງເລັກກຽ
ນອຍໆ ທີ່ລາວຫາ ວິຊິງຕັນນີ້ ເປັນຜູ້ທີ່ເປັນຫວງນຳຄົນຫຼາຍ
ລາວຫວງນຳຄວາມເປັນຢູ່ ນຳຄວາມມີອະນາມັຍ ແລະຄວາມ
ຄິດຈິດໃຈອີກດວຍ ມີແຊກຜູ້ນຶ່ງທີ່ມາຢຽນຢາມເມົາເວີນຶ່ງ ໄດ
ເລົ່າວ່າຕົນເກີດເຈັບປ່ວຍຂນຢ່າງກະທັນຫັນ ໃນເວລາທຽງຄືນ

ບໍ່ດົນລາວເລີຍເໝາະເຈົ້າຂອງເມືອງເມົາເວີນິງ ຢອຣ໌ຊູວິຊິງ
ຕັ້ນ ມາຢືນຢູ່ຂາງໆຕຽງຂອງລາວ ເພື່ອຍົມຈອກນ້ຳຊາຮອນໆ
ໃຫ້ດົມ.

ມີເທື່ອນຶ່ງ ເວລາວິຊິງຕັ້ນ ເປັນປະທານາທິບໍດີ ຢູ່ນັ້ນ
ລາວເດີນທາງມາກໍໄປແລວ ຈົ່ງສິ່ງຄົນຜູ້ນຶ່ງ ໄປຂາວໃຫ້ຫຼາງ
ຫນ້າຊາບໄດ ກອນວ່າ ຫານປະທານາທິບໍດີ ກະວ່າຈະໄປຄາງ
ຄົນໃນເຮືອນຂອງພວກນັ້ນ ວິຊິງຕັ້ນ ຮຸກອນແລວວ່າ ເດີນທາງ
ມາກໍໄກຫຼາຍ ແລະຖິ້ມກໍລຳບາກ ຄົນຜູ້ທີ່ໄປຂາວໄວກອນນັ້ນ
ຈະຕອງເມື່ອຍຫຼາຍເວລາໄປຮອດ ສະນັ້ນຫານປະທານາທິບໍດີ
ສະຫະຣັດຈຶ່ງຂຽນຕອຍໃສ່ລູກຈິດໝູ່າຍຂາວນັ້ນວ່າ ຂໍໃຫ້ຊາວ
ບານຫາເຄື່ອງດົມສູ່ລາວໃຫ້ພຽງພໍດວຍ.

ຍັງມີບາງຄາວທີ່ວິຊິງຕັ້ນຫາເປັນຜູ້ດີຫຼາຍບໍ່ໄດ້ ຍາມໃດ
ທີ່ມີອະເມຣິກັນທີ່ເປັນຝ່າຍອັງກິດມາຈັບເອົານາຍທະຫານອະເມ
ຣິກັນ ໄປແຂວນຄໍນັ້ນ ວິຊິງຕັ້ນໄດ້ຂໍໃຫ້ແຂວນຄໍ ນາຍເຂົານັ້ນ
ເໝືອນກັນ ເມື່ອໃດພວກອັງກິດຫາກບໍ່ສົມຍອມໃນເຮືອງນີ້ ວິ
ຊິງຕັ້ນຈຶ່ງເລືອກເອົານາຍທະຫານໜຸ່ມອັງກິດ ຈຶ່ງຕົນຈັບໄດ້ນັ້ນ
ມາແຂວນຄໍເໝືອນກັນກັບອັງກິດແຂວນຄໍພວກອະເມຣິກັນ.

ມີເທື່ອນຶ່ງ ວິຊິງຕັ້ນ ຕອງໄດ້ໃຊ້ຄວາມພິຈາະນາຢ່າງ
ລະອຽດທີ່ສຸດ ກອນຈະສົ່ງໃຫ້ເຂົາເອົາຫານຈອນອັງເດຣ ໄປ
ແຂວນຄໍ ຫານຈອນອັງເດຣເປັນຜູກາຫານຫຼັງເປັນນາຍທະຫານ
ທີ່ຫນ້າຮັກຫຼັກຈັບຍາມລາວກຽມມາຕິເອົາຄາຍອະເມຣິກັນຄາຍ
ນຶ່ງ ໃນເຮືອງນີ້ທາງຝ່າຍອັງກິດອາງວ່າຄົນຜູ້ນີ້ເຂົາເຂດໄປໃນ

ຍາມທີ່ໄດ້ມີສັນຍາສົງບເສີກ ລະຫວ່າງອັງກິດ ແລະອະເມຣິກັນ
ແລວ ດັ່ງນັ້ນຈິ່ງບໍ່ຄວນຖືວ່າ ຄົນຜູ້ນັ້ນເປັນນັກສືບ ໃນສະຖານ
ໃດກໍດີ ຫາມວິຊິງຕັນ ບໍ່ເຫັນພອມແລະຕອບໄປວ່າ ຄວາມປະ
ພຶດຂອງນາຍອັງເດຣບໍ່ໄດ້ໃຫ້ກັບຄວາມສົງບເລີຍ.

ກິຣິຍາທາງທີ່ຂອງອັງເດຣ ເປັນທີ່ຈັບອີກຈັບໃຈອະເມຣິ
ກັນທຸກຄົນທີ່ລາວຮູ້ຈັກ ມີຫຼາຍຄົນໄດ້ມາຮອງຂໍໃຫ້ວິຊິງຕັນໂຍະ
ຍານໃຫ້ອັງເດຣມີອິດທິຊີວິດຕໍ່ໄປ ແຕ່ວິຊິງຕັນຫາກບໍ່ປ່ຽນຄວາມ
ທີ່ລົນໄປແລ້ວ ມີແຕ່ສະເໜີທາງດຽວເທົ່ານັ້ນ ຄື: ຈະປ່ອຍອັງ
ເດຣໄດຍູ່ ຖາວ່າພວກອັງກິດຫາກຈະປ່ອຍນັກສືບຂອງລາວ ຜູ້ຊື່
ວາເບເນດິກ ອາກໂນ ຫຼື ຖາວ່າພວກອັງກິດຫາກບໍ່ເຫັນພອມຄຳ
ສະເໜີ ວິຊິງຕັນກະໄວແລ້ວວ່າ ຈະເຮັດຫຼັງ ວິຊິງຕັນ ຮູ້ສຶກມີ
ສິນ ໃນເວລາເຊັ່ນນີ້ ໃສ່ເຈ້ຍໃຫ້ຄຳສັ່ງ ເອົາອັງເດຣໄປຂາ
ເວລາຫາໂມງຂອງບ້າຍວັນນັ້ນ.

ຫຼານອັງເດຣໄດ້ຕາຍໄປ ແບບບູຮານຫານແຫ ແລະພວກ
ອັງກິດໄດ້ປະນາມວິຊິງຕັນວ່າ ເປັນຜູ້ຂາຄົນ ໃນຍາມນັ້ນເປັນ
ເວລາອັນລຳບາກແຫຼ່ງວິຊິງຕັນ ວ່າຈະຄວນຕັດສິນເຮັດແນວ
ໃດກໍ ຈະມີການໂຍະຍານແດດີບໍ່ ໃນເວລາອະເມຣິກັນອອນກຳ
ລັງນຳເສີກສົງຄາມນີ້ ແລະອີກຢ່າງນຶ່ງກໍເປັນຍາມເຈຣະຈາຫາ
ຄວາມສົງບັບພວກອັງກິດອີກຄວຍ ຄິດເບິ່ງຄືກັບແລ້ວ ຄວາມ
ອອນແອນເອງເປັນບອນເອື້ອຍອີງຢ່າງງາຍໆ ແກ່ຜູ້ຍອມຈຳນິງ.

ວິຊິງຕັນເຄີຍເປັນຜູ້ນຳໜາມາແລ້ວ ແລະບັນດາພວກຜູ້
ນຳໜາທັງຫຼາຍ ແມ່ນຈະມີແນວໂສກເສົ້າຫຼືວ່າລຳບາກພຽງໃດ

ກໍຕ້ອງສຸມາດຕັດສິນໄດ້ຢູ່ສະເໝີ ພວກທີ່ເປັນລູກນ້ອງ ບາງທີກໍ
ລົມໄປວ່າຜູ້ເປັນນາຍຢູ່ເປົາປຽວ (ບໍ່ມີບອນປຶກສາ ຢາກເຮັດ
ຫຼັງເຮັດໄປ) ແຕ່ກໍມີຫຼາຍໆຄົງ ທີ່ວ່າເຂົາຮູ້ສຶກແສນດີໃຈໝີ
ຄົນຄວິຊິງຕັນຢູ່ນຳ ໄດ້ປິ່ນງຽງຈາກທີ່ທ່ານອ້ງເດຣຕາຍໄປແລວ
ວິຊິງຕັນ ກັບພວກນາຍທະຫານຝຣັ່ງ ໄດ້ຂີ່ກຳປັ່ນກັບຄືນມາຕາມ
ລຳແມ່ນ້ຳໄປຫາບ່ອນເຂົາເຈົ້າເຈົ້າເຈົ້າຢູ່ແຕ່ກອນພູນ ຍາມນັ້ນເປັນ
ລູະດູໝາວ ແມ່ນ້ຳກໍໄຫຼເປັນແກງຫຼາຍ ມີທັງນ້ຳເປັນ ໂງ່ນເປັນ
ກອນ ລົມແຮງກໍຕັ້ງຕົນພັດມາ ຟອງນ້ຳກໍພັດຍວກໃສ່ຫົວກຳປັ່ນ
ພວກລູກເຮືອຜູ້ນຶ່ງເກີດມີຄວາມຢູ່ານກົວຫຼາຍ ເພາະຢາກກຳປັ່ນ
ຈະໝີ ເຫັນດັງນັ້ນໃສ່ກຳປັ່ນຢາກຫຼາຍຂຶ້ນທຸກທີ່ເຫັນບໍ່ເປັນທາ
ວິຊິງຕັນຈິ່ງຍິກມີຂຶ້ນແລວຮອງເປັນກຳລັງໃຈໄປວ່າ "ເພື່ອນຮູ້ກ
ທັງຫຼາຍ ຈິ່ງພອມກັບອິດທິນແລະກາຫານ" ອະທິບາຍວ່າຫນ້າ
ທີ່ຂອງລາວແມ່ນຕ້ອງພາໝູໄປ ແລະລາວບອກນຳໝູວ່າຈະນຳ
ກຳປັ່ນເຂົ້າຝັ່ງໃຫ້ໄດ້ ດວຍຄວາມລັງເຄີຍມີເຮືອງເຊັ່ນນັ້ນມາແຕ່
ກອນພູນແລວ ຢູ່ນຳແຖວແມ່ນ້ຳໂປໂຕມັກ ວິຊິງຕັນ ຈິ່ງພາໝູ
ຈອດຈົນໄດ້ຢາງປອດພັຍ.

ເມື່ອເສີກສິ່ງຄາມຍົດເຍອຍາວນານໄປເທົ່າໃດ ວິຊິງ
ຕັນ ຍິ່ງກາຍເປັນພໍ່ຜູ້ນຶ່ງ ເຊິ່ງຄົນທັງຫຼາຍເພິ່ງອີ່ງ ເມື່ອເວລາ
ລາວຍິ່ງໜຸນຢູ່ພູນ ມີກໍມີຜູ້ເຖົາຜູ້ແກ ໃຫ້ຄວາມຊວຍເຫຼືອລາວ
ບັດນີ້ເມື່ອໄດ້ເປັນຜູ້ບັນຊາການທະຫານແລວ ຈິ່ງເປັນຜຽນເປັນ
ໂອກາດໃຫ້ຕອບແທນຄວາມດີນັ້ນຄືນເໝືອນດັ່ງລາວເຄີຍໄດ້ຮັບ
ມາແຕ່ກອນ ລາວຊອກເອົາຜູ້ໜຸນ ມາຊວຍເປັນນາຍທະຫານ

ຂອງລາວ ສິນໃຈໃນການຈະຊ່ວຍເຫຼືອເຂົາເຈົ້າ ແລະສ່ວນ
ຫຼາຍແລວກໍຊ່ວຍເຫຼືອເຂົາເຈົ້າໄປ ເປັນຕົ້ນຫຼາຍໆປີ.

ໃນການໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອນີ້ ວິຊິງຕັນກໍໃຊ້ຄວາມພິຈາ
ຣະນາຢ່າງຖວມຖໍ້ ຄືວ່າເຂົາເຈົ້າຈະຕ້ອງມີທັງຄວາມກາຫານ
ແລະຈິດໃຈອັນເຫຼືອມໃສ່ຊົ່ງຄິດເບິ່ງແລວມັນບໍ່ມີຄວາມດີທັງສອງ
ຢ່າງນີ້ ພອມກັນໂດເລລອຍໆຢູ່ໃນຄົນຜູດຮວ ໃນຂັ້ນແຮກ ຫານ
ວິຊິງຕັນໄດ້ມີຄວາມສັງເກດໃນໝູ່ອາຍຸ ໒໐ ປີ ຜູ້ຊື່ວ່າ ອາ
ເລັກແຊນເດີ ແຮ ມິນຕັນ ໃນເວລາລາວໄປສູ່ຮີບ ໂດດີຢູ່ທີ່
ແຕຣນຕັນ ແລະຢູ່ພຣິນເຊີຕັນ ສ່ວນແຮມິນຕັນເອງ ບໍ່ເປັນ
ເໝືອນດັ່ງໝູ່ທັງຫຼາຍ ຊຶ່ງວິຊິງຕັນເຄີຍຄິດວ່າເປັນຄືຄົນໃນ
"ຄອບຄົວ" ເຖິງແມ່ນວ່າວິຊິງຕັນຈະສະແດງຄວາມພໍໃຈແລະ
ຄວາມສົນໃຈສົມມຸດນຳເຂົາກໍດີ ທັງສອງຝ່າຍ ບໍ່ເຄີຍວ່າຈະສົນໃຈ
ສົມມຸດນຳໂດຢ່າງໃກ້ຊິດ ແຕ່ແລວມາມີເຫຼືອນຶ່ງເຂົາເຈົ້າໂດດຮຸດ
ໃຫ້ກັນຢ່າງຮຸນແຮງຊັ້.

ຕາມທີ່ທ່ານແຮມິນຕັນ ເລົ່າວ່າມັນນຶ່ງ ລາວຢ່າງກາຍ
ທ່ານວິຊິງຕັນໄປຫາງຫອງການຂອງທ່ານ ວິຊິງຕັນເອງ ທ່ານ
ວິຊິງຕັນຈຶ່ງບອກກັບທ່ານແຮມິນຕັນວ່າ ມີເຮືອງຢ່າກລິມນຳລາວ
ແຮມິນຕັນຕອບວ່າ ຂໍໃຫ້ເອົາຈິດໝາຍທີ່ລາວຖືຢູ່ໃນມື້ນັ້ນໄປສົ່ງ
ໃຫ້ນາຍທະຫານຜູ້ນຶ່ງແລວ ຈະກັບຄືນມາຫາ ເວລາກັບຄືນມາ
ລາວຊ້ຳມາພໍ ແລະລິມເຮືອງວຽກກັບນາຍທະຫານອີກຜູ້ນຶ່ງ ພໍ
ເມື່ອແຮມິນຕັນໄປຮອດສຸດຫອງ ຈຶ່ງເຫັນທ່ານວິຊິງຕັນຄອງຖາ
ລາວທັງຄູດວ້ດໆຢູ່.

ທ່ານວິຊິງຕື້ນຈຶ່ງເວົ້າວ່າ "ທ່ານນາຍພັນແຮມິນຕັນ ຈຶ່ງ
ແມ່ນເຈົ້າໃຫ້ຂອບຖາມ ແລະກໍບອກທ່ານແຮມິນຕັນວ່າ ການ
ເຮັດເຊັ່ນນັ້ນນຳກັນ ເປັນການບໍ່ດີ ແຕ່ທ່ານແຮມິນຕັນຕອບຄືນ
ວ່າ ລາວບໍ່ເຫັນພອມໃນຄຳຫັກທວງອັນນັ້ນ ແຕ່ວ່າທ່ານວິຊິງຕື້ນ
ກໍບໍ່ຍອມແລະບອກວ່າຕອງແຍກທາງກັນ ປະມານຊົ່ວໂມງນຶ່ງ ວິ
ຊິງຕື້ນຈຶ່ງສິ່ງນາຍທະຫານຜູ້ໃໝ່ ຄືທ່ານຕັນຫາຍແມນ ໄປບອກ
ທ່ານແຮມິນຕັນວ່າເສັຽໃຈທີ່ໄດ້ເວົ້າແຮງໄປແລ້ວນັ້ນ ແຕ່ໂດຍບໍ່
ນຶກບໍ່ຝັນ ທ່ານແຮມິນຕັນກັບບໍ່ຍອມຮັບໃນຄຳຖແລງອັນນັ້ນ ລາວ
ຈຶ່ງຄອບນຳທ່ານຫາຍແມນໄປວ່າ ລາວຕັດສິນໃຈແລ້ວວ່າ ຈະ
ຕອງຫນີຈາກກັນແລະຈະບໍ່ກັບຄືນ.

ແລວແຮມິນຕັນຈຶ່ງຂໍນຳຫາຍແມນວ່າ ຢ່າເລົ່າເຮືອງນີ້ສູ່
ໃຜໆຟັງ ໃນເວລາດຽວກັນນັ້ນລາວກໍຮີບຂຽນຈົດໝາຍໄປເລົ່າ
ເຮືອງນີ້ສູ່ໝູ່ເພື່ອນຂອງລາວຟັງ ສ່ວນວິຊິງຕື້ນບໍ່ໄດ້ຖືກຮຽງ
ຍັງຊອກຫາຫນ້າທີ່ການໃໝ່ໃຫ້ແຮມິນຕັນອີກຊ້ຳ ໃນເຮືອງນີ້
ວິຊິງຕື້ນຮູ້ດີ ເພື່ອຫຼັບຕາກາຍຂອງເລັກງນອຍໆໃນກິຣິຍາອອນ
ແອຂອງຄົນຜູ້ນຶ່ງ ແລະໄປຖືເອົາດານຄຸນຈຸທີ່ພຸນເປັນແຮກ ໃນ
ຫາຍເດືອນຕໍ່ມາ ກໍມີພວກຂອງຄອນວາລິດ ມາປິດລອມພວກ
ອະເມຣິກັນຢູ່ຫ່າຍອກຫາວ ເວີຊີເມັຽ ວິຊິງຕື້ນເຫັນສົມຄວນແລ້ວ
ກໍມອບວຽກສຳຄັນອັນມີກຽດນັ້ນໃຫ້ແຮມິນຕັນເປັນຜູ້ບັງຄັບບັນຊາ
ແຮມິນຕັນ ກໍນຳເອົາກຳລັງພົນຂອງລາວ ເຂົ້າຕີເອົາຢອກຫາວ
ປະມານນຶ່ງຊົ່ວໂມງກໍເປັນທີ່ຮຽບຮອຍດີ ຍອນນາຍທະຫານທຸກ
ຄົນໃນກອງທັບ ແຮມິນຕັນໄດ້ສູ່ຮີບຢ່າງພິລະອາດຫາມເປັນການ

ສະແດງຢັ່ງຢືນໃຫ້ວິຊິງຕັນຮູ້ໃນຄວາມໄວ້ເນື້ອວາງໃຈລາວ.

ໃນຍາມນັ້ນ ວິຊິງຕັນ ໄດ້ຜູກຮັກຜູກແພງອີກກັບຄືນຜູ້ນຶ່ງ ຊື່ວ່າ ລາຟາແຢັດ ໃນຂັ້ນຕົ້ນ ກໍຄິດວ່າຄົງເປັນໄປບໍ່ໄດ້ຫວັງຜູ້ ນຶ່ງເປັນຄືນງຽບໆ ເມືອງເວີຊີເນັຽ ມີອາຍຸຮອດ ໔໐ ປີ ແລວ ແລະອີກຜູ້ນຶ່ງຈາກຄອບຄົວຝຣັ່ງຮັ່ງມີພອມຫ້ງມີອຳນາດ ຈະມາ ເປັນຜູ້ຮັກແພງຖາມມິດສນິດສນິມກັນໄດ້ ເຮືອງມີຢູ່ວ່າ ພໍ່ຂອງ ລາຟາແຢັດໄດ້ເສັຽຊີວິດຢູ່ສນາມຣິບຕູ້ງແຕ່ລາວຫາກໍເກີດ ລາ ຟາແຢັດຈຶ່ງຄິດເອົາວ່າວິຊິງຕັນເປັນຄາຍງູກັບພໍ່ຂອງຕົນ ອາດ ເນື້ອງຈາກວ່າ ນາງມາກຕາ ບໍ່ມີລູກໃຫ້ວິຊິງຕັນລຽງ ອີກປະ ການນຶ່ງ ລາຟາແຢັດຈະເຮັດຈະເວົ້າຫຼັງກໍເຮັດຢ່າງກົງໄປກົງ ມາ ອັນພາໃຫ້ວິຊິງຕັນເຊື່ອໄດ້ທັງໝົດ ມີຄາວນຶ່ງທີ່ກອນເວ ກັບພວກນາຍທະຫານກຽມຢ່າງລັບໆ ເພື່ອສຸມກັບວິຊິງຕັນ ພວກ ເຂົາ ໄດ້ໄປຊ່ວນເອົາລາຟາແຢັດ ໃໝ່າກິນແລງຮວມພວກນຳ ເຂົາ ແຕ່ວ່າບໍ່ບັນລຸຜົນ ຄຳຕອບຂອງລາຟາແຢັດໄດ້ເປັນໄປໃນ ຫຳນອງວ່າຍົກຈອກຂຸນດົມກໍຮອງຂໍໃຫ້ແຕ່ວິຊິງຕັນຢູ່ເປັນເປັນສຸກ.

ຫຼາຍເດືອນຕໍ່ມາ ຫຼັງຈາກ ຫຼານລາຟາແຢັດ ກັບເມື່ອ ເມືອງຝຣັ່ງ ເພື່ອຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອມາສູ່ສິງຄານ ຫຼານວິຊິງຕັນ ໄດ້ມີໂອກາດກິນແລງກັບເພື່ອນຝຣັ່ງເສດຜູ້ນຶ່ງແລ້ວ ກໍຖືໂອກາດ ນັ້ນຖາມຂາວຫາ ລາຟາແຢັດ ວິຊິງຕັນຊາບວ່າຜູ້ໃດກໍຮັກແລະດີ ໃຈນຳທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ ລາຟາແຢັດ ເຮັດມາ ຢູ່ໃນອະເມຣິກາ ວິຊິງຕັນຍັງຮູ້ສຶກເປັນສຸກ ແລະພາກພູມໃຈເປັນອັນມາກເມື່ອໄດ້ ບິນແຕ່ສິ່ງດີໆກຽວກັບລູກຂອງຕົນ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ວິຊິງຕັນຈະຮູ້ກຳລັງລາຟາແຢັດຫາຍພຽງ
ໃດກໍດີ ແຕ່ວິຊິງຕັນກໍບໍ່ໄດ້ປອຍໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກອັນນັ້ນ ມາເປັນ
ນາຍການຈະຕັດສິນໃຈດອກ ໃນປີ ຈຸກກຣ ລາຟາແຢັດໄດ້ຂໍອະ
ນຸຍາດນຳວິຊິງຕັນ ເພື່ອກຳບັງຄັບບັນຊາ ສ່ວນນຶ່ງຂອງກູງຫັບ
ໄປຕີການາດາທີ່ລາວຄິດວ່າ ພວກຝຣັ່ງທີ່ຢູ່ແຖວນັ້ນຈະໃຫ້ຄວາມ
ຊ່ວຍເຫຼືອລາວ ເພື່ອປາບພວກອັງກິດ ວິຊິງຕັນ ບໍ່ເຫັນພອມນຸ້ນ
ແຜນການອັນນີ້ ເພາະວ່າ ກອງທັບມີຄວາມອອນແອຢູ່ຫາຍແລ້ວ
ໃນຍາມນັ້ນ ລາຟາແຢັດ ໄດ້ບອກໃຫ້ສະພາຊາບວ່າ ຖາບໍ່
ໃຫ້ລາວໄປຕີການາດາຕາມທີ່ກະໄວພວກຊາວທີ່ຢູ່ເອີຣົບ ຈະບໍ່
ສື່ຮເສີນວ່າ ລາວເປັນນາຍຫະຫານທີ່ສາມາດ ສະພາຢາກຈະ
ພອມຫາງລາຟາແຢັດແລ້ວຈົ່ງຂຽນໄປຫາວິຊິງຕັນໃນເຮືອງນີ້ແຕ່
ວ່າ ວິຊິງຕັນຕອບວ່າ ລາຟາແຢັດບໍ່ຄວນຈະນຶກຄິດໄປແບບນັ້ນ
ແລະລາຟາແຢັດ ອາດຈະສິນໃຈ ນຳແຕ່ເຮືອງຄວາມຄິດຄວາມ
ເຫັນຂອງປະຊາຊົນເກີນໄປ.

ໃນຈິດໝາຍການໃໝ່ອີກ ວິຊິງຕັນ ຈຶ່ງມາຊົນນະສຸດ
ຟັງ ເບິ່ງຄັກໆໃນເຫຼັດຜົມທີ່ລາຟາແຢັດຢາກໄປຕີການາດາ ວິຊິງ
ຕັນກໍເລີຍຄິດໄປວ່າລາຟາແຢັດອາດຈະຫຳລັງານໃຫ້ຮູ້ຖບານຝຣັ່ງ
ກໍເປັນໄດ້ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງອະທິບາຍເອງວ່າ ຖາວ່າຝຣັ່ງຫາກຄວບ
ຄຸມການາດາອີກ ເຂົາກໍຄົງໄປຫົວທຸກແຫ່ງຂອງສະຫະຣັຖຢູ່ແລ້ວ
ຝາຍຝຣັ່ງໄດ້ຄວບຄຸມ ນິວ ອອກເລອັງ ຢູ່ທາງເຂດໃຕ້ພູນແລ້ວ
ແລະເຫັນວ່າເປັນລັງເປັນເຄີຍກັນກັບພວກແຂກຢູ່ແຖວສາຍແດນ
ນັ້ນດີແຫ່ງ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງຄິດຄຳນຶ່ງວ່າອາດຈະບໍ່ປອດພັຍແກອະເມ

ອິກາ ເຖິງແມ່ນວ່າ ວິຊິງຕັນຢາກຈະຄິດດີເຮັດດີນຳຝ່າຍຝູ້ຮຸ່ງທີ່
ຫາກເປັນມິດປະເທດໃໝ່ໆຂອງອະເມຣິກາ ສິ່ງເກດໄດຢາງ
ຄັກແນວ່າ ການຮັກການສົນໃຈນຳຊາດຂອງຕົນເອງນັ້ນ ຄວນ
ຈະມາກອນສິ່ງອື່ນ.

ແຕ່ກອນມາ ທີ່ວ່າທ່ານວິຊິງຕັນເຄີຍແພ້ເສີກປະຕິວັດມາ
ນັ້ນ ກໍເພາະວ່າ ວິຊິງຕັນສາມາດມອງເຫັນເຫດການໄດຢາງ
ແຈມແຈງດີ ເມື່ອຮູ້ວ່າເຂດປົດປ່ອຍຈະບໍ່ສາມາດຈັດໃໝ່ກອງ
ທັບຢ່າງເຂັ້ມແຂງໄດ ເພື່ອຊະນະພວກອັງກິດ ລາວຈຶ່ງພິຈາລະ
ນາໃຊ້ຫົວຄິດເຮັດເສີກອັນຍາວນານ ແລວກໍຄອຍໆຮັບຕົນມາໃນ
ທຳນອງນັ້ນ ລາວຮູ້ວ່າ ກອງທັບຂອງລາວບໍ່ມີຄົນທີ່ໄດຮັບການ
ເຝິກແອບຄັກແນ ລາວຈຶ່ງພະຍາຍາມຕີພວກອັງກິດແຕ່ເມື່ອໃດ
ພໍຈະຕີໄດ ມີຫາຍຜູ້ຫາຍຄົນໄດເວົ້າໃຫວ່າວິຊິງຕັນນັ້ນພະຍາຍາມ
ເຮັດການປະຕິວັດໄປແບບລາວເອງ ມີຝຣັ່ງຜູ້ໜຶ່ງ ທີ່ຢູ່ນຳຝ່າຍ
ອະເມຣິກັນ ໄດຂຽນຄວາມຄິດເຫັນຂອງລາວ ກຽວກັບເສີກປີ
ຈຸກຽວ ໄວ ສະພາກໍຖືກແຕກແຍກກັນຕາມລາວວ່າ ຜູ້ນັ້ນກໍເວົ້າ
ໃສ່ຮາຍປາຍສີຜູ້ນ ໂດຍເກັບເອົາເຮືອງປະເທດ ເຮືອງເສີກ
ພາບມາລົມກັນ ພໍໃຫ້ເກີດມີບັນຫາຫາຍອັນ ໃນລະຫວ່າງພວກ
ເຂົາເຈົ້າ ແລະລະຫວ່າງຮັດຕໍ່ຮັດຄວຍ ລາວເວົ້າວ່າ ສ່ວນ
ວິຊິງຕັນເອງເປັນຄົນທີ່ເຂັ້ມແຂງແທ້ໆຂອງອະເມຣິກາ.

ມີຫາຍຄົນພາກັນລາອອກຈາກສະພາແລະກອງທັບ ບາງ
ຄົນກໍໄປເປັນນັກການເມືອງຢູ່ໃນຮັດຂອງຕົນເອງ ບາງຄົນກໍໜີ
ອອກໄປເພື່ອຄາຂາຍເພື່ອເກັບຊັບທີ່ຕົນໄດເສັຽໄປໃນຍາມເສີກ

ພູນ ບາງຄົນກໍເວົ້າວ່າ ຢູ່ໃນສະພາແລະໃນກອງທັບນັ້ນມາກໍເຫິງ
ນານແລວ ສ່ວນວິຊິງຕັນເອງ ກໍພະຍາຍາມຢູ່ສືບນຳຕົນ ເດືອນຕໍ່
ເດືອນ ປີຕໍ່ປີ ເປັນລຳດັບສະເໝີມາ ມີຫຼາຍຫຼາຍເທື່ອທີ່ລາວບໍ່
ເວົ້າຮອດ ອາຫານບໍ່ມີເງິນໃຊ້ ຈົນວ່າລູກນອງຫາງທາຈະຫນີ
ອອກແລວ ລາວກໍບໍ່ຢຸດ ສ່ວນຈິດໝາຍ ລາຍງານແລະຄຳສັ່ງ
ປະຈຳວັນ ກໍມີມາຈາກໂຮງການຂອງລາວພູນ ບໍ່ໄດ້ເວັ້ນບໍ່ໄດ້
ຂາດລະຍະ ສິ່ງທີ່ວິຊິງຕັນຂຽນໄດ້ໂຮມເປັນປຶ້ມໄດ້ ໓໙ ເຫຼ້ມ
ແລະເປັນເອກສານແຕ່ລະຢ່າງໄດ້ ໒໕,໐໐໐ ຢ່າງ ແລະໃນ
ລະຫວ່າງແປດປີທີ່ເປັນເສີກປະຕິວັດຢູ່ນັ້ນ ລາວຂຽນໄດ້ຫຼາຍ
ກວ່າເຄິ່ງຂອງຈຳນວນໜັງສືທັງໝົດທີ່ກ່າວມາ ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຊື່ໃຫ້
ເຮົາເຫັນນຳວຽກນຳການຂອງວິຊິງຕັນເຮັດມາ.

ມີຫຼາຍເທື່ອວິຊິງຕັນຕ້ອງຄິດວ່າ ອາດຈະຂຽນຕໍ່ໄປບໍ່ໄດ້
ເພາະວ່າເຮືອງຈະຂຽນນັ້ນມັນຍາວໄພດ ມັນເປັນເຮືອງທີ່ໂສກ
ເສົ້າໄພດ ໃນຫົກເດືອນຕົ້ນປີ ໑໙໕໑ ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງຜາກົດວ່າ
ເປັນແນວເສັ້ນຫາຍໝົດ ທະຫານຂອງລາວບາງຄົນກໍຄິດນອກ
ໃຈຕໍ່ສູ່ລາວ ພວກອົງກົດເກັບຈິດໝາຍໄດ້ສະບັບນຶ່ງທີ່ວິຊິງຕັນ
ຂຽນຫາພັນຂອງລາວ ເພື່ອເລົ່າຄວາມບໍ່ຈົບບໍ່ດີໃນການຊ່ວຍເຫຼືອ
ຂອງຝຣັ່ງໃຫ້ເວີຊີເນັຽ ໃນນັ້ນລາວກໍເວົ້າແຕ່ຄວາມຈິງທັງໝົດ
ຈົ່ງບໍ່ມີອັນໃດທີ່ຈະເປັນເຫດເປັນພ້ຍແກລາວ ລາວກໍເວົ້າຢ່າງ
ແຈ້ງແຈງວ່າ ໄດ້ຂຽນຈິດໝາຍລາຍງານແນວນັ້ນ ກອງບັນຊາ
ການຝຣັ່ງກໍຈຳເປັນໄດ້ເຮັດດີໄປ ຈົນໃຫ້ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງ ແນວບໍ່
ຈົບບໍ່ດີອັນນີ້ມາແລວນັ້ນສູນສິ້ນໄປ.

ຂ່າວມາຈາກເວີຊີເນັຽ ກໍ່ເປັນຂ່າວບໍ່ດີປານໃດ ພວກ
ອັງກິດພາກັນຈຸດຢາວເຜົາເຮືອນ ຕຽມແຖວຢູ່ແຄມແມ່ນ້ຳໂປໂຕ
ມັກອີກ ກໍ່ເປັນຂອງສັດຕູລຳນຶ່ງ ໄດ້ມາຈອດໃກ້ໆ ເມົາເວີນິງ
ແລະຜູ້ທີ່ເຜົາເຮືອນຢູ່ເມົາເວີນິງ ຊົ່ວລ້ຽມ ວໍຊິງຕັນ ກໍ່ເລີຍຂັ້ນ
ກໍ່ເປັນໄປນຳເຂົາ ເປັນຜູ້ປຸງອາຫານໃຫ້ແກ່ຄົນຂອງເຈົ້າຊີວິດ
ເພື່ອຂໍໃຫ້ເຂົາສົມຍອມ ສິ່ງພວກຄົນທີ່ເປັນຂາທາດ ແຕ່ກາ ພາຍ
ຈາກເມົາເວີນິງຄົນໃຫ້ຕົນເລຍດີ ທ່ານວໍຊິງຕັນຊາບຂ່າວແລະ
ເລີຍຂຽນຈົດໝາຍໄປວ່າ ໃຫ້ທ່ານລັ່ນວ່າ "ໄດ້ຍິນຂ່າວວ່າ
ເຂົາຈຸດເຮືອນຂອຍເອງ... ຍັງອາວໄຄກອນ ໄດ້ຍິນຂ່າວວ່າລັ່ນ
ໄດ້ຍອມໄປເຂົ້າເປັນລູກລຸອບຂອງພວກອັງກິດ".

ຕໍ່ມາຊຳໄດຊາບຂ່າວວ່າ ແມ່ລາວໄປປ່າວຂ່າວວ່າຕົນ
ທຸກຍາກຫາຍ ຈົນວ່າສະພາຢູ່ເວີຊີເນັຽ ຈະຕອງໄດ້ເອົາເງິນ
ໃຫ້ເປັນການບັນເທົາ ວໍຊິງຕັນຍັງຮູ້ສຶກໂສກເສົ້າແລະເປັນທຸກ
ໃຈທີ່ສຸດ ລາວຈຶ່ງຂຽນໄປບອກຢ່າງຍິດຍາວວ່າ ຖ້າວ່າເປັນ
ການຈຳເປັນແທ້ໆນັ້ນ ມີອັດຕື່ນກໍ່ຈະຕອງແບບໄປໃຫ້.

ວໍຊິງຕັນເລີຍລໍຟ້າຢູ່ຈົນໝົດຣະດູຮອນໃນປີ ໑໘໘໑ ຈົນ
ໄດ້ຮັບຊັບຊະນະ ທີ່ລາວຄິດໄວ້ຈາກຢອກທາວ ລາວໄດ້ຊັບຊະນະ
ຄັ້ງນີ້ ແບບດຽວກັນກັບແຕ່ຄັ້ງກ່ອນໆ ທີ່ລາວເຄີຍໄດ້ມາແລວ ຄື
ໂດຍການຫອນຕິສັດຕູຢ່າງໆຮບໆເວລາເຂົາເຜີ.

ໃນເວລາກອງທັບອະເມຣິກັນແລະກອງທັບຝຣັ່ງຄອບຖາ
ຈັງຫວະຢູ່ຂ້າງນອກນິວຢອກ ພວກນັກສືບຂອງວໍຊິງຕັນບໍ່ໄດ້ເສັຽ
ເວລາເລີຍ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຝ່າຍອັງກິດເຂົ້າໃຈວ່າ ອະເມຣິກັນ

ມີແຜນການຈະໄປຕີເງົາເມືອງທີ່ຖືກອັດລອມ ໄວ່ຢ່າງແຫນ້ນໜ້າ
້ ໑໕໕ ວິຊິງຕັນໃຊ້ເວລານຶ່ງຊົ່ວໂມງເພື່ອລົມນຳຜູ້ທີ່ເປັນໝູ່
ຮັກແພງອົງກິດຄົນນຶ່ງເພື່ອຖາມເຖິງເຂດທີ່ຄົນຂອງລາວຈະໄປລ
ຫຼືບຢູ່ໄດ ແລວກໍຂໍບໍ່ໃຫ້ເວົ້າເຮືອງທີ່ຖາມນີ້ ສູ່ໃຜຢ່າງເປັນເດັດ
ຂາດ ຄົນອຸ່ນເມື່ອກັນຜູ້ທີ່ວິຊິງຕັນລົມຢູ່ຢູ່ນັ້ນຕອບວ່າ "ຂອຍ
ແນ່ໃຈທີ່ສຸດວ່າ ນາຍພົນຝ່າຍອົງກິດຄົງໄດ້ຊາບເຮືອງນີ້ແລວໃນ
ຄົນນັ້ນ".

ວິຊິງຕັນ ມີແຜນການດີອັນນຶ່ງ ລາວຕັ້ງຕົນວາງທ່າທາງ
ໃຫ້ອົງກິດເຊື່ອວ່າກອງທັບຂອງລາວຫາງຫາຈະຢູ່ບ່ອນທີ່ຢູ່ມາແຕ
ກອນພູນຢ່າງແຫນ້ນໜ້າຖາວອນ ກອນຈະຍົກໄປຕີພວກອົງກິດ.
ຕາມທີ່ແທດແລວໃນຂນະນັ້ນ ລາວໄດ້ນຳພວກຂອງລາວຂາມພູນ
ນີ້ເຊື່ອຕັ້ງແຕ່ມາເຂົ້າເອົາກັນລົງໄປຫາງໃຕ້ ເພື່ອໄປອັດລອມ
ພວກຂອງຄອນວານລິດຢູ່ທີ່ຢູ່ກາທາວ ຈົນວ່າ ພວກອຸ່ນເມື່ອກັນ
ກັບຝຣັ່ງເຂົ້າໄປຮອດພາກໃຕ້ຂອງຟີລາແດນເພີ່ນແລວ ຝ່າຍອົງ
ກິດຈຶ່ງຮູ້ແນວວ່າ ພວກນີ້ມີແຜນຈະຕີເງົານີ້ຢູ່ອກໂດຍຫາງລັກ.

ມີເຫຼືອດຽວນັ້ນເອງທີ່ວິຊິງຕັນນຸ່ງຫນ້າໄປຕີຢູ່ອກທາວນັ້ນ
ລາວໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນແຫ່ງທີ່ຈະໃຫ້ໄດ້ຊັບຊຸນະແກລາວ ມັນ
ເປັນເວລາທີ່ລາວຊາບຂາວວ່າ ທານແມ່ທັບເຮືອຝຣັ່ງ ຊື່ ເດີ
ກຣາດ ໄດ້ເຂົ້າມາຮອດອາວຸຊິຊາຟູກີ ແລະເປັນເວລາທີ່ພວກ
ຂອງຄອນວານລິດຖືກຈັບໃນເມືອງນອຍແຫ່ງນຶ່ງແລວ ວິຊິງຕັນ
ຈຶ່ງຟ່າວໄປບອກຂາວໃຫ້ນາຍພົນຝຣັ່ງໂຮຊັນໂບ ຊາບນຳ ຢູ່ທີ່
ແຊສເຕີແປນຊິນເວເນັຽ ເມື່ອກຳປັ້ນຂອງໂຮຊັນໂບເຂົ້າໃກ້ຝັ່ງ

ແລ້ວ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງປິດໝວກໂບກໄປມາຢ່າງຊື່ນຊົມ ເມື່ອໂຮຊັນ
ໂບ ອອກຈາກກຳປັ້ນນູ້ ວິຊິງຕັນກໍຮີບສິ່ງຂາວດີສູ່ຟັງ.

ນາຍທະຫານຜູ້ນຶ່ງຂອງໂຮຊັນໂບ ເວົ້າວ່າ ບໍ່ທັນເຄີຍ
ເຫັນໃຜຈະດີໃຈທີ່ສຸດຄືທານນາຍພົນວິຊິງຕັນໃນວັນນັ້ນ ຜູ້ນຶ່ງອີກ
ເວົ້າວ່າ ວິຊິງຕັນເລີກຍົດແລະທາທີ່ເປັນຜູນກຳຂອງພາກເຫນືອ
ຂອງອະເມຣິການັ້ນອອກ ແລວມາເປັນພຽງຄົນທັມມະດາທີ່ຊົມ
ຊົນຍິນດີນຳຄວາມໄດຜົນດີມີຊັບຂອງປະເທດຕົນເອງເທົ່ານັ້ນ.

ມີຄູນຶ່ງ ໃນເວລາພັດແລະຝົນຕົກທະຫານຂອງວິຊິງຕັນ
ພວກນຶ່ງໄດພາກັນແບ່ງໄປທາງນອກ ເພື່ອກຽມຈະໄປທຳການສູ
ຮີບກັນຢູ່ປອກທາວ ເຂົາເຫັນຄົນຜູ້ນຶ່ງສູງໃຫຍ່ນຸ່ງເຄື່ອງດຳຍາງ
ມາທາງເຂົາຢູ່ ຫາງຈາກພວກອັງກິດ ພຽງແຕ່ ໒໐໐ ຫລາ
ເຊົາກໍຮູ້ສຶກຢ້ານຕົກໃຈ ເຂົາບໍ່ນຶກວ່າຈະແມ່ນທະຫານ ເຂົາຄິດ
ວ່າຕອງແມ່ນນັກສືບ ແລະຄິດວ່າຈະຂາຖຸມແລ້ວ ເຂົາຈື່ໄດວ່າ
ແມ່ນວິຊິງຕັນເອງ ແຕ່ເມື່ອລາວເວົ້າເທົ່ານັ້ນ ແລວຈຶ່ງຮູ້ອີກວ່າ
ລາວຕັ້ງໃຈມາເບິ່ງແຍງແບ່ງເບົາເອົາສູ່ ທັງສຽງຕ້ອນຕະຣາຍ
ທັງມວນນຳລູກນອງຂອງລາວ.

ຫຼາຍມື້ຕໍ່ມາ ເວລາວິຊິງຕັນກຳລັງສຶກສາຊຸມເບິ່ງທຳທີ່
ຂອງພວກອັງກິດ ມີລູກປືນຕົກໃກ້ວິຊິງຕັນ ແລະໝູ່ພວກ ແຕກ
ຂັນແຮງຫຼາຍຈົນຂີ້ຕົມຟັງຖືກພວກເຂົາເຈົ້າ ແຕ່ວິຊິງຕັນເອງບໍ່
ຫົວຊາຊ້ຳ ລາວສຶກສາເບິ່ງທຳຂອງພວກອັງກິດຕໍ່ໄປ ທະຫານ
ນຶ່ງປິດໝວກອອກມາເບິ່ງວ່າຂີ້ຕົມຕິດໝວກຫຼາຍປານໃດ ແລະ
ຢາກໃຫ້ວິຊິງຕັນເຫັນນຳແດ່ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງເອ້ນໃສ່ວ່າ "ທານ

ອີ່ໂຮມເຮືອນ ຫາງທົດແລວ ເຈົ້າເອົາຂີ້ຕົມນັ້ນຕິດເມື່ອເຮືອນໃຫ້
ເມັຽແລະລູກເຈົ້າດີກວ່າ".

ຫລັງຈາກໄດ້ຜົນດີມີຊັບຊຸມຢູ່ທີ່ຢອກທາວແລວ ວິຊິງຕັນ
ຈຶ່ງຂຽນເປັນເນື້ອຄວາມງາຍໆຢ່າງຄົນໜັມມະດາສາມັນ ໄປສົ່ງ
ຂາວໃຫ້ສະພາຟັງ ພຽງແຕ່ເວົ້າວ່າ ຂໍຖືເປັນກຽດຂາວວ່າ
ກອງທັບອັງກິດ ແລະພວກກອງບັນຊາການຂອງທານຸໜອດຄອນ
ວານລິດ ຖືກປາຊັຍແລວ ລາວບໍ່ໄດ້ເລົ່າແມ່ນແຕ ຄຳຄຽວ
ເລີຍວ່າ ລາວໄດ້ເຮັດຫຼຽງແດ ມີແຕ່ວ່າບັນດານຸຍາຍຫະຫານ
ແລະພວກພົນຂອງລາວໄດ້ສູນຮົບຢ່າງອາດຫານດີ ແລວກໍເລີຍໄດ້
ຊັບຊຸມໄວ້ກອນຄວາມຄາດໝາຍຊັກ.

ທານວິຊິງຕັນກັບໂຮຊຸມໂບທັງສອງ ພອມພາກັນໄປຕອນ
ຮົບພວກສວາມີພັກຂອງຝ່າຍທານຄອນວານລິດ ເມື່ອໄດ້ຮັບໜັງ
ສື່ອນເຊັ່ນຊັກຮຽບຮອຍແລວ ວິຊິງຕັນ ກໍເຊັ່ນຊື່ລົງໄປ ເພື່ອ
ເພີ່ມເຕີມຄຳອີກວ່າ ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ທຳກັນຢູ່ທີ່ຢອກທາວໃນວັນທີ
໑໖ ເດືອນຕຸລາ ໑໗໗໑.

ໃນຕອນບ່າຍຂອງວັນດຽວນັ້ນ ເວລາພວກອັງກິດເດີນ
ອອກມາເພື່ອມອບອາວຸດປືນຂອງເຂົານັ້ນ ເຂົາຍັງທົດລອງອີກ
ເປັນສູດທາຍ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວິຊິງຕັນໝົດຄວາມສູ້ຄັນໄປ ໂດຍ
ວິທີເວົ້າແກໜາວໆ ທານຄອນວານລິດມາບໍ່ໄດ້ ເພາະບໍ່ສະ
ບຸກຍ ຈຶ່ງໄດ້ສົ່ງແຕ່ຜູ້ຮອງມາເອງ ວິຊິງຕັນໄດ້ກຽມພ້ອມໄວ
ກອນແລວ ລາວໄດ້ຫຼີກອອກໄປທາງນຶ່ງແລວ ໂດຍປ່ອຍໃຫ້ພວກ
ອັງກິດທຳການມອບກັບຜູ້ຮອງຕົນເໝືອນກັນ.

ພິດພາສາສວາມິພິກະສັດຮຽບຮອຍແລ້ວວິຊິງຕັນກໍ ສະແດງ
ຄວາມຮັກແພງຕໍ່ກອງທັບທີ່ຖືກປຣາຊີຍນັ້ນເປັນຢ່າງດີ ໃນງານ
ຮ່າຕິກິນລຽງຈັດໃຫ້ແກຄອນວານລິດແລະນາຍທະຫານຂອງລາວ
ທານໂຣຊັມໂບໄດຍິກຈອກຂຶ້ນຕົ້ມ ຖວາຍພອນແກ່ເຈົ້າຊິວິດຝຣັ່ງ
ຄອນວານລິດຕອບສັ່ນໆວ່າ "ແດ່ເຈົ້າຊິວິດ" ຕໍ່ໄປວິຊິງຕັນກໍຍິກ
ຈອກຂຶ້ນແລ້ວຕວງຫາວ່າ ທານຄອນວານລິດ ຈະຄິດຫຼັງແລ້ວ
ກາວວ່າ "ແດ່ປະເທດອັງກິດ" ຫຼັງເວົ້າຕົ້ມໄປວ່າ ຫຼາຫາກວ່າ
ເຈົ້າຊິວິດຈະຢູ່ແຕ່ໃນປະເທດຂອງຕົນບໍ່ໄປກວນໃຜແລ້ວ ລາວ
ດີໃຈແລະຈະດົມຈົນໝົດແກວເປັນກຽດແດ່ເຈົ້າຊິວິດ.

**໑໐. ການກໍ່ຕັ້ງໃຫ້ແປ້ນຊາດຂຶ້ນ
(ການເຮັດໃຫ້ຊາດເກີດຂຶ້ນໄດ້)**

ຢອກຫາວເປັນແຫ່ງໜຶ່ງທີ່ໄດ້ດົງເອົາວິຊິງຕັນໃຫ້ກັບຄົນ
ເມື່ອເວີຊື້ເມັຽ ອັນເປັນຖິ່ນເດີມຂອງລາວ ຫຼັງຈາກມີເຮືອສິກສິງ
ຄາມມາໄດ້ຕັ້ງຫຼັກປີ ຮູ້ສິກອົບອຸ່ນ ແລະເປັນສຸກທີ່ສຸດທີ່ໄດ້ກັບຄົນ
ມາເຫັນຖິ່ນຖານບານບອນ ພອມທັງຫຼາຍອັນຍມແຍມແຈມໃສ
ທີ່ລາວເຄີຍຮັກເຄີຍແພງມາແຕກອນພຸນ ຮູ້ສິກເປັນສຸກ ອີກປະ
ການໜຶ່ງ ນຳໂຊກຊັບອຸ່ນະທີ່ໄດ້ມາ ແຕພອມໆກັນນັ້ນ ກໍມີຫຼັງ
ຄວາມໂສກເສົ້າແກມຢູ່ດວຍ ມີຫຼາຍ ແຈກ ຄັສຕີ ແຕກອນພຸນ
ເມື່ອແມ່ລາວສົມຍອມພອມພຽງແລວຈິ່ງໄດ້ໄປ ເຂົ້າເປັນນາຍ
ຫະຫານຢູ່ໃນກອງທັບ ຂອງວິຊິງຕັນ ເມື່ອລາວມີອາການປ່ວຍ
ເກີດຂຶ້ນ ວິຊິງຕັນຈິ່ງສົ່ງລາວໄປທີ່ແອນທັມ ໃກງເມົ້າເວີນິງໃຫ້
ໄປຢູ່ນຳອາຂອງລາວ ແລວລາວໄດ້ສັງໃຫ້ຫານໝໍແກຣກ ປິ່ນ
ປົວເບິ່ງແຍງໃຫ້ ທັງເອີ້ນເອົານາງມາກຕາ ກັບເມັຽຂອງແຈກ
ເອງຊິນາງແນນລີແລະພວກລູກຂອງລາວຈາກເມົ້າເວີນິງໃຫມາ

ຢູ່ນຳລາວ ບໍ່ເປັນແຕ່ບຸນ ການດູແລປົ່ນປົວອັນໃດກໍບໍ່ໄດ້ຜົນ.

ສາມອາທິດຕໍ່ມາ ຫຼັງຈາກການສຸຣິບ ທີ່ຢອກທາວແລວ ວິຊິງຕັນໄດ້ຂ້າມໄດ້ຄົນ ໃຫ້ຮອດແອນທັມແຕ່ເດິກເພື່ອໄປຖາມ ຂາວເທົ່ານັ້ນ ແລະກໍຊາບວ່າ ແຈກຈະບໍ່ຢືນຕໍ່ໄປ ເຖິງຈະບໍ່ຢືນ ປະການໃດກໍດີ ວິຊິງຕັນກໍສຸດໃຈທີ່ໄດ້ມາຮູ້ມາເຫັນຜູ້ທີ່ລາວຮູ້ກ ລາວແພງຫຼາຍທີ່ສຸດນັ້ນ ພໍເມື່ອທານໝໍບອກວ່າ ບໍ່ມີຫວັງ ແລວ ວິຊິງຕັນກໍໄດ້ຮອງໄຫຂນ ແຕ່ໃນຊົ່ວລະຍະນຶ່ງລາວກໍຄິດເຫັນຄົນ ອື່ນເຊັ່ນນີ້ ຈົ່ງອອກໄປກາວເປັນເນື້ອຄວາມອັນຈິບງາມບາງ ເລັກນອຍນຳພວກຜູ້ຍິງທີ່ໂສກເສົ້າຢູ່ນັ້ນ.

ອາທິດຕໍ່ມາ ຈົ່ງໄປຍາມແມຂອງລາວ ສິ່ງນີ້ບໍ່ຄອຍຈະ ເປັນການສະດວກສະບາຍໃຈແກ່ລາວປານໃດ ອາຍຸກໍແກ່ໄດ ຊຽງ ປີແລວ ເປັນລູກຊາຍຂອງແມຜູ້ເຂັ້ມງວດກວດຂັນ ເປັນຫັງ ຜູ້ຊຸມະສິງຄາມຂອງສັດຕູທີ່ເປັນຊາດຍິ່ງໃຫ້ຮູ້ເຂັ້ມແຂງຂອງໂລກ ແມຜູ້ເຄີຍຮາຍເຄີຍວ່າໃຫ້ລູກນັ້ນ ເປັນທັມມະດາແລວ ຍັດນີ້ ລາວກໍຍິງເປັນເພງເກົ່າຢູ່ ຫັງອຸກໃຈວ່າ ລູກບໍ່ມີສຸຂພາບແຂງ ແຮງ ຍອນເສິກສິງຄາມຫົກປີຜູ້ນາມານັ້ນ ຕໍ່ໄປລາວຈົ່ງເວົ້າ ເຮືອງເພື່ອນຝູງແຕ່ເກົ່າແຕ່ຫຼັງພຸນມາ ແຕ່ເຮືອງວ່າ ຊິຍຊຸມະ ແນວຍິງໃຫຍ່ນັ້ນ ລາວບໍ່ໄດ້ຍມອອກມາເລີຍ.

ຜົນທີ່ສຸດກໍເລີຍຕັດສິນໃຈໄປພອມເພື່ອເປັນກຽດແກ່ລູກຢູ່ ທີ່ເຟຣເດຣຣິກເບີກ ເມື່ອສອດແຂນກັບລູກຊາຍຈຽງແມ່ເຂົ້າໄປໃນ ຫອງ ແມເຫັນວ່າລູກຕົນຖືກຕອນຮັບຢ່າງເປັນຜູ້ຍິງໃຫ້ຮູ້ເຫມືອນ ເດີມ ລູກນຳລູກຊົ່ວລະຍະນຶ່ງແລວຈົ່ງອະທິບາຍວ່າ ເຖິງເວລາ

ແລວ ທີ່ຜູ້ເຖົາຈະຕ້ອງໄປນອນ ແລະໃຫ້ລູກຊາຍເປັນຜູ້ພາແມ່
ເມື່ອ ແລວວິຊິງຕົນກໍກັບຄືນໄປນຸ່ວນຊົນນຳໝູ່ຕໍ່ໄປແລະເລົ່າລົມ
ສູ່ເພື່ອນຝູງທັງພວກໃກຄຽງຟັງວ່າຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ສູນຮົບພວກອັງກິດ
ມາແລວລາວມີເວລາຕັ້ງໜວງໝາຍໃນໂອກາດເຊັ່ນນີ້ ໃນຄືນນັ້ນ
ເຮົາຈະສັງເກດໄດ້ວ່າ ລາວພາໝູ່ຟອນລຳ ແລະນຸ່ວນຊົນກັນ
ຢ່າງເປັນສຸກໃຈແທ້ໆ.

ສຳລັບວິຊິງຕົນແລວ ການທີ່ມີຊັບໄດ້ປົດປ່ອຍເອົາຢອກ
ທາວໄດ້ນັ້ນຍັງບໍ່ເປັນທີ່ສຸດຂອງສິ່ງຄາມເທື່ອ ລາວພັກຜ່ອນຢູ່
ເມົາເວີນໆເຮືອນທີ່ຮັກຂອງລາວໄດ້ພຽງແຕ່ສອງມື້ ແລວກໍຂຶ້ນ
ໄປຢູ່ພາກເໜືອອີກສອງປີ ເພື່ອໄປຊັກຊວນອວນເອົາສະພາທີ່ບໍ່
ເຄີຍສິນໃຈ ໃນການເຮັດການສາງປານໃດນັ້ນ ໃຫ້ມັກວຽກມັກ
ກຸ່ມ ເຖິງແມ່ນວ່າບໍ່ມີເສີກສິ່ງຄາມກໍຕິແຕ່ລາວກໍໄດ້ຄິດໄວສເມີ
ວ່າ ຈະຕ້ອງໃຫ້ມີກອງທັບກຽມໄວ ໃຫ້ອະເມຣິກັນເຈຣະຈາໄດ
ຢ່າງເຂັ້ມແຂງໃນຍາມສົງຄາມ ເທື່ອນີ້ກໍບໍ່ຕ້າງແຕ່ຄາວກອນ ຍອນ
ວ່າບໍ່ມີສະບຽງອາຫານ ເຄື່ອງນຸ່ງຂອງຖືແລະເງິນກໍຂາດເຂີນ.
ເມື່ອມາຄິດຈະຊອກຫາຄວາມສັນຕິສຸກເທົ່າໃດ ບັນຫາຕ່າງໆກໍ
ແຜງຂຶ້ນມາເທົ່ານັ້ນຢູ່ໃນກອງທັບທີ່ອັບສິນຈິນໃຈນັ້ນ.

ບັນຫາອັນນຶ່ງອັນຍາກເກີດຂຶ້ນ ເມື່ອພວກນາຍພັນຂອງວິ
ຊິງຕົນສິ່ງຈິດໝາຍມາເວົ້າວ່າ ຖ້າຢາກໃຫ້ມີຮຸບຮ່າງດີເກີດໄດ
ແກປະເທດນີ້ ກໍແມ່ນແຕ່ໃຫ້ວິຊິງຕົນເປັນເຈົ້າຊີວິດສາ. ວິຊິງ
ຕົນຈຶ່ງຕອບໄປວ່າ ໃນຍາມໄປສູ່ຮົບຕົບຕີສັດຕູຢູ່ນັ້ນກໍບໍ່ເຫັນວ່າ
ຈະມີສິ່ງໃດພາໃຫ້ລຳບາກຍາກໃຈໝາຍກວ່າຂ້າວວ່າ ກອງທັບ

ຈະມີຫົວຄິດແນວນີ້ ລາວແຖມຄຳໃຫ້ພວກພື້ນຂອງລາວອີກ ວ່າ
ຖາເຂົາເຈົ້າຫາກຮັກປະເທດເຂົາເຈົ້າ ຖາບໍ່ຢາກໃຫ້ສິ່ງຮາຍ
ທີ່ເປັນມານຸນຄຸນາເປັນໃສ່ເຂົາເຈົ້າແລະລູກເຜົ່າຂອງເຂົາເຈົ້າ
ອີກ ແລະຖາວ່າເຂົາເຈົ້າຫາກນັບຖືລາວ ຂໍໃຫ້ລົມຄວາມຄິດວ່າ
ຢາກໃຫ້ລາວເປັນເຈົ້າຊົດນັ້ນເສັຽ.

ທາງສະພາກໍໄດ້ຕັດສິນປ່ຽນໃຈໃນສິ່ງທີ່ສັນຍາໄວ້ ສັນ
ຍາມີຢູ່ວ່າ ຈະໃຫ້ບັນດານຸກາຍທະຫານໄດ້ຮັບເງິນທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້
ຮັບໃຊຮູ້າຊຸການແຕ່ກອນພູນມາ ແລະໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບເງິນ
ເດືອນຫາປີຫຼືວ່າໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ເງິນເດືອນເຄິ່ງນຶ່ງໄປຕລອດຊີ
ວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ ມາບັດນີ້ຈຶ່ງມີປະກາດວ່າບໍ່ໄດ້ດອກ ຈຳພວກ
ນາຍທະຫານທຳກຸຈົນ ຊຶ່ງໄດ້ຂາຍເຄື່ອງນຸ່ງຖື ເພື່ອມາຊື້ເຂົາ
ປາອຸໝາຍພວກທີ່ໃຊ້ຢືມຂອງເຂົາ ເພື່ອໄປຫາໂຮເນ້ອມກໍເປັນ
ອາຫານນັ້ນ ກໍເກີດຄຽດແຄນຂນຢ່າງໃຫຍ່ ເຂົາເຈົ້າຈຶ່ງເຮັດ
ຈິດໝາຍວຽນສະບັບນຶ່ງເຕືອນກັນໃຫ້ສູ່ເພື່ອກູ້ສິດເຂົາເຈົ້າ ໃນ
ຈິດໝາຍນັ້ນເຂົາເຈົ້າໄດ້ຖາມເຖິງເຫດຜົນວ່າເປັນຫຍັງຈຶ່ງໃຫ້
ແຕ່ພວກເຂົາເຈົ້າເປັນຝ່າຍເສັຽປຽບຈາກການປະຕິວັດແຕ່ຝ່າຍ
ດຽວ ຫຼາຍມື້ຕໍ່ມາ ກໍມີຈິດໝາຍສະບັບໃໝ່ອອກມາອີກມື້ເນື່ອ
ຄວາມຮາຍແຮງກວ່າເກົ່າອີກ ເພື່ອເປັນເຊັ່ນນີ້ຈິດໝາຍຍັງຊຶກ
ຊວນວ່າ ຈະມີຄວາມສົງໄສມາແລ້ວກໍຕາມ ພວກເຂົາຢ່າວາງປືນ
ຂອງໝູ່ເຈົ້າ ຈົນເຖິງເວລາທີ່ພວກເຈົ້າຈະໄດ້ຮັບຄວາມເປັນ
ໜ້າຕາມສັນຍາຕາມສິດຂອງພວກເຈົ້າ.

ສອງວັນຕໍ່ມາ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງຮຽກປະຊຸມພວກນາຍທະຫານ

ເຫຼືອນ ຜູ້ທີ່ເຂົາໃຈແລະເຄີຍຄິດວ່າ ການປະຕິວັດເປັນຂອງທີ່
ເກີດມາໄດ້ງາຍ ໃນນັ້ນມີນອຍຄົນທີ່ຈະເຂົາໃຈວ່າການເຮັມຕົນ
ເປັນຊາດຂັ້ນໄດນັ້ນແມ່ນເປັນເວລາຫຼາຍກວ່າບາກທີ່ສຸດ ໃນ
ວັນທີ ໑໒ ເດືອນ ມີນາ ໑໗໗໓ ເປັນເວລາທີ່ອະເມຣິກາຈະ
ຕອງຕັດສິນໃຈວ່າ ຈະເດີນທາງເສັ້ນໃດໃນອະນາຄົດ. ໃນ
ເວລານັ້ນມີພວກຄຽດແຄນ ພາກັນເຄີຍຂະບວນເຂົາໄປສູ່ໂຮງ
ການ ວິຊິຕັນ ກັບຫົວໜ້າກາຍທະຫານກູ້ຮູ້ກັນອອກໄປສູ່ພວກ
ເຂົາ ໃນຂະນະນັ້ນ ວິຊິຕັນຈຳເປັນໄດ້ໃຊ້ອຳນາດອັນເດັດ
ຂາດ ປາບໃຫ້ຮາບຄາບໄປຕາມທາງປະຕິວັດ ອັນເຄີຍເປັນມາ
ໃນປັດສາດ: ໂດຍວິທີສ້າງຮັບບານຂັ້ນດ້ວຍກຳລັງທັບ ໃນ
ຍາມນັ້ນ ກອງທັບຂອງອະເມຣິກັນກໍກຽມພອມ ແລະຫັນຫາວູ
ທີ່ຈະກຳອຳນາດໃນວັນນັ້ນປີ ໑໗໘໓ ຈົນວ່າ ວິຊິຕັນເອງໄດ້
ຂັ້ນໄປກາວຕໍ່ພວກເຂົາເຈົ້າ.

ລາວລືມນຳບັນດາກາຍທະຫານ " ໃນຖານເພື່ອນມິດ
ຄຸຍກັບນອງອາຍ " ເພື່ອຂໍບໍ່ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເອົາຄວາມຄິດຊຶ່ງ
ປາວຂາວກັນມາຄາວກອນນັ້ນ ລາວຈຶ່ງໃຫ້ສັນຍາໄວວ່າຈະທຳ
ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງໃນຂອບເຂດອຳນາດຂອງລາວ ເພື່ອເອົາຊຸມະ
ສະພາຈົນໄດ້ໃນເຮືອງໝູ່ນັ້ນ ລາວຂໍນຳພວກເຂົາເຈົ້າບໍ່ໃຫ້
ທຳສິ່ງໃດສິ່ງໜຶ່ງ ຊຶ່ງຈະເຊື່ອມເສັ້ນກຽດ ແລະຊູສູງອັນດີຂອງ
ເຂົາເຈົ້າ ລາວຂໍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສະແດງໃຫ້ໂລກຮູດວຍການ ກະ
ທຳຂອງເຂົາເຈົ້າວ່າຄວາມປະພຶດຂອງຄົນນັ້ນຍັງມີທາງຈະທຳໃຫ້
ມັນດີເລີດໄດ້ຢູ່ມາກ.

ຕໍ່ໄປວ່າຊິງຕັນຈິງຕັ້ງຕົນອ່ານຈິດໝາຍການນຶ່ງຂອງທ່ານ
ໂຈແຊບໂຈນ ທີ່ເປັນສະມາຊິກສະພາຜູ້ນຶ່ງ ຈາກເວີຊີເນັຽ ຜູ້ທີ່
ພອມທາງກອງທັບ ແລະເຫັນດີນຳຄຳຂໍຂອງກອງທັບ ອ່ານຢູ່ຕັ້ງ
ໝາຍຊົ່ວໂມງ ແລະຕົວຫນຶ່ງສື່ກໍຂຽນບໍ່ແຈງ ຕາວ່າຊິງຕັນຮູ້ສຶກ
ເມື່ອຍເລີຍ ເຫັນບໍ່ຄຶກ ລາວຈິງເອົາແວນຕາສຳລັບອ່ານຫນຶ່ງສື່
ທີ່ໄດ້ມາຈາກຝຣັ່ງແດນເພັຽມາໃສ່ ລາວຂໍໂຫດນຳພວກພົນຂອງ
ລາວທີ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຖາ ເຮັດວຽກເຮັດການມາກໍໝາຍປີ
ເພື່ອຊວນຊູເຂົາເຈົ້າ ລາວຈິງຮູ້ວ່າດຽວນີ້ເລີຍເບິ່ງບໍ່ເຫັນຄຶກ
ປານໃດ.

ເນື່ອຄວາມອັນຈິງໃຈໃນຫຳນອງເວົ້າຢ່າງງ່າຍໆນັ້ນໄດ້
ເປັນສິ່ງທີ່ເຖິງອີກເຖິງໃຈທຸກໆຄົນຢູ່ໃນຫອງນັ້ນ ພໍດີອ່ານຈິດ
ໝາຍນັ້ນສູດວ່າຊິງຕັນກໍອອກຈາກຫອງໄປໝາຍເດືອນມາພວກພົນ
ທັງໝາຍຈິງລົງມະຕິກັນວ່າຈະລົມຄວາມຄິດທີ່ເຄີຍຄຽດແຄນດັ່ງນີ້
ໃນຈິດໝາຍວຽນນັ້ນ ແລວພາກັນມອບຄວາມຫວັງໃນອະນາຄົດ
ໄວນຳວ່າຊິງຕັນ.

ນີ້ອັກບມາຮອດໂຮງການແລວ ທ່ານວ່າຊິງຕັນກໍຂຽນຈິດ
ໝາຍເວົ້າເປັນເນື່ອຄວາມອັນເຂັ້ມແຂງເຕັດຂາດໄປຫາສະພາ
ເພື່ອຂໍໃຫ້ພວກພົນຂອງລາວໄດ້ຮັບສິ່ງທີ່ເຂົາຄວນໄດ້ ຕາມທີ່ສັນ
ຍາໄວ ລາວຂຽນວ່າ ທະຫານຂອງລາວບໍ່ຫນາຈະໄປຮົບເສິກ
ແລວປະປອຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າແກໄປເອງ ໂດຍບໍ່ມີໄດ້ຈາງ ແຕ່ອັດ
ດຽວ ເຂົາບໍ່ຄວນຈະກາງຕົ້ນຊິວິດນຳຂອງທ່ານຈາກຄົນໃຈບຸນ
ທ່ານໃຫ້ເຫື່ານັ້ນ ຫຼື ບໍ່ຄວນສະແດງວ່າ ເຂົາເປັນຄົນທີ່ບໍ່ມີຄຸນ

ຄຳຫຼັງ ເຂົາບໍ່ຄວນປ່ອຍໃຫ້ຊີວິດເປັນໄປແບບຍາກູ້ຈິນ ເພາະ
ວ່າເຂົາເຄີຍຜ່ານຊີວິດອັນມີກຽດມາມາກແລວ ຖາວ່າ ພວກ
ເຂົາເຈົ້າຫາກປ່ອຍໃຫ້ສິ່ງບໍ່ດີເຫຼົ່ານັ້ນ ມາຄອບຄອງຈິດໃຈແລວ
ວິຊິງຕົນຈະຮູ້ສຶກເສັຽອີກເສັຽໃຈທີ່ສຸດ " ໃນຊີວິດຂາງໜ້າຂອງ
ລາວເອງ".

ເດືອນນຶ່ງຕໍ່ມາ ກໍໄດ້ຍື່ນຂ່າວຄວາມສົງໄສ ແລະທາງສະ
ພາກລົງມະຕິ ຈະຈຳຍາວເງິນໃຫ້ແກ່ພວກນາຍທະຫານ ທີ່ໄດ້ອອກ
ຈາກກອງທັບໄປແລວນັ້ນເຕັມທັງຫາປີ ການປະຕິວັດກໍເລີຍເລີກ
ໄປ.

ວິຊິງຕົນໄດ້ລະງັບການປະຕິວັດ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ມີການແກ້ດົງ
ກັນໄປໃນທາງບໍ່ດີ ແລວລູກວຸ້ງແນະນຳກັນໄປໃນທາງທີ່ ຈະ
ນຳຜູ້ ປໂຍດອັນດີມາໃຫ້ແກ່ຊາດ ພໍເມື່ອເຖິງເວລາທີ່ລູກ
ຈະຕອງລາຈູກໜ້າທີ່ຜູ້ບັນຊາການສູງສຸດແລວ ລາວໄດ້ສົ່ງ
ໜັງສືໄປຫາຜູ້ປົກຄອງ ແລະຄະນະແຕ່ງກົດໝາຍໃນ ຈົນ ຮັດ
ໃນນັ້ນລາວກາວວ່າຕາມຄວາມສັງເກດຂອງລາວແລວ ລາວຄິດ
ວ່າວິທິການປົກຄອງປະເທດແບບປັດຈຸບັນນີ້ ບໍ່ແມ່ນແບບທີ່ດີສຳ
ລັບໃຊ້ໃນການປົກຄອງປະເທດເລີຍ ລາວໄດ້ຂໍໃຫ້ບັນດາຮັດ
ຕາງໆໂຮມເຂົ້າກັນຢູ່ພາຍໃຕ້ຜູ້ນຳຜູ້ດຽວ ລາວຍັງໄດ້ຂໍໃຫ້ຄົນ
ໃນສະຫະຮັດລົມຄວາມບຸກທາງກັນທັງໝົດ ແລວມາຫອນ
ໂຮມກັນສາງຄວາມດີແກ່ປະເທດ ອັນທີ່ລາວຕັ້ງໃຈເຮັດໃຫ້ຄົນ
ຫຼັງໝາຍເຂົ້າໃຈ ກ່ອນອັນນັ້ນ ແມ່ນຢາກໃຫ້ບັນດາຮັດຕາງໆຢູ່
ຫອນໂຮມກັນໃນຮູບນັ້ນເລອຍໄປ ໂດຍບໍ່ມີການແຕກແຍກອອກ

ຈາກກັນຈັກເທື່ອ ການກະທຳອັນໃດທີ່ຈະພາໃຫ້ຮັດທັງຫຼາຍແຍກ
ອອກຈາກກັນນັ້ນໃຫ້ຖືວ່າ ເປັນສິ່ງທີ່ຜິດຫຼັກຂອງເສຣີພາບແລະ
ເອກະຣາດຂອງອະເມຣິກາ.

ເປັນເວລາສີ່ປີເຕັມ ທີ່ຄົນຂອງວິຊິງຕັນຈະເຂົ້າໃຈວ່າ
ລາວເປັນຜູ້ສຸລາດຫຼັກແຫຼ່ງພຽງໃດ ຕໍ່ຈາກນັ້ນແມ່ນພວກສະມາ
ຊິກຂອງຮັດຕາງໆ ທີ່ມາປະຊຸມຢູ່ຟີລາແດນເພັຣ ເພື່ອຮ່າງຮັຖ
ທັມມະນູນ ຈຶ່ງໄດ້ມີໂອກາດເຂົ້າໃຈ ໃນຄວາມສຸລາດຫຼັກແຫຼ່ງ
ຂອງວິຊິງຕັນວ່າ ລາວເປັນຜູ້ເຮັດໃຫ້ມີທັມມະນູນເກີດຂຶ້ນ ໃນ
ຂະນະນັ້ນເອງເຂົາເຈົ້າຈຶ່ງແຕ່ງຕັ້ງແຜນການໄວໃຫ້ບັນດາຮັດທັງ
ຫຼາຍກັບກາຍເປັນປະເທດອັນນຶ່ງອັນດຽວຂັນ. ຜູ້ທີ່ນັ້ງເປັນປະ
ທານຂອງກອງປະຊຸມພວກບັນຍາຊົນທີ່ຮ່າງຮັຖທັມມະນູນນັ້ນແມ່ນ
ຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນເອງ ເວລາມີການຜິດຖຽງກັນກຽວກັບການ
ຈະຮັບຮອງເອົາຮັຖທັມມະນູນ ຈຶ່ງແບ່ງແຍກປະເທດນັ້ນ ກໍແມ່ນ
ຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນອີກ ເປັນຜູ້ມີພາຣະຫນາທີ່ຫຼາຍກວ່າຜູ້ອື່ນ ເພື່ອ
ແກໄຂຄວາມເຂົ້າໃຈກັນຜິດທັງມວນ ໃນທີ່ກອງປະຊຸມລົງສັນ
ຍາກັນທີ່ເວີຊີເນັຣ ວິຊິງຕັນ ກໍສາມາດລະງັບການຜິດຖຽງກັນ
ຢ່າງດີງດັງຂອງທານປາຕຣິກ ແຮມຣີ ກັບພວກນັກໂຕວາທີ່ຫຼາຍ
ຄົນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ກາວເວົ້າອັນໃດເລີຍ ລາວຊນະດວຍຄະແນນ
ສຽງຫາສຽງເຫຼົ່ານັ້ນ ເຊິ່ງສະແດງວ່າ ເປັນຄະແນນສຽງທີ່ສົມ
ບູນພຽງພໍດີແລ້ວ ສຳລັບຊາວອະເມຣິກັນສ່ວນຫຼາຍ ເຂົ້າໃຈ
ທານຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນທີ່ເປັນຜູ້ຄິດແຕ່ງຮັຖທັມມະນູນມານັ້ນ ເປັນ
ທີ່ເໝາະສົມດີສຳລັບປະເທດຊາດແລ້ວ.

ອີກປະກາດນຶ່ງ ເຂົາເຈົ້າຍັງໄດ້ລົງມະຕິ "ຮັບຮອງ" ເວລາເຂົາເຈົ້າສາບານວ່າ ຈະໃຫ້ ຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນ ປົກຄອງ ປະເທດຊາດໄປພາຍໃຕ້ກົດໝາຍຮັຖໜັມມະນູນ ແລະເປັນປະ ຫານາທິບູດຜູ້ຫນຶ່ງອີກດ້ວຍ. ຜູ້ສຳຄັນໆຂອງຊາດ ທົ່ວທັງປະ ຫວດ ໄດ້ສົ່ງຈົດໝາຍໄປຫາລາວທີ່ເມົາເວີນິງ ເພື່ອບອກໃຫ້ ລາວຮັບ ໃນຂັ້ນຕົ້ນ ວິຊິງຕັນກໍບໍ່ຢາກຮັບຫນ້າທີ່ນັ້ນ ລາວ ເວົ້າວ່າ ຄວາມຄິດອັນນັ້ນພາໃຫ້ລາວເສົ້າໃຈ ອາຍຸລາວກໍ ແກ ສີ ແລະພົບພໍ້ກັບຄວາມຍາກລຳບາກທັງໄດ້ໃຊ້ກຳລັງທຸກຢ່າງມາ ເຖິງແປດປີເຕັມ ໄດ້ຮັບກຽດທັງຄວາມຍອດຍິ່ງຈາກຜູ້ຄົນມາຫຼາຍ ແລວ ບັດນັ້ນມາຖືກເຊີນໃຫ້ເຂົ້າຮັບຫນ້າທີ່ບອນອາດຈະພາໃຫ້ຊື່ ສຽງເສີຍຫາຍໄປກໍເປັນໄດ້ ຢູ່ໃນສະໄໝຮັບ ຊຶ່ງລາວໄດ້ລະວັງ ມາແລະບໍ່ສຸມໃຫ້ໄປພົວພັນນຳການເມືອງຂອງໂລກ ຖາວາລາວ ຫາກຮັບ ລາວຈະຕ້ອງໄດ້ພາກຈາກທີ່ຮັກທີ່ແພງຂອງລາວ ຄື ເມົາເວີນິງ ແລະຈະບໍ່ໄດ້ຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອນຊາວໄຮຊາວນາດວຍ ກັນ ແຕ່ວ່າໃນເມື່ອຮັດຫາກລົງມະຕິຕັ້ງລາວເປັນປະຫານາທິບູດ ຜູ້ຫນຶ່ງແລວ ລາວເລີຍຮັບວຽກນັ້ນ ດວຍຄິດເຫັນວ່າ ເປັນ ຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການຂອງປະເທດຊາດຈຶ່ງຂຶ້ນບໍ່ໄດ້.

ແລວລາວກໍຂຽນຈົດໝາຍສິ່ງຂາວ ຫານ ແຮມຣີ ນິກ ເຊິ່ງເປັນເພື່ອນເກົ່າຂອງລາວ ລາວບອກວ່າ ການທີ່ໄດ້ຮັບ ເປັນຜູ້ສຳຄັນຂອງຮັຖບານນັ້ນດວຍຄວາມຮູ້ສຶກຕ່າງຄົນຜູ້ອື່ນຊຶ່ງວ່າຈະ ຕ້ອງຕາຍ ຍອນການເຮັດການທຸກຢ່າງໆ ອັນຜິດພາດຂອງລາວ ເອງ ລາວໄປຮັບຫນ້າທີ່ໃໝ່ ດວຍຄວາມໝາຍຢ່າງແຮງກາ

ເພື່ອຢັ້ງຢືນວ່າຮຸກຮ້າຍມະນຸດຊຶ່ງລາວເປັນຜູ້ບາກບັນຮຸກຮ້ອງຂຶ້ນ
ມາແລະຮັບຮອງແລວນັ້ນ ຕອງເປັນຜົນອັນສຳເລັດ.

ວຽກຂອງລາວເປັນວຽກໜັກແລະຍາກ ມັນບໍ່ຕ່າງຫຼັງ
ກັບການຈັດຕັ້ງຮຸກຮ້າຍນັ້ນ ແຕ່ກ່ອນນັ້ນ ບໍ່ທັນເຄີຍຫົດລອງ
ຫຼັງມາເລີຍ ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງຈະຕອງໄດ້ເປັນການຕັດສິນກັນ
ເປັນຄັ້ງແຮກ ຮວມທັງວາສະພາຈະຕັ້ງເອນຊີໃຫ້ລາວວ່າແນວ
ໃດ ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຕັດສິນຮັບຄຳວ່າ "ປະທານາທິບໍດີ" ມີຄວາມ
ຫຼຽງຍາກອັນນັ້ນ ເຂົາອີກ ທີ່ວ່າວິຊິຕັນຕອງໄດ້ພະຍາຍາມ
ເຮັດວຽກໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຮອບຄອບກັບ ຜູ້ແນກການອື່ນໆ ຊຶ່ງໃຊ້ວິທີ
ຫ້າງກຸນແບບບູກົງພຸ່ນຢູ່ ເຈົ້າທົ່ວໝາຍແຜນກະໜົນນັ້ນ ສິ່ງສາຍ
ງານຕ່າງໆໃຫ້ສະພາໝົດໂດຍບໍ່ຜ່ານຫາງປະທານາທິບໍດີເລີຍ.
ຖ້າວ່າ ວິຊິຕັນ ຫາກບອກໃຫ້ສິ່ງລາຍງານຕ່າງໆຂອງພວກນັ້ນ
ຜ່ານລາວຕາມທີ່ບັງໄວໃນຮຸກຮ້າຍມະນຸດນັ້ນ ກໍເກີດຂັດແຍ່ງກັນ
ຂຶ້ນທັນທີລະຫວ່າງປະທານາທິບໍດີ ແລະສະພາ ອັນນີ້ ເຄີຍເຮັດ
ເຄີຍມີມາຫຼາຍເທື່ອແລວ ແຕ່ກ່ອນພຸ່ນວິຊິຕັນຈຶ່ງປະຕິບັດຕໍ່ມາ
ເພື່ອຢັ້ງຢືນຄວາມຕັດສິນໃຈຂອງລາວນັ້ນຈະດີພຽງໃດ.

ລາວໄດ້ເຕືອນເຂົາເຈົ້າໄວກ່ອນແລວວ່າ ບໍ່ມີການຈຳ
ເປັນຫຼັງໃນຂັ້ນຕໍ່ມານີ້ ທີ່ຈະຕອງການເອົາລາຍງານນຳຜູ້ແນກ
ເຫຼົ່ານັ້ນ ລາວໄດ້ປ່ອຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສິ່ງລາຍງານໄປໃຫ້ສະພາ
ຕໍ່ໄປ ລາວດຳເນີນວຽກການໄປໂດຍການອານຸຮູຈາກໜັງສືພິມ
ແລະຈົດໝາຍຂອງເຂົາເຈົ້າເອົາເອົາ ພໍໄດ້ສາມເດືອນແລວ
ລາວຈຶ່ງຂໍໃຫ້ສິ່ງລາຍງານຫຼັງກຽວກັບວຽກຂອງເຂົາເຈົ້າມາໃຫ້

ລາວ ປາກົດວ່າບໍ່ມີຜູ້ໃດຄຽດຫຼືຂັດຂອງຫຼັງ ແລ້ວລາວກໍໃຊ້ວິທີ
ນຸ່ງຄອຍໆຕັ້ງຕົ້ນທຳການ ດູແລ ກວດເບິ່ງວຽກ ຂອງຜແນກການ
ຕ່າງໆຂອງຮູບບານ ໂດຍຖືກຕອງຕາມສິດແລະອຳນາດຕ່າງໆທີ່
ມອບໝາຍໃຫ້ລາວດັ່ງ ໄດລະບຸໄວ້ໃນຮູບທັມມະນູນ ໃນເດືອນຕໍ່
ໄປລາວຈຶ່ງຄອຍໆກວດເບິ່ງວຽກໃນຜແນກອື່ນອີກຕໍ່ໄປ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງຈະຕອງຂັ້ນກັບຜູ້ນຳຜູ້ຂັ້ນ
ແຂງກໍຈຶ່ງ ວິຊິງຕັນ ຍັງຍິນດີປຶກສາຫາລືນກຳສະພາຢູ່ສະເມີ ໃນ
ເຮືອງຕ່າງໆ ແຕ່ວ່າຫຼັງທີ່ດລອງມາຫາຍຄັ້ງຈຶ່ງມີປະສິບການອັນ
ບໍ່ເປັນໜ້າເພິ່ງພໍໃຈຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ ປະທານາທິບໍດີບໍ່ສົມຄວນຈະ
ຕອງຢູ່ໃກ້ຊິດຕິດພັນກັບສະພາ ລາວເລີຍຕັດສິນໃຈວ່າທາງທິດ
ແລ້ວລາວຈະຂຽນໄປຫາສະພາ ຫຼືຈະສົ່ງຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງໄປອະທິບາຍ
ໃຫ້ຟັງ ເພື່ອຈະໄດ້ປະຕິບັດໄປຕາມແນວຄວາມຄິດຂອງລາວ
ແລ້ວຈຶ່ງຕັ້ງຕົ້ນທຳການໄປໃນທຳນອງນັ້ນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ທຳໃຫ້ໃຜ
ເສັຽໃຈຈັກຄົນໃນສະພາ.

ຄວາມຫຼຽງຍາກອັນໜຶ່ງໃນໜ້າທີ່ວຽກການຂອງວິຊິງຕັນ
ກໍແມ່ນການຈັດຄົນເຂົ້າຮັບໜ້າທີ່ຕ່າງໆຂອງຮູບບານ ຜູ້ໃດກໍປະ
ສົງຢາກໄດ້ໜ້າທີ່ສຳຄັນໃນຮູບບານ ນາຍທະຫານໃນກອງທັບ
ແລະພວກອື່ນກໍພາກັນຢືນຄຳຮອງມາຂໍເຮັດການນຳຮູບບານຂອງ
ສະຫະຣັຖ ວິຊິງຕັນ ໄດ້ຕອບຄຳຮອງທັງຫາຍເຫຼົ່ານັ້ນ ຕາມທີ່
ລາວເຄີຍເວົ້າໄວ້ແຕ່ກອນລາວມາຮັບເປັນຫົວໜ້າຮູບບານ ຜູ້
ໃດຜູ້ໜຶ່ງຫາກພະຍາຍາມເອ້ອຍເອົາເຮືອງຄອບຄົວ ຫຼືເພື່ອນຜູ້
ພັກພວກມາອາງ ເພື່ອຊອກການເຮັດນັ້ນ ອາດມີຫວັງນອຍທີ່ສຸດ

ທີ່ຈະຖືກຮັບເອົາ.

ໃນຄວາມຄິດຈິດໃຈຂອງວິຊິງຕັນແລ້ວ ສິ່ງສຳຄັນກ່ອນ
ໝູ່ແມ່ນຕອງມີຫຼັກກົດໝາຍທາດສຸດ ເພື່ອວ່າ ຜູ້ຄົນຈິ່ງຈະໄດ
ຮັບຄວາມເປັນທັມຢ່າງຖືກຕອງຕາມກົດໝາຍ ລາວໃຊ້ເວລາ
ຕັ້ງນາມຫຼາຍຊົ່ວໂມງ ເພື່ອຄັດເລືອກ ແລະຊອກຫາວ່າຈະແຕ່ງ
ໃຜມາເປັນຜູ້ຕັດສິນຢູ່ໃນສານສູງສຸດ ຊຶ່ງຕອງເປັນຄນະຈາສານ
ຜູ້ສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງສະຫະຣັດ ຫາງສະພາ ໄດກຳນົດ ຈຳນວນຈາ
ສານໄວ້ແຕ່ຫຼັກຄື ຊຶ່ງໃນຄະນະນັ້ນມີຜູ້ຢາກເປັນໆຈຳນວນເຖິງ
ຮອຍກວ່າຄົນຢູ່ແລ້ວ ວິຊິງຕັນຈິ່ງຕັດສິນໃຈເລືອກເອົາຈາສານ
ຫຼັກທານຈາກຣັດທີ່ມີຮາສດອນຫຼາຍ ສຳລັບຜູ້ຈະເປັນຫົວໜ້າ
ຝ່າຍຍຸຕິທັມຫຼືຫົວໜ້າສານນັ້ນ ວິຊິງຕັນໄດ້ຕັ້ງໃຫ້ທານຈອນເຈທີ່
ນິວຢອກ ທີ່ເປັນຜູ້ສາມາດໃນດານກົດໝາຍມາວ່າຫນ້າທີ່ການ.

ທີ່ປຶກສາຂອງສາຂາສະພາອະເມຣິກັນ ກໍຍິນດີຮັບເອົາ
ໝົດທຸກຄົນໃນຄະນະທີ່ວິຊິງຕັນຢາກຕັ້ງໃຫ້ວ່າຫນ້າທີ່ສຳຄັນໆທັງ
ຫຼາຍເຫຼົ່ານັ້ນ ສຳລັບວຽກແນວອັນ ຊຶ່ງຈະຕອງມີການຕັ້ງກັນໃສ
ລາວກໍເຮັດໄດ້ເຊັ່ນດຽວກັນ ໂດຍໃຊ້ວິທີຄັດເລືອກເອົາຄົນຂອງ
ລາວຢ່າງເໝາະສົມດີມາຈາກຣັດຕາງໆ ຣັດໃດກໍຮູ້ສຶກພໍອີກພໍ
ໃຈໝົດ ແລະບໍ່ມີການຢ້ານກັນລືນກັນເໝືອ ວິຊິງຕັນຍັງເປັນນັກ
ການເມືອງທີ່ຄວາມສາມາດອີກດວຍ ລາວແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ນັ້ນ ຢູ່ເວີ
ຊີເນີຽຜູ້ທີ່ລົງມະຕິຄັດຄານຮຸກຮ້າຍມະນຸນໃຫ້ໄປປະຕິບັດຫນ້າທີ່ອັນ
ສຳຄັນ ເພື່ອເປັນວິທີເອົາຊະນະຈິດໃຈຄົນ ໃນຣັດທີ່ເປັນບານ
ເກີດຂອງຕົນເອງໃຫ້ຮັບນັບຖືຮຸກຮ້າຍມະນຸນ.

ສ່ວນພວກອື່ນທີ່ວໍຊິງຕັນຄັດເລືອກເອົາເຂົ້າຮັບໜ້າທີ່ສຳ
ຄັນນຳໃນວົງຮັບບາດຂອງລາວກໍມີແຕ່ພູສາມາດເຊັ່ນ ໂທມາສ
ແຈບເຟີຊັນ ອາເລັກ ຊັນເດີ ແຮມິນຕັນ ແລະພວກເພື່ອນເກົ່າ
ຂອງລາວແຕ່ປາງຢູ່ກອງທັບນຳກັນພູນ ຄື ແຮມຣິນກ ກອນຈະ
ຕັດສິນໃຈໃນສິ່ງສຳຄັນອັນໃດອັນນຶ່ງ ວໍຊິງຕັນ ມັກຈະໄປປຶກສາ
ຫາລືມຳຄືນພວກນີ້ເສັຽກອນ.

ໃນທາຍປີ ຈຸນຊຸມ ລາວໄດ້ຂຽນໜັງສືຫາ ເພື່ອນຜູ້ນຶ່ງ
ຊື່ ກາເວີເນີມິຣິດ ເພື່ອເລົ່າສູ່ຟັງວ່າ ຮັບບາດແຫງຊາດໄດ້ຖືກ
ຈັດຕັ້ງຂຽນແລ້ວ ແລະຕາມທີ່ໄດ້ຍິນມາທຸກຄົນກໍປາກົດວ່າຊົມຊື່ນ
ຍິນດີນຳແທ້ໆ. ແຕ່ໃນເວລາດຽວກັນນັ້ນ ສິ່ງທີ່ເກີດຢູ່ພາຍໃນ
ຫຼືຢູ່ພາຍນອກສະຫະຣັດ ນັ້ນສະແດງໃຫ້ຮູ້ວ່າປະເທດຊາດກໍຮູ້ສຶກ
ຕອງການກຳລັງປັນຍາແລະການຕັດສິນໃຈຈາກວໍຊິງຕັນຫຼາຍຂຽນ
ສເມີ.

ເມື່ອພວກຊາວໄຮຊາວນາ ໗.໐໐໐ ຄົນໄດ້ອວນກັນຕໍ່ສູ້
ບໍ່ຍອມເສັຽຄາລາຍໄດ້ເຂົ້າຮັດ ວໍຊິງຕັນກໍໄດ້ຈັດເອົາກອງທັບ
ໄປລະງັບເຫດການທັນທີ ເມື່ອພວກອື່ນເດັຽໄດ້ສູ້ຮົບກັບກອງທັບ
ທີ່ເອນວາກອງທັບຈຳເປັນຂອງອະເມຣິກັນ ນັ້ນ ວໍຊິງຕັນກໍໄປ
ລະງັບໄດ້ອີກຢ່າງໄວວ່າ ລາວໄດ້ສົ່ງບັນດານາຍພົນພູສຳຄັນ
ຂອງລາວໄປສູ່ເຂດຊາຍແດນ ເພື່ອຍຶດເອົາດິນດານຕາເວັນຕົກ
ພາກຕາເວັນອອກໃຫ້ຊາວອະເມຣິກັນຈັບຈອງຢູ່ສາງ ແລະໄດ້ໄປ
ບັງຄັບໃຫ້ຊາວອັງກິດອອກຈາກບໍລິເວນດິນຮອຍ.

ຕໍ່ໆມາວໍຊິງຕັນຈຶ່ງສົ່ງເກດໄດ້ວ່າ ຄວາມຫວັງອັນແຮງ

ກາຂອງອະເມຣິກັນຢາກຢູ່ເປັນອັນນຶ່ງອັນດຽວກັນນັ້ນ ມັນຂຶ້ນຢູ່
ນຳອຳນາດ ແລະຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງປະທານາທິບໍດີຂອງອະ
ເມຣິກັນເອງຕອດເວລາທີ່ເປັນປະທານາທິບໍດີນັ້ນວ່າຊິງຕັນເຮັດ
ໃຫ້ແນໃຈຂອງລາວວ່າ ບໍ່ໃຫ້ມີຜູ້ໃດຮົບລູກອຳນາດນັ້ນໄດ້. ແລະ
ເຮືອງແນວນີ້ ມີປັດໄຈເວົ້າເລົ່າຕໍ່ກັນມາແລວ ຈົນຈຳກັນໄດ້
ໃນຄຳວ່າທີ່ພວກນາຍພົນຊາວອັງກິດ ທົດລອງຢາກຍຸບຍອບລາວ
ໃຫ້ຕຳຕອຍແລະໄຮຄວາມສຳຄັນລົງດ້ວຍການກ່າວນາມລາວວ່າ
"ທ່ານ" ແທນທີ່ຈະວ່າ "ນາຍພົນ" ຕຳມສົມຄວນ.

ເຮືອງເກີດຂຶ້ນເມື່ອເວລາວ່າຊິງຕັນໄປຢາມເມືອງມາຊາ
ຊູແຊດ ຊຶ່ງທ່ານຈອນ ແຮນຄຸກ ເປັນຜູ້ປົກຄອງເມືອງນັ້ນ ແຜນ
ການໄປຢຽມຢາມຄັ້ງນີ້ ກໍເພື່ອໃຫ້ແຮນຄຸກມາພົບກັບວ່າຊິງຕັນຢູ່
ໃນຫ້ອງຂອງລາວກອນ ແລະໃຫ້ມີການກິນລຽງຮັບຕອນກັນຢ່າງ
ໃຫຍ່ຕິດຕາມໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ ຢູ່ທີ່ເຮືອນຂອງແຮນຄຸກເອງ. ກ່ອນ
ເວລາເລັກນ້ອຍທີ່ຈະໄດ້ພົບກັນ ແຮນຄຸກໄດ້ສັ່ງຄົນໄປຄອບວ່າບໍ່
ສະບາຍແລະບໍ່ສາມາດໄປຮວມການກິນລຽງໄດ້ ເມື່ອເປັນເຊັ່ນ
ນັ້ນ ວ່າຊິງຕັນກໍສັ່ງເກດໄດ້ທັນທີວ່າ ຄົນຜູ້ນັ້ນທີ່ເຄີຍເປັນສັດຕູກັນ
ມາແລວໃນສະພາກົດໝາຍ ຢາກສະແດງຄວາມເປັນຜູ້ຍິ່ງໃຫຍ່
ຂອງເມືອງມາຊາຊູແຊດອອກມາ ໂດຍວິທີການຂັດໃຫ້ປະທານາ
ທິບໍດີມາຢາມຕົນກອນ ສ່ວນວ່າຊິງຕັນ ບໍ່ໄດ້ສະແດງຄວາມຄຽດ
ແຊນຫຼັງອອກມາ ພຽງແຕ່ສັ່ງອອກໄປວ່າ ຈະບໍ່ໃຫ້ມີການກິນ
ລຽງຢ່າງຄົກຄັນໃນຄັ້ງນັ້ນ ມີຕໍ່ມາແຮນຄຸກຈຶ່ງສັ່ງຄົນລາວໄປຫາ
ວ່າຊິງຕັນຫາຍຄັງ ເພື່ອໄປຂໍອະພິຍໂຫດ ພໍເມື່ອໄດ້ຮັບຄຳບອກ

ວ່າ "ປະທານາທິບໍດີຂອງສະຫະຣັດ" ມີເວລາຈຸະຣັບລາວໄດ້
ໃນເວລາບ່າຍນຶ່ງຫາສອງໂມງ ທານແຮມຄູກ ຜູ້ປົກຄອງເມືອງ
ຈິງຟາວພັງ ໄປພົບທານປະທານາທິບໍດີໃນບໍຊາ.

ການໄປຢຽມຢາມຖາມຂ້າວນີ້ ເປັນໂອກາດໃຫ້ປະເທດ
ຊາດໄດ້ເຫັນປະທານາທິບໍດີຊຽດວຽກ ການໄປຢຽມຢາມຖາມ
ຂ້າວນີ້ ຍັງເປັນໂອກາດໃຫ້ວິຊິງຕັນສາງຄວາມຮູ້ສຶກຢ່າງເປັນ
ພໍເປັນນອງກັນ ໃຫ້ເກີດມີຂໍ້ແກ່ຊາວອະເມຣິກັນ ທີ່ຖືສາສນາ
ຕາງໆທຸກສາສນາ ທົ່ວທຸກແຫ່ງຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ການໄປຢຽມ
ຢາມຖາມຂ້າວຜູ້ຄົນ ທີ່ຖືສາສນາຫາຍສາສນາຕາງໆກັນຢູ່ໃນປະ
ເທດດຽວກັນນີ້ ວິຊິງຕັນໄດ້ບອກເຂົາເຈົ້າວ່າ ຣັຖບານຂອງສະ
ຫະຣັດ ບໍ່ໄດ້ມີຈຸດປະສົງຈະສົ່ງເສີມສາສນາໃດສາສນານຶ່ງ ໃຫ້
ລົ້ນເຫລືອກັນເລີຍ ທຸກໆຄົນມີສິດເລືອກນັບຖືປະຕິບັດສາສນາທີ່
ຕົນມັກ ວິຊິງຕັນເວົ້າວ່າ ຣັຖບານອະເມຣິກັນມີຄວາມປະສົງ
ພຽງແຕ່ຂໍໃຫ້ຜູ້ທີ່ຢູ່ໃນປະເທດຈິງຢູ່ໄປດວຍກັນຢ່າງເປັນສຸກຕາມ
ກົດໝາຍຂອງແຜນດິນບັນຍັດນັ້ນດວຍ.

ເວລາທີ່ ວິຊິງຕັນພົບພໍ້ກັບຄວາມຫຼຽງຍາກທີ່ສຸດ ກໍແມ່ນ
ເວລາຮັບຕໍາແຫນ່ງເປັນປະທານາທິບໍດີ ເພື່ອລະງັບການຮົບຮາ
ຂ້າພັນຢູ່ທາງຝ່າຍພວກອັງກິດ ຫຼື ຝ່າຍປະຕິວັດຝຣັ່ງເສດ ອັນ
ເກີດມີຢູ່ ເປື້ອ ມາແຕ່ພອມເສີກໃນປີ ຈຸນ 17 ພຸນ ຄວາມຮູ້
ສຶກອັນຮາຍແຮງຂອງຊາວອະເມຣິກັນ ແທບເກືອບຈະແບ່ງປະ
ເທດຊາດອອກເປັນສອງຝ່າຍ ເຫດທີ່ພາໃຫ້ຣັຖບານ ວິຊິງຕັນ
ແຍກອອກເປັນສອງນັ້ນເປັນດັ່ງນີ້: ທານແຈບເຟີຊັນ ຢູ່ຝ່າຍ

ຝຣັ່ງເສດ ທ່ານແຮມິນຕັນຢູ່ຝ່າຍອັງກິດ ມີຫາຍໆເທົ່າ ທີ່ວ່າຊື່
ວິດອັງຫຍທິ ຈື່ ແລວ ກໍຕັ້ງຕົ້ນທຳສິງຄາມກັບອັງກິດ, ແລະ
ປາວຮອງຂໍ "ໃຫ້ຜູ້ຄົນທັງຫຼາຍຈົ່ງຮວມກັນທຳສິງຄາມສູ່ກັບເຈົ້າ
ຊື່ວິດໂດຍທົ່ວໄປ" ຜູ້ນຳໜ້າຄົນໃໝ່ຂອງຝຣັ່ງເສດໄດ້ຂໍຮອງ
ໃຫ້ສະຫະຣັດອະເມຣິກາທີ່ເປັນປະເທດໃໝ່ປະເທດນຶ່ງຈົ່ງເຂົ້າ
ຮວມທຳສິງຄາມນຳກັນ ເຮືອງນັບທັນມີຜູ້ໃດໄດ້ສາງສາມາຫາຍ
ກວ່າ ທ່ານຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສຸກກຸ່ມຊຸມເຢັນນັ້ນ
ແຕ່ແລວ ວິຊິງຕັນກໍບໍ່ແມ່ນແນວຄົນ ທີ່ຈະໄປເຂົ້າຮວມເຮັດເສິກ
ໄດ້ຢ່າງງາຍດາຍດອກ ລາວຕອບໄປວ່າປະເທດຝຣັ່ງເສດແລະ
ປະເທດອະເມຣິກາໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີຊ່ວຍເຫຼືອກັນແລະກັນ ແຕ່
ເມື່ອເກີດມີສິງຄາມຂຶ້ນມາ ຈາກປະເທດອື່ນເທົ່ານັ້ນ ລາວວ່າ
ແຕ່ໃນສິງຄາມປັດຈຸບັນນີ້ ແມ່ນຝຣັ່ງເສດ ເປັນຝ່າຍກໍ່ການຮົບ
ຮາຂາຟັນ ອີກຢ່າງນຶ່ງຮັບບານ ທີ່ຝ່າຍອະເມຣິກາໄດ້ເຊັນສັນ
ຍານຳນັ້ນ ກໍໄດ້ປຽນແປງສູນຫາຍໄປແລວ ເຫດຜົນປະການ
ນຶ່ງອີກກໍຄວ້າ ການຄາຂອງອະເມຣິກາສ່ວນຫຼາຍ ຕິດຕໍ່ທາງອັງ
ກິດ ຖ້າຈະໃຫ້ໄປເຂົ້າຮວມ ທຳສິງຄາມ ຄືງ່ານ ອາດຈະເປັນ
ການບໍ່ຮອບຄອບປານໃດສຳລັບອະເມຣິກາ ຊຶ່ງຍັງເປັນປະເທດ
ຂຶ້ນໃໝ່ ດັ່ງນັ້ນວິຊິງຕັນຈຶ່ງຕັດສິນໃຈ ວ່າຈະບໍ່ເຂົ້າຮວມທຳສິງ
ຄາມນຳຈັກຝ່າຍເລີຍຈະແມ່ນອັງກິດຫຼືຝຣັ່ງກໍຕາມ.

ຝ່າຍຝຣັ່ງເສດ ແລະພັກພວກ ທີ່ສັບສູນຊ່ວຍເຫຼືອ
ເຂົ້າ ໄດ້ພາກັນທຳຫຼາຍຢ່າງເພື່ອໃຫ້ວິຊິງຕັນ ປຽນຄວາມຄິດ
ຈິດໃຈຂອງລາວ ເຂົ້າເຈົ້າໄດ້ຂຽນຂາວວິຈານແນວບໍ່ດີ ກຽວ

ກັບວິຊິງຕູ້ນໝາຍຢ່າງ ລົງໃນໜັງສືພິມ ເຂົາເຈົ້າໄດ້ສົ່ງພວກ
ໄປປາວຫວຽ ເລາະໄປຕາມເສັ້ນຖົນິນ ພິລາແດນເພັຣ ຫານ
ແອດມິງ ເຊີເນ ນາຍຫະຫານຜູ້ສຳຄັນຜູ້ນຶ່ງຂອງຣັຖບານຝຣັ່ງ
ເສດສົ່ງມາລົງຢູ່ທີ່ຊາແລດໂຕນ ກາໂຣລາຍນາ ນັ້ນກໍຕັ້ງຕົ້ນສະ
ແດງບົດບາດແບບເພິ່ນເປັນເຈົ້າຂອງປະເທດຂຶ້ນເໝືອນກັນກັບ
ວ່າວິຊິງຕູ້ນບໍ່ມີສິດຫຮັງເລີຍ ລາວຈາງຄົນເພິ່ນໄປສູ່ຣົບກຳປັ່ນ
ຂອງອັງກິດ ແລະວາງໂຄງການວ່າ ຈະນຳເອົາກຳລັງຕີເຂົ້າ
ໄປໃນພາກເໜືອຕາມຕາເວັນຕົກຂອງການາດູາ ລາວເວົ້າ
ອາງອອກວ່າຈະຈັດເປັນກອງທັບຂຶ້ນ ເພິ່ນໄປສູ່ຣົບພວກສະເປນ
ຢູ່ຟລິດາແລະລຸຍຊີອານາ ຢູ່ທາງພາກໃຕ້ ແລະປ່ອຍໃຫ້ນາຍ
ຫະຫານຂອງຣັຖບານຝຣັ່ງເສດ ຊົ່ງຢູ່ໃນບານໃນເມືອງຂອງອະ
ເມຣິກັນ ເປັນຝ່າຍຊຸຂາດູວາຈະຄວນຕັດສິນແນວໃດກຽວກັບກຳ
ປັ່ນຂອງອັງກິດທີ່ຖືກຢັດໄດ້ມາ.

ເວລາຫານເຊີເນ ເດີນທາງໄປທີ່ຟິລາແດນເພັຣ ກໍມີ
ພວກຄົນຄັບຄັງມາຮັບມາຕອນ ຜູ້ສຳຄັນໆກໍຟາວພາກັນຈັດການ
ກິນລຽງກັນຂຶ້ນຕອນຮັບ ຫຼັງຈາກລາວມາຮອດໄດຫາອາທິດ ທີ່
ເປັນເວລາອັນຊານານ ແລວລາວຈຶ່ງໄປຢາມວິຊິງຕູ້ນ ຫາທີ່
ຂອງວິຊິງຕູ້ນໃນເວລາຮັບຕອນນັ້ນ ໄດເປັນໄປຢ່າງຮອບຄອບຄີ
ແຕ່ບໍ່ເປັນທີ່ສົນໃຈສົນໃຈແກ່ລາວ ນາຍເຊີເນຜູ້ອາຍຸ ໓໐ ປີ ຈຶ່ງ
ເຂົ້າໃຈແລະເຫັນວ່າຕົນບໍ່ຖືກຮັບຕອນເປັນຢ່າງດີຈາກປະຫານາ
ທີ່ບໍ່ດີ ເພິ່ນຂອງລາວຢູ່ໃນວົງຈິດໝາຍເຫດ ກໍນຳຂ່າວໃນ
ທາງບໍ່ດີກຽວກັບວິຊິງຕູ້ນໄປຂຽນປາວໃຫ້ປະຊາຊົນຊາຍວ່າ ວິ

ຊິງຕັນໄດ້ເຮັດແຕ່ແນວຜິດຕາມສາຍຕາຂອງພວກປະຊາຊົນຂອງ
ລາວ.

ນາຍເຊີເນ ຍິ່ງສະແດງທ່າທີອັນຂົງຂັງ ຂອງຕົນຕໍ່ໄປ
ເລື້ອຍໆ ລາວໄດ້ຂໍໃຫ້ວິຊິງຕັນປ່ອຍຕົວອະເມຣິກັນສອງຄົນ ຊຶ່ງ
ຖືກຂັງຢູ່ທີ່ຝັລາແດນເຟຣັດ ຍອນເປັນໃຈອັງກິດ ແລະຍອນການ
ສ້າງເຫດອັນຕະຣາຍອັນເປັນພັຍແກປະເຫດຊາດ ນາຍເຊີເນ
ໄດ້ຂຽນຈົດໝາຍເມື່ອບາງເມື່ອຂ້າວວ່າຕົນຖືກເຊືອເຊີນໄປພຸກ
ຫົນພຸກແຫງ ແລະວ່າ "ອາຍເຖົ້າ ວິຊິງຕັນ" ເຫັນເຊີນນັ້ນກໍພໍ
ຄິໃຈນຳໂຊກຊັຍນັ້ນ.

ໃນເວລານັ້ນ ພວກເຈົ້າຂອງຈົດໝາຍເຫດ ທີ່ພອມ
ຝ່າຍຝຣັ່ງ ກໍພາກັນໃຊ້ຄວາມຫຼາຍຊາທີ່ສຸດ ມາຂຽນຂ້າວຂອງ
ວິຊິງຕັນ ຜູ້ເປັນຫົວໜ້າພວກລົງຂ້າວ ອະກຸສິນ ອັນນີ້ ຜູ້ນັ້ງ
ແມ່ນໝູ່ເພື່ອນຂອງທ່ານແຈບແຟຊັນເອງ ຊຶ່ງວ່າ ທ່ານ ພິລິບ
ເຟຣໂນ ຜູ້ທີ່ໃຊ້ເວລາສ່ວນໜ້າຍຢູ່ແນວໜ້າໃນຖິ່ນແຖວພວກປະ
ຕິວັດ ພາກອິນດີ ຕາເວັນຕົກ ເຟຣໂນ ໄດ້ຂຽນວິຈານລົງວ່າ
ວິຊິງຕັນເປັນຄົນອອນແອຢູ່ນຳແຕ່ພວກລູບແຂງພັນຂ້າ ຊອມຊໍຮັບ
ແຕ່ໜ້າທີ່ອັນເຂົ້າມັກ ລາວບອກໃຫ້ວິຊິງຕັນວ່າ ການເປັນປະ
ທານທີ່ບໍ່ດີນັ້ນຈະບໍ່ຢືນຍາວດອກ ເປັນ ຄຳເວົ້າຂອງລາວແບບ
ຫາຫາຍວ່າຊີວິດຂອງວິຊິງຕັນຈະເປັນອັນຕະຣາຍ.

ພວກອັນຍິ່ງໃຊ້ຄວາມຫຼາຍຊາຫຼັກລົງໄປອີກມາຕໍ່ຕາມ
ວິຊິງຕັນ ຂອງຂໍ້ດຽດຈັງໄຮອັນບໍ່ເຄີຍໄດ້ຍິນເວົ້າໃຫ້ໃຜຈັກເຫັນ
ເຂົ້າກໍເກັບອອກມາເວົ້າໃຫ້ວິຊິງຕັນໃນຍາມນັ້ນ ພວກເດີນກະ

ບວນທີ່ເຂົາຝູງຝຣັ່ງເສດ ກໍພາກັນຮອງວິພາກວິຈານໄປເຕັມ
ຖ້ວນຈົນພາໃຫ້ເກີດຄວາມຮອນຮົນເປັນຫວຽງຮອດຄວາມປອດພັຍ
ຂອງປະທານາທິບໍດີຍອນ ວິຊິງຕັນ ຈຳຕອງໄດ້ຂໍໃຫ້ທານແຈບ
ເຟີຊັນ ບອກເພື່ອນຂອງລາວງົດການກະທຳເຊັ່ນນັ້ນ ແລະບອກ
ວ່າ ລາວຮູ້ສຶກເສັຽໃຈເປັນອັນມາກ ທີ່ຖືກຄົນຂຽນຂາວແນວບໍ່
ຈົບບໍ່ດີອອກວິຈານ ເປັນແບບຄວາມເວົ້າຢ່າງໄຮມະນຸສທັມ ຫຼັງ
ຈາກໄດ້ຊາບຂາວອັນເປັນເຮືອງພິເສດ ທີ່ສ້າງຄວາມເສັຽຫງາຍ
ອອກໃນຈິດໝາຍເຫດແລວ ວິຊິງຕັນກໍເກີດມີຄວາມຄຽດແຄນ
ຍິ່ງຢູ່ໃນທີ່ປະຊຸມແຫ່ງນັ້ນລາວຈຶ່ງຮອງຢ່າວຂນວ່າ ລາວຈະໄປຢູ່
ໃນຊຸມຝັ່ງສືບຂອງລາວພຸນ ມາກກວ່າບອນລາວຢູ່ດຽວນີ້ ລາວ
ເວົ້າຕໍ່ໄປວ່າ ໃນຊີວິດຂອງລາວທີ່ມີຕໍ່ໄປນັ້ນລາວຊອບໃຈໄປດຳ
ເນີນວຽກການແບບຊາວໄຮຊາວນາພຸນຫຼາຍກວ່າຈະຢູ່ເປັນເຈົ້າ.

ສິ່ງຫຼັງຫຼາຍເຫຼົ່ານີ້ ພາໃຫ້ປະທານາທິບໍດີເຖົ້າ ຜົນ ປີ
ອອນກຳລັງແລວເລີຍປ່ວຍ ໃນຈິດໝາຍສະບັບນັ້ນທີ່ແຈບເຟີຊັນ
ຂຽນໄປຂາວເພື່ອນຂອງລາວໆໄດ້ເວົ້າວ່າ ລາວເສົ້າໃຈຫຼາຍທີ່
ເຫັນປະທານາທິບໍດີບໍ່ສະບາຍ ແຈບເຟີຊັນຂຽນວ່າ ແນ່ນອນ
ວິຊິງຕັນຕອງປ່ວຍຫນັກຍອນຫຼາຍສິ່ງຫຼາຍຢ່າງທີ່ລາວເຮັດ ແລະ
ຂຽນເວົ້າສຽດສີລາວ ແຈບເຟີຊັນເລົ່າຕໍ່ໄປວ່າ "ຂອຍຄິດວ່າ
ລາວເປັນຫຼຸກນຳຂອງເຫຼົ່ານັ້ນ ຫຼາຍກວ່າຫຼຸກຄົນທີ່ຂອຍເຄີຍເຫັນ
ມາ".

ໃນເວລານັ້ນ ນາຍເຊີເນ ກໍເດີນທາງອອມຮອບປະ
ເທດຢ່າງສະບາຍໃຈ ແລະຖືກຕອນຮັບເປັນຢ່າງດີຈາກຫຼຸກຄົນ

ຕໍ່ຫຼ້ນາປະຊາຊົນແລ້ວ ວໍຊິງຕັນໄດ້ວາງທຸກຢ່າງໆຮບໆ ບໍ່ຕອບ
ໂຕ ນາຍເຊີເນ ແລະເພື່ອນຂອງລາວແຕ່ປະການໃດ ແຕ່ປະ
ທານາທິບໍດີຮູແລວວາ ລາວເຮັດຫຼັງ ລາວເຫຼ້ນລູກໄມ້ທີ່ລາວ
ມັກສຸດ ຄວາຄອຍຖາໂອກາດທີ່ສິດຕິທຳຈະເຮັດສິ່ງໃດສິ່ງໜຶ່ງພາດ
ພຽງກອນອັນ ແລວລາວກໍໄດ້ຂໍໃຫ້ຄົນຜູ້ໜຶ່ງຂອງລາວຢູ່ເມືອງປາຣີ
ໃຫ້ສິ່ງຂາວທຸກຢ່າງທີ່ລາວຮູ້ມາໃຫ້ຮຸນກໍ ໃນຊົ່ວເວລາສັ້ນໆເທົ່າ
ນັ້ນ ວໍຊິງຕັນກໍສາມາດຮູ້ຄວາມອອນແອຂອງນາຍເຊີເນ ຄືວ່າ
ລາວມັກລົມເຮືອງແຜນການຂອງລາວ ສູ່ຄົນພາຍນອກຟັງໝາຍ
ໂພດ.

ໃນຍູນານັ້ນ ວໍຊິງຕັນເສີຍຢູ່ ບໍ່ເຮັດຫຼັງບໍ່ເວົ້າຫຼັງ
ອັນຈະພາໃຫ້ໄດ້ເວົ້າລົມນຳປະຊາຊົນ ລາວຖາເສີຍຢູ່ ລາວຊ
ແຈງອີກໃຫ້ເປັນທຸກຢ່າງເທົ່ານັ້ນວ່າ ອະເໝີກັນຈະບໍ່ເຂົ້າຝ່າຍ
ຝຣັ່ງແລະບໍ່ເຂົ້າຝ່າຍອັງກິດ ເພື່ອສູ້ກັນ ລາວຊອມເບິ່ງແລວ
ກໍຮູ້ວ່ານາຍເຊີເນກຳລັງເສັຽຄວາມເອອເຟອຈາກຊາວອະເໝີ
ກັນລຶງໄປເລື້ອຍໆ.

ຫຼັງຈາກ ນາຍເຊີເນ ທຶດລອງຍຶດເອົາກຳປັ່ນອັງກິດມາ
ແຊມອາວຸດໃສ່ ແລວບັງຄັບໃຫ້ໄປສູ່ບໍ່ຕໍ່ຕາມພວກອັງກິດຄືນ
ວໍຊິງຕັນກໍໄດ້ທາຈົງເຂົ້າຂັດຂວາງເພື່ອລະງັບນາຍເຊີເນ ນາຍ
ເຊີເນຄຽດແຮງໝາຍ ຈົງຍິວະໃຫ້ວໍຊິງຕັນປອຍໃຫ້ຊາວອະເໝີ
ກັນ ຕັດສິນໃຈເອງວ່າ ເຂົາຈະໄປສູ່ບໍ່ຕໍ່ຕາມພວກອັງກິດຫຼືບໍ່.

ນັ້ນແມ່ນໂອກາດທີ່ ວໍຊິງຕັນ ຄອຍຖາມາ ເພື່ອຢາກຮູ້ວ່າ
ເພື່ອນຮວມຊາດຂອງລາວເອງຈະເຂົ້າຝ່າຍປະທານາທິບໍດີຂອງ

ເຂົາເພື່ອໄປຕໍ່ສູ້ນາຍເຊີເນຫຼືບໍ່? ໃນເຮືອງນີ້ ວິຊິງຕັນໄດ້ຊື່
ແຈງຊວຍພວກເຂົາເຈົ້າໃນການຈະຕັດສິນໃຈ ໂດຍເລົ່າໂລມ
ໃຫ້ຜູ້ຄົນຮູ້ເຖິງຄວາມຊົ່ວຂອງນາຍເຊີເນ ແລະຈິດໝາຍຫຼອກ
ລວງຂອງມັນ ຂຽນມາຫາຮູ້ຖບານອະເມຣິກັນ ຕັ້ງແຕ່ມັນເມື່ອ
ເອດເມືອງຟຣັງ.

ເມື່ອຊາບລາຍລະອຽດທຳນາຍເຊີເນຂຽນເຮືອງໃດແລ້ວ
ຊາວອະເມຣິກັນທັງໝາຍກໍເກີດມີຄວາມຄຽດແຄນຂຶ້ນ ພວກປະ
ຊາຊົນຈຶ່ງຈັດໃຫ້ມີການປະຊຸມກັນຂຶ້ນ ຕາມເມືອງຕໍ່ກັນໄປ ແລະ
ພວກມັນຂຽນຫາວິຊິງຕັນເພື່ອແຈງວ່າ ພວກເຂົາເຈົ້າເຊື່ອຖືແລະ
ໄວ້ໃຈນຳລາວ ບັດນີ້ຈຶ່ງເປັນໂອກາດອັນງ່າຍແກວ່ວິຊິງຕັນ ເພື່ອ
ຂໍຮອງໃຫ້ຮູ້ຖບານຟຣັງ ຮຽກເອົາຕົວຂອງນາຍເຊີເນ ກັບເມື່ອ
ເມືອງຟຣັງ ແຕ່ວ່ານາຍເຊີເນບໍ່ກາກັບເມື່ອ ເພາະຢາກຖືກປະ
ຫານຊີວິດ ຖາວ່າກັບເມື່ອ ດວຍຄວາມດີອັນມີປະຈຳໃຈຢູ່ແລ້ວ
ວິຊິງຕັນກໍອະນຸຍາດໃຫ້ຄົນຜູ້ເຄີຍເປັນສັດຕູຂອງຕົນ ໃຫ້ຢູ່ໃນອະ
ເມຣິກາຕໍ່ໄປຢ່າງສະບາຍ.

ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີແຕ່ຄວາມຫຼຽງຍາກເກີດຂຶ້ນຢູ່ເລື້ອຍໆ
ກໍຕາມ ວິຊິງຕັນພະຍາຍາມເຮັດໃຫ້ອະເມຣິກາຫຼີກຈາກສົງຄາມ
ຢູ່ສະເມີ ໃນເວລານັ້ນ ວິຊິງຕັນໄດ້ຍິນວ່າລາຟາແຢດ ຜູ້ທີ່ເຄີຍ
ຮວມຮີບນຳຝ່າຍຟຣັງເສດ ຖືກບັງຄັບໃຫ້ໂຕນຫນີ ຈາກເພື່ອນ
ຮວມຊາດຂອງຕົນ ໃນຍາມນັ້ນລາວໄດ້ຕົກຢູ່ໃນມືຂອງພວກອົສ
ຕຣຽນ ວິຊິງຕັນພິຈາລະນາຊວຍລາວ ໂດຍຝາກເງິນໄປຊວຍ
ຄອບຄົວຂອງລາວ.

ວິຊິງຕັນມີຄວາມຫຼຽງຍາກຫນັກຫນາຍພໍສົມຄວນແລ້ວ ລາ
ຟາແປດຊ້ຳເອົາມາຕົ້ມໃຫ້ອົກ ລາວເອົາລູກຊາຍຂອງລາວຊົ່ວ
ຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນ ລາຟາແປດ ມາອະເລຣິກາ ໃນເວລາທີ່ສະ
ຫະຣັດບໍ່ໄດ້ເປັນມິດກັບຝ່າຍຝຣັ່ງຫຼືຝ່າຍອັງກິດ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະ
ເປັນກຸ່ມເສື້ອອົກເສື້ອໃຈພຽງໃດກໍຕາມ ວິຊິງຕັນໄດ້ຕັດສິນໃຈ
ບໍ່ພົບຫນ້າຊາຍຫນຸ່ມ ແຕ່ຢ່າງໃດກໍດີ ລາວໄດ້ເຮັດທຸກຢ່າງ
ແລ້ວເພື່ອໃຫ້ແນໃຈວ່າເດັກຈະຕ້ອງມີເງິນພຽງພໍສຳລັບເດີນ
ທາງຢູ່ໃນອະເລຣິກາ ແລະໃຫ້ມີຜູ້ຮັກຜູ້ແພງເບິ່ງດູແລຊ່ວຍ.

ຮອດຫາຍປີທີ່ແປດແລ້ວ ທີ່ລາວດຳລົງຕຳແໜ່ງເປັນປະ
ທານາທິບໍດີ ລາວຈຶ່ງພາຊາຍຫນຸ່ມ ເມື່ອຢູ່ເຮືອນທີ່ເມັາເວີນິງ
ນຳ ແລະຄຣູສອນລາວກໍຢູ່ນຳກັນນັ້ນປະມານປີກວ່າ ຈົນວ່າລາ
ຟາແປດ ໃຫຽເພິ່ງຕົນເອງໄດ້ ວິຊິງຕັນເອົາເງິນຮອຍໂດລາ
ໃຫ້ລູກຊາຍຂອງລາຟາແປດ ເພື່ອຊຸດຄອງນຸ່ງຕາມໃຈມັກ ເວ
ລາເຖິງຍາມສິ່ງລຳກັ້ນ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງເອົາເງິນໃຫ້ຕົນອົກ ໓໐໐
ໂດລາ ເພື່ອເປັນຄ່າເດີນທາງກັບເມື່ອຝຣັ່ງເສດ.

໑໑. ການຈາກໄປອັມແລ່ນແລ່ນ

ໃນຖານະເປັນປະທານາທິບໍດີ ວໍຊິງຕັນໄດໂຮບເງິນປີລະ ໔໕,໐໐໐ ໂດລາ ແຕ່ເມື່ອໂດລາວຕອງການເງິນຫຼາຍກວ່ານັ້ນ ລາວຈຳເປັນໄດ້ແບງທິດນີ້ຂອງລາວຂາຍ ດວຍວາເວລາຢູ່ໄກ ເມົາເວີນິງ ບອນດິນຂອງລາວຢູ່ ຫລວ ເປັນການລຳບາກແກ ລາວ ເພື່ອຈະບິວລະບັດນັ້ນເໝືອນແຕກກອນ.

ເຫດຜົນອັນນັ້ນ ທີ່ວ່າ ເມົາເວີນິງຕອງເສັຽເງິນລາຍ ໄດ້ນັ້ນ ກໍເປັນນຳວໍຊິງຕັນບໍ່ຢາກຂາຍຄິນທີ່ເປັນຂອຍຂາມາໃຊ້ ຂອງລາວ ທີ່ລາວມີໄວຈົນເຫຼືອໃຊ້ ເພື່ອເຮັດວຽກໄຮວຮາງ ຂອງລາວ ນັບແຕ່ອາຍຸຢ່າງເຂົ້າຂອນເຄິ່ງຄິນແລວ ວໍຊິງຕັນໄດ ປ່ຽນຄວາມຄິດໃໝ່ກຽວກັບການຄວບຄຸມພວກທີ່ເປັນຂອຍຂາມາ ໃຊ້ ລາວມີພວກຂອຍຂາມາໃຊ້ປະມານ ໓໐໐ ຄິນ ຈຶ່ງລາວ ມີຄວາມຕິດເຂົ້າສະເມີ ແຕ່ວ່າເຮືອງນີ້ເປັນເຮືອງບໍ່ພໍໃຈແກວໍຊິງ ຕັນ ດວຍວາຄິນທັງຫຼາຍຊື້ຂາຍຄິນຄືກັນກັບສັດໂພດໄປ.

ເມື່ອເປັນດັ່ງນີ້ ກໍມີການອະພິປາຍສິດຂອງມະນຸດສູ່ຊາວ
ຫນຸ່ມຝັ່ງຢາງກວາງຂວາງ ເພື່ອສະແດງໃຫ້ຮູ້ກັນວ່າ ວໍຊິງ
ຕັນ ບໍ່ເຫັນພອມການທີ່ຈະຊຸຂາຍຄົນໄປເປັນທາດ ມັນງມີຄົນຜູ້
ນຶ່ງຂໍເອົາຄົນທີ່ເປັນຂອຍຂາຂອງລາວມາໃຊ້ໜີ້ ວໍຊິງຕັນ ຕາງ
ເງິນຫລາວເປັນໜີ້ ວໍຊິງຕັນເລີຍຕອບວ່າ ລາວຮັບບໍ່ໄດ ແລະ
ຈະບໍ່ຊຸຄົນມາເປັນທາດອີກແລ້ວ ລາວເວົ້າຕໍ່ໄປວ່າ ລາວຢາກຂໍ
ໃຫ້ພາກັນເຊົາຊຸຂາຍຄົນແບບນີ້ ບໍ່ຢາກໃຫ້ມີອີກຕໍ່ໄປ.

ໃນຈຳນວນຄົນໃຊ້ຂອງວໍຊິງຕັນ ມີຜູ້ນຶ່ງຊື່ວ່າ ບິລລີ ໄດ
ເດີນທາງໄປມາມາລາວແຫ່ງກບອນຕາມສນາມຣິບ ໃນປີຕ່າງ
ມາສຸດທາຍນີ້ ຄົນໃຊ້ຜູ້ນັ້ນໄດ້ພລາດລູມ ຂາຫັກຫັງສອງເບື້ອງ
ຈົນຈະຢາງບໍ່ໄດ້ ເມື່ອວໍຊິງຕັນ ໄດ້ລາອອກຈາກໜ້າທີ່ເປັນ
ປະທານາທິບໍດີແລ້ວ ນາຍບິລລີໄດ້ຂໍຕິດຕາມວໍຊິງຕັນໄປຊົ່ງຜູ້ລວ
ລາວກໍບໍ່ຂຶ້ນ ແຕ່ພໍເມື່ອເດີນໄປຮອດຟີລາແດນເຟັຽ ບິລລີຮູ້ສຶກ
ເຈັບປວດຫາຍເດີນທາງຕໍ່ໄປບໍ່ໄດ້ ລາວຈຶ່ງໄດ້ຢູ່ຫນັ້ນ ເມື່ອ
ເຖິງນິ້ວຢອກແລ້ວ ວໍຊິງຕັນ ຈຶ່ງຂຽນນິຈົດໝາຍຄົນໄປຂໍໃຫ້ບິລ
ຫາຍປວຍໄວໆ ແລ້ວໃຫ້ຄົນໄປຢູ່ເມົາເວີນິງທັນທີ ວ່າແຕ່ລາວ
ຍາງໄດ້ ຫຼືວ່າບິລຈະຢາກໄປຫາລາວຢູ່ນິ້ວຢອກພູນ ກໍໄດ້ຄຶກັນ
ບິລໄດ້ຮັບໃຊ້ລາວມາຕັ້ງໝາຍປີແລ້ວ ວໍຊິງຕັນຈຶ່ງຍິນດີຈະສນອງ
ຄວາມຮອງຂໍອັນສົມເຫດສົມຜົນໃຫ້ແກ່ບິລ.

ກ່ອນທີ່ ວໍຊິງຕັນ ຈະສິ້ນຊີວິດໄປ ລາວໄດ້ຂຽນບອກໄວ
ຂໍໃຫ້ບິລແລະພວກຄົນໃຊ້ທີ່ເປັນທາດທັງໝາຍຢູ່ເມົາເວີນິງ ຈຶ່ງ
ຖືກປ່ອຍໃຫ້ມີອິສະໜິດທຸກຄົນ ສ່ວນບິລ ທີ່ເຖົາແກ ແລະບໍ່

ສາມາດຍ່າງໄປມາໄດ້ນັ້ນ ວິຊິງຕັນໄດ້ສັ່ງໄວ້ວ່າ ຖາລາວມັກ
ລາວຈະຢູ່ເສົາເວີນໆຕໍ່ໄປເທົ່າໃດພູນກໍໄດ ວິຊິງຕັນຍັງໄດ້ສັ່ງ
ເງິນທຸກໆປີ ເພື່ອເອົາໃຫຍ່ລຸ້ນເຮືອກິນແລະເຮືອນຸ່ງຫົ່ມ.

ຄວາມຮັກຄວາມແພງອັນເລິກເຊິ່ງ ລະຫວ່າງວິຊິງຕັນ
ກັບຄົນທີ່ເປັນທາດຂອງລາວນັ້ນ ຍາວນານໄປຈົນເຖິງວັນສຸດ
ທາຍຂອງຊີວິດລາວ ຕໍ່ໄປຮອດພິທີວິຊິງຕັນຈະສິ້ນໃຈ ມີຜູ້ນຸ່ງຊື່
ກິສໂຕເຟີ ໃນຈຳພວກທາດຂອງລາວ ມາຢືນຫຼັງນັ້ນຕາ ສະ
ແດງຄວາມຄິດເຖິງຢູ່ຂ້າງຕຽງຂອງລາວ ວິຊິງຕັນປາກບໍ່ໄດ
ວິຊິງຕັນປາກບໍ່ໄດແລວຍອນຄວາມເຈັບປວດ ມີແຕ່ຍົກມືຊື່ບອກ
ເພື່ອບອກໃຫ້ກິສໂຕເຟີ ຮູ້ແລະໃຫ້ໄປນັ່ງຢູ່ໃຫ້ສະບາຍ.

ມີຜູ້ຈຳໄດຢູ່ວ່າ ວິຊິງຕັນແລະເມັຽຂອງລາວໄດ້ລຽງ
ເນນລີ ແລະຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນ ປາກກີ ຄັດຕິດ ຊຶ່ງເປັນລູກຂອງ
ແຈກ ຄັດຕິດ ຍາມເຂົ້າພາກັນໄປຫາວິຊິງຕັນ ໃນປີທີ່ນັ້ນທີ່ລາວ
ເປັນປະທານາທິບໍດີ ທີ່ນິວຢອກ ແນນລີອາຍຸໄດ້ສິບປີແລະຢອຣ໌ຊ
ໄດ້ແປດປີ ແນນລີເປັນເດັກນອຍຜູ້ຍິງທີ່ຫນ້າຮັກ ແນນລີດີໃຈ
ຫຼາຍທີ່ໄດ້ໄປເຫັນເມັຽໃຫ້ຮູ້ ແລະວິຊິງຕັນກໍມັກຊື່ຂອງຕອນມາ
ໃຫ້ ພາໄປຍ່າງຫຼືໄປຂົນສົ່ງ ເມັຽເວົ້າວຽກກຳນຸບານເມັຽ
ແລວ ວິຊິງຕັນກໍມັກນັ່ງຟັງສຽງນາງນອຍຮອງເພງມ່ວນໆໃຫ້ຟັງ
ລາວເວົ້າໃຫ້ພາກຕາເຫຼືອນຶ່ງວ່າ ມາກຕາພາແນນລີເຫຼິ້ນດິນຕຣີ
ເປັນເວລາເທິງໂພດ ວັນລະຫາຊົ່ວໂມງທຸກໆ ໃນທຸກໆເຮືອງທີ່
ກຽວກັບພວກລູກຂອງລາວແລວ ມາກຕາດີອີກດີໃຈ ແລະເຮັດ
ຕາມໃຈມັກຕໍ່ໄປ.

ໃນລະຍະແປດປີທີ່ວິຊິຕິນູເປັນປະທານາທິບໍດີນັ້ນ ແນນ
ລິກໂທຣ໌ເປັນສາວງາມໜາຮັກໜາແພງຂນ ພວກຜູ້ບາວກໍມີ
ຫຼາຍຄົນມາເຫຼິ້ນນຳລາວ ແລະຢາກຂໍລູກໄປເປັນເມັຮ ແຕ່
ວາ ແນນລິບໍ່ມັກໃຜຈັກຄົນ ນີ້ປາກົດວ່າຜູ້ບາວພວກນັ້ນເລີຍບໍ່ໄດ
ໄປກຽວກັບນາງອີກ ວິຊິຕິນູຈິ່ງໄດຂຽນໜັງສືໄປບອກເຫຼືອນ
ແນນລິວ່າ ບໍ່ຕ້ອງຄິດຫຼາຍຫຼືເປັນແຮງໂພດໄປວ່າຈະບໍ່ກຽວຂອງ
ນຳເຮືອງມັກເຮືອງຮັກນີ້ ເພາະໃນເຮືອງມະນຸດຄົນເຮົານີ້ ມັນ
ມີທາງ ທີ່ຈະພາໃຫ້ເກີດເຮືອງເປັນຟື້ນເປັນໄຟນັ້ນໄດຫຼາຍຢ່າງ
ຊິ່ງເຮົາເບິ່ງກັນຢ່າງເຜິ້ນໆແລວປາກົດວ່າມັນງຽບມັນຫຼັບເສີຍຢູ່.

ວິຊິຕິນູເລົ່າບັນຍາຍມານີ້ ແນນແຕ່ເຮືອງທີ່ລາວເອງ
ຜານຮູ້ມັກມາໝົດແລວ ບັດນັ້ນກໍພຽງແຕ່ເປັນເຮືອງເສົ້າໆ
ເລັກນອຍທີ່ສະຫອນຄົນມາ ໃນເມື່ອລາວຄິດພ້ວນເກົ່າວັນຫຼັງແຕ່
ຄັງຢູ່ແບນວິວພຸນ ຫຼັງຈາກວັນເວລາທີ່ວິຊິຕິນູເປັນປະທານາທິບໍ
ດີສິນສຸດລົງບໍ່ເທົ່າໃດ ຫານບຣາແອນ ແຟຟັກກໍມາຂາວໃຫ້ວິຊິ
ຕິນູຟັງວ່າຕົນຈະກັບໄປປະເທດອັງກິດເປັນເວລາຊົ່ວຄາວ ວິຊິ
ຕິນູຈະຢາກຝາກຈິດໝາຍນຳລາວໄປຫາຊານລິບໍ່? ວິຊິຕິນູຍິນ
ດີເປັນອັນມາກ ແລວລາວກໍຊວນມາກຕາມາຂຽນຈິດໝາຍຢ່າງ
ຢູ່ດຍາວ ເຕັມແຕ່ຂາວຂອງພວກໝູ່ເພື່ອນຫຼາຍຄົນ ໃນຕອນສຸດ
ທຸກຍພຸນ ວິຊິຕິນູຈິ່ງຂຽນຄວາມຂອງລາວເອງແຖມໃສ່ ລາວ
ຂາວວ່າໃນລະຍະ ໒໔ ປີທີ່ຜ່ານມານັ້ນໄດມີການປ່ຽນແປງເກີດ
ຂຶ້ນຫຼາຍສິ່ງຫຼາຍຢ່າງ ການປ່ຽນແປງອັນຫວງຫຼາຍເຫຼົ່ານັ້ນ ທີ່
ມັນກຽວກັບຜູ້ຄົນ ແລະສິ່ງຂອງບໍ່ສາມາດຈະເອົາມາເລົ່າຫຼືຂຽນ

ອອກໃຫ້ຮູ້ໃຫ້ເຫັນໃນຈິດໝາຍນັ້ນໝົດໄດ້ ເຮືອງທັງໝົດທີ່ຜ່ານ
ມາແລ້ວນັ້ນ ບໍ່ມີຫຼັງຈະສາມາດລືບລາງໄດ້ "ວັນເວລາອັນ
ແສນສູກ ຢ່າງສຸດຫົວອີກຫົວໃຈຂອງຊີວິດຂອງຂອຍ ທີ່ຂອຍຮູ້ສຶກ
ຊາບຊາງເປັນອັນມາກເວລາຂອຍຢູ່ໃກໆເຈົ້າ".

ວິຊິງຕັນໄດ້ຂໍໃຫ້ຊານລີກັບຄືນມາເຮືອນເພື່ອກັບມາມ່ວນ
ຊົນນຳໝູ່ເພື່ອນແລະຄອບຄົວອີກ ແຕ່ວ່າຊານລີຫາກຕັດສິນໃຈຢູ່
ອັງກິດພູນ ໄດ້ຫາສິບປີຕໍ່ມາ ເວລາຈິດໝາຍຂອງນາງຖືກເອົາ
ຄືນມາທີ່ສະຫະຣັດ ເຮືອງລັບກຽວກັບຄວາມມັກຄວາມຮັກຂອງ
ວິຊິງຕັນຈິ່ງເກີດເປັນເຮືອງຕົນເຕັ້ນຂອງຄົນທັງຊາດ.

ໃນສະຖານໃດກໍດີ ຄວາມຄິດຮອດຄິດເຖິງທີ່ວິຊິງຕັນມີຕໍ່
ຊານລີ ແລະເຮືອງເກົ່າເຮືອງໜຶ່ງ ທີ່ຜ່ານມານັ້ນ ບໍ່ໄດ້ປຽນ
ຄວາມຮັກຂອງລາວ ທີ່ມີຕໍ່ມາກູ້ຕາເລີຍ ຊຶ່ງຄິດເບິ່ງແລ້ວວ່າ
ຄວາມຮັກອັນນັ້ນໄດ້ ຫນັກແຫນ້ນເລິກເຊິ່ງອີກໜ້າຍ ໃນປີທີ່ລາວ
ເປັນປະທານາທິບໍດີນັ້ນ ຄວາມເປັນຜູ້ຍິ່ງທີ່ເຂັ້ມແຂງ ໃນຍູນາມີ
ເສິກສິງຄາມ ເປັນທາງນຶ່ງທີ່ ມາກຕາ ສະແດງອອກໃຫ້ຮູ້ເຖິງ
ຄວາມເດັດດຽວຂອງນາງ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອຊ່ວນຊຸ່ວ ບັນລຸຊີວິດ
ດານຈະບໍ່ອີຫານວຽກບານການເມືອງ ວິຊິງຕັນຄິດວ່າຢາກໃຫ້ມີ
ຫນ້າມີກຽດອັນສົມຄວນແກ່ສຳນັກງານຂອງປະທານາທິບໍດີ ແຕ່
ວ່າໃນຍາມນຶ່ງການກິນລຽງຕາງໆແລ້ວ ວິຊິງຕັນຊຳຖືກຢູ່ຫາງໄກ
ຢູ່ເລອຍເລີຍເປັນແຕ່ໂອກາດທີ່ທຳໄດ້ຍາກ ໃນເວລາເຊັ່ນນັ້ນ
ມາກຕາຈິ່ງໄດ້ຊ່ວຍຜົວ ດູຍການແນະນຳຫຼືຮັບຕອນແຂກຄົນສຳ
ຄັນ ດວຍວິທີການອັນຮຽບຮອຍແບບລາວເອງ.

ນາກຕາໄດຊວຍຊິວິດ ວິຊິງຕັນໄວໄດສອງຄັ້ງ ທີ່ລາວ
ປ່ວຍເກືອບບໍ່ຕລອດຊິວິດເທື່ອທຳອິດແມ່ນຍາມລາວຂຶ້ນເປັນປະທາ
ນາທີ່ບໍ່ດີໃໝ່ໆ ລາວກໍບໍ່ຢູ່ສະບາຍຕັ້ງໜ້າຍາງອາທິດ ເຈັບປວດ
ໜ້າຍາງເວັນແລະຄືນ ສອງປີຕໍ່ມາກໍເຈັບອີກ ແລະມີເທື່ອນຶ່ງ
ທານໝໍຈົນໄດຍອກວ່າ ລາວເກືອບຕາຍຍອນ ເທື່ອນັ້ນກໍແມ່ນ
ນາກຕາອີກທີ່ຊວຍເອົາລາວໃໝ່ຊິວິດຄືນມາໄດ.

ໃນລະຫວ່າງໜ້າຍາງປີທີ່ວິຊິງຕັນເປັນປະທານາທິບໍດີຢູ່ນັ້ນ
ພວກທະຫານເຮົາທະຫານເຮົາ ກໍພາກັນມາຢຽມມາຢາມລາວຢູ່
ເປັນນິດ ດວຍຄິດຮອດແລະຮູ້ວ່າພວກຕົນຈະຖືກຮັບຕອນດີ ຈາກ
ນາຍເກົ່າຂອງຕົນຕາມເຄີຍ ເຖິງແມ່ນວ່າ ວິຊິງຕັນຈະບໍ່ມີ
ເວລາພົບໜ້າພໍ່ຕາເຂົາເຈົ້າທີ່ວຽກຄືນກໍຕາມ ວິຊິງຕັນຍັງໄດ
ສັ່ງໃຫ້ຫາເຂົາສູ່ເຂົາເຈົ້າກິນ ແລະເອົາເງິນໃຫ້ເພື່ອສິ່ງເຂົາ
ເຈົ້າເມື່ອ ມັນນຸ່ງມີທະຫານຜູ້ນຸ່ງມາຮອດເວລາວິຊິງຕັນກິນລຽງ
ກັນໃນງານສຳຄັນ ຜູ້ເຝົ້າຍຸກມປະຕູໄດຢູ່ດລາວໄວຍ່ໃຫ້ເຂົາໄປ
ໃນ ແລວບອກກັບລາວດຶງວ່າໃຫ້ຖາຢູ່ຫອງຫຼາງນອກ ໜ້າຍາງຊົວ
ໂມງຜ່ານໄປໃຜກໍເມື່ອຫມິດແລວ ວິຊິງຕັນກໍຫາງວ່າຈະໄປນອນ
ແລວ ແຕ່ທະຫານຍັງຖາຢູ່ຫນັ້ນ ເມື່ອຊາບວ່າມີທະຫານຄອຍຖາ
ພົບລາວຢູ່ແຕ່ຫົວຄຳພູນຈົນປານນີ້ ວິຊິງຕັນຈຶ່ງເອີ້ນໃຫ້ເຂົາມາ
ພົບ ແລະລົມກັນໄປຮອດເຮືອງຄາວຢູ່ສະນາມູຣິບນຳກັນຈົນເດີກ
ເວລາຈາກກັນ ປະທານາທິບໍດີກໍເອົາເງິນໃຫ້ຜູ້ມາຢາມຕາມຄຳ
ຂໍຂອງລາວ ເວລາລາວອອກພັນປະຕູໄປ ທະຫານຜູ້ນັ້ນຈຶ່ງເວົ້າ
ຕໍ່ນາຍເຝົ້າປະຕູວ່າ ລາວຮູ້ດີວ່າທານນາຍພົນຈະບໍ່ລົມທະຫານ

ເກົາຈັກເທືອ.

ໃນລະຫວ່າງໝາຍເດືອນ ກ່ອນ ເວລາຈະລາອອກຈາກ
ຫນ້າທີ່ເປັນປະທານາທິບໍດີ ວໍຊິງຕັນຊຳມາເປັນທຸກເປັນຮອນນຳ
ເຮືອງທີ່ປະຊາຊົນບໍ່ດີໃຈ ກຽວກັບເຮືອງສັນຍາການຄາທາຈອນ
ເຈ ໄດ ເຊິ່ນຊື່ກັນກັບປະເທດອັງກິດ ຕາມຄວາມເຫັນຂອງ
ທ່ານແຈບເຟີຊິນແລະພັກພວກຂອງລາວ ເຫັນວ່າ ເຈ ໄດສເນີ
ໃຫ້ກຳໄລຝ່າຍອັງກິດໝາຍໂພດ ເຮືອງນີ້ກໍເຫັນວ່າເປັນຄວາມ
ຈິງຢູ່ບາງສ່ວນ ແຕ່ຕາມທີ່ວໍຊິງຕັນຊຳເປັນຝ່າຍຄິດກົງ ໄປກົງມາ
ນັ້ນເຫັນວ່າ ເໝາະສົມດີແລວ ຊຶ່ງວ່າເປັນເຮືອງທີ່ປະເທດບໍ່
ຕອງການເລີຍ.

ຕໍ່ໆມາ ຈິ່ງເຫັນເປັນຄວາມຈິງວ່າ ວໍຊິງຕັນເວົ້າຖືກ
ເນືອງຈາກວ່າ ສັນຍາການຄາ ໄດກາຍເປັນຜົນດີແກ່ປະເທດ
ຜູ້ອັນດີທີ່ເກີດມີຈາກສັນຍາເຮັດກັນນຳພວກອັງກິດນັ້ນ ບັດນີ້
ໄດສະແດງໃຫ້ພວກທີ່ຂຽນ ແລະວິຈານຄວາມບໍ່ດີໃຫ້ວໍຊິງຕັນນັ້ນ
ຮູ້ວ່າພວກຕົນໄດເຮັດຜິດໄປ. ມັນເປັນຄວາມຈິງແທ້ທວ່າ ຄົນ
ຜູ້ຮັກສາຊື່ສຽງຂອງຕົນໄວ້ຄວໍຊິງຕັນນັ້ນ ຕອງຮູ້ສຶກເປັນທຸກເປັນ
ຮອນນຳຫັນຫັນນຳເຮືອງອັນຈະພາໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ດີຂຶ້ນ. ກຽວ
ກັບເຮືອງຫຼາຍກາກທັງໝາຍເຫຼົ່ານັ້ນ ວໍຊິງຕັນພຍາຍາມຫາຫິນ
ຫາງແລະໂອກາດລະງັບມັນໃຫ້ຮຽບຮອຍໄປໃນຍາມເປັນປະທາ
ນຳທິບໍດີຢູ່ນັ້ນ ດວຍຫາງສັນຕິວິທອນເລັກອັນນອຍ ຊຶ່ງຜູ້ຄົນບໍ່
ຄອຍໄດຮູ້ໄດສັງເກດເຫັນໃດ.

ແມ່ນໃນປີສຸດທ້າຍຂອງປະທານາທິບໍດີນັ້ນເອງ ມີນັກສິລ
ປິນອະເມຣິກັນຜູ້ໜຶ່ງຊື່ວ່າ ກິມເບີດ ຊະຕູອາດ ໄດແຕມຮູບອັນ
ຄອງຄືຂອງວໍຊິງຕັນໄວ ຮູບນີ້ເປັນຮູບທີ່ເຮົາເຫັນອອກໃນເງິນ
ໂດລາອະເມຣິກັນນັ້ນເອງ ມັນເປັນຮູບທີ່ວ່າບໍ່ໄດເລືອກຄັກປານ
ໃດ ຊຶ່ງຄອບຄົວຂອງວໍຊິງຕັນບໍ່ໄດ້ນັບວ່າ ເປັນຮູບທີ່ຄັກປລາວ
ແທ້ໆ ຢ່າງວຽກຕາສອງເບື້ອງນັ້ນ ມີໜ່ວຍໜຶ່ງສະແດງທາດສີ່
ໂພດ ມັນບໍ່ໄດ້ "ຄວາມໝາຍຢ່າງທັນໃຈ" ເໝືອນຂອງ
ຈິງຖາຈະແທກໃຫ້ຄັກແນ່ແລ້ວ ໂດຍສະເພາະ ລະຍະລະຫວ່າງ
ດັງແລະສ່ວນລຸ່ມຂອງໜ້າແລ້ວ ແມ່ນບໍ່ຖືກຕ້ອງ.

ທານຊະຕູອາດ ຊຶ່ງເປັນຜູ້ສາມາດບອກເຖິງນິສິຍຸໃຈຄໍ
ຂອງຄົນໄດ້ນັ້ນ ໄດ້ສັງເກດເບິ່ງວໍຊິງຕັນ ຢ່າງລະອຽດແລ້ວໃນ
ເວລາລາວແຕມ ລາວບອກວ່າ ສິ່ງທີ່ລາວສາມາດອ່ານອອກໃນ
ໃບໜ້າຂອງປະທານາທິບໍດີກໍຄື ຮູບຊຶ່ງ ອັນມີຄວາມໝາຍເຖິງ
"ຄວາມເຂັ້ມແຂງຢ່າງບໍ່ມີໃຜລຸບໜ້າໄດ້" ຖ້າແມ່ນວ່າ ວໍຊິງ
ຕັນ ຫາກຖືກໄປມີກຳເນີດເກີດຢູ່ໃນປ່າໃນດົງ ລາວກໍຄິດເປັນ
ເຈົ້າແຫ່ງຄົນຢູ່ໃນປ່າດົງນັ້ນ ນາງເຈນຊະຕູອາດ ຊຶ່ງເປັນລູກ
ສຸ່ວຂອງຊາງແຕມຮູບໄດເລົ່າສູ່ໜ້າຜູ້ໜ້າຄົນຟັງ ເຖິງເຮືອງ
ວ່າພໍຂອງລາວມີຄວາມເຊື່ອຖືອັນໃດ ວໍຊິງຕັນໄດ້ຍິນເຮືອງນັ້ນກໍ
ເພື່ອນເກົ່າທີ່ເຄີຍຢູ່ກອງທັບມານູກຳກັນ ຊື່ວ່າ ໄລຮອດ ແຮມຣີ
ລີ ທານຸລີ ເລົ່າສູ່ຟັງວ່າລາວໄດ້ເຫັນຮູບຂອງວໍຊິງຕັນຊຶ່ງ ເບິ່ງ
ແລ້ວແລ້ວຄືກັນກັບລາວໜ້າ ລາວວ່າຊະຕູອາດໄດ້ລິມສຸ່ລາວຟັງ
ວ່າ ໃນທ້າຍຂອງວໍຊິງຕັນມັນເຕັມແຕ່ຄວາມຕັ້ງຄຽດ ນາງມາກ

ຕາ ບໍ່ຄ່ອຍດີໃຈນຳຄວາມບອກເລົ່າຂອງຂຸະຕູອາດນັ້ນພຽງໃດ.
ແຕ່ຕໍ່ມາ ທ່ານລິຈິງບອກນາງວ່າ "ລາວຕົ້ມໃສ່ວ່າ ທ່ານປະທາ
ນາທີ່ບໍ່ດີມີທາທິຕັງຄຽດຈິງ ແຕ່ທ່ານຫາກຊາງມີແລະຊາງຄວບ
ຄຸມມັນໄດຢ່າງອັສຈັນແທງ".

ວິຊິງຕັ້ນໄດຍິນ ກໍຍັມຮັບ ແລະເວົ້າວ່າ "ລາວເວົ້າຖືກ
ແລວ".

ໃນວັນສຸດທ້າຍຮາຊາການ ຂອງປະທານາທິບໍດີ ຍັງມີນັກ
ຂ່າວຂຽນຈິດໝາຍເຫດຜູ້ນຶ່ງ ຊຶ່ງບໍ່ດີໃຈເພາະວ່າວິຊິງຕັ້ນບໍ່ໄດ
ເຂົ້າຮ່ວມກັບຝ່າຍຝຣັ່ງເສດໃນຍາມນັ້ນ ໄດຂຽນຂ່າວສິ່ງໄປ
ເພື່ອຕໍ່ຕ້ານວິຊິງຕັ້ນອີກເທື່ອນຶ່ງ ຂ່າວຂຽນບອກວ່າ ຄົນຜູ້ທີ່ເປັນ
ຕົ້ນເຫດສາງເຮືອງບໍ່ດີຕ່າງໆແກປະເທດຊາດນັ້ນ ດຽວນີ້ໄດ
ກາຍເປັນຄົນບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນຫຼັງລົ້ນຄົນທັມມະດາສາມັນນີ້ແລວ
ລາວຈະບໍ່ມີສິດຫຼັງອີກອັນຈະເປັນໂອກາດໃຫລາວໄດຫຳຄວາມ
ເສື່ອມເສື້ຍໃຫແກສະຫະຣັດຕໍ່ໄປແລວ ລາວຂຽນວ່າ ວັນເວລາ
ອັນສ່ວນຜາເຜີຍອັນເບີກບູນສຳຮານໃຈ ອັນເຮົາຖາເຮົາຄອຍ
ນັ້ນ "ບັດນີ້ໄດມາເຖິງແລວ".

ຖ້າວ່າ ພົງສາວະດານຫາກຂຽນໂດຍນັກຂຽນຂ່າວຈິດ
ໝາຍເຫດດັ່ງນັ້ນ ຄົນອາດເຊື່ອວ່າສິ່ງທີ່ວິຊິງຕັ້ນໄດລະແວງລະ
ວັງນັ້ນ ໄດເກີດໄດເປັນຄວາມຈິງຜ່ານມາແທ ສ່ວນຄວາມລືຊາ
ປາກົດຍົດສັກຊຸ່ສຽງອັນດີ ທີ່ລາວເຄີຍມີປະດັບກາຍມາຈາກໝາຍ
ສ່ນາມຮົບ ເພື່ອການປະຕິວັດພາຍຫຼັງພູນ ໄດເກີດກັບກາຍຫາຍ
ສູນໄປ ໃນຄວາມມິດມົນອື່ນຫະການ ດານການເມືອງຂອງໂລກ

ແລວ ແຕ່ວ່າພິງສາວະດານນີ້ໄດ້ຈາກໄວໜ້າຍແຫ່ງຢູ່ ບູນອນຈາ
ຮົກທີ່ສຳຄັນນັ້ນແມ່ນມັນຊົງຢູ່ໃນສ່ວນເລິກຂອງຈິດໃຈຄົນພູນ ໃນ
ວັນສຸດທ້າຍ ທີ່ຜູ້ຄົນໂຮມກັນ ມາຫຳການຄາຣະວະສັງລາຢອຣ໌ຊ
ວິຊິງຕັນຕາມທາງທີ່ຄວນນັ້ນ ເປັນພິທີທຸກຕອງແກ່ທັງສອງກຳ
ສອງຝ່າຍແທດແລວ.

ວິຊິງຕັນກັບເມື່ອເຮືອນແລວ ກໍເກັບເອກສານມຽນໄວ
ເປັນລະບຽບຈົບງາມ ລາວໄປຫາງຫາເພື່ອຈະກັບເມື່ອຢູ່ເມັກ
ເວີນິງ ຫວັງຈະໄປເວົ້າກ່າວຮຸກໄຮການນາ ຈົນເຖິງວັນສູນຊີ
ວິດຂອງລາວໃນປີ ຈຸນຍາມ ກ່ອນຈະຈາກໄປລາວໄດ້ໄປຢຽມ
ຢາມປະທານາທິບໍດີຄົນໃໝ່ ທ່ານຈອນ ອາດັມ ຜູ້ທີ່ຢູ່ໃກຄຽງ
ກັນແລະເພື່ອອວຍຊ້ຳໃຫ້ພອນແກ່ກັນແລະກັນ ບັດນີ້ລາວ ກໍເປັນ
ຢອຣ໌ຊ ວິຊິງຕັນ ຄົນໜັ້ນມະດາ ບໍ່ແມ່ນທານນາຍພົນ ບໍ່ແມ່ນປະ
ທານາທິບໍດີ ແລວ ແລະຕໍ່ໄປກໍບໍ່ມີການຈຳເປັນໃຫ້ຜູ້ໃດຈະຕອງ
ໄດ້ເຮັດອັນໃດ ຫຼືເວົ້າອັນໃດນຳລາວ ດວຍຄວາມລະມັດລະວັງ
ຫຼືເກງອີກເກງໃຈເໝືອນຄາວກ່ອນພູນ ບຸດນີ້ລາວງວກຫຼັງໄປ
ເລີຍ ເໝາະປະຊາຊົນອ້າງອັນເຕັມຖານ ຍາງນຳຫຼັງກັນມາຢາງ
ງຽບໆ ສຸດຕາມເສັ້ນທາງ.

ວິຊິງຕັນ ຈົ່ງຕັ້ງອວຍຫນ້າ ມາຫາພວກປະຊາຊົນໜູ່ນັ້ນ
ທັງນຳຕາໄຫຼອອກ ລາວຕັ້ງໃຈຢືນຢູ່ຢ່າງສຸງົບເປັນຊົ່ວຮະຍະນຶ່ງ
ຢູ່ຕໍ່ຫນ້າພວກປະຊາຊົນ ຕໍ່ໄປລາວກໍຍາງຜານປະຕູເຂົ້າໄປຂາງ
ໃນຫຳນຽບ ພິດຫວິດຫຼັງປະຕູກັງບໍ່ເຂົ້າ ພວກຜູ້ຄົນທັງໝາຍທ້ອງ
ອໍຢູ່ນັ້ນ ຕາງກຳພາກັນຈົມຫາຈາຣອດ ຄອຍດັງສນັ້ນຂຶ້ນຕາມງູກັນ

ໄປ.

ນັ້ນເປັນສຽງດັງສນັ້ນອັນໂສກເສົ້າ ຄິດຮູ້ອດຄິດູ່ເຖິງ
ຂອງປະຊາຊົນທີ່ພາກັນມາສັ່ງລາຄາຮະວະກັນ ກັບຜູ້ຮັກ ຜູ້ແພງ
ອັນສຸດຫົວໃຈຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ.